

Jaroslav Foglar
Kronika hochů od Bobří řeky
II. díl - Tábory ve Sluneční zátocce a na Zelené říčce

Sebrané spisy svazek
Olympia/Praha
Jaroslav Foglar 1996
Uspořádal Miloš Zapletal
Illustrations Marko Čermák
ISBN 701.1-420 7

Kroniky.

Pro většinu chlapců z našeho oddílu čarovné slovo! Píšeme je více jak dvě desetiletí. A nikdy a nikde je nečteme tak náruživě jako na táborech. Znovu v nich ožívají postavy hochů, kteří dávno vyrostli a dávno z oddílu odešli.

19. července 1950

Blíží se půlnoc. Děšť silně a vytrvale bubnuje na můj stan. Chlapci už spí a jen já ponocuji, abych tu zapsal události jednoho dne jejich mladého života.

18. července 1948

Vzpomínám a vybírám v tříšti drobných vzpomínek, co ještě se tak na táboře stalo a co tu není zaznamenáno. Honem honem to sem zapsat, i když to není nic světoborného. Zakrátko čas jako příval smete i ty poslední kousíčky třpytných vzpomínek a bude po nich. Ale když zde budou zapsané, byť bezvýznamné, nikdy už nemohou být zapomenuty a při čtení pomohou dokreslit obraz dávno uplynulých chvil, chvil nejkrásnějších, chvil táborových.

10. srpna 1939

Abyste si, milí páni, nemysleli, takový skautský tábor, to není žádná legrace!

Přijedete na prázdnou louku (když jste předtím více či méně hrdinně překonali útrapy stěhování beden na dráhu do

vagónu a přečkali noc na podlaze běsnícího, řvoucího a házejícího se nákladáku na konci vlaku) a teď na té prázdné louce máte tábořit. Jak a co nejdřív?

Vozit dříví, řezat prkna, pŕisekávat kůly, zatloukat kolíky, hřebíky, dřít a dřít a dřít, bez ohledu na to, jestli prší nebo je „tak akorát“ na koupání, to je program prvních chvatných dní tábora. A přitom na vás třeba ještě padne služba, vy musíte nechat svůj stan nedostavěný, s roztahanými svetry a tričky kolem, a jít vařit oběd pro celé táborové mužstvo. Nebo vás zavolají do roboty „na státním“, na stavbách pro celý tábor (kuchyň, jídelna, latrína). A nesmíte říct, že vám do toho nic není, vy že si dřív postavíte to svoje... Kuchyň je taky pro vás! A pak je to konečně hotovo, a teprve teď začne tábor na ostro. Hned ráno tuhé cvičeníčko pružných, ale většinou pohodlných těl, pak štouravá prohlídka úklidu ve stanech, ranní nástup, vyhlášení denního programu, začátek služby, černé „almary“ as nimi spojené trestné škrabání brambor - a jiné a jiné táborové strasti.

Tu jsem u jádra věci, neboť vám chci říct, že k takovému velkému zálesáckému dobrodružství, jakým je skautský tábor, nemůžeme potřebovat slabochy, kteří ztratí náladu a ochotu, jakmile na nich požadujeme trochu práce nebo když se službě výjimečně nepovede oběd.

Nemůžeme tu potřebovat „takytáborníky“, kteří zdržují chod tábora ustavičným porušováním denního řádu, různými kocourkovskými kousky, nepřesnostmi a nedbalostí ve službě. Nechceme mít na táboře jako přítěž hochy, kteří jsou příliš nároční, nic jim není po chuti, každé druhé jídlo neradi, kteří si vymýšlejí různé extrabuřty a zlobí se, když na jejich stížnosti nelze brát zřetel.

Skautský tábor je podnikem duševně silných, ostrých a ukázněných hochů, budoucích mužů. Na to pořád myslíte, až se ve vás na táboře ozve horší stránka civilizovaného městského chlapce, když budete mít nějaké nepohodlí, padne

na vás v nejlepší zábavě nepříjemná práce nebo vám vůdce zkříží nějaké plány.

A tu pak, než vybuchnete zlostí, uvědomte si, že jste jeli na tábor dobrovolně, že vás na něj nikdo nenutil. Když už jste se přece jen přihlásili, musíte teď spolknout občasná hořká sousta jako tvrdí muži, bez nářků, bez mrzutých obličejů a bez rebelování proti tomu, kdo tábor řídí a za všechno v něm odpovídá.

To si vždycky uvědomte. To si vždycky řekněte!

Jestřáb

Tábor ohňů - 1939

Dnes večer jedeme na tábor. Zase do Sluneční zátoky. Chlapci se těší a já bych se těšil taky, kdyby nebylo těch obav, které máme o naše místočko. Je ohroženo spoustou jiných táborů, najednou se v našem krásném kraji rozrůstají jako houby po dešti.

Celý červen prší, je zima a nevlídno. Jak bude na táboře? Sluneční zátoka se musí skvíť ve sluneční záři, jinak to nic není, to ať si povídá kdo chce co chce. Aspoň na stavbu tábora aby bylo sucho a klidno!

Jak jsme se na tábor připravovali? To je vypsáno v červnovém sešitě kroniky. Hoši většinou pracovali poctivě. Otrávil nás jen ti gambusini, kteří přišli do klubovny ve svátečních šatech a jen koukali, jak se ostatní mordují s balením a sbíjením beden a jak Samson v oblacích prachu přehrabuje půdičku. Proto jsme hned vyvěsili v klubovně list s nápisem hlásajícím, že ten, kdo přijde do klubovny v nových šatech a bez snahy s něčím pomoci, musí do dvou minut vypadnout. Nic vás tak neotráví, jako když pracujete na společné věci, zatím co druhý se na vás jen kouká -a to koukání ještě podtrhne povýšeným snobským úsměvem. Tím vydráždí i mne, protože jsem připravám tábora obětoval i poslední sváteční a nedělní den, jedině chvíle volna mezi zaměstnáním. Chlapci už nechodili

do školy celý týden - a přece někteří nepřišli na makandu, když „byl teda jako svátek“...

V den odjezdu bylo hezky, ale navečer se zamračilo a pak se strhla vichřice s lijákem.

Stěhování věcí do vagónu na nádraží dopadlo uspokojivě, táborníci se zúčastnili v plném počtu. Za vedení několika starších chlapců (zejména Jumba, Užovky a Macka) byly bedny

L h

vyneseny v rekordním čase z věže u Jiráskova mostu, kde máme klubovnu, do nákladního auta na nábřeží. Vagón jsme měli zamluvený, byl už přistavený, zkrátka všechno pěkně klaplo.

Z Prahy jsme odjížděli asi v půl sedmé večer. Cestovali jsme krásně a pohodlně až do Světlé nad Sázavou, tam nás odpojili a nechali náš vagón na prázdné koleji. Část hochů šla spát do nádražní čekárny, ostatní zůstali ve voze. O půlnoci nebo kdy začalo strašné posunování, na což doplatil Sněhura. Prkno úctyhodných rozměrů mu sjelo z beden na hlavu, byl jím takřka přibit k podlaze. Snažili jsme se ho utěšit, jak jsme dovedli.

Sobota 1. července

Ráno začalo posunování další, ještě hroznější. Pak nás zapojili na Pacifik a hajdy do Sluneční zátoky. Vykládání vagónu u tábořiště trvalo dvě a půl minuty, tedy o něco déle než jindy. Sluneční zátoka nás přivítala podle svého jména - v záplavě slunce a jasu.

Stěhování přes řeku proběhlo hladce. Také doprava starých prken ze mlýna šla poměrně dobře, přestože se Sam jednou potopil s loďkou i dřívím.

Do večera stály všechny podsady.

Úterý 4- července

Dnes jsme vyložili na tradiční „půdičce“ vůdcovského stanu kroniku, společný táborový deník, do kterého může každý slovem i obrazem vyjádřit své zážitky, nálady a pocity. Je to

náš jedinečný vynález, který jsme poprvé uplatnili na Táboře Dvacáté míle v roce 1933. Projevuje se v něm bezprostřední táborová nálada, zaznamenáváme do něj všechny události, na které by se při normálním potáborovém kronikovém zápisu určitě zapomnělo — a co je nejdůležitější, tvorby tohoto deníku se účastní všichni, nebo aspoň většina táborníků. Lepíme sem i fotografie, je tu zkrátka všechno, co se týká tábora. Po táboře sešity tohoto deníku zařadíme do oddílové kroniky, kterou píšeme během roku.

Toho památného čtvrtého dne tábora byl odpoledne na programu vrh koulí, což Pepíček - zvaný též Pitris — málem zaplatil životem. Zapomněl se totiž koule pustit a hrozilo nebezpečí, že bude vyneseno vysoko do vršků stromů. Naštěstí nedal kouli

10

patřičnou sílu, a tak tato epizoda skončila suchým záznamem: Pitris hodil 1,16 m.

Vzniklo též přísloví: „Jestřábe, zachránil jsem krávu!”

Vysvětlil jsem totiž, že když kráva při pastvě sežere v trávě ztracený hřebík, musí být utracena. A tak nález každého hřebíku v trávě byl hned doprovázen výše zmíněnou větičkou. Musím uznat, že hřebíky sice pomalu, ale zato jistě z trávy mizely. („Všechny krávy zachráněny! Stop!”)

Večer jsme hráli poprvé táborovou tradiční hru Na bludičky. Skončila hrozně brzo, protože se bludičce udělalo špatně (představoval ji Bálů).

Pak vyšel červený měsíc a my jsme zůstali na první pasece. Povíдали jsme si o starých událostech v oddíle, o rybáři, který šel kdysi kolem tábora, ač už byl dva dny mrtvý, o šílené ženě, která přepadla roku 1928 spící Tábor Zelené příšery - a ještě o dalších podivnostech. Velký měsíc stoupal mezi stromy, házel nám na záda strašidelné dlouhé stíny a my jsme prožívali jeden z těch krásných dvojkařských večerů na našich historických místech.

Těch večerů pak bylo ještě několik, na začátku i na konci tábora, zkrátka vždy, když se měsíc vrátil do kraje, abych užil slov z Hochů od Bobří řeky. A vždy, když jsme se vrátili tmavým lesem dolů do spícího tábora, na louku zalitou měsíční září, vzpomněl jsem si na ty hochy, kteří zde tak stáli a tu krásu pozorovali se mnou dříve, před dvěma, třemi i více lety. Jaromír, Spígl, Sopka, Boža a jiní a jiní. To bylo vždycky „naše“ - když jsme přišli dolů k táboru, ještě chvíli jsme pozorovali páry nad řekou, zář měsíce rozlitou ve vodě - a tiše jsme si povídali...

Středa 5. července

Vodotřapiči nastupují. Dnes jsme za prudkého větru absolvovali první úkol sekty „vodotřapičů“ podle jejich hrozného katechismu. Přihlášený novic si musí lehnout na zem v plavkách, no - a nýčky se veňie kýbl - víte - a v tom kýblu je voda. Ta voda se leje na dotyčného gambusina (pěkně po-ma-lan-do!) a on nesmí ani pípnout. Když pípne, je zle! Nepíp zatím nikdo, až na Valdu, který se k vodotřapičskému křtu nedostavil. I prohlášen byl za saba všech sabů a z obce vodotřapičské vyobcován, amen.

11

Při křtu obstáli - Užovka, Bálů, Honza, Flik, Odyem, Jestřáb, Venda.

Dnes už probíhá program podle jednotlivých služeb. Výstavba tábora skončila, zbývá jen tobogan, mají ho vybudovat Černoch s Odyemem, dále pak přístavek, který montí Olda s Iš kudou.

Služby měly na programu: vrh koulí, skok, nácvik semaforu, výpočty šířek a výšek, volejbal, lukostřelbu. Ale budeme muset zkrátit jednotlivé lhůty na tu či onu disciplínu přidělené!

Končím dnešní den, který se díky vašim zápisům roztáhl na šest stránek. Kéž byste toho napsali a namalovali každý den tolik - to by byla pěkná památka na tábor i na vás, až jednou po letech budou kroniku číst vaši nástupci.

Dnešní den byl horký, pálivý. Nebe po celý den bez mráčku. Ale vítr, zejména dopoledne, byl strašlivý.

Zbynda, Samson a Pecka koupili ve městě loďku za 90 K. Složil se na ni celý tábor. Loďka je stará, ale bude nám prokazovat dobré služby, zejména při převážení přes řeku ke studánce pro vodu.

Dopoledne, vlastně ještě ráno, jel kolem zase vlak, dva vagóny byly plné skautů. Pozdravili jsme je krásným nástupem ve cvičebních dresech, za Šemíkova slavnostního troubení. Tahle blesková vítání, při nichž zápasíme o vteřiny, abychom byli včas převlečení do oddílových dressů, než se vlak vynoří opět za náspem, budu muset ještě dopodrobna vypsát!

Pak jsme svolali slavnostní nástup našemu milému Kobrovi, který za námi přijel na dva dny z Prahy. Aby se nám Kobra aspoň částečně odvděčil za uvítací oddílový pokřik, zapadl ještě na druhém břehu řeky až po kolena do bahna, což vděčné mužstvo, dosud setrvávající ve vzorném pozoru, kvitovalo bouřlivým chechtotem a potleskem.

Odpoledne jsme dopravili do tábora štafetovým způsobem metr služebního dřeva, koupený od lesní správy. Dříví bylo hned rozděleno, rozřezáno a rozštípáno.

K večeru předávám Jumbovi a Užovkovi táborové vedení a jedu do Ledče. Za mé nepřítomnosti jste se domluvili na pěkné oslavě mých narozenin, po mém návratu jste mě tím překvapili. Nescházely ani „rachumejtle“ pyrotechnika Iškudy. Jumbo začal večer nacvičovat s pěveckým sborem a výsledek první lekce byl skutečně úžasný. Pak jsme zpívali na náměstíčku

12

všichni. A zpívali jsme dlouho, do půl jedenácté. Už to víckrát neuděláme.

Teď je čtvrt na dvanáct a pět minut v noci. Peřeje nahoře šumí, slyším je až sem. Měsíček je dosud za kopcem, za „vlkem“ a „bábou s nůši“. Na nebi září hvězdy, tisíce hvězd.'..
Čtvrtek 6. července

Šest hodin ráno. Koukám škvírou ze stanu ven na řeku k Melechovu. Sluníčko. Samé sluníčko. Bude zase tak hezky jako včera?

Hezky bylo skoro celý den, teprve večer před devátou hodinou spadlo několik kapek, které nám znemožnily noční hru Na praporky. Tato hra přenesená na táborové náměstíčko ve večerním šeru poskytuje mnohem větší vzrušení než na obyčejných jednodenních výpravách za Prahou.

Ráno odjeli naši hosté, bratr Vodenka s Jírou. Lokálka přispala dřív než měla a oba ji strašlivě dobíhali. 'Ke cti Černé Káči nutno přiznat, že se zachovala gentlemansky - na oba počkala. Vyřízený nástup a salutování, řada modrých květů s bílými korunkami (naše dresy) provázela vlak s hosty tu stovku metrů, kdy je náš tábor z vlaku vidět.

V Ledči jsme koupili nový budík, skříňka na oznamovací desce se dočkala tedy svého obsahu. Oznamovatel je letos vůbec pěkně upraven. Zásahu na tom mají Olda s Iškudou, napsal z kůry, skříňky na poštu a budík dělal Užovka.

Dostali jsme pozvání od chotěbořských skautů na sobotní táborák. Samozřejmě půjdeme.

Tobogan ještě není hotový, třebaže na něm dřela žlutá služba dokonce přes čas.

Loďka je první den ve službě a dělá ji dobře. Jízdy na ní jsou zařazeny i do programu.

Čtvrtá služba (červená), tj. Sam, Pecka, Zbynda, Čáp a Tříška, vyhledala a vyzkoušela ohromnou trať pro Semaforovou štafetu, asi na dvacet stanic. Začneme s tím co nevidět.

Jindra a Honza se nabízejí, že zítra udělají velkou značkovací dráhu, Bálu pak provede Honbu za pokladem.

Samson dnes trochu marodí, včera mu přirazila loďka prsty na kámen, když ji se čtvrtou službou tahali přes ledečský jez, aby ji dopravili do tábora. Ač na prstech není nic zvláštního vidět, bolí

ho to pekelně. Jestli to do zítřka nepřejde, pojedá k doktorovi.

Na stany jsme upevnili vizitky. (Řezal Honza, psal a taky maloval Tommy).

Večer se v jídelně radíme se zástupci služeb o zítřejším programu. Ujasňujeme si přitom všelijaké otázky a umlouváme různé novinky. Tak například škrábání brambor se účastní nyní vždy celý tábor - jindy to byli jen ti, kteří dostali za trest „černou skříňku“, a služba. Vedoucí služeb budou sami dbát na střídání jednotlivých bodů denního programu. Služba musí být při vaření pořád v kuchyni, není možné, aby některý její člen šel odpočívat, číst si nebo pískat do stanu, či dokonce hrát pinčes! Převážení civilů přes vodu je zakázáno! U „fandy“ (to jsou naše kamna a kuchyně vůbec) bude vždy označeno, kdo je vedoucím služby a která služba tam právě pracuje. Zavedli jsme písemné vzkazy jedné služby službě další.

No - to by asi bylo pro dnešek všechno. Je čtvrt na dvanáct v noci, vy už spíte, v celém táboře je strašidelné ticho. Jen na můj stan dopadají první kapky deště, ale z toho asi nic nebude. Jsem děsně ospalý, už jdu, už jdu spát, dobrou noc!
Pátek 7. července

Před chvilkou jsem šel kolem neskautského chlapeckého tábora. Nadávky, hrubá slova a neslušné výrazy slyšel jsem tam od hochů, bez programu se povalujících na břehu.

Jsem šťastný, že nic podobného není u nás, slušná mluva a kamarádké chování jsou našimi nepsanými zákony, po léta ochotně plněnými. To je možné jedině při našem systému, který nás sdružuje v malý přátelský kruh ne až o prázdninách, ale po celý rok, na schůzkách, výpravách, při společně prožitých příhodách a dobrodružstvích.

Zrovna teď křičí ochotný Odym: „Jdu prát prádlo! Kdo chce co vyprat? Já mu to vyperu! Kobro - nemáš něco k vyprání?“
Ano, ano, milí hoši, po dni plném událostí, legrací i dřiny přišel večer s neproniknutelnou, strašidelnou tmou. Vy už

všichni spíte a já tady ve svitu blikotavé lampy píšu závěr dne, na papír navívám pestré pásmo, jak jsme je stvořili za denního světla.

Počasí bylo zase krásné, po nebi pluly bílé hrady mraků. V poledne jsme se koupali a objevili jsme, že je zase použitelná naše písková pláž z roku 1934, kdy na ní řádl „Upír z Nosferatu“ a kdy jsme tam válčili o místo na placatém balvanu ve vodě, „kdo se tam udrží nejdýl“...

Služby zase jely v turnusovém programu podle denního rozkazu, dobře nám to tak jde.

Vařila šestá služba, česnekovou polévku s krupkami a lívance. Na každého bylo 11 lívanců, mazaných povidly. Byly dobré, někteří chlapi ale tvrdili, že bych jich snědli dvacet.

Skoro celý den byl ve znamení Značkovací dráhy, kterou připravili Jindra s Honzou.

Samson jedinečně vyspravil kryt latríny, za pomoci Pepíka, který je vlastně správný kluk!

Skříňkaři pěkně vyčistili kola.

Hodně se psalo do kroniky - a také malovalo.

Po obědě si na mně vynutilo táborové mužstvo neslýchaným terorem bombička, která jsem mu sliboval už asi dva dny.

Říká se „dobrého pomalu“ - a tak jsem bombička nevydal všechna!

K večeru jsme hráli volejbal se sokoly, navázali jsme tím s nimi společenské styky, samozřejmě přátelské. Provedli jsme je táborem a vysvětlili jim naše různá zařízení. Ve volejbalu nám to nandali.

Každý den se po večeři rozmáhá v táboře bujará nálada (snad po čaji!) a vybíjí se v přátelském zápolení. Dnes se dokonce objevilo několik kmenů - jako například Svaz nezávislých námořníků, Kanadská policie, Historičtí pistolníci atd. Pak jsme to ale nástupovým signálem „dobrovolně sjednotili“ (to se teď přece dělá!) a událi jsme z toho zase táborové mužstvo Dvojky.

Hráli jsme pak ještě Na praporky až do úplné tmy, kdy se zástupci služeb odebrali do kuchyně na poradu o zítřejším programu.

Končím zápis o dnešku. Je tři čtvrtě na jedenáct večer, ve Vilémovicích někde za kopcem smutně štěká pes, ale jinak je ticho, ani peřeje dnes nezpívají. Když voda dospěje jistého stupně, přestane hučet. Dobrou noc!

Sobota 8. července

Je večer, vlastně už skoro půlnoc. Právě jsme přišli z táboráku chotěbořských junáků. Odpoledne jsme k němu nacvičovali „veslaře“ a zpěv Jumbova sboru, ale pak jsme tyto věci nepřed-váděli. Zpívali jsme jen naše obyčejné oddílové písničky.

Dnes byl dokončen tobogan. Je hrozně vysoký, ale jezdí se na

14

15

něm hezky. Já jsem teda ještě nejel, ale viděl jsem, jak po něm sjíždí Sídlo - a to mi docela stačí! Zapadl do vody jako kufr! Odpoledne nás poctil návštěvou pan starosta města Ledče Čech s celou městskou radou a panem lesním Reichmanem. Ukázali jsme jim, co jsme mohli, snad se jim u nás líbilo. Pak byl program podle denního rozkazu.

Teď tady ve stanu marně hledám zápisky o tom, co si povídali dnes ráno Jindra s Honzou ve své „krčmě“, jejíž jsou majitelé. Jestli, to najdu, napíšu to na druhou stránku. Teď už ne. Už je moc hodin. Čtvrt na jednu. Vočička se mi klížeje, docela zavíraj, sem vospalej jak takovej malilinkatej brabeček, víte...

A žížu mám! Žížu!! Mám žížu!!!

Nejpodivnější názvy vymýšlejí se pro jednotlivé stany a nejpodivnější úlohy se jim připisují.

Na táboře máme jednu prima sehranou dvojici, Honzu a Jindru. Tito staříčtí pistolníci přezdili svému stanu hrdě „krčma“. Honza se stal krčmářem a Jindra barmanem. Úlohu výpomocného portýra zastává přechodně Valda. Pod pojmem této vysněné krčmářské živnosti plyne výše zmíněným

gambusinům život v jejich stanu „klidně a tiše“, jedna radost. Poslechněte si rozhovor, který jsem dnes slyšel při psaní denního rozkazu z jejich „krčmy“.

Honza: „Ty barmane jeden, dýk ty si tadydlenc polil celej tepich. Ty si ale vážně sab. To mu vyletí kakao nosem, a já abych to tu uklízel!“

Jindra: „Nebav se, nebav, krčmáři — to je vod toho, jak jsme tu v noci škrtili toho žida. “

Honza (rozhorleně): „Ale dej mně pokoj! Už nejsi žádněj barman! Už jsi jen docela vobyčejnej pucflek. Ničeho si nehledíš, pro nic nedoskočíš, nic nevodstaráš, tajhle zákazníci chtěj pít a my jim ani nemůžeme posloužit. Všechno došlo, jsme po noci a nejní tu ani kapka. A co teď máme dělat s tím pokecaným tepichem? Snad ho di vykľepat. Já mám vážně takovej stek!“

Jindra (ignoruje Honzovy nářky): „Teď eště založíme zvláštní oddělení krčmy. Budeme tu mít herny, kuřárny opia a takový podobný! “

Honza (nadšeně a ochotně): „A to jo! A to bude jedinečný! Ale to musíme přijmout ňákýho tohodle krupiéra, co tahá tím smetákem prachy po stole!“

Jindra: „To už se ňák udělá...“

16

Pískám nástup, rozhovor v „krčmě“ končí a její dva obyvatelé se mění ve správné chlapce, stojící v pozoru před vztyčením vlajky.

Neděle 9. července

Jen jsme ráno otevřeli stany, už se na půdičce vůdcáku ocitl sešit táborové kroniky s nadepsaným záhlavím a teď do něj kluci pište, malujte, prohlížejte si ho!

Tento hromadný deník je pro naše chlapce napínavější četbou než všechny Rodokapsy.

Barman Jindra má ohoblovaná záda. Říká, že je to od sluníčka, já ale myslím, že se spíš v noci nepohodl s portýrem

nebo že ho shodil krčmář ze schodů. Také krupíer je v tom asi zapletenej!

Je horké odpoledne. Sluníčko svítí a několik bílých obláčků jde nebem.

U přístavku je živo. Služba je tam s hrnci a jiným nádobím od oběda, ale také hoši si myjí šálky.

Vodu do šálek nabírají, zvolna ji zase snivě vylévají, její proud se stříbrně blyští v slunci.

V prosvícené vodě u břehu plují hejna rybek, na trávu u vody usedá barevné sídlo.

„Přihraj sem tu pokličku..." ~ „Čí je to tady lžíce?"

„Nestříkej, nestříkéééj!"

„Hele, už je tam rybička..."

„Kdo mi vzal tu zinku?"

To jsou obvyklé řeči a témata po obědě u vody. Letos, předloni i všechny tábory předchozí.

Slova zůstala, jen hoši se vyměnili.

Odtoku 1931 zde máme tábory stejné stylem a zvyklostmi. Vše je i dnes takové jako tenkrát. I ty řeči u vody ve slunné, žhavé chvíli po obědě.

Jen hoši se vyměnili.

Místo Ládi Velebila drhne teď oddílové nádoby (mnohé ještě z těch dob) Macek, Valda či Tommy, místo postříkaného Mirky křičí zlitý Pepík.

Fanda Just, Ruda Machart, Harry Pecháček, Skukům, Míša, Náměsíčník, Jírka Bělohávek - ti všichni na břehu Sluneční zátoky svou drátěnku definitivně ztratili.

17

A teď jsou tu hoši jiní, noví, z pozdějších let.

Voda teče, třpytí se, rybky rejdí u břehu, sluníčko praží, vseje jako tenkrát, jako tenkrát. I nová ústa pronášejí stará slova zapomenutých dob.

Je půl dvanácté v noci. Tichá, tajemná noc je venku, tak jako všechny noci v místech posvěcených odešlým chlapectvím mnoha bývalých hochů.

Asi před hodinou jsme přišli z náladové večerní procházky podél břehu, na které jsme pěkně zpívali. Prohlížel jsem pak ještě staré kroniky, potom jsem dopisoval v minulém sešitě o Jindrovi a Honzovi a povídání o polední náladě u přístavku. A nedá mně to, abych nepřipsal aspoň několik řádků o dnešním horkém dni.

Přijely první návštěvy. Dopoledne sbíráme borůvky do knedlíků. Strašné vedro. Pepíkovi a Šemíkovi je z něj nevolno. Koupáme se, jezdíme na toboganu.

Odpoledne přišla silná vichřice, ale tábora neuškodila. Také spadlo pár kapek deště. A zase vysvitlo sluníčko.

Čáp s Třískou si koupili rybářský lístek a teď jsou cvokové do rybařiny.

Večer odcházíme s dobrovolníky podél řeky kolem peřejí na zpívandu a vůbec na výpravu. Je krásný žlutý večer, který se pak nahoře u vody na šikmých skalních deskách změnil v hvězdnatou vlažnou noc.

Sněhura začal jako první plnit podmínky Tří orlích per. Při večerní výpravě ale zkazil zkoušku mlčení.

V táboře nás po návratu přivítala strašidla, která vykouzlili chlupci, kteří nešli s námi.

Je právě půlnoc. Zhasínám lampu.

Pondělí 10. července

Dnes ráno jsem to viděl, dnes jsem to poznal. Blíží se má nejkrásnější doba ve Sluneční zátoce, kdy rozkvete na úzkém břehu barevné kvítí, žluté divizny, fialové zvonky, nachově rudé slzičky Panny Marie i ty zvláštní květiny s fialovými listy a žluto-oranžovým květem, o nichž nikdo z nás neví, jak se jmenují, a kterým říkám „moje kytky“. Kolem každé květinčky na břehu bych nejradši dal provázek, aby ji nikdo nepošlapal, jsem nešťastný, když vidím některou přišlápnutou. Vyhýbejte se těm našim květinám, jsou krásnou kulisou tábora.

18

1

Po slunečném ránu přišlo deštivé dopoledne. U „fandy“ to voní jako v restauraci, je tam útulno a teplo. Venku leje, ale tam je sucho. Odym a Užovka připravují v jídelně pouzdra z kůry na pozvánky okolním táborům k táboráku. A leje a leje, prudce a vytrvale.

K večeru přestalo pršet, dokonce vysvitlo sluníčko, zlaté, oslňující. Jak nám bylo najednou vzácné po několika deštivých a studených hodinách!

Uspořádali jsme legrační nástup, při kterém byla vydražena moje kafová bombička (přiklepnuta za 2,10 Tommymu). Pak jsme se rozhovořili o chystaném táboráku. Začali jsme nacvičovat písničku Do pole, v háj, osm hochů pak podstoupilo muka drezúry na výstup zvaný Černošský tanec. Nadšení a chuť do příprav táboráku stoupají.

Iškuda a Sídlo montují jakési technické zařízení, Tommy a Dick připravují ohniště.

Večer zase dlouho prší. Zpíváme v jídelně. Pěkně nám to jde. Táborovému mužstvu za rámeček!

Dnes bylo v denním rozkazu, že od 10:30 do 11:30 má každá služba oškrábat přidělené brambory.

Ačkoliv byl silný liják a zima, dostavili jste se pro brambory do kuchyně všichni a vrátili jste je oloupané včas, bez výzev a upomínek.

Podali jste dobrý důkaz své tábornické dvojkařské kázně, která se nezalekne ani nepohodlí a mizerného počasí.

Můžete být pyšní na svůj výkon.

Jestřáb

Úterý 11. července

Pecka a Zbynda, dva staří sekáči, jsou u nás již čtvrtý rok. Po dobrém výkonu, který za tu dobu podali, a po jejich nadšeném členství přichází teď na ně jakási omrzelost, takový zvláštní - uhlazenější - druh „vánočních nálad“, který z nich dělá tiché opozičníky. Jejich jednání se pohybuje těsně na hranici pasivní rezistence a nekázně. A jejich věrný druh Samson, rovněž donedávna nadšený Dvojkař, jim přizvukuje. Všichni

tři jsou ke mně i k ostatním velmi zdvořilí, to se jim musí uznat, zejména já si na to nemohu naříkat. Ale v celém jejich chování je cosi nehmatatelného, nedefinovatelného, co prozrazuje, že jejich nadšení pro naši věc se scvrklo na minimum, že jejich dny u nás jsou sečteny.

Celá trojice žije si na táboře takřka oro sebe, občas mezi sebe vezme své starší kamarády Třísku a Cápa. Má ustavičně pocit nějaké křivdy, kterou v různých jinotajných baladách vypisuje na některých stránkách tohoto deníku. Nejraději utíkají do tábora chrudimských skautů, kteří táboří na Druhé pasece. Tam uprostřed hochů věkově jim rovných, ba většinou snad starších, se naše trojice cítí spokojena, tam se jí zdá všechno lepší, hezčí.

Podnikli také výpravu na Želivku do spojených táborů Třináctky (vedou Radko, Car a Hathi) a Čtyřiadvacítky (vede Sopka). Všichni tito vedoucí jsou totiž také odchovanci Dvojky a naše trojice se s nimi zná. Čekal jsem, že se hoši vrátí z této návštěvy zase tak nadšení, jako chodívají od Chrudimáků, že budou zase tak ironizovat všechno naše. Ale kupodivu loajálně doznali, zeje to u nás lepší. Ve Třináctce prý ale budou potřebovat hochy k vedení družin - a oni že by tam šli dělat rádce. Zamrzá mi na rtech otázka, proč tedy u nás už před delší dobou všichni tři rádcování dobrovolně složili... a svoluji, aby po prázdninách odešli.

Tato zpráva se šíří mezi ostatní hochy a ještě více posílila neviditelnou hradbu mezi námi a touto trojicí.

Tyto řádky píšu o mnoho měsíců později po příjezdu z tábora domů. Listoval jsem v těch stránkách a vzpomněl jsem si ještě na několik věcí, které v tomto deníku nejsou.

Jedna z nich: Dostávám sem na tábor od svého nakladatele korektury své nové knihy Chata v Jezerní kotlině. A tuto korekturu tady čtou dva kamarádi, Užovka se Sněhurou.

Knihou vypráví o přátelství dvou chlapců, jemuž jsou strojeny všelijaké úklady. A kamarádství Užovky a Sněhury je obdobný

případ, ti dva to vědí a v knize jako by četli sami o sobě. I jejich přátelství je veliké, ale také plné podivných nálad a mráčků. Zdá se mi, že je tím tentokrát vinen spíš Užovka, který je k Sněhurovi často tvrdý, nemluvný, nepřístupný. Stan Užovky a Sněhury stojí hned vedle mého. A já vidím a slyším. Mállokdy se v těchto věcech mýlím.

Přemýšlím také o našich táborových hrách Na zákopy a Mašinky z let 1934 nebo 1935; už se moc nehrají. Mnohý gambusin

20

21

ani nezná jejich pravidla. A přece - co to bylo hlaholu, veselí a bujarého řevu při takových Zákopech, když míč skákal kolem hromady hráčů a každý se krčil, aby jím nebyl zasažen. Dost často teď hrajeme Boj o míč, při něm si každý přijde na své, zařadí si, zahuláká, pobřečí, kostru prohejbá a snad občas i míče se na chvílku dotkne!

Za několik minut bude čtvrt na dvanáct v noci. Dnes se mi krásně píše, protože skvěle svítí lihová lampa, používaná kdysi v klubovně na lodi a později na Kampě. Vyhrabali jsme ji k divadelním účelům, zítra bude použita u táboráku. Moje myšlenky letí po stopách dnešního dne, ale nejsou to myšlenky jen a jen radostné. Dnešek byl pro mne velmi bolestný, připravil mi několik hodin trpkého zklamání nad několika chlapci.

Ráno nebyl poprvé nástup pro velkou zimu. Sluníčko svítí jen chvílemi, je chladno, ale neprší. Teprve odpoledne sluneční paprsky víc hřejí.

Celé dopoledne věnujeme přípravám k táborovému ohni, pozvali jsme na něj několik okolních táborů. Užovka s Odymem zhotovili velká pouzdra z kůry, ozdobili je barvami, vyřezáváním a liliemi, dovnitř vložili rytířské pozvání, a večer ta pouzdra roznegli Čáp, Pecka, Tříška a Zbynda po sousedních táborech. Použili přitom strašidelné úbory z černé látky s kápěmi. Jejich vpád do táborů ohlašoval Samson vždy

trumpetou. Odehrávalo se to za šera a hrůzný úbor tak dosáhl náležitého účinku. Skoda, že zmínění gentlemani neprojevíli takovou sehranost dopoledne při své službě!

K obědu byly buchty (na každého přišlo tři a půl) a zapražená polévka. Čtvrtá služba při tom schytala 11 minusových bodů, a to jsem k ní měl ještě plno ohledů!

Odpoledne nás navštívil br. Car se svými vodáky z 13. oddílu. Táboří na Želivce.

Večer bylo v táboře živo. U táborového kruhu postavili Sídlo, Iškuda a jiní dobrovolníci projekční plátno a zkoušeli „esli to pude“ při zítřejším ohni.

Zatím to nešlo a Iškuda bude muset chudinka zítra znovu stříhat stínové předlohy, ale ve větším měřítku.

V kuchyni si pečlivá pátá služba připravovala na zítřek bramborový salát (la kvality) a dole u přístavku zatím umíralo smíchy ostatní táborové mužstvo nad Honzou, který se převážel přes řeku. Úplný zálesák Fredy, dej mu pámbu věčnou slávu!

22

K večeru ze mne trochu spadla tíseň, vyvolaná několika hochy v dopoledních hodinách - a teď, co dopisuju řádky o tomto pro mne snad nejošklivějším dni, už mám náladu skoro zase docela v pořádku. Kéž by mně ji nikdo z vás nepokazil. Nikdo, pravím - a nikdy!

Víte, tábor, to je moje slavnost, na kterou se těším po celý rok plný dřiny. Z tábora vychutnávám ne každý den, ale každou hodinu. A lituju každé, která je pokažena jakkoliv a kýmkoliv. Vidíte, že už mi nepokazíte ani jednu hodinu svou zamračenou tváří, neochotou či těmi jinými věcmi, které u vás tak nerad vidím!

11:35 v noci ze dne 11. na 12. červenec 1939 ve Sluneční zátoce. Vy všichni už spíte, ale já bdím a myslím na vás.

Středa 12. července

Dnes jsme pilně cvičili na táborák, který se konal večer a k němuž bylo pozváno několik skautských oddílů. Odpoledne,

uprostřed nácvičku uvítacího přednesu, zastavil na druhé straně řeky u studánky jakýsi muž na malém motocyklu. Po několika dotazech se dostal do našeho tábora. Přijel za Sídlem, je to známý jeho tatínka, bývalý župní zpravodaj Svazu skautů v Košicích, br. Vít.

Horečné přípravy k táboráku byly přerušeny jen nástupem na sbírání dříví. Pak už nadešlo večerní šero a my postavili hlídky na všech stranách, aby nám podávaly zprávy o příchodu pozvaných oddílů.

Samson sestavil z první a druhé služby uvítací četvu a za chvíli již tento útvar vítal za zvuků Šemíkovy trubky skauty z Chotěboře.

A pak už to šlo rychle. Po Chotěbořácích přišli Chrudimáci, děvčata z Nymburka, hoši z Hradce Králové a z Kuklen, i naši sousedi sokolové. Náměstíčko bylo přeplněno, půdička vůdcáku obležena, návštěvy prohlížely naše kroniky a oběžníky Čigoliga. Upřímně nás těšil jejich zájem a dobré mínění. Také oznamovatel byl středem pozornosti. Naším sokolským sousedům jsme vysvětlili styl a zařízení skautského tábora.

Potom jsme zapálili táborák. Kdybych měl psát o všech nehodách, které nás při něm postihly, popsal bych celý sešit. Zejména nefungování lihové lampy a zničení projekčního za-

řízení nás úplně dorazilo. Litoval jsem Iškudy i jeho skoro marné práce se stříháním siluet věcí, které měly být promítnuty na natažená prostěradla v rámci Šídlovy třicetiminutové „cesty kolem světa“.

Sídlo se vyznamenal jako hlavní hrdina této revue, v níž zastával úkol reportéra na vzducholodi. Škoda, že mnoho jeho skvělých vtipů a slovních obrátů nebylo diváctvem pochopeno. K nejlepším výstupům patřily tělocvičné sestavy, nacvičené Zbyndou, a Jumbovy zpěvácké sbory. Nepokazili jsme celkem nic, až na zmatek při Cestě kolem světa. To ale zavinila

spousta technických příprav a úloh, kterými tato revue oplývala.

Náš společný zpěv nevynikl tak jako jindy.

Pěkně vypadal náš „ohnivec“, Mílek v rudé košili a červených trenkách, který přikládal na oheň.

A pak se stalo něco ošklivého. Bylo už hodně pozdě v noci, když jsme nastoupili k oblíbenému číslu zvanému Kafe, které přinesl do oddílu Vítr v roce 1931. Nikdy se nám při této drsné hře nic nestalo. A najednou taďy, u slavnostního táboráku, si Bálů zranil ruku.

Táborák pokračoval, nikdo nic nepozoroval, jen Bálů klesal bolestí na lavici v kuchyni. Vypadalo to na zlomeninu pravé ruky v zápěstí.

Cestou necestou, lesem, přes kořeny, úzkou ztezkou nad vodou řítit jsem se s bratrem Vítem, který přijel na motorce za Sídlem, pro doktora do Ledče.

Vyhledali jsme MUDr. Lustiga, našeho dobrého známého, který se s obvyklou ochotou ihned oblékl, nastartoval auto a jeli jsme do tábora. To už byla asi půlnoc. V táboře dohořival oheň.

Naložili jsme se Samsonem Balůa do auta a hajdy s ním zpátky do Ledče na rentgen. Zlomenina to nebyla, ale Bálů přece dostal sádrový obvaz, bude ho nosit asi čtrnáct dní.

Vrátili jsme se v půl druhé v noci do tábora, když Bálů předtím hrdinně přečkal všelijaké operace, tahání a napravování pochroumané ruky. A do tří hodin do rána jsme s Užovkou sušili sádrový obvaz na ruce u řeřavých uhlíků táboráku.

Svívalo, když jsme se rozešli na zbytek noci do stanů.

Jak zněla naše rytířská pozvánka k táborovému ohni? Zveme vás k táborovému ohni 2. pražského oddílu Junáka, který se tuto středu, na den svatého Jana, v půl deváté večer v jeho

24

ležení pálit bude a kde špumprnákle všeliké, najme pak hradní kratochvíle i zpěvy bohatýrské, jakož i klání rytířská odbývati se budou.

Těšíme se, že se dostavíte v celém svém vzorném brnění a pokud možno od půl osmé do půl deváté, aby vás náš hlásný slavnostní fanfárou uvítati mohl a vy pak v klidu náš hrad včetně cimbuří si prohlédli.

Čtvrtek 13. července

Co napsat o třináctém dnu tábora? Dopoledne uklízíme po včerejším táboráku „projekční plátna“, nespálené chroští a další věci.

Sluníčko svítí, a tak se vydáváme na skupinové vycházky podle služeb. Před obědem se koupeme, jezdíme na toboganu i na loďce, ale účast není veliká. V táboře je ospalá a trochu pokleslá nálada - vinou včerejšího táboráku, při němž se některé věci nezdařily tak, jak jsme očekávali.

Odpoledne se vydáváme asi tři kilometry proti proudu řeky na naše oblíbené místo - Rejžák. Letos poprvé! Jako vždy se několik hochů účasti na výpravě bránilo zuby nehty a to mne hrozně mrzí. Zejména když cílem je místo, které má pro oddíl historický význam. V nechuti dotyčného gambusina jasně čtu nezájem o celek, nezájem o to, co děláme a co je spjato s naší historií a tradicí. Takové chování je špatným znamením, dokazuje, že zájem tohoto hochy o náš oddíl ochabuje, že už k nám chodí jen pro své ryze soukromé zájmy a jeho členství se chýlí ke konci. Proto ta moje lítost a rozmrzelost nad každým dychtivým přáním: „Jestřábe, můžu tady zůstat? Mně se nechce!“

Na Rejžáku jsme se krásně vyřádili, třebaže byl skoro zatopený vodou. Obličej je mnoha gambusinů, jedoucích na této úžasné vodní skluzavce poprvé, byly jedinečné.

Vystrašená očička, nafouklé tváře, zkrátka jedna báseň. A to jsem prosím ještě nejel já!

Pak jsme chvíli skákali v řečišti z kamene na kámen a při západu slunce jsme se vraceli.

Večer měla být Třináctá noc tábora, ale chrudimští skauti nás pozvali na táborák, a tak jsme slavnost odřekli a šli k nim.

Byli jsme příjemně překvapeni výstavbou tábora, i táborák se nám úžasně líbil.

25

Kdy jsem objevil Rejžák? V roce 1935, kdy nám o něm pověděl náš tehdejší člen Kolouch. Znal to místo z dob, kdy tam tábořil s bývalou Sedmnáctkou. Hoši ze Sedmnáctky těm proudům říkali Bobří klouzačka nebo Bobří splavy. Název Rejžák dal místu náš tehdejší člen Vilda Totter.

Pátek 14. července

Odpoledne, za podmračného počasí, jdeme navštívit Hradečáky. Mají tábor na obvyklém místě pod Ledčem.

Pochodujeme městem, všemi obdivováni, Samson a Šemík se střídají v jedinečném troubení. V Ledči se podle tradice zastavujeme u pana Soldáta v jeho cukrárně. Slabě poprchává, když se vydáváme na další cestu. Šemík se v troubení překonává, jeho malá jjostavič-ka vedle čahouna Čápa vypadá legračně, zvlášť když Šemík při troubení tahá Čápa za nohavici.

Po krátké návštěvě pospícháme domů, již skoro za tmy. Jedinečná nálada na zpáteční cestě, krásný pochod, vyřízené řady, zpěv, troubení.

Sobota 15. července

Naše první Semaforová štafeta.

Pořádáme ji už od roku 1927 vždycky na táboře. Hoši jsou rozestaveni ve velkém okruhu po celém kraji kolem tábora, v jednočlenných nebo dvoučlenných stanicích, s tužkami, zápisníky a hlavně dvěma žlutými vlajkami. Každá stanice vidí jen na předchozí a následující stanici. Od té první přijme slovo, té druhé je pak odsignalizuje semaforem, zapíše do notýsku a znovu čeká na slovo další.

Některé slovo proletí dráhou mezi stanicemi jako blesk, jiné putuje pomalu. Záleží na tom, jestli je některá stanice nezkomolí a zda je následující stanice dobře přijme.

V základní stanici, odkud je slovo vysláno a kam se zase štafetou po okružní trati musí vrátit, přesně na hodinkách měříme, jak dlouho to či ono slovo letělo.

Začátek vysílání ohlásíme pouze písmenem „D“ (jedna vlajka vztyčená nad hlavou). To by mělo proletět dráhou za několik vteřin. Ale z tabulky vyčteme, že putovalo celých šest minut. Pak už následovala slova. Některé šlo dlouho, jiné - ač o stejném počtu písmen - se vrátilo mnohem dříve. A některé přiletělo zpátky zkomolené.

První letošní štafeta se vydařila a byl o ni velký zájem.

Odpoledne jsme byli podruhé na Rejžáku. Cestovali jsme po hladkých balvanech v řece a vozili se v peřejích.

Denní služba (zelená) přinesla za námi v bandaskách svačinu, vdolky, marmeládu a mléko. Ty vdolky pekla k obědu modrá služba, udělala jich přes čtyři sta, byla jich děsná síla!

Večer jsme byli na táboráku u nymburských skautek.

Neděle 16. července

Od rána praží sluníčko a je přitom taková nějaká sváteční nálada. Dnes je návštěvní den. Návštěvám z řad rodičů se u nás líbilo. Škoda, že nám nenapsaly něco do kroniky. Poprvé v historii Dvojky pomáhaly maminky v kuchyni (louपालy buřty apod.).

Po celý den bylo slunečno, ale večer přišla bouřka s lijákem, čemuž předcházely děsukrásné blesky. Iškuda - starý pyrotechnik - byl z toho celý pryč. To byly panečku rachejtle! Nebe fialově otevřené, k tomu třískal hrom - no zkrátka epes-ráes.

Ke studánce se letos převážíme na vlastním plavidle, tak řečené rakvi. Je to podivná antikvami loďka, kterou jsme koupili v Ledči za devadesát korun. Tento obchod vyjednali a loď z Ledče přes jez dopravili do tábora chlapani ze čtvrté služby. Když tato parta přitáhla loďku do Sluneční zátoky, nastalo v táboře potměšilé šuškáni, které se proměnilo v chechtot, a různé nemístné poznámky na loďku jen přšely.

Bylo to opravdu podařené plavidlo a název rakev, který mu kdosi ušil, skutečně seděl. Vyhnílé, vykousané boky, věčně se vytrhávající řetěz, dlouhá vesla, s nimiž jste si mohli vždycky vyrazit při veslování zuby, záhada, kde je před' a kde zád', to všechno jsou jen nepatrné ukázky vlastností této potměšilé lodice. Ale konečně za devadesát kaček - snad byste propána krále nechtěli motorový člun!

Dnes se rakev pořádně zapotila při závodech čtyřčlenných služebních posádek. Úkol byl: Mužstvo vyběhne na povel od stožáru v táboře k řece, vletí do loďky, přepluje s ní řeku, přistane u kamenu na druhé straně, vyběhne do straně, oběhne dva

26

27

f wn

i

stromy a vrátí se s loďkou zpátky. U přístavku ji uváže, běží ke stožáru a tam se postaví do pozoru. O legračních příhodách, které se přihodily zejména „Dáblům“ z červené služby, se tu nemohu rozepisovat.

Pondělí 17. července

Dnes večer byla v táboře bengálská noc. Původně to měla být Třináctá táborová noc, jak se slaví odnepaměti v naší Dvojce, ale na třináctý večer připadl táborák Chrudimáků, a tak jsme ji uspořádali až dnes pod názvem „bengálská“.

Jak probíhala: Lampiónový průvod, hořící smolné fagule, slavnostní zastavení u hrobu „pepika“, pověstného kyje známého z Tábora smůly, pak hromadná cesta k latríně, odkud byla slavnost též vysílána rozhlasem. Poté lid táhl k vůdcáku, kde k zástupům promluvil jeho dosavadní obyvatel Jestřáb. Byl ale vzápětí svržen a za nového vůdce prohlášen Pepíček. Ten ve své rozpačité nástupní řeči prohlásil: „Jo - to mě děsně těší, že jo, a něco se tu musí určitě stát!“

To se taky stalo. Pepíček byl po svém bezprogramovém proslovu rovněž svržen, lid prokázal naprostou nejednotnost, a tak zůstalo všechno při starém.

Bengálské ohně na prahu táborové brány a výbušné „žabky“ zakončily tento pěkný, veselý podnik.

Středa 19. července

Odym po celý den v úmorném horku běhal po kopcích a připravoval Honbu za pokladem. Hoši s ní většinou nebyli spokojeni a měli různé námitky, některé oprávněné, jiné méněro. Poklad - krabici bonbónů - získala 3. služba (zelená), Mílek a spol. Vítězná parta se rozdělila o výhru se všemi ostatními. Nelíbily se mi výčitky, kterými jste Odyma po zakončení zahrnuli, nezasloužil si to za svou práci. Když už se vám něco nezdálo, měli jste být zticha a sami podruhé připravit něco lepšího. Kritizovat dílo toho, kdo se v žáru slunce dře celý den, zatímco ostatní se baví v táboře, to umí každý. Tak - milí gam-busini - příště víc uznalosti!

Večer nastal soud s Pepíčkem, který posléze uprchl na latrínu. Byla to děsná legrace.

28

Čtvrtek 20. července

Končím den v táboře obvyklým zápisem. Je půl jedenácté v noci. Mám stísněnou náladu a je mi divně, způsobily to některé dnešní příhody. Především ale obvyklé hlášení o průběhu dne.

Dopoledne bylo deštivé počasí. Na programu jsme měli psaní, prohlížení kronik atd.

K polednímu se vyjasnilo a vydrželo to tak až do večera.

Ráno se utrhla loďka, Užovka ji objevil dole v zátočině.

Zachráněna! Dopoledne se dlouho koupeme na pláži a zápasíme ve vodě o míč.

Pecka, Samson, Zbynda a Tříška se vypravili na Želivku a vrátili se pozdě večer. Přinesli zprávu o jedné nepříjemné události. Ještě než přišli, hráli jsme po večeri Na zákopy. Byla to snad první hromadná hra s míčem na letošním táboře. Dva

chlapci se ale v té době přičinili o to, že byl porušen přátelský mír. Neka-marádskými činy pokazili náladu sobě i mně. Přišli jsme na to až po večerním potlachu u kamen (rozházený stan jako pomsta). Takové kanadské žertíky, podložené ještě k tomu tak nízkým důvodem, jako je msta, nejsou u nás obvyklé. Musím to tu napsat pro výstrahu, aby se snad něco podobného neopakovalo častěji.

Zítřka to všechno musíme napravit, musíme, musíme, jinak by pražská Dvojka nebyla Dvojkou.

Vy teď již ležíte, spíte a snad už o tom všem ani nepřemýšlíte, ale mně to pořád ještě leží v hlavě a budu na to myslet celou noc. A napadá mne: Mohou mi takovou bolest působit hoši, kteří mě mají jen trochu rádi?

Chlapci, kteří nevydrží jít kolem druhého, aby ho nepraštili, nepostříkali, nestrčili do něho či aspoň se o něj neotřeli špičatou poznámkou, jsou v každém oddíle otevřeným nebezpečím pro smírné soužití a klid. Právě tak jako chlapci, kteří nerozumějí žertu a urážejí se i tím, co je doopravdy jen vtip a nic víc.

Zachovat zlatou střední cestu mezi oběma těmito krajními polohami je umění, ale dobrý skaut tento kumšt ovládá.

Kdo z vás jev tomto směru dobrým skautem?

Některé naše přezdívky:

A. Kaláb - Samson, Bertlík, Táta pistolník, Bob A. Pleskot
- Flik, Flíček, Flink /. Vecko - Pecka, Peciáš, Jan Pecián,
Diviak

29

i

L. Šváb

L. Bohm - J. Foglar - J. Hranická - Z. Malínský - M. Kredba
- J. Hoj ér - V. Trejbal Z. Trpišovský -

L. Brábník - V. Novotný - P. S. Dodatkům autorizace - na
Sídlo, Doktor, Bašta-Labašta, Faraón Láma

Užovka, Žofka, Úža, Užovák, Dešťovka, Žízala

Jestřáb, -stř-

Tříška, Páclík, Vopelichaneček, Muž z Bornea
Zbynda, Komoň, Škeble, Bzinda
Černoch, Vzteklá černoška, Černej
Jindra, Jindřiška, Hraběnka, Ostrovín, Barman
Odym, Selimek, Spejbl
Bálů, Tučňáček, Medvídek, Balík, Svalnatej
rjikolík
Šemík, Chemik, Historická kobyła, Šmik
Valda, Pták Loskulák, Cvalda, Valdemar
příčiněným jinou rukou než touto není udělena
to je griminál!

Pátek 21. července

Naše denní služby. Pozoruji vás, chlapani, často při služebním výkonu v kuchyni, aniž o tom víte, a do paměti si zapisuji všechno, co tam vidím. Z toho se pak utváří můj názor na každého z vás.

Převážná většina si počíná opravdu pěkně, svědomitě, tábornicky. Líbí se mi snaha služby, aby odvedla čtyřadvacetihodinový výkon bez minusových bodů.

Některé služby mají v kuchyni pořad pěkně uklizeno a řídí svou práci přímo vědecky. Nikdo nezahálí, nikdo tam neudělá jediný pohyb zbytečný. Nádobí, které už nepotřebují, umyjí hned, ne až po obědě, získají tím víc času k dokonalému úklidu před odevzdáním služby další partě.

Bezvadný výkon, vzorná obsluha „mančaftu“ je pýchou dobré služby. Má vždycky připravenou vodu pro žíznivý tábor, dá pokaždé „do placu“ šumáky, ba dokonce často nasype šumivý prášek sama do všech šáleků.

Nepomáhal jsem letos žádné službě při vaření, ani při tom nejpracnějším a nejsložitějším obědě. Jste dobře připraveni! Klapou i záznamy služeb o přijatém a vykrájeném chlebu, funguje předávání vzkazů. Vedoucí služeb řídí práci s přehledem. Nemůžeme si naříkat.

První služba (žlutá) nemá ještě ani jeden minusový bod. Obdivuji také výkon páté služby, která už podvokrát připravila

bramborový salát pro zítřejší oběd pozdě večer za svitu lampy. Příjemně překvapila též šestá (hnědá) služba, o druhé a-třetí nemluvě, ty jsou složeny ze starých sekáčů, zkušených a svědomitých táborníků.

Zkrátka, v kuchyni to válíme dobře - no!

S celkovým výkonem služeb jsem spokojen. Jen někteří jednotlivci by měli přidat. (Valda, Šemík a také někdo z těch nejstarších!)

Sobota 22. července

Je strašidelný večer. Jeho strašidelnost je zvýšena dojmy z detektivní hry, kterou uspořádal Jumbo ve tmě u kamen. Děsivý výkřik - neznámé ruce na krku oběti - a pak vyslýchání, kdo ten zločin pod pláštíkem noci provedl, kdo se hnul ze svého místa. Různá svědectví vzájemně se popírající, rozčilené výpovědi, hrůza, tma.

A venku pořád krápě a je mokro. Pršelo celé odpoledne, zčásti i dopoledne. Večer jsme měli mít malý táboráček, jen takový soukromý, bez hostů, ale sešlo z toho. Dick ráno při krájení masa na guláš: „Tak to vidíte. Maso neufiknu, ale sám se říznu!“ Sídlo: „Dýk my taky máme podezření, že jednou skončíš v guláši!“ Jinak se nic pamětihodného nepříhodilo.

Táborová úsloví, říkadla, výkřiky:

Tě rakaputa!

Đáble! (Později dáno na index.)

Bu-he-he.

Já sem husopaska, hulááá!

No nazdar!

Tě roura.

Žížu! Žížu mám!!

Co budeme děélat? Co budeme děélat?

Jestrábe, zachránil jsem krávu!

A dem do krčmy!

Hoj, drváci, pote, pote!

A dýk si šílbergr!

Tě bábrdle.

30

31

J

Neděle 23. července

Píšu ve vůdcáku o dnešním dni a z tábora ke mně zaléhá halas hochů a jejich zábav. V Jumbově stanu nacvičuje Jumbo s Užovkou, Sídlem, Járou, Iškudou a snad ještě s někým nový sborový zpěv Tys to ó země má... U kuchyně je „populární“ zpívání, kterého se účastní hlavní část táborového mužstva, které čeká, až se setmí, aby mohlo hrát tu strašidelnou hru s vrahem, zabitým a detektivem. Někdo v levé části tábora mučí harmoniku. Na náměstíčku se potýká několik hochů, kteří zatím ještě nemají pochopení pro večerní táborovou náladu. Dnes bylo počasí střídavé, chvíli zachmuřeno, chvíli slunečno, ale nepršelo. Přijelo několik návštěv.

Na polích nad zastávkou už stojí dva dny snopy požatého obilí, louka kolem nás se začíná barvit kvítím a na mém oblíbeném břehu řeky rozkvétají najednou vratiče, slzičky Panny Marie, žluté divizny a jejich fialové sestřičky, jejichž jméno neznám. To jsou neklamné známky, že už brzo - velmi brzo Sluneční zátoka osiří, ztichne...

Dnes nám psali Jaromír a MK, naši dva staří táborníci, kteří tady s námi strávili několik svých nejkrásnějších táborů. I z jejich dopisů čiší vzpomínky.

Měsíc dorůstá, je skoro v půli. Až se objeví celý, pojedeme...

Pondělí 24. července

Co napsat o dnešním dni? Většinou slunečno, ale nebem letěly krásné bílé mraky. Odpoledne jsme se vypravili do jeskyň v podzemí u Ledče. Cestou zpět jsme koupili 12 kg třešní. Tak jako vždy nástup k výpravě byl trochu nabručený, někteří hoši nechtěli jít, ale museli, a tak se mračili, já byl otrávený dvěma staršími chlapci, kteří nebyli včas připraveni na cestu..., ale když jsme přicházeli do Ledče, náladička se zase zlepšila.

Jiné události: Dráha nám dělá potíže se zpáteční dopravou do Prahy, nechce nám zastavit vlak na volné trati u tábora,

odmítá připnout náš nákladní vagón k motorovému vlaku - zkrátka nám miní citelně pokazit poslední den tábora. Samson a Tříška byli podruhé na Želivce u Třináctky, kde budou po prázdninách ještě se Zbyndou a Peckou působit. Přišli večer, překvapeni novými zkouškami, které jsou nyní přede-

32

psány. U nás v oddíle jsme o tom zatím ještě nemluvili, chceme s tím začít až v září.

Večer bylo v táboře ve stanech několik zpěvackých slezin. Jumbo nacvičuje sborový zpěv Kdož jste boží bojovníci. Před desátou bez večerky všechno utichá, světýlka ve stanech pohasí-nají a jen z obydlí starších chlapců jsou dlouho slyšet vzrušené debaty o zkouškách.

Nebe se hrozivě zatáhlo, v dálce výhruzně duní hrom. Bude neklidná noc!

Úterý 25. července

Na dnešek byla větrná, deštivá noc. Služba vstávala až před sedmou ráno, do chladného mokrého dne. Budíček troubíme v půl osmé.

Vše je opožděno o hodinu, ale nevádí to. Je zima, vítr a mokro. Ranní cvičení odpadá, což mužstvo vítá s nepochopitelným uspokojením.

Poledne: strašná zima, vítr, prší. Teploměr ukazuje na oznamovateli 12°C. To se v Praze nosí svrchníky!

Odpoledne přijel v dešti na motocyklu náš bývalý sekáč Charlie (znáte ho ze starých kronik). Děsíme se toho, jak to bude se stěhováním na dráhu a s bouráním tábora, když bude tak deštivo. To by byla vážně hrůza!

Odpoledne zvoral zkoušku mlčení Orlík. Měl už mnoho hodin sebeovládání za sebou. Přišel ke mně, strčil mi do stanu lístek se žádostí, kterou mi chtěl přednést, a přitom řekl:

„Jestřábe...”

Snad chtěl chuděra ještě říct: „...já dělám mlčení, tak jsem ti to tady napsal!!!“

Samozřejmě jsem mu kroniky půjčil, ale mlčení už bylo zkaženo, to je marný.

Večer tone kuchyně v blátě, na volejbalovém hřišti stojí voda. V jídelně hrajeme děsnou hru Prodej a koupě pozemků v Praze. Hrozná řežba, kšeftování, úplná burza. Účastnili se: Jumbo, Užovka, Jestřáb, Racek, Jindra, Pepíček, Bálů.

Dnes nevisel na oznamovateli ani denní rozkaz.

Za šest minut tři čtvrtě na dvanáct v noci. Leje a je zima. Jdu spát. Kéž by bylo zítra hezky, slunce a horko!

Teploměr dnes dopoledne - 8 stupňů!

33

Dodatečný zápis u fotografie Sluneční zátoky: Z technického hlediska je ten snímek nepodařený, protože nahoře i dole se ztrácí ve světle, které vniklo do aparátu. Ale mně se přesto líbí. Všechno se jakoby ztrácí v mlhavých vzpomínkách a jen tábor z nich vystupuje jasně a zřetelně.

Sluneční zátoka! Místo klidu a ticha! Místo požehnané, mnou i jinými tisíckrát opěvané, zůstaň nám dlouho dlouho zachované! Každý tě obdivuje. Ale rozumí ti jen ten, kdo ve Sluneční zátoce tábořil, kdo tě viděl v ranních červácích i ve žhoucím poledni, v podvečerním světle i ve stříbře měsíce, kdo tu prožil svou táborovou pohádku!

Středa 26. července

Je devět hodin ráno. Prší, přšelo celou noc (již druhou noc), teď se na chvíli liják změnil v droboučké mžení. Proto honem nástup k vlajce. Užovka a Černoch se dobrovolně nabídli ke krkolonné cestě na kolech do města pro nákup.

V kuchyni je bláto. Žlutá služba tam položila primitivní rošty z rozpůlených kůlů. Drží se, uvařila včas snídani, vlhko, zima, déšť jí nezabránilo, aby jela podle programu. Nevymlouvá se na nepříznivé okolnosti, pracuje v prudkém lijáku, po snídani dojela po rozvodněné řece ke studánce pro vodu, zařídila vše potřebné, bez jediného mého zásahu. Tak se mi to líbí!

Jako pravověrný kronikář, který píše nejen o veselých událostech, ale i o věcech vážných (například co bylo k

vobědu), zaznamenávám průběh dnešního dne. Dopoledne několikrát na chvíli ustal déšť, ale vždycky znova začalo pršet. Odpoledne to vyvrcholilo strašlivým lijákem. Voda teče do stanů, ale kluci se chechtají a do běsnění živlů se rozléhají výkřiky:

„Objednáváme třiadvacet skafandrů!"

„Hlásí se ponorka Thétis!"

„Právě jsme vydali příručku Jak se rychle naučím plavat."

„Žádáme o vyslání záchranného mužstva!"

„Už se to nebe trhá!"

„Jsme zachráněni, postele jsou šest centimetrů pod vodou..."

A podobně.

K večeru pršet přestalo. Na nebi se ukázal dorůstající měsíc. Odpusťte mé písmo i přeházenost myšlenek v tomto zápisu. Píšu vleže a jsem děsně vospalej.

Večer hoši brzo ulehli, v táboře nastal úplný klid. Voda silně stoupá. Zabezpečujeme s Balšem a Užovkou ve tmě věci u kuchyně a pak dříví a loďku u přístavku.

Čtvrtek 27. července

Hoši něco prohlížejí při poledním povinném odpočinku za mým stanem. A dokonce na mé dece, která je každému k smíchu, ale všichni si na ni rádi lehnou, na to je jim dobrá! Nemáte tušení, co já vždycky zkusím, než v poledne vyženu ty gam-businy z mých dek!

Celé dopoledne zjišťuju znova na dráze, jak se nejlépe dostaneme z tábora domů. Nakonec se po dlouhých debatách rozhoduju, že odjedeme v pondělí odpoledne před půl čtvrtou. Do Prahy přijedeme až ve tři čtvrtě na jedenáct v noci. Někteří hoši jsou rozladěni tímto pozdním příjezdem a zlobí se proto na mne. Chtěli by raději jet už ráno v půl osmé - to bychom byli v Praze ve čtvrt na čtyři odpoledne. Ale já se bojím, že bychom ráno vlak nestihli, protože musíme stěhovat všechny bedny a kufry až na vilémovickou zastávku. Také je mi líto těch osmi posledních hodin, o které bychom byli připraveni

ranním odjezdem. Myslel jsem si, že máte Sluneční zátoku radši!

Odpoledne přivezli chleba a služba, Užovka s Valdou, hned krájí svačinu. Ale ne ten čerstvý chleba! Ten chlapci uloží, každá šiška dostane pořadové číslo, napsané na malém kousku lepicí pásky, a podle těchto číslicek se bude krájet. Přejde na řadu asi za dva dny, až trochu zatvrdne. Číslicka zabraňují, aby byla čerstvá šiška spotřebována dřív a starší zůstávaly někde v koutě bedny nevykrájené. Ve zvláštním sešitě vedou služby záznamy o číslech chlebů, které byly v době jejich působení v kuchyni snědeny a která nově přibyla. Patent Dvojka Praha!

Sobota 29. července

Naposledy jsme byli na Rejžáku. Chvilí pracujeme ve školce. Čtvrtá služba vydává večeri velmi opožděně. Jsem na ty staré gambusiny vážně rozhořčen. Proti nám i celému táboru mají pořád plno námitek.

Večer jdeme na paseku. Pak ještě dlouho stojíme na špičce louky, u vody. Poslední večer! Nechce se nám jít spát.

34

35

"-m-

au JIT

Neděle 30. července

Bouráme tábor.

Chrudimáci měli tábor na kopci v lese, na Druhé pasece.

Udržovali jsme s nimi nejčilejší a nepřátelštější styky. Na nehostinném místě, bez vody a s málem slunce dokázali vykouzlit hezký, útulný táboreček. Z dutých tvárníc, připravených na stavbu ozdravovny, vystavěli stěny kuchyně. Nedávno zde ještě stál les, ale byl vykácený pro staveniště. Když jsme se s Chrudimáky loučili, napsali nám do kroniky hezké povídání.

Čtvrt na dvě odpoledne. Sluníčko pálí už od rána. To je krásné stěhování! Podsady jsme dopravili do mlýna, ale je zde ještě dříví z jídelny, čeká na vodní dopravu.

Opakuje se to na každém táboře. Vždy se najde několik sábků, kteří si jdou nezodpovědně lehnout do stanů uprostřed největšího chvatu, bez starosti o to, kdo tu práci udělá, jak to dopadne, nezmeškáme-li vlak.

Bourání tábora, to je zkušební kámen. Jasně se prokáže, kdo je líný taky táborník.

Neděle, půl jedné v noci. Je tedy vlastně už pondělí 31. července, ale u mne nový den začíná vždy až ranním probuzením, nikoliv odbitím hodiny půlnoci.

Venku je bílá noc, vlažná, široká, úžasná. Je to jedna z těch nocí, za jakých jsme chodívali „ven“, na první nesmělé vycházky na paseky s průkopníky Sluneční zátoky, Mojou, Rudlou, Otou.

Někteří hoši dnes nechtějí vůbec jít spát.

Ale abych shrnul celý minulý den:

Bourat tábor jsme začali ráno před půl devátou, nejdříve stavby „státní“, pak podsady. Každá dvojice splavila své dříví do mlýna. Někteří chlapci na sebe vzájemně nasazovali, že málo dělají, ale z mého stanoviska to bylo ještě ucházející. K obědu uvařila čtvrtá služba zapraženou polévku a krupicovou kaši. To už jsme jim bourali nad hlavou jídelnu a také rozdávačku a stoly. Při vaření hodně pomáhali dobrovolníci.

Odpoledne pokračujeme v práci, zejména rovnáme dříví ve mlýně, myjeme nádobí, skládáme je do beden, čistíme tábořiště.

K večeru je už volno, zůstal jen stožár s „fandou“ a na louce stojí dlouhá řada stanů jen tak, na zemi.

36

r

Po celý den nádherně svítí slunce, je krásné počasí. Panečku, to je bouráníčko!

Večer máme táborový ohniček, při němž Sněhura, Pepíček a Jack skládají slib. Několik hochů dostává odborku táborníka a nakonec jmenuji Jumba svým zástupcem. Věřím, že bude v práci pokračovat tak jako dosud.

Potom ještě dlouho debatujeme o našem oddíle, co v něm zlepšit. Letošní tábor jsme pojmenovali podle Jumbova návrhu Táboř ohňů, na paměť mnoha táboráčků, u kterých jsme sedávali s jinými skautskými oddíly.

Několik z nás se vypravilo „na měsíček“. Je krásná vlahá noc, jdeme směrem ke mlýnu a pokračujeme nahoru do kopce, na místa, kam jsme nikdy nechodili. Tam sedíme na seně. Jsou tu: Užovka, Jumbo, Macek, Sněhura, Jára, Iškuda, Olda a Jestřáb.

Noc je úžasná. Nikdo z nás nechce jít spát.

Pondělí 31. července

Tyto řádky píšu ve vlaku. Jedeme z tábora domů. Teď vlastně zrovna nejedeme, stojíme už asi dvě hodiny ve Světlé. Vedle nás syčí lokomotivka číslo 322... Hoši sedí ve vagónu na bednách, většinou čtou ukázková čísla Mladého hlasatele, která nám došla na tábor.

Jak to dnes teda vlastně bylo:

Ráno jsme vstávali docela normálně, pátá služba připravila snídani, a všichni se veselíme, že je zase tak krásný den.

Podél lesa, od doskočiště až k volejbalovému hřišti stojí rovná, strašně dlouhá řada stanů, bez podsad ovšem, ty byly již včera rozbourány a do mlýna odvezeny, vlastně odplaveny.

Hned po snídani jdeme vysypat na první paseku slamníky.

Mezitím odjíždějí Pecka a Zbynda do lesní školy, s nimi pak stejným vlakem Sídlo s Čápem. Orlík a Tříška odjeli už včera, protože nastupují do učení. Sídlo se mnou pohnutě mluví o táboře a má pro něj samá pěkná slova. Ano - byl to hezký tábor.

Sluníčko zase krásně svítí, vlastně praží, a my se z toho radujeme. Vzpomínáme, jak to bylo hrozné loni a předloni, když nám do bourání a balení tak strašně přšelo.

Ve stínu se společně radíme, kdo co bude dnes dělat, aby vše klaplo, aby se všechno uklidilo, zařídilo. Bylo toho dost a nejmíc jsme se nadřeli při převážení těžkých táborových beden, kufříků

a toren přes řeku na vilémovickou zastávku.

Hrom aby praštil do dráhy a hlavně do ledečského pana přednosta, že nám letos nechtěl Černou Káču zastavit na trati proti tábořišti, už od roku 1931 to tak přece vždycky šlo!

Když jsem se v horkém popoledni vrátil do Sluneční zátoky po druhém břehu z účtování nákupů v Ledči, byly už všechny věci na zastávce.

Hoši byli utahaní a horkem zamlklí. Překvapila mne i nechuť ke koupání, mohli jsme mu věnovat ještě asi půl hodiny.

No - a pak nastal neklid, to když zapískala v záhybu u mlejna před vilémovickou zastávkou Černá Káča, že už je jako tady, že se máme připravit.

My připraveni byli! Všechno to naše mnohametrákové nádobíčko bylo účelně narovnáno po obou stranách trati, chlapci byli přesně rozděleni, kdo kde bude stát, kdo co vezme do ruky, kdo vletí do nákladního vagónu, na kterou stranu, od koho bude přijímat zdola náklad, kam ho bude ve voze odtahovat, kdo ho bude od něj přebírat a dopravovat od vrat dál do kouta, do kterého kouta atd. atd. Díky těmto opatřením, vyzkoušeným mnohaletou táborovou praxí, podařilo se nám naložit vagón včetně asi dvanácti beden, čtyř kol, 26 gambusinů, tolikéž těžkých toren, asi 23 těžkých kufírků a kufrů a spousty drobného harampádí, nijak nebaleného, jako například roury od kamen, pingpongový stůl, petrolejové lampy, skautské tyče, podstavce ke stolu - za dvě minuty!

Skautská dvojkařská schopnost se opět ukázala.

Ve Světlé jsme čekali skoro tři hodiny na připojení k pražskému vlaku.

Využili jsme toho a většina z nás se šla koupat do Sázavy. Na hustě obsazeném břehu jsme udivili P. T. obecnostvo třemi, vlastně čtyřmi věcmi:

Především složením našich krojů pěkně do řady, což lidi velmi překvapilo.

Druhým předmětem údivu byla naše krásně opálená těla.

Místní naháči byli všichni jako z tvarohu.

Třetí překvapení: signalizujeme semaforem jedné naší skupině k nádraží.

A čtvrtá zvláštnost: hnědá služba (šestá), stále ještě „služebně“ fungující, přináší nám pitnou vodu v hliníkové bandě.

Pak se zatahuje nebe a my se klidíme do vlaku. Vedle nás stojí

38

39

vagón s nymburskými hochy. Nastává strašné posunování.

Vlak na Prahu má děsné zpoždění, což se neblaze projeví v Nymburku, kde odpojili před námi zařazený vůz s Nymburáky a tím pochopitelně i nás. Pro to velké zpoždění nechtěli zdržovat vlak, a tak nás nechali stát na vedlejší koleji a vlak odjel do Prahy bez nás. Do Prahy jsme přijeli místo ve tři čtvrtě na jedenáct večer až asi ve čtvrt na jednu v noci. Někteří hoši se proto na mne velmi hněvali, zejména Bálů, který bydlí až v Chuchli a neměl už z Prahy žádný přípoj. Ale kdybychom byli jeli už ráno, zaručeně bychom nestačili včas odstěhovat všechny věci na vilémovickou zastávku, to mně věřte. To by bylo dopadlo ještě hůř! U ranního vlaku, který bychom nemohli stihnout, by byl náš nákladní vagón a dráha by nám těžko opatřila nový vůz k odpolednímu vlaku (ten ranní bychom museli tak jako tak zaplatit) - a tak kdo ví, zda bychom se do Prahy do úterního rána vůbec dostali!

Přestože bylo moje rozhodnutí správné, nespokojenost několika hochů mě citelně rozladila.

V Nymburku se rozpoutala děsná bouře s krupobitím. Do vagónu nám zatékalo špatnou střechou (pan přednosta v Ledči nám slíbil pěkný čistý vagón, důstojný k přepravě osob,

ale pak nás strčili do proděravělého dobytčáku, který silně páchl po shnilém mase).

Když jsme dojížděli na Denisovo nádraží, déšť ustával. V rychlosti jsme vyházeli osobní zavazadla a rozhlíželi se ve tmě po příbuzenstvu. Na rozdíl od jiných let nás na peróně čekal jen jeden tatínek. Zato u východu už bylo pánů rodičů hojně. Nastává kvapné loučení. Najednou se nám to zdá být strašně divné, že nejdeme spolu zase dál, tak jako jsme šli celý měsíc na táboře. Když vlak zastavil, jako by zmizelo táborové kouzlo pospolitosti. Každý z nás je opět jedinec sám pro sebe, každý bydlí jinde, každý jde na jinou stranu, každý pojedje zítra někam jinam, bude dělat něco jiného než ti druzí.

Jedu ještě kus cesty se Sněhurkou a Užovkou. Z električky vidíme Valdu s tatínkem a tamhle na rohu u Masarykova nádraží - podívejte se, vždyť je to Macek! - Trosky táborového mužstva, útvaru ještě odpoledne uceleného. Jako když se vrací domů z boje rozpuštěná armáda.

Druhý den chlapi stěhují oddílové bedny z vagónu do věže. Kdo se nemohl z jakýchkoli důvodů zúčastnit závěrečné práce, zaplatí do oddílové pokladny desetikorunu.

Nemohli jsme sehnat nákladní auto, a tak nás zachránil zase pan dr. Pazderník, tatínek našeho Oldy a Orlíka. Opatřil koňský povoz. Co s tím „furwerkem“ hoši po cestě zažili, to by mohli vypsát Jumbo, Užovka a ostatní, kteří fůru doprovázeli. Ale to by zabralo takové dva tři sešity táborového deníku a ty snad už začínat nebudeme.

Nakonec vám chci říct, že jste se letos většinou moc pěkně drželi a přičinili se o zdar tábora.

Ukázali jste, co všechno se dá udělat, když každý - anebo aspoň převážná většina - dobře maká. Můžete být hrdi na svůj tábornický výkon. Nabyté zkušenosti (čerpejte je z leckterých neúspěchů) uložte pečlivě ve své mysli a použijte jich, až zase Sluneční zátoka otevře svou náruč, aby vás přijala, až tam vyroste nový tábor, až se tam načne nové pásmo událostí a příběhů, věčně krásných a věčně mladých.

Vzpomínám na různé další příhody, na drobné i velké výkony v práci, při službě, nikde snad nezapsané, ale vryté v moji mysl, výkony, z nichž mnohé byly často obdivuhodné. Na co jsme se celý rok těšili, zmizelo, uplynulo dříve, než jsme se nadali. Skončil zase jeden náš tábor. Sluneční zátoka osiřela a ztichla.

Vidím ji opět v duchu tak, jak se nám jevila v oněch slunných dnech, vidím ji zase takovou jako tenkrát, před mnoha léty, když jsem ji spatřil poprvé, slyším píseň vod v peřejích, nikdy neutichající — a rozumím jí.

Léta odešla, i mnozí hoši z ní navždy odešli, ale noví přišli a noví ještě přijdou. Dobře to říká jedna turnovská písnička: „Po nás přijdou jiní, junáci zas sníví, pohádka žít bude věčným snem...”

Ano, pohádka bude pokračovat. To jenom my zestárneme, to jenom my odejdeme. Ale přes naši Sluneční zátoku poletí znovu a znovu dny naplněné slunečním jasem a mládím, zas bude postříbřena kouzelným svitem měsíce, který opět a opět bude nad pasekami vycházet v bílých nocích, noví a noví hoši budou přicházet, aby Sluneční zátoku rozjásali svými písničkami. A ona je bude pořád přijímat, protože hoši nevymřou nikdy, bude k nim trpělivá a odpouštějící, vlídná a usměvavá, neboť zůstane věčně mladá a krásná, krásná a mladá - věčně - věčně -věčně.

40

41

Tábor psanců - 1940

6. července

„Den rušný jako prelud uplynul a podvečerní klid a mír v náš tábor pád“; to jsou ty naše dvojkařské táborové večery, s večerním žlutým sluníčkem, tiché a snivé, tak jak jsme si je navykli z dávných dob našeho oddílu, ze slavných dob proslulých Táborů Svazu třinácti, Zelené příšery a na Bobří řece. Až ta tichá žlutá nebo červená chvíle pomine a táborová

kamna začnou svítit do tmy, bývá v táboře zase ještě veselo a živo. Ale chvíle hasnoucího dne, ta musí být náladová a tichá. Dnes byl podivný červený večer, všechno hořelo rudým západem, až oči přecházely. A to ticho! Byl jsem rád, že nejsem sám, kdo té večerní kráse porozuměl. Iškuda ji také viděl a namaloval ji do našeho táborového deníku na památku dnešního večera.

7. července

Je ranní cvičení. Louka se topí v jásavém slunci, vše se raduje z letního rána. Ptáci, potůček, i ty lesy ve stráních radostně a slavnostně šumí.

Jen ti, kteří by se měli radovat nejvíce, radovat se ze svého mládí, ze své pružnosti, zdraví - ti se neradují! A tak vidím naše hochy, kteří by měli překypovat bujarostí, veselostí a ráznou silou, jak podmračeně a mdle, neochotně a bez energie mechanicky opakují předcvičovatelské cviky, jsou mrzutí a neochotní cvičit. Samozřejmě cvičení v jednom dni na jednom táboře ještě nic neznamená, ale přece je to jistý náznak úpadku. Čeští chlupci, buďte životnější!

8. července

Černé hodinky u táborových kamen jsou jednou z nejhezčích věcí na táboře. Začnou za šera, když si hoši ještě vzájemně vidí do tváří. Zpíváme, vyprávíme, povídáme si legrační i vážné věci. A každou chvíli se ještě někdo přihrne a v přítmí se strká, než se zapasuje mezi hochy na některé bedně nebo prostě na zemi - a zábava jde dál.

Tma houstne, do tváří si již nevidíme, do srdcí však ano. Zpíváme, kytary doprovázejí. Nejdříve jsou na řadě písničky veselejší, řízné, od podlahy, ale čím dál tím víc převládají tesklivější, tišší, v nichž hraje přihr vždy naše tradiční píseň My pluli dál a dál.

Venku je už docela tma, na krok nevidíš. Zpívání vážně. Co chvíli se zvedne nějaká postavička, klopýtá přes natažené nohy a s tichým „brou noc“ nebo i mlčky mizí ve tmě. Jde spát.

Zpěváků ubývá a nakonec jdou i ti nejvytrvalejší. Černá hodinka končí.

Kolik takových jsme již v naší milé Dvojce prožili a všechny byly pěkné, útulné, domácké!

A co hochů se v nich už vystříдалo! Kam všichni odešli? A proč? Cožpak to nebylo hezké?

10. července

Iškuda a Jindra, dva staří pyrotechnici, konají po celý den ra-chomejtlové přípravy k dnešní Třinácté noci. Jinak se hoši (ti ostatní) na tuto tradiční oslavu nepřipravují vůbec, ani se moc netěší. Hovoříme o tom večer při nástupu. Vypadá to, jako kdyby se oddílová tradice, léty posvěcená, nějak přežívala.

Roky jsme z ní dovedli čerpat, milovat ji a obdivovat - ale nové generace jako by neuměly k tradici něčím novým přispět, pokračovat v ní novými nápady. Na vás, chlapci, oddíl čeká, co do něj přinesete nového, ale původního - rozumíte mi - něco takového, co jste sami vymysleli, nikde neokoukali, nikde nevyčetli a co by mohlo jít s oddílem dál, i když vy tu již třeba nebudete — tak jako jdou s námi všelijaké zvyky a nepsané zákony z minula, například počítání do třinácti při nástupech, měsíční noci na pasekách, rozdávačka, černá almara, úcta k oddílovým kronikám, která vznikla v soumravných večerech na břehu Tábora Svazu

42

43

třinácti, kde jsme z nich nahlas četli za svitu mihotajícího se plamene svíčky, organizace táborových služeb, předávací lejstra, oběžník Čigoligo, oddílové i táborové bodování atd. Bylo a je toho ještě dost. Ale teď máte promluvit vy, teď máte pokračovat v budování tradice.

To je poslední zápis v kronice Tábora psanců. Němečtí okupanti republiky zakázali české mládeži táboření - a tak jsme museli už týden po příjezdu na tábor zbourat stany i všechny ostatní stavby a jako psanci se hned vrátit zpátky do Prahy. Byl to nejkratší tábor v celé historii Nové Dvojky.

Tábor věrných - 1941

Konal se v těžkých podmínkách, okupační doba a druhá světová válka tvrdě doléhaly také na nás. Přestože byly všechny skautské oddíly rozpuštěny a jejich majetek zabavilo gestapo, skoro tajně jsme se scházeli. Jako stín šel s námi strach, nikdo si tehdy nebyl jistý životem. Ale tábor jsme mít museli! Pod stany jsme jet nemohli, táboření bylo přísně zakázáno. S dvanácti nejvěrnějšími Dvojkaři jsme se ubytovali o prázdninách ve světnici jednoho domku ve vesničce Velké, v kraji Sluneční zátoky - a tam jsme žili táborovým životem. Objevuje se tu nová oddílová generace - Flik, Bálů, Šušík, Prófa, Odim, Valda, Ivo, Smítko. Hrajeme první dlouhodobou táborovou hru a naučili jsme se píseň My tábořili tam, kde leží Cimarron...

Středa 2. července

Je ošklivo - a přece se nám tady líbí. Odim včera řekl něco jako „Ať je venku jak chce, přece jen je to tady bašta!“ Ani ostatní hoši neztrácejí náladu, naopak ta je velmi dobrá.

Nezapomeňte na ty chvíle, na to vše pěkné, co spolu prožíváme. Ne abyste zase za dva tři roky (nebo i dříve) začali nad naši činnost ohrnovat nosy a říkat: „Vono to nic není, vona se tam pěstuje tadlecta kultura“. Až to na vás přijde, dobrá, přišlo to a nedá se nic dělat. Ale nepokazte vzpomínku na sebe nerozvážným plivnutím a pohaněním toho, co se vám tak dlouho a tak moc líbilo.

Už jsme tady několik dní, a ještě jsme nikde nebyli. Ani ve dne, ani večer - a to už je co říct! Až dnes! Zase skoro celý den

44

45

pršelo, ale teď k večeru přestalo a na nebi se ukázal maličký srpek dorůstajícího měsíce. Vyšli jsme z naší visky, ploužili se chvíli podle lesa a pak jsme zapadli na staré cesty. Došli jsme tak až dolů do Sluneční zátoky. Pozorujeme obrysy starých stromů na druhé straně. „Bába s nůsí“ už je nějaká vzrostlá a

také „vlk“ už není takový, jak jej viděly generace našich předchůdců.

Povídáme si. Tiše. Bujará nálada, taková nevyházková, nevěčerní, rušivá, jakou měli někteří hoši na začátku, se změnila. Jdeme až na špičku louky a posloucháme peřeje. Hučí ještě pořád jako kdysi.

Je chladno. Poprchává. Zelená světýlka svatojánských mušek svítí do tmy. Jdeme „domů“, povídáme si o strašidelných věcech, o předtuchách. Měsíček už pěkně svítí, mezi stromy hází ostrou bílou zář, přestalo zase pršet. Víška už spí, ale nám se pořád ještě spát nechce.

Úterý 8. července

Na kraj se snesla bílá noc.

Všechno už spí.

Ale my ne!

My nemůžeme!

Dnes je přece úplněk!

Tam dole čeká na nás naše zátoka.

Tam je kouzelně bílo v takovou noc.

A roztavené stříbro ve vodě tam teče.

A peřeje hučí...

Musíme tam jít!

Vždycky nás zátoka při úplňku viděla!

Jdeme tedy.

Les je černý.

Ale stříbrné nitě ho protkávají.

Naše hlasy se tiší.

UŽ jsme tady, na našem svatém místě.

Seno tu voní pod našimi zády.

Vážeme uzly na provaz, který se tím stává památným.

Podepisujeme se.

Peřeje pořád tak zpívají jako kdysi.

Je zde ticho, prázdnost.

46

Ale my víme, že sem patříme. Měsíc na nás shlíží ze své dráhy.

Touže cestou šel loni, předloni a všechny července předchozí. Naše památné stromy „vlk“ a „bába s nůží“ se rýsují na světlém nebi.

Hoši šeptem mluví. Ale já neslyším. Já mám podivný sen. Já slyším hlasy staré, dávno již zmlklé. Ano, jsou tady!

Jsou tady stíny těch, jimž Chlapectví umřelo. Kolem mne se kupí, usmívají se a ruce podávají. Jsou to jen stíny, já to vím. Jen já z nich jsem živý.

Jen já jsem zůstal takový, jako jsem byl tenkrát. Jak dlouho? A jak dlouho se nepromění ve stíny ti živí, kteří tu tiše šeptají a nevidí, že v bdění sním? Slíbili, že dlouho.

O — vy kouzelné bílé noci tam dole! Ó vy tiché podivné sny v jejich stříbrných sítinách. Vás bych chtěl snít pořád.

Tuhle se na mne Odym trochu rozzlobil, že jsem mu zapomněl schovat trochu mléka, aby jím mohl zadělat perník, který nám chtěl dobrovolně, mimo svou službu, upéct. Výroba perníku není žádná legrace, to je panečku fuška! A když pak takovou práci chce někdo pro nás udělat dobrovolně, bez vybízení, dokazuje tím, že je to dobrý a obětavý kamarád.

Ale Odymova obětavost a kamarádství se jeví i v mnohém jiném. Jdeme všichni na Rejžák. Odym se dobrovolně přihlásí, že ponese tornu se společnými věcmi, ba nese ji i zpátky. Prófa zůstal na Rejžáku u věci a my jdeme na výzkumy dále proti vodě. Vracíme se a Odym nese Prófovi kytičku červených jahod! Ivo neví, jak by se dostal přes kamenitý potok. Odym se tam už rítí z cesty na stráni, na kterou se sám předtím vyšplhal. „Kluci, jdu prát prádlo - kdo chce co vyprat?“ křičel Odym na loňském táboře. A tak to jde u Odyma pořád a pořád. Jsou to zdánlivé maličkosti, a přece jsou to věci velké, jsou to hrudky zlata v písku a hlíně našeho každodenního společného života. Lesknou se

47

v něm, třpytí a září, dodávají krásy a radosti, chuti a nadšení do další práce.

8. července se najednou na hlavní palandě ocitla cedulka, vyprávějící cosi o jakémsi strýci Jamesovi (čti Jamesovi).

„1. závěť strýce Jamese (čti Jame se)

Když přišel rodině Gonwellů dopis od strýce Jamese (čti Jamese), aby mu půjčili peníze, ze půjde na sever hledat zlato, vysmáli se mu. Ani cent z nás nevymámíš, odepsali mu, zapamatuj si to. Ani cent! Jsi už dost starý, abys měl rozum a abys věděl, ie Gon-wellovi nepůjčují peníze do pochybných podniků.

Strýc James se tedy na cestu vydal bez peněz Gonwellů. "

Nejdřív si o tom jen šuškali, pak se gambusini přišli ptát, co to má jako bejt, a výhruzně vyjádřili podezření, jestli to snad nebude nákej závod na body. Někteří pilní studenti se začali text učit nazpaměť. Ale zbytečně. Všem pak se dostalo od Jestřába jen tohoto vysvětlení:

„Jóó - to bude taková hra - víte?"

V dalších dnech se na palandách ocitly další podobné listy s jiným textem, ale vždy vyprávějící o strýci Jamesovi (čti Jamesovi).

Čtvrtek 10. července

„ 2. závěť strýce Jamese (čti Jamese)

Strýc James (čti James) zmizel daleko na severu a Gonwellovi byli rádi, ie mu nemuseli půjčit peníze. Ale strýc James (čti James) se obešel bez jejich pomoci. Po dlouhých útrapách dorazil do kraje, kde se podle nezaručených zpráv nacházela bohatá ložiska zlata. Tam se dal do práce. A pracovat uměl!" Před chvílí jsme s Prófou a Valdou a Ivou dokončili honičku po kamenech a stříkandu, ve kteréžto bohulibé kratochvíli hrál hlavní úlohu klacek, coby odznak (žezlo) domorodého pohlavára. Nakonec mi kluci klacek vytrhli špinavým laciným trikem z ruky a hodili ho do proudu. Nastalého zmatku využila jedna moje vypraná ponožka a uplavala v bouřlivých vlnách Rejžáku!

Mateřídouška voní...

Ještě před několika dny jsme nemohli nalézt ani jedinou.

A najednou se mateřídouškou zafialověla každá mez, každý kámen u cesty, vidíme ji všude. A nikde nevoní tak jako v našem krásném kraji. Sem nahoru do kroniky jsme nalepili několik stonků mateřídoušky, utržených cestou k Rejžáku - na památku léta 1941.

Pátek 11. července

Třináctá noc. Slavíváme ji vždycky bláznivým veselím a loňskem počínaje přidáváme k tomu i maskování účastníků. Již několik dní předtím panovalo mezi gambusiny všelijaké tajné šuškáni, konaly se roztodivné přípravy, chlapani se vydávali na daleké výpravy za různými přírodními potřebami. Odpoledne před slavnostním večerem jel Jumbo na kole do Ledče pro svíčky do lampiónů, které zatím vyráběl Odim se svými pomocníky.

Večer jsme se tajuplně vytratil z Velké, při čemž bylo nutno obelstít domorodé obyvatelstvo, které o našich přípravách vědělo a chtělo to „taky vidět“.

No - a pak to začalo.

Našli jsme v lese vhodný plácek, rozvěsili jsme šest barevných lampiónů, rozsvítili je, a do toho magického osvětlení počaly vstupovat první masky.

Přehlídku zahájil Iva svým „fakírem“. Pískal na fujaru tak, že se před ním ležící kobra vztyčila a tančila. Velké rozčarování způsobil objev, že kobrou je nacpaná punčocha, přivázaná provázkem k fakírově píšťalce.

Pěkné masky měli Prófa s Joskou, kteří představovali žebráky - manželskou dvojici (bába se slepcem). Zatím co slepec se pohyboval prkenně a hledal si cestu bílou štábrličkou, bába se měla výborně k světu, ptala se slavnostního řečníka, jestli umí tancovat, koulela živýma očkama sem tam - koukala pořád přes brejličky - no zkrátka byla to vypráskaná babička.

Ještě se na jevišti ani neohřáli a už přiharcoval na svém komoni Jiří, coby rytíř Prokop Prach z Prachatic. Představil se nám dvorným sevřením chocholaté helmice, kterou držel pod paží,

sklapnutím okovaných škorní - a barevným šerem hlaholila jeho staročestina. Byla to báječná, důmyslná maska.

A už se sem hrne drotárek - pašturkár Valda, který chtěl soudcovskou dvojici mermomocí uvrtat ke koupi něčeho ze své veteše, kterou nosil po světě na bříšku v rozbité škatuli.

Soudci ne-

48

49

koupili nic, třebaže výběr byl jedinečný!

Odym a Smítko si to přihasili za doprovodu domorodé divošské hudby, představovali párek divochů odněkud z černé Afriky. Jejich bříšní tance byly úžasné a Odymův válečný pokřik je vhodně doplňoval. Zatím co Odymovi nescházely na zápěstí rodinné šperky, o obřím kopí ani nemluvě, Smítko oslňoval dívčí maskou.

Bálů nás vyděsil převlečením za tuláka, který ustavičně poukazoval na poněkud chatrný stav své obuvi. Střídal pokorné prosby s výhružným máváním klackem a nutil nás k příspěvku na kuřivo. Šel z něho opravdu strach a jen babka od slepce projevovala ochotu provázet tuláka na jeho další životní pouti.

Nakonec vystoupil Míša, který představoval dědka neseného na zádech své báby. Vtipný nápad, aby jednotlivec představoval dvě figury, utrpěl nedostatečným osvětlením. Po skončené přehlídce masek začaly oslavy Třinácté noci podle tradičních obřadů.

Sobota 12. července

Je zase velká voda. Jiří poráží naše staré teorie, že se při velké vodě nedá jezdit na Rejžáku. Díky své katastrofální nevědomosti o tom, co Rejžák dovede, vrhá se do vln - ale kupodivu, Rejžák ho dole vyplivuje nikoliv rozdrceného od šutrů, jen mírně napitého. Pomalu se odvažují do proudu i ostatní sekáči. Ivo nakonec vyzývá Jiřího, aby prošel Rejžákem proti proudu, a slibuje mu za to pětikačku. Jiří ho vzal za slovo a prodral se proudem za dramatických okolností

až nahoru. Financier podniku se v bezvědomí zhroutil na své bříško.

„3. závěť strýce Jamese (čti Jamese)

Míjely roky. Strýc James (čti James) našel v liduprázdné divočině potok, jehož dno bylo vydlážděno zlatými valounky. Celé dny trávil o samotě u hučící vody a vybíral zářivě žlutý kov. Propíral písek a plnil zlatem kožené váčky. Jen čas od času se vypravil do dalekých hor, aby se zásobil čerstvým masem. "

Neděle 13. července

Protože je dnes třináctého, vzpomínali jsme v 7 hodin večer dole u Zlatonosného potoka na nepřítomné kamarády.

50

Začíná druhá polovina našeho pobytu ve Velké. A přemýšlíme o té minulé. Počasí nám celkem přálo, nepřihlížíme-li k několika prvním dnům, kdy jsme se tu zařizovali. Počáteční robinzon-ské nadšení zatím tak trochu vyprchalo, mnohé zevšednělo a dostavila se tak zvaná lenora, chvilkové omrzení, tak známé z minulých horkých červenců. A tak můžete vidět například Mísu, známého měšťáka, jak v nejkrásnějším odpoledni, kdy jsou pořádnému zálesákovi skoro i plavky nepohodlné, jede na kole ve svetru do vyliďněného Ledče. Jiné gambusiny spatříte na šeré palandě v těžkém vzduchu noclehárničky (ačkoliv ani ne sto kroků od nás je rovný stinný les, kde by číst, psát, ležet a hrát šachy také mohli). A když už skoro násilím někoho přinutíte, aby šel za vámi k vodě, přijde tam až k večeru.

Ale to potrvá jen krátce. To je jen tím, že bylo hezkých dní už tolik, až se nám zprotivily. Až bude zase několik dní ošklivo, ještě rádi sem hoši přijdou.

Horší jsou jiné jevy, které se pravidelně objevují v polovině společného prázdninového pobytu. Je to nespolehlivost, neodpovědnost, bezohlednost a podobné věcičky.

I tady u nás, v takové malé partičce, se našli hoši, kteří dokázali například bombardovat kamením docela nové

emailové nádobí, o jiných hloupých recesních vtipcích a kanadských žertících ani nemluvě.

I tady se někdy rozvine mezi hochy rozmluva skoro až hněvivá, nepřátelská. Často někdo odpoví na nevinnou otázku druhého tak nekamarádsky a vyzývavě, že vědomě poruší „veřejný mír“.

I tady každou chvíli opomine někdo udělat něco z toho, co je nutné pro hladký chod naší kuchyně, neudělá to, o čem jsme stokrát řekli, že se to dělat musí.

Byl bych rád, kdyby tohle všechno v druhé polovině našich společných prázdnin přestalo, nikdy se už neopakovalo.

„4. závěť strýce Jame se (čti Jamese)

Léta námahy a strádání zanechala stopy na zdraví strýce Jamese (čti Jamese). A když přišlo jaro po čtvrté zimě, cítil, že se již podzimu nedočká. Tehdy poslal svým příbuzným psaní s prosbou, aby k němu přijeli. Chtěl je naposledy spatřit, i když věděl, že oni

o něho příliš nedbají. Psaní poslal po míšenci, který se ubíral na okraj civilizace a tam dopis předal poště. "

Úterý 15. července

Sbíráme kůlky ze zrušených metrů a neseme jich část domů na topení. Každý se pořádně pronesl, ale největší fuška to byla pro Iva. Nesl klacíček, který mu ustavičně klouzal z vlastnoručně vyrobeného „zálesáckého“ poutka (zálesák Fredy!), padal mu pod nohy, hned ho praštil do hlavy, hned zase do ruky a vůbec všelijak ho cestou obtěžoval, jak pozoroval jeden tajný očitý svědek. Vrcholné vypětí sil i vůle předvedl Ivo v cíli. S dramatickým výkřikem „Tak tady máte to dříví!“ odhodil svůj klacíček posledním vzepětím svalů na vzdálenost zvicí jednoho plivnutí. Klacíček mu spadl na nohu. Když jsme si pak lehli a tma se rozhostila v místnosti, slyšeli jsme v nastalém tichu hrůzné vytí všech psů v naší vesničce. „Ticho! Jestřáb bude vypravovat!“ vykřikl kterýsi gumbusin, aniž by se mne zeptal, co tomu říkám. „A něco strašidelného!“ poručil si ještě k tomu.

A tak jsem si rychle vymyslel příběh o smrti s černými skvrnami ve tváři, vytí psů a tma dodávaly vyprávění patričnou náladu - a když byl konec, bál jsem se sám jít otevřít okno...

Vítr hučel a psi vyli pak ještě dlouho dlouho do noci.

Středa 16. července

Návrat za žlutého soumraku z Rejžáku. Stíny od lesa vystupují, protahují se po lukách a za chvíli skočí jejich špičky až do vody. Začíná být chladno. Kytičky zavírají své korunky, červené zlato skalních útesů se ztrácí, již brzo - brzo přispěchá noc.

Čtvrtek 17. července

Od poledne až do večera se už pracuje na Tajné činnosti služeb. Hrdinnou úlohu hraje Ivo - pýcha rodiny. Je se svou partou ve stodole, něco tam montují a Ivovi je svěřeno důležité poslání - hlídat, aby do té stodoly nikdo jako nešel!!! Ivo se zhostil svého úkolu s lehkostí jemu vlastní, a tak ho můžete slyšet po celé

52

53

i

Velké i obcích přifařených, jak ze stodoly reportérsky huláká: „Tak pozóóór, pozóóór, teď se sem plíží Valda - a ne - dýk voň de na záchod - ale pak se sem určitě bude plížít, dejte si bacha - pozóóór, pomóóóc - dýk já to sám neuhlídám, co si myslíte, dýk voň už de ze záchodu, to bude nějak tendlecten lacinej trik - pozóóór - volám poplach, honem to zabalte...“

Ze stodoly se řítí Bálů s ojí od žebříňáku, aby uchránil Tajnou činnost své party před prozrazením. Modřinou podlité Ivovo oko vykukuje škvírou ze stodoly, střeží hnůj i vrátka od záchodu, hned je tady, hned támhle (někdy je napřed támhle a pak teprve tady, ale to je spíš jen popisný detail).

„5. závěť strýce Jame se (čti Jamese).

V dopisu, který strýc James (čti James) poslal svým příbuzným, nebylo ani slůvko o tom, že se z něho stal tak

bohatý člověk, jako málokdo jiný na světě. A tak když lakotní příbuzní dostali jeho psaní, ohrnuli nad ním nos, ani neodpověděli.

To tak, zasmál se nejstarší z Gonwellů, pojedeme tam měsíce, třikrát umřeme na všechny možné nemoci a na útrapy cesty, a to jen proto, abychom potrásli bláznovi pravicí. To by se nám vyplatilo!

Dopis strýce Jamese (čti Jamese) zůstal tedy bez odpovědi. "

Sobota 19. července

Slzičky Panny Marie, květinky, od jejichž fialové červeně až oči přecházejí, rozhořely se zase na všech mezích, cestičkách a našich milých místech. Jsou všude, osamocené i ve velkých hloučcích, připomínají Préríjní národ, Bobří řeku, Láďu Velebila, první léta ve Sluneční zátoce a moc a moc jiných věcí. V každé té vzpomínce ohnivě svítí, pokaždé kvetly, když jsme prožívali své nejkrásnější chvíle. Prosím vás - nezničte, nepošlape ani jedinou. Byl by to skoro hřích!

„ 6. závěť strýce Jamese (čti Jamese).

V den, kdy strýc James (čti James) cítil, že smrt už je nablízku, napsal závěť, ve které odkázal své zlaté bohatství, slitě do čtyř hrud ryzího zlata, svým nehodným příbuzným. Ale usmyslel si, že je vytrestá za jejich nepěkné chování. A tak ty čtyři hroudy ukryl na podivném místě v divočině. Závěť napsal poněkud nesrozumitelným způsobem. Příbuzní z ní měli vyčíst, kde je bohatství uloženo.

Závěť rozstříhal na spousty ústřížků a ty poslal příbuzným. Pak strýc James (čti James) umřel. Zato ale teď začíná naše hra!"

Od 8. července až dodnes strašily na palandách tyhle dopisy. Postupně jich tam bylo připíchnuto šest. Nikdo nevěděl, „vo co de", jen se pořád říkalo, že to bude náká hra.

No - a jak račte vidět ze závěru šestého psaníčka, dnes to ruplo, strýc James (čti James) natáhl brčka, a tak jsem musel s barvou ven.

Závěť strýce Jamese (čti Jamese) je napsaná na čtyřech různobarevných kartónech - pro každou službu je kartón jiné barvy. Všechny jsou rozstříhané na spoustu kousků. Ty ústřížky budu tajně rozhazovat, porůznu schovávat a služby je mají hledat, aby z nich mohly složit závěť, přečíst ji a podle ní pokračovat v pátrání po dědictví. Když služba najde lístek barvy patřící jiné službě, sebere ho také a příležitostně ho vymění za ústřížek své vlastní barvy. Služby si budou schovávat nalezené lístky u mne, aby nemohly pátrat po závěti předčasně, pouze s částečným počtem ústřížků.

Protože rozstříhaná zpráva byla klíčem k pokladu, odehrávaly se o ústřížky pravé boje.

Na každém táboře zpíváme své krásné tradiční písničky - a je jich už opravdu pěkná řádka. Tak například písnička snad nejstarší a skoro už posvátná, My pluli dál a dál... nebo Za hory, za lesy, Za mnou, braši, za poklady..., Co zní to z městské brány a jiné a jiné.

Snad každé léto se objeví písničky nové, které se rozšíří a dodají celému táboru jakýsi zvláštní ráz, jsou jeho hudebním znakem - a když je pak zpíváme po letech, vybaví se nám před vnitřním zrakem právě ten tábor, na kterém se tak ujaly, přestože později třeba zase upadly v zapomenutí.

Letos jsme měli také táborový orchestr, pěkně „scuknutý“.

Jumbo a Odim hráli na kytary, Prófa na mandolínu a Míša na tahací harmoniku. A tak se zpívandám na setmělých palandách dobře dařilo.

Nějaký moula rozhazuje falešné ústřížky závěti strýce Jamese (čti Jamese). Kdekdo se na ně vždycky vrhne, div si hlavu ne-

54

55

urazí o palandu, a pak zjistí, že ústřížek je falešný. Nechci nikoho podezřívát, ale mám dojem, že v této aféře má své prstíčky Mišáneček. Tak pozor na prstíčky, pozor, vona bez nich ruka vypadá tak divně!!!

Pondělí 21. července

Jsou služby a služby. Máte službu, která se na „to“ skoro třese. Ráno nemůže dospal a jde se už v šest hodin mýt, jen aby už začala, připravovat snídani. A pak se z kuchyně nehne, až když předá funkci jiné partě. S takovou službou je radost počítat! To se člověk nemusí bát, že hoši něco popletou. Zaručené nenechají svařené mléko na horké plotně, ani v kuchyni přes noc otevřené okno. Nakrojený chleba hned uklidí do kufru, i když to není nikde psáno, vědí, že by oschl. Dobrá služba také ví, že se skořápky z vajec neházejí do ohně, protože by zamořily vzduch pachem spáleniny, zrovna tak jako ví, že se chleba nesmí skládat na sebe, aby se nezmačkal. Tohle všechno a desítky jiných detailů ví, protože se její mužstvo skládá ze samých „techniků“, kteří se dovedou na všechno podívat prakticky a vědí, jak na co šmátnout. Taková služba ví, kde je uložen tuk, neptá se „v kterém kufru jsou sakra zaseje ty krupky!!!“ Když taková služba ouřaduje, nemusím se o nic bát, to jdu do kuchyně jen tehdy, když volají „večeřééé!“ nebo „snídaňééé!“ či „oběděéé!“

Vím, že každého nebaví takové zálesácké, robinzonské vaření, každý pro ně nemá smysl. Ale všichni by měli mít tolik dobré vůle, aby splnili poctivě a se soustředěnou pozorností všechno, co se od nich očekává, když jsou ve službě. Pak bychom nenacházeli v noclehárně bochníky chleba, které měla služba dávno přebrat, neuklízeli bychom z podlahy kusy papíru a nesrovnávali židličky vteřinu před nástupem, pak by služba nehlásila hodinu před obědem, že jí schází to či ono, teprve pak by bylo všechno „akurát“.

Připouštím, že hezký obličej je ozdoba chlapce! Chápu, že dobře rostlé, svalnaté tělo naplňuje hochu oprávněnou pýchou. Ale nikdo mi nevymluví, že největší okrasou chlapce je ušlechtilá povaha, mírná, nehašteřivá, poctivá a přímá, ohleduplná, nikoho nezraňující. Ta mu zaručuje obdiv a přátelství všech!

Většina z vás by mohla této nejvyšší mety dosáhnout, je do-

stupnější než ty první dvě. Stačí k tomu jen trocha sebezapření, zjemnění mysli a vnitřní kázně. Je ale zvláštní, že tak málokdo z vás po této nejvyšší metě touží. Zahazujete každou možnost stát se duševně krásní, obdivuhodní, lepší.

Proč?

Úterý 22. července

Lítačka bylo bohulibé zařízeničko, obstarávané Jumbem. Vy greenhorni sotva asi budete vědět, co to bylo, ale sekáčům z Tábora věrných přeběhl až mráz po zádech, když někdo poplašeně vykřikl: „Máš tam lítačku!“

To byla - pěkně prosím - létací komise, která kontrolovala, jestli máte umytý příbor, křusky pod palandou vyčištěné, jestli nepřečováváte v kufru plesnivé „fršouchy“ (tj. bramborové placky) atd.

To když na vás taková lítačka zrovna kápla, praštili jste se vším a šli jste se obhajovat, vysvětlovat a říkat: „No ne - to sem ale blázen, jak se mi sem ty papíry na deku dostaly - jée - a kdo mně to chodil v mejch botách - dýk já je měl ještě předevcírem docela čistý...“ Ale Jumbo ví svoje, na něj nic neplatí.

Lítačka je zkratka zařízení potřebné, neboť lid je lid a na lid je nutno bejt přísněj!

Pátek 25. července

Na Táboře třinácti orlích per v roce 1934 byl s námi gambusin jménem Otamýr. Byl to chlapec sporý, s úplně bílými vlasy. Jeho zvláštní znamení - troufal si o starém sekáči Zubovi pořád tvrdit, zeje „taky táborník“, ačkoliv byl takytáborník on sám, aspoň jsem měl ten pocit. Filozofické úvahy, kterými se Otamýr často a hlasitě uváděl mezi lid (asi jako dnes Ivo), byly zase naopak solí v očích Zubovi, který si na takové „malé rozumy“ nepotrpěl.

Když jsme se tenkrát vraceli z tábora domů, Otamýr odjížděl sám a opačným směrem než my, asi o hodinu dřív, měl namířeno ještě někam jinam na prázdniny. Zub byl rád, že s Otamýrem nebude muset cestovat do Prahy, ale my jsme

řekli: Byl to přece jenom náš člověk, že jo, a tak se s ním slavnostně rozloučíme, až pojedete ve vlaku kolem nás.

57

Na přejezdu proti táboru, kde nám měla Černá Káča mimořádně zastavit, abychom mohli do vagónu naložit naše věci, stoupli jsme si do krásného špalíru a čekali, až vlak s Otamýrem bude projíždět, že mu zakřičíme oddílový pokřik. Vlak už je na zastávce, kde Otamýr nasedá, vlak už píská, vlak už jede, vlak už je tu, ale Otamýr nikde. On si prosím sedl na druhou stranu vagónu, odkud nemohl vidět ani opuštěné tábořiště, ani náš špalír. Nevěděli jsme, jak se máme tvářit, ale Zub řekl jediné slovo: Nezklamal!

Ten výkřik žije dodnes a o letošních prázdninách jsme jej často používali. To když některý taktýborník provedl svůj další kocourkovský kousek.

Hoši jsou vždy, všude a pořád stejní. Jeli ven z Prahy, aby užili slunce, zdravého vzduchu, lesa, krásné krajiny, ale když jsou tady, uprostřed toho všeho, za čím jeli, neváží si toho, nejraději by jen pořád seděli „doma“.

V poledním odpočinku běžím do hájovny. Cvrčci zpívají na rozkvetlých mezích. Obilí se vlní. Melechovský kopec svým mlčením vlévá do mé mysli klid. Napravo vidím nepřehledné kulisy lesů s nejrůznějšími odstíny barev.

Vcházím do hájovny, chvatně si беру poštu a už jen zase ven, honem ven, je přece škoda každé minuty ztracené v dusné místnosti, když venku tak krásně svítí slunce a tak jásavě zpívá skřivan a tak opojně všechno voní, lesy, tráva, kvítí, vzduch, obilí, země.

Mám výčitky svědomí, že sám tu celou krásu užívám, ale hochy jsem nechal doma. Vyčítám si, že jsou připraveni o to, co vidím, cítím a slyším já. Dávám se do běhu, jen abych byl co nejdříve doma, u chlapců, abych jim mohl říct, jak je venku krásně a honem honem že půjdeme ven, do té krásy.

Představuji si, že jsou hoši aspoň venku před chalupou, na jásavém sluníčku a že opalují svá chlapecká těla.

Ale před chalupou není nikdo. Jenom na písku uprostřed idylické návsi služba drhne nádobí. Vcházím do místnosti. Těžký, dusný vzduch. Skoro šero. Tady nikdo neví, že venku léto rozdává své nejkrásnější květy. Několik hochů sedí u stolů a mrtvě hledí do rozehraných partií dámy či šachu. Dva takytáborníci si dokonce vlezli do spacáku nebo spí. A tam venku zatím nezadržitelně letí vteřiny jásavého, radostného slunečního dne - a kaž-

58

dé je nenahraditelná škoda. Proč si nejdete se svými hrami, čtením nebo i spaním za chalupu na trávník nebo do lesa, který je padesát metrů od stavení? Slova nadšení o té kráse venku mi zamrzají na rtech a mění se v mrzutou výtku:

„Já se vám divím, že se tak můžete válet v téhle tmavé díře. Proč nevyjdete aspoň před barák?"

O modrém nebi, o květech, o lesích, o vlnícím se obilí, o tom všem ani nemluví. Cítím, že by to bylo marné. Chlapci jsou pro ty věci ještě příliš - chlapci.

Louky kvetou. Dvakrát do roka se to opakuje, ten pestrobarevný zázrak na loukách. Poprvé na začátku června. A podruhé v druhé polovině července. Louky se před Otavami obléknou do barevného šatu. A mně se vždycky zdá, že nikde tak krásně a tak barevně louky nekvětou jako u nás, v kraji Sluneční zátoky.

Sobota 26. července

Dnes ráno se s námi rozloučil Smítko a odjel do Prahy.

Loučení bylo smutnější, než když odjíždí předčasně z tábora někdo jiný. Neboť Smítko dnes oznámil, že od nás po pěti letech odchází navždy! Po prázdninách půjde na čtyři roky do kamenické školy v Hořicích, a to znamená konec se vším, to už se Smítko mezi nás nevrátí.

Ještě včera byl s námi dopoledne i odpoledne na Rejžáku, jako kdyby toho všeho chtěl užít. Když jsme ráno kráčeli po loukách ke svým milým místům, zahleděl se Smítko do té krásy, ukázal na blyštící se řeku v zátoce, na modravé lesy v

sluneční záři, na louky s kvítím a řekl: „Tady je ale nádherně!“ Nikdy dřív bych nevěřil, že by měl Smítko pro tyto věci oči. Pak přišel poslední večer, pohnutý, tichý. Seděli jsme u lesa na mezi a zpívali. To byly poslední Smítkovy chvíle mezi námi. Seděl vedle Valdy, měl na sobě dlouhý světlý gumák. Byl zticha, nezpíval. Já ho aspoň neslyšel.

Když se dnes s námi loučil, moc jsme si toho neřekli. Stiskli jsme si jen ruce. Smítko měl lesklé oči a v nich výraz, jaký jsem u něho ještě neviděl.

Potom nasedl na kolo a vyjel. Dívali jsme se za ním, až s Ody-mem zajeli do záhybu cesty.

Ztratili jsme Smítka a on ztratil nás.

59

Ústřížky závěti strýce Jamese (čti Jamese) už jsou posbírány, zítra asi začne fofr!

Neděle 27. července

Závěť strýce Jamese (čti Jamese) otevřena!

Jo, to byly tufty! Začalo to hned ráno, vlastně po svačině.

Sebral jsem Odymovu partu, zavedl ji za stodolu a ták, kucí, teď tady hezky složte ústřížky závěti, nalepte je a pak podle textu makejte!

Jak taková závěť vypadala po složení, to si přečtete o kousek níž. A jak vypadali kluci po jejím složení, to namaloval do kroniky Prófa.

Text závěti:

„Jděte tam, kde máme volejbalové hřiště. V jeho blízkosti objevíte dvoumetr polen, rozdělený uvnitř kůlem na dvě stejné poloviny. Páté poleno zdola vybíhá na druhém konci ve štěpinu. Když přiložíte k polenu oko tak, aby se při průhledu špička štěpiny na jeho druhém konci zdánlivě dotýkala svislého rozdělovacího kůlu, ukáže vám tento styčný bod na strom, který stojí na okraji lesa, v němž jsme slavili Třináctou noc.

Pozor, měřte přesně! Ponechávám vaši vynalézavosti, jak dokážete dojít právě k cílovému stromu, když mezi ním a poleny je nízký les, který znemožňuje přímý postup. Našli jste už ten strom? Dobrá, pokračujte. Stoupněte si těsně k němu a obraťte se směrem, kterým se svažuje silnička. Vyhlédněte od stromu doleva, ale jen velmi velmi nepatrně. Uvidíte skulinu mezi stromem, u kterého stojíte, a mezi stromem před vámi. A v té skulině zahlédnete vzdálené kvítí. K tomu pak jděte. Od kvítí se dejte dolů doprava. Najdete ze země vydobytý pařez, který ukazuje malou koncovou štěpinkou na svém labutím krku na skupinku stromů u pěšinky. U jednoho z nich najdete psaníčko. To vám řekne, jak máte pokračovat. Psaníčko pak ukryjte zpátky na stejné místo! Dál vás povedou dopisy. Budete kopat v zemi, šplhat na stromy a střílet na zlaté ořechy. To všechno vás čeká na cestě! Přál bych vám, abyste našli moje první a nejbohatší rýžoviště zlata.

A proto již jděte, jděte, dokažte, že máte oči, bystrý rozum, rychlé nohy a obratné ruce.

Dobrý vítr!

Váš strýc James (čti James)

60

Psáno na Vodních kamenech 19. července Léta Páně 1941 těsně před mou smrtí. Buď sbohem, můj Zlatý potoku, který jsi mi dal tolik bohatství. Zpívej dál svou píseň! " ^ ~ ~

Strom, který měla parta spatřit/průhledem „krz ten metr“, byl učiněnej prevít. Když jste k němu vyšli od metru dřeva, byl pořád vidět. Ale než jste se prodrali nízkým lesíčkem, ztratil se vám mezi stovkami jiných stromů tak dokonale, že jste ho nemohli najít ani se svíčkou.

Každý už šilhal z těch průzorů, ale ještě přišla jedna perná chvíle. Na cestě k cíli měl být vydobytý pařez, jehož jedna štěpina měla ukazovat kamsi hluboko do údolí ke skupině stromů. Pařez však lidé odvezli, a tak jsem musel honem trasu upravit.

Další dopis byl ukrytý v pahýlu větve stromu „dvojáku“, o kterém nikdo nevěděl, kde je. Tak hledat! A kdo ho našel, musel se na něj vyškrabat. (Vám se to škrabalo, vás mohl někdo vysadit, ale co jsem měl dělat já chudák, když jsem měl dopis schovat do větve a byl jsem na to sám!)

V dopisu stálo:

„Hleďte u kamene, na kterém jsou nakresleny tři stejné turistické značky.“

Ten kámen byl na cestě k Rejžáku, a přestože jsme kolem něj šli za dobu našeho pobytu všichni asi dvacetkrát, teď byl každý „ňákej hloupej“ a nemohl si vzpomenout, kde by takový šutr mohl být.

To bylo minut, které služby hledáním tříznačkového kamene ztratily! Ale našly ho všechny, to musím uznat! Pod balvanem v trávě, v myši štěrbině (já bych tam nestrčil ruku jindy ani za milión!) byl ukrytý dopis. Vyčtete z něho, že stopaři měli běžet dál, počítat turistické značky a zastavit se u sedmé.

Dobrá! Úloha nebyla zdánlivě tak těžká. A přece se snad každá parta zmýlila v počítání! Ne snad, že by naši gambusini neuměli počítat do sedmi, to ne (komisionálně jsme zjistili, že mnozí dovedou hravě počítat až do dvaceti - i výše!). Ale potvory značky byly některé tak lišácky smyty deštěm a vybledlé sluncem, že to byl opravdu zázrak, když jste je hned napoprvé postřehli!

Sedmá značka byla docela nenápadně umístěna na kraji lesa na malém kamenu, zpola zasypaná pískem i zarostlá trávou. Hoši si jí nevšimli už také proto, že hned o několik metrů dále byl

61

strom se značkou báječně viditelnou! Každý měl oči jen pro tu značku na stromě a do trávy na okraji cesty nekoukal.

Dopis, napsaný na víčku od kulaté krabičky ementálského sýra, byl důkladně zakopán u kamene do země. Aby se nedal přečíst „jen tak“, písmenka se šnekovitě točila od obvodu víčka až k jeho středu. Nezaručená zpráva tvrdí, že jedna parta

prý nevěděla, jak kulatý dopis číst, a tak ho dala na zem a po břiše se točila kolem jeho kruhovitých řádků.

Obsah dopisu:

„Jděte k ohradám pro dobytek. Na dolním konci některého z kůlů do země zatlučených je uvázán provázek, zakrytý snad trochu trávou. U toho kůlu kopejte a najdete další zprávu.

Cítíte opojnou vůni zlatých ořechů ? ”

Kluci sice necítili nic, ale každý myslel, že to je asi tím, že má rýmu - a tak si z toho nic nedělali a tradaá k dobytkařským ohradám u Rejžáku. V ohradách byly kůlů celé stovky a rozbíhaly se do nejnemožnějších směrů po všech loukách, od řeky až k lesu. U kterého plotu začít? Chlapci obyčejně začali zrovna u toho nejvzdálenějšího a postupovali docela opačným směrem, jen aby to jo hodně dlouho trvalo!

V zemi byl tento dopis:

„Poslední zpráva strýce Jamese (čti Jamese): Hledejte na této straně Rejžáku jeden z nejvyšších balvanů. Těsně vedle něj leží kámen značně nižší, s mírnou prohlubní uprostřed. Tento nižší kámen není z našeho břehu viditelný. Hřbet vysokého balvanu vybíhá v jakýsi nos, který ukazuje na jisté stromy. Na jednom z nich jsou čtyři ořechy. Sneste či sestřelte jeden z nich. Je z ryzího zlata. To je váš zasloužený podíl z mého dědictví. Váš - teď konečné spokojený — strýc James (čti James).”

Party byly spokojeny taky, zejména ty, které tušily, o který šutřík jde. A nemýlily se. Byl to „můj“ balvan, na kterém zpravidla trávím své „rejžákovské“ chvíle. Dostat se k němu přes spousty omletých balvanů, přes miniaturní vodopádky, peřeje i velké tůně bylo dílem několika minut. Těžší pak bylo podle „nosu“ kamene nalézt správný strom. (Tady se zase ukázala problematičnost úsloví - rovnou na nose!) Kamenný nos směřoval k ostrovu, na kterém kdysi tábořil 17. oddíl. A na tom ostrově rostla stromů fůra. Hledači si vybrali ty nejpravděpodobnější

a teď začalo okukování, kde že ty ořechy asi jsou. A co to vlastně je? A jak vypadají? Inu, hleďte, holoubci, hleďte! Snad nechcete, vy moulové, aby nakonec nebožtík strýc Jamec (čti James) vstal z mrtvých, popadl štafle a šel vám ty ořechy utrhnout?!

Hoši chodili, chodili, krky si mohli ukrotit a oči ušilhat, až najednou - halejte se, támhle jsou, převíti mizerný, vidíte je? Za ostrovem je úzké rameno řeky, skoro strouha. V něm roste strom na nepochopitelně malém kousku země, mezi kamením. Když se tam chcete dostat, můžete to dokázat jen skokem ze břehu na jediné rovné přistávací místo, zvící talíře - a tím je pařez druhého, odumřelého kmene téhož stromu. Je samozřejmě těsně u kmene zdravého, proto při skákání pozor na palici! A tam nahoře vysoko ve větvích se něco zelená. Není to ani moc vidět, splývá to se zelení stromových listů. Jsou to čtyři kameny zabalené do zelených papírů, zaklesnuté do větví pomocí provazů. To jsou ty ořechy! Jak ale na ně? Některá parta si ten svůj srazila kamením házeným ze stanoviště ve vodě. Jiná vystavěla ze svého mužstva ve vodě věž a ořech utrhla. Odymova služba dostala ořech tak, že Odym skočil na pahýl uříznutého kmene a vyšplhal nahoru - za cenu odřeného těla.

No - a to byl konec příběhu!

Čtvrtek 31. července

Loučím se s tebou, táborový deníku. Kolikrát jsme tě s sebou na Rejžák tahali, na Lipnici, na plácek k vodě, na Zvonečkovou louku, všude jsme tě museli mít s sebou. Kolikrát jsme převraceli tvé stránky, i když jsme jejich obsah znali už skoro nazpaměť. Byl jsi pro nás pořád nový a pěkný. Byl jsi náš kamarád. Kéž by ještě hodně hochů v tobě četlo, prohlíželo si tě Čerpalo z tebe sílu a nadšení.

Konec krásného příběhu, konec kroniky Tábora větných.

63

l

Tábor Alvarez - 1942

Milí hoši!

Je před námi velké dobrodružství, upředené z řetězu zdánlivě bezvýznamných, skoro všedních událostí - a přece tak krásné, měsíc společných prázdnin.

Celý rok jsme se na ten měsíc těšili, povídali si o něm a dělali k němu plány. A teď je tady, na dosah ruky - a již zakrátko, skoro za chvíličku, pokapou do našeho života jeho hodiny jako sluneční skvrnky rozstříknuté po šedé zdi.

Jaký bude ten měsíc? Je v moci každého z nás přispět k tomu, aby se každá chvílka stala zážitkem, na který se nezapomíná a který bude i po letech zářivým světýlkem barvy neblednoucí. Přičiňte se o to! Zatlačte své slabší, špatné stránky povahy do nejtajnějšího koutku duše, neoplácejte zlé zlým, buďte k sobě takoví, jako byli svorní kamarádi Láďa Velebil a Skukům na Táboře u Bobří řeky. Odpouštějte si, pomáhejte jeden druhému, projeďte ušlechtilost své mysli!

Nechť není jediného z nás, kdo by mír a dobrou náladu pokazil něčím, co není hodno potomků Hochů od Bobří řeky! Sluneční zátoko, rozsvětli se jasem slunce i kouzelným svitem měsíce!

Vy peřeje tam nahoře, rozezpívejte se písní, jen nám srozumitelnou!

Lesy a louky vy naše drahé, rozvoňte se vůní omamnou!

Duše hochů našich, rozkvette květy nejčistšími!

V Praze ve středu 8. července 1942 večer.

36 hodin před začátkem Velkého Dobrodružství

Jestřáb

Středa 15. července

Na palandách se večer rozsvěcují petrolejové lampičky, svítí jako „broučci“ a chlapci mi připomínají permoníčky mezi výdřevami důlních štol.

Na oznamovateli visí kroniková dvoustrana, na které začíná úvod naší dlouhodobé hry Alvarez. Nálada je povznesená i tajemná. Zkoušíme zase přenášení myšlenek - máme uhodnout jednu ze tří předložených karet. Ze čtyř pokusů se

tři zdařily. Nepovedl se ten první, kdy jsme ještě nebyli na pokus soustředění.

A potom začínám vyprávět Alvarezův příběh. Celá horní palanda leží tentokrát hlavami ven, aby jí neušlo ani slovo.

Spát jdeme s myšlenkami na Alvareze.

Čtvrtek 16. července

Veselá desítka je tradiční závod, který každoročně, nebo lépe řečeno každotáborově vypisuje Jumbo. První byla na Táboře psanců 1940. Na Veselé desítce by bylo všechno hezký, jen se díváme tomu názvu. Proč média zrovna „Veselá“ desítka, když se při ní vždycky tolik gambusinů vzteká, dokonce někdy i brečí?

Skládá se z těchto částí:

1. Skákání přes kozy (7 koz pět kroků od sebe, začínáme pět kroků před první kozou, stopuje se první dotyk země za poslední kozou).
2. Dvacet metrů kotrmelců. Za nepěkný styl připočítáváme čas.
3. Deset otázek. Proti loňsku je letos každá otázka na čas.
4. Střelba šipkou do terče.
5. ?
6. Chůze se zavázanýma očima (50 metrů).
7. Sbírání kamenů (7 kamenů s půldruhametrovýrni odstupy; pravidla povolují začít jak odpředu, tak odzadu).
8. Masky (tato část se koná jako loni o Třinácté noci).
9. Žravá dáma. 10. Namalovat karikaturu jednoho člena tábora.

64

65

Co dělá takytáborník v kuchyni:

Nechává rozbalené sáčky.

Neohřeje si v troubě vodu na nádobí.

Prázdné nádobí klade na horkou plotnu.

Vaří bez pokliček, aby to trvalo déle.

Zapomíná osolit vodu, ve které v-aří brambory.

Všechno smíchá - sáčky v poličce, čísla chlebů atd.
Po kuchyni se povalují jeho tepláky, boty, ručníky.
Zásadně plete šálky na rozdávacím prknu.

Neděle 19. července

Z úvah starého táborníka. Málokterý chlapec dokáže neprozradit, že je na prvním táboře. Prozradí se zpravidla nejen různými většími či menšími taktábornickými počiny, ale i střídavými náladami, nespokojeností s jídlem a tím, že příliš dává najevo své bolesti, tělesné i duševní.

Líbí se mi, že nejste hladí. Jo! Nejste hladí!

Takový Ivo například dostane z domova balík úžasně dobrých sušenek, ale věnuje je všem. Odym dal k svačině svou rybí anti-pastu. MÍSOVÍ přišel ohromný kulatý perník. Rok by z něj mohl být živ, ale Míša ho nabídl i ostatním. Šmudla „dal do placu“ ry-bíz. Jumbo buchtu, med, zeleninu, cibuli. Nikdo si nenechal pro sebe to, co mu přišlo. A co bráškové Jiří a Cyklon? Od nich jsme měli perník zvící balvanu s úžasnou zavařeninou, vajíčka atd.

Je vidět, že jste bambusini v jádře dobří a naším duchem prodchnutí. Tím větší škoda, že čas od času vznikne nějaká tahačka, při které „smrdí střelný prach“ a která rozladí vás i mne.

Vynasnažte se toho vystříhat! Vůně střelného prachu není zdravá!

(Zapsáno doma v Praze, po návratu z tábora:)

„Kytky - C“ ???

Obrázek na okraj této stránky namaloval do kroniky Jumbo za obdivného halekání přihlížejících hochů. A když jej domaloval, pravil: „Na tuhle stránku ať napíše něco Jestřáb. Nikdo jiný na ni nic nepíše!“

66

Stránka ale zůstala prázdná po celý tábor a jen ten kratičkový /áznam - „Kytky - C“, dnes dodatečně oranžově orámovaný, na ní celou tu dobu strašil. Když je někde na čisté stránce

napsáno „Rezerva - stří -“, to znáte. Vynechané místo nemá nikdo popsat, vyhrazuji šije pro nějaký svůj zápis. Ale co je to „Kytky -C“? ptali se mne hoši bezpočtukrát. A teprve dnes, po mnoha měsících, kdy dopisují rezervované stránky, se vám dostane vysvětlení.

V ten den, co Jumbo namaloval obraz na tuto stránku, zachoval se vůči mně Cyklon tak, jak se zpravidla Dvojkaři ke mně nechovají. Ovlivněn příkladem dvou starších hochů, kteří na letošním táboře si navykli vést se mnou občas výměnu názorů tónem trochu podrážděným, zkusil i on cosi podobného.

Pak se mu to —jakožto dobrému Dvojkaři — přece jen rozleželo v hlavě a omluvil se mi. Tato omluva se dala na schůdcích před Kocandou. Přijal jsem Cyklonovu omluvu, byl jsem velmi potěšen jeho obratem - a pak při skončení naší rozmluvy zvedl jsem ze země několik květin, které zde zahodily děti, a řekl jsem Cyklonovi zpola žertem, zpola doopravdy: „Na památku téhle chvíle vezmi si tady těch několik kytiček.“

Cyklon prohlásil, že si je dá do deníku. Nevím, jestli tak učinil, ale já zbytek květinek opatroval na táboře i pak doma v Praze až do června 1943, kdy jsem je přilepil do čela této stránky, dnes konečně dopsané a až dosud jen poznámkou „Kytky - Cyklon“ pro osvěžení paměti opatřené.

Středa 22. července

Hoši odpoledne nevěří ukazujícím se sluníčku, a tak jdu zcela sám přes Zlatonosný potok, lučinami a pastvinami, kolem Rejžáku přes celá Stvořidla na Zvonečkovou louku, kde až do čtvrti na jednu trhám ohromné borůvky pro svou maminku. Většinou svítí sluníčko a já jsem tak šťastný, že si sám nahlas /pívám, volám na kukačku, hovořím s mravenci, pokřikují beze-slovně při skákání po kamenech, počínám si zkrátka pošetile. To všechno tím sluníčkem! A přitom vzpomínám zde osamotě na všechny gambusiny z minulých let, rozprávím s nimi.

Vracím se domů asi s kilem borůvek a zrovna k obědu. Také vidím, jak se právě naši chlupci hrnou z pískoviště do baráčku. Jumbo mi pak vysvětluje, že je musel z domu skoro vyhnat,

ni-

67

i

komu se nechtělo ven! Zdá se mi to nepochopitelné. Je první hezký den a nikdo to nechce užít. Všichni se vymlouvají, že si psali deníky, písničky atd., ale to je přece nesmysl, zanedbávat přítomnost pro pár písniček či řádků do deníku, které si stejně můžete dopsat později, večer nebo po obědě, ba i někde venku na trávě. Jen jít do polí a luk a užít toho vzácného sluníčka!

A sluníčko svítí a svítí. Podařilo se dostat mužstvo do nálady.

Půjdeme na Rejžák. A to hned! Škoda každé vteřiny!

Podruhé jsme letos na Rejžáku! To je co říct, vidíte? A sluníčko nás neklamalo. Mraky se mu většinou vyhýbají a ono hřeje a hřeje. Kameny jsou ještě nerozpálené a voda poměrně chladná, ale to sneseme. Hlavně že neprší, že je pryč ta zamračená věčná šed' a tma.

Já a Prófa táboříme na nízkém plochem balvanu a pasovali jsme jej na státní písárnu. Máme zde zase oblíbené anilinky, kroniky, péra, tužky, lejstra a děláme, jako kdyby to nebylo rok, co jsme tu tak naposledy spolu pracovali, ale jako kdyby to bylo včera.

Všichni ostatní gambusini nosívají na Rejžák nanejvýš plavky, pokud je vůbec nemají na sobě. Ale já s Prófou taháme pokaždé škatule s všelijakými písemnostmi a kronikou.

A zatím co ostatní řadí v okolí na kamenech, ve vodě i pod vodou, my píšeme a kreslíme, jen to brnčí. Však zde také vzniklo hodně textů i výzdoby táborových deníků!

Nejvíc nás vždycky „nasákne“, když se najednou přiřene některý gambusin z vody a otřepe se u nás jako pudl - rovnou na kroniky! To můžeme vyletět z kůže!

Cyklon přináší zprávu, že na druhé straně řeky je spousta lišek. Je tam uspořádána výprava, která přinesla hub plnou

tornu. Zítřa budou k obědu! Při této výpravě zase trochu smrdí střelný prach, jako často v poslední době. Dnes, respektive teď ho tady rozsypali sběrači hub, utahující si nepředložené z Cyklona, pak zase Odyem a jiní kontra Jiří, který - ač právě prodělává alvare-zovský Klášter němých - z nevědomosti se dorozumívá se spolutrpitelem Vlastou hvízdáním. Rozhoduji spor ve prospěch Jiřího, s čímž jsou někteří stěžovatelé nespokojeni a jejich rozladěnost se přenáší i na mou utrápenou hlavu, usouzenou samými protesty a jejich rozsuzováním.

Klackové, styďte se, tak mi otravovat skoro každou hodinu pobytu mezi vámi!

Prófa maluje do kroniky na Rejžáku... Sluníčko pálí, balvany jsou příjemně prohráté. Do hukotu vody, do zpěvu splávků a do šumění okolních lesů zaznívá sem bujarý řev gambusinů, stříkajících a řádících na chlazených kamenech. Och ty krásné horké dny tam nahoře! A bylo jich letos zatím tak málo!

Pátek 24. července

Kromě dopisu od našeho Traversy (Smítko), o kterém jsem psal už na první stránce, nám přišel také dopis od Jendy St. Teď ještě čekáme, kdy nám napíše Dan a Joska.

Nezapomenou? Bylo by to pro ně hrozné, protože podle našich starých tábornických zvyklostí každý, kdo nenapíše, je prohlášen za saba!! Sab, to je děsně zahanbující titul, který přinesl mezi nás kdysi Zub.

První výprava za měsícem. Jdeme všichni, jen Jumbo, který odjel na dva tři dny do Prahy, nám tu schází. Bálů a Zdeněk přicházejí za námi, vrátili se teprve před chvílí ze šestého Alvare-ze.

Jdeme z Kocandy kolem hájovny. Ještě je skoro denní světlo. Ale na nebi - kupodivu náhle jako vysmejeném, modrém - je už vidět měsíc v polovině.

Na Druhé pasece pozorujeme chvíli večerní nástup chlapců z prázdninové kolonie. Znovu se rmoutíme nad znesvěcením

našich posvátných míst tou nevhodnou stavbou i jejím živým obsazením.

Svit měsíce zesiluje, denní světlo už zmizelo.

Jdeme ještě dále k První pasece. Měsíc už krásně svítí, jeho stříbrná záplava prolíná mezi stromy.

Upozorňuji hochy na tu krásu a nabádám je, aby si vážili toho, že zdejší lesy - odsouzené k rychlému kácení - vidí ještě skoro tak jako jejich předchůdci. Zakrátko tu nebude ani to, co je tu dnes.

Vracíme se. Jdeme kolem Jeřábků a po mezích do Kocandy. Je krásná měsíčná noc. Nálada hochů se mně ale ještě nezdá být taková, jaká má být v takových chvílích. Někteří se baví o docela střízlivých civilních věcech, na které bych já například ani nepomyslel.

Doma ani nezatemňujeme okna, svítíme jen chvílku na palan-

68

69
dách a při mém vyprávění o strašidelném táboráčku před mnoha lety osazenstvo zvolna usíná.

Sobota 25. července

Je čtvrt na jedenáct dopoledne. Poprvé na letošním táboře sluníčko svítí už od časného rána, a tak sedíme - rovněž poprvé dopoledne - na našem staroslavném Rejžáku, posloucháme zpěv jeho splávků, mžouráme očima do sluníčka i do stříbrně se lesknoucí vody a nechceme tomu ani věřit, že jsme tady, že se nám vyplnilo to, po čem jsme celý rok toužili. Ivovi přišla ohromná škatule perníku, na jehož každém kousku byla na cukrové polevě čokoládová třináctka. Ivo si to doma objednal k Třinácté noci, ale přišlo to až dnes, což nám ovšem nevadilo. Zbodli jsme perník jako tak zvanou fíjalu! Poslední štukanec jsme vydražili (zapomněl jsem totiž dodat, že dobrák Ivo celou zásilku věnoval obecnému blahu) a představte si, že ten štukanec perníku v dražbě koupil za 11,20 - sám Ivo! Není to vzor obětavosti? Peníze přijdou do táborové kasy.

Šušík je teď pořád „takovej mdlej“ („ničemnej“), nic mu nechutná, bolí ho hlava, a tak milánka zejtra pošleme asi k panu doktorovi, aby mu dal cievárkové semínko nebo něco takového.

Teď už nás pronásleduje od skal večerní stín, tlačí nás na ještě ozářené kameny, ale za chvíli nás dohoní i tam - pak už půjdeme z Rejžáku domů nebo aspoň na pastviny.

Úterý 28. července

Půl osmé večer. Venku drobně mží, od rána je zamračeno a děsná zima. Tohle je červenec? Spíš listopad, nebo snad dokonce i prosinec!

Asi před půlhodinou jsme dohráli Morseovkové bombardování v místnosti. Hra nebyla regulérně dokončena, změnila se v chaos a recesní vtipkování. Při tom se uplatnila zejména Červená služba. Není mi to ani trochu příjemné, takovéhle legrace, a přece čas od času něco takového vznikne. (Také při alvarezovském lovu gambal Červená parta začala nevázně vtipkovat při počítání gam-bal, snad ze šibeniční nálady nad neúspěchem v lovu.)

Šušík leží nahoře na palandách u Prófy a zpívá na nápěv Noč-70

ního motýla týborový kýč Já mám doma nosorožce. Prófa leží vedle něho a oba bezmyšlenkovitě zírají do místnosti. Je to podivné a mně nepochopitelné, jak je zde plno hochů, jinak tak šikovných a správných, kteří propadají zhoubné dlouhé chvíli, když jim není dán „shora“ nějaký program. (A jak ale vidno z dnešní odpolední hry, ani ten program někdy nepomůže.)

Teď v 8 hodin večer jsme se rozhodli, že upečeme ještě tři kastroly perníku. Podnik vede obětavý odborný perníkář Ódym, pomáhají mu Zdeněk a Šmudla. Nejdřív jsme chvíli debatili, jestli by nebylo lepší péct perník až zítra dopoledne. Namítl jsem, že zítra bude třeba krásně - a hochům se do pečení nechtělo. Odym ale prohlašuje, že by pekl, i kdyby bylo krásně. Ptá se, jestli by mu Zdeněk pomohl, když mu to slíbil.

Zdeněk souhlasí a prohlašuje, že pomůže, jak slíbil, bez ohledu na počasí. Mám radost z té obětavosti obou, ale má radost nesmí ovšem trvat dlouho, to naši chlapci nemohou vidět, abych byl chvilku spokojený. Zanedlouho mi kazí náladu ostatní tři služby, které mají dát Odymovi na pečení perníku trochu svého služebního dříví. Služby je dávají nepříliš ochotně (jíst perník bude chtít ovšem každý) a pak dodávají své dříví nerozštípané. (Ať si to Odym na-štípá, když si chce dělat perník!)

Valda s Prófou se pouštějí s ohromnými drvoštěpskými sekerami do sekání dvou špalků a počínají si při tom tak „zálesác-ky“, že rozchechtali celou Kocandu včetně domácích lidí. Pořád se ozývá výrok „v kabinetě je vlhko a přístroje jsou staré“ - oba taktáborníci tím vysvětlují své neúspěchy v drvoštěpském řemesle. Nakonec, aby se blejskli, rozštípli při sekání špalek, na kterém se štípá, zatím co zpracovávané dřevo odletělo i se sekerou bez topůrka do roští.

Čtvrt na deset večer.

Nahoře na palandách hrají pistolníci Pokra o sirky. Je tam Prófa, Valda, Cyklon, Smítko a Šušík. Tenhleten zvyk, společné povalování na palandách, se mi nelíbí, vedou se tam chechtavé řeči, každou chvíli vznikne nějaká tahačka o kartu či o sirku, ozve se protivný křik „Nešil! Co šíliš?!“ „Já tě shodím z palandy!“ a hoši při tom vypadají tak nějak obyčejně, nezajímavě, skoro pepicky, jako kluci ze šancí. Ani trochu podle mých představ.

Z kuchyně sem zaléhá zpěv dobrovolníků pekoucích perník. To už se mi líbí víc.

72

A tak tam hrajou Pokra. Cyklon křiklavě obviňuje Prófu, který mu má být takřka vedoucím, že švidlování, pak zase nadávají Sušíkovi, že šílí (snad odkrývá druhým karty nebo co), pak se hádají hromadně a zas se chechtají nevázaně a hlučně. Zítra z nich budou chlapci podle mých představ, ale teď nahoře na

palandách s jejich vtipkováním, hádáním a chechtotem je nemohu ani vidět.

Valda s Prófou se už chystali spát a ještě slezli z paland, aby si prohlédli záhlaví v kronice na zítřejší den a přečetli si řádky o dnešku. Varuji je, aby je nečetli na noc, že tam o nich drbu. Ale nedbají toho a čtou. Jsou to přece jen správní bambusini, i přes toho Pokra. Náká ta radost se jim přece jen musí nechat. Hrajte si ho, kluci, zejtra zas, já zavřu vobě voči! (Budu se koukat je skulinou!!!)

Středa 29. července

Tyto řádky píšu na Rejžáku až 2. srpna, kdy už je všechno skoro zase v pořádku. Ale tehdy to bylo všechno tak ošklivé, že ani dnes se nerozpakuji udělat záhlaví k tomu nešťastnému dni černou barvou.

Den začal hezky. Bylo sluníčko a vypadalo to, že to tak vydrží až do večera. Ráno jsem odešel sám na Rejžák a nepozoroval jsem nic. Na cestě jsem připravoval různé věci pro Alvarezze a také na Rejžáku jsem věnoval všechn čas této dlouhodobé hře. Napsal jsem čtyři výňatky z Alvarezova deníku, počet to nikdy předtím nevídaný, který reprezentoval čtyři úseky dobrodružné alvarezovské cesty. Oči jsem měl rozbolavělé a rozslze-né prudkým sluncem, v jehož záři jsem psal svá miniaturní písmenka, záda mne bolela, horko bylo - ale já byl plný chuti do práce. Do práce pro všechny bambusiny tam nahoře na Kocandě.

Pak jsem s napsanými texty přišel domů a jeden z nich jsem vyvěsil. A najednou jsem zblej skl kroniku. Zenu se k ní, plný radostného očekávání. Napsali něco? No a jak! Skoro půldruhé stránky. Zakousl jsem se do toho očima. Ale srdce se mně skoro zastavilo bolestí. Z těch řádků na mne vybuchla Prófova a Val-dova podrážděná nálada, kteří se na mne zlobili pro mé povídání o Pokru a palandách ze včerejšího dne a svou nespokojenost dali najevo otázkami a připomínkami, které mne velmi rozbo-lestnily. A to tím spíše, že to byli právě Valda s Prófou, o kte-

rých jsem si vždy myslel, že mne mají aspoň trochu rádi. Pravda - káral jsem je jaksi v tom včerejším povídání o Pokru, omluvil jsem je pak zase v jeho závěru - ale proč o té smířlivé omluvě píšou dnes tak posměšně? Je to moje právo vedoucího a vašeho značně staršího kamaráda, psát do deníku úvahy o vás, regulovat stupeň jejich peprnosti a tuto formu a stupeň mého projevu nemáte kritizovat, nechcete-li tím říct, že máte nedůvěru k mým názorům. Možná že se někdy zmýlím; ale to pak máte přijít bez hněvu, bez pichlavosti a upozornit mne na můj omyl (viz Sušík). Rád přijmu vaše vysvětlení a svá slova či zápis v kronice pak opravím. Valdův a Prófův text v kronice jsem si chtě nechtě vykládal jako projev nedůvěry.

K této příhodě, která sama o sobě stačila, abych se cítil nešťastný po celý zbytek doby, kterou mám s vámi ještě strávit, přistoupily další. Koláři, kteří jeli na nákup do Ledče (Bálů, Jiří, Míša) zapomněli s sebou vzít láhev na mléko a připravili nás tak o půllitr této dnes tak drahocenné potraviny. Míša a Jiří dostávají za to po jedné černé skřínce, Bálů nikoli, tomu jsem výslovně řekl, že mléko brát nebude. Nastává ostrá debata s Jiřím a Mísou, opět mi předhazují, že jsem nespravedlivý, a to zejména k jejich službě, zatím co službě Balůově prý vše projde. Tato výtku se pak dostává i do deníku - a pod ní útočí Cyklon rta Ba-lůa i na mou objektivitu. To malé kůzle Cyklon, které dostává odvalu, když vidí špatný příklad starších!

Moje chuť do práce, radost z našeho díla, sesuly se jako domeček z karet. Tak rozrušený jsem nebyl už dávno. Vše se mně zdá černé a bezútěšné. Tak špatně mě tedy hoši znají? Tak málo důvěry jsem si u nich dobyl, že jsou ochotni pro jednu či dvě černé skříňky, nebo pro výtku zdánlivě nebo i skutečně omylem někomu udělenou, přísahat na mou nespravedlivost a mé vedení, kované tolika léty práce pro ně, prohlásit za chabé?

Hoši snad ani nechápou, co mi udělali. Ti, kteří mě nejvíce zranili, vesele vtipkují, smějí se a vůbec se tváří velmi bezstarostně a spokojeně. A nedělají to schválně, aby mě snad dráždili. Jsou veselí a bezstarostní doopravdy! Nevědí, že mně vzali všechno, co jsem tu měl rád, pro co jsem zde žil a že mne postavili nelítostně před dvě jediné možnosti: Buď odejít z našeho sdružení navždy, nebo zůstat, ale za cenu hlubokého pokoření a ztráty mnohého. Není snadné se rozhodnout, obojí je tak těžké a nepřijatelné. A hoši se smějí a smějí. Nejsem schopen se usmát nebo pronést jasnější a hlasitější slovo. Se vším je konec, konec.

Odpoledne jdeme na Rejžák, kde Jumbo uspořádal novou hru, Lodičkový business mezi balvany. Místo hrací plochy a vrhání kostek máme balvany a průlivy Rejžáku a jeho proudy, strže, víry i tišiny. Každý hráč označil svou loďku výsostným znakem a všechny jsou vypuštěny současně od startu u „Ohňové země“, velkého balvanu čnějícího nad hladinou. Malá plavidla jsou uchváčena proudem a hnána různými cestami mezi kameny až k Torrísovu průlivu, kde je z vody lovíme a odkud je přenášíme zpátky ke startu. Lodička, která se dotkne některého z volných balvanů nebo propluje těsně vedle něho, může tento kámen -jeho plochu nad říční hladinou - zakoupit od hansovní společnosti. Jestliže se pak k takovému balvanu přiblíží jiná loďka, musí její majitel zaplatit nájemné. Kdo vydělá nejvíc peněz, vítězí. Hra má ovšem řadu dalších pravidel a ustanovení - co dělat, když loďka uvázne v tišině, jak se balvany označují, jak se vyplácejí peníze atd. Hra má rychlý spád, všeobecně se líbí, hoši mají dobrou náladu. Jen já sám se nemohu ze své černé nálady dostat. Sedím většinou daleko od všeho dění na některém šutru jako vyděděnec. Přichází Jiří a hovoří se mnou o těch bolestných zápisech v kronice vysvětlujícím tónem. Jsem mu za to vděčen. Večer asi v půl desáté svolávám všeobecnou poradou o událostech. Podkladem všech - anebo aspoň většiny třenic je dlouho již se táhnoucí osobní napětí mezi Jiřím a Balšem.

Každý z těch dvou, nesmiřitelný a neústupný, má kolem sebe své přívržence, z nichž někteří během času jednotlivé strany střídají, podle toho, k jakým názorům přicházejí. A ten spor, ta nechuť Jiří kontra Bálů je pramenem všelikých mrzutostí, které odnášejí nejen oba tito hoši, ale i všichni ostatní.

Hovoříme chvílemi velmi rozčileně, Jiří a Míša (dosavadní člen Žluté party, ve které je Bálů) mi znovu vytýkají neobjektivitu, Flik zase za Žluté veřejně vyčítá MÍSOVÍ, že Žluté zradil. Je to všechno strašně bolestné, nechutné. Podezříváme se vzájemně ze zaujatosti, z různých přehmatů a hoši zapomínají, co všechno si už několikrát slíbili.

Chlapectví, chlapectví, krásný květe lidského žití, kolikrát tě dnes hoši tady pošlapali a zneuctili, zapřeli a zanedbali!

74

75

Rozcházíme se skoro v jedenáct hodin v noci, neusmíření, jen s ustanovením, že všechno ještě projednáme jindy, později. Dnešní situace je komplikovaná tím, že zítra ráno má šest z nás odjet na dvoudenní kolařskou výpravu na Sečskou přehradu a do Heřmanova Městce. Nechce se mi ani trochu! Nemám nejmenší náladu k ničemu, natož pak k namáhavé výpravě, k níž člověk potřebuje dobrou mysl. Ale přípravy k cestě a instrukce pro zbývající táborníky jsou již dokončeny. A je to všechno tak složité, že výpravu už ani není možné odřeknout. Jedna z nejtrapnějších situací, v jakých jsem byl v poslední době. Co dělat? Proklínám své rozhodnutí při ranním nástupu, že se zítra pojedede!

Nastává noc, plná myšlenek nejčernějších. Je mi tak, jako kdyby mně někdo milý a nenahraditelný umřel.

Čtvrtek 30. července

Večer se rozléhají naší místností ostré rány na dřevo. Co je to? Perník!

Valda utrpěl tržnou ránu tvrdým předmětem. Co to bylo? Perník!

Ozval se zvuk vypadávaných zubů. Co to bylo? Někdo jedl
perník!

Chcete si nabrousit diamant? Použijte našeho domácího
perníku!

Lesk jako blesk - dá perník.

Kupte náš perník - ušetříte prskavky!

Smítko má nový trvanlivý materiál na sochy - náš perník.

Smítko vybízí Valdu, aby šel perník vyzkoušet na pískový brus.

Valda odpovídá: Jo a budu platit nový brus!

Pátek 31. července

Z Kocandy vyjíždíme ve čtvrtek 30. 7. v půl deváté ráno, je
zamračeno, ale západní nebe se jasní, a tak snad
nezmokneme... Moje mizerná nálada od včerejška rychle mizí,
k čemuž nemálo přispívá svornost všech účastníků.

Bálů bere obětavě Ivu do vleku na provazu. Krátce poté se
jednomu z nich zapletla do kola husa a Ivo i Bálů spadli z kola.

Já ještě přešel - přes veškeré brždění - Ivovi nohu. Ale nikomu
76

se nic nestalo. Máme delší, trochu rozčilenou debatu s
majitelkou té husy.

Na Seči jsme vyšplhali po neschůdné skalnaté stráni plné
křovisek a stromů ke zřícenině hradu Ohebu a dívali jsme se
jako očarování do kraje lesů a vod.

Sluníčko se chvílemi schovává za mraky, chvíli zase prokuku-
je a tu se jezerní hladina leskne jako roztavený kov. A co když
zaduje větřík..., to jako by nějaký stříbrný závoj běžel po
hladině, tu a tam se roztrhne, třpytí se a blyští a pak jede, jede,
letí a ztrácí se někde daleko u protějších břehů.

Tiše hvízdáme i zase si pobrukujeme pořád a pořád nápěv
písně Pádlo se do vody noří. Je to podivná, smutná melodie a
zapadá sem do tohoto kraje, kde vznikla - a do naší nebo
aspoň do mé nálady. Ani hoši moc nemluví, zvláštní ponuré
kouzlo vod a vůbec tohoto zvláštního obrazu je uchvátilo. A ta
písnička nám stále letí hlavou.

Musím myslet na současný stav naší dnešní Dvojky - a není mi u srdce volno. Starý dvojkařský duch, který byl vždy naší pýchou a dělal Dvojku Dvojkou, mizí, ztrácí se, zatlačován neupřímností a nesnášenlivostí některých hochů. Ale jak je to možné? Hoši, kteří jsou zde se mnou, byť z různých družin i služeb, jsou na této cestě mezi sebou také kamarádští, ohleduplní a obětaví jako v dřívějších dobách. A jistě je tomu tak i u těch, kteří zůstali v táboře na Kocandě. Kdo to tedy pořád rozvířuje hněvy? Kdo to pořád tajně i zjevně rozhazuje střelný prach? Vím, kdo to je! Je to jen jeden z vás, hoši, který se celou svou povahou mezi nás nehodí, jako úhoř všude proklouzává, do každého srdce se dostane. Využívá každou chvilkovou náladu a nechuť proti tomu, komu u nás vyhlásil boj, operuje s vámi jako s loutkami a vytváří atmosféru, jako kdyby celá Dvojka byla naskrz prolezlá hněvem. I ten černý den 29. července byl nepřímo vyprovokován jenom jím. Budeme to muset nějak rozseknout, až přijedeme z tábora do Prahy.

Hodiny utíkají. Vytrhávám se ze svých úvah - musíme dolů ke kolům, před námi je ještě daleká cesta.

Neděle 2. srpna

9. úsek Alvarez - překročení říčky Tuehtaclan:

„V pusté a nebezpečné kraje vedla cesta naše, a teprve když

77

slunce červeně zapadlo, odvažovali jsme se své úkryty opustiti a v cestě pokračovati. A toho dne, kdy západ slunce byl nejkrvavější, my k řece Tuehtaclan dorazili, aniž bychom tušili, že životy naše jen na vlásku visí.

Přebrodili jsme řeku nehlubokou, zato však plnou plazů s jedem mrtvolným, kteří nás pokousali způsobem přebolestným.

Ae kataleo, ae kataleo! Křičeli poděšení naši nosiči domorodí a hledali tři byliny a strom jeden jakýsi, které by proti jedu v těle našem svým odvarem bojovaly.

I hledali jsme s lidmi těmi podle vykreslené podoby byliny ty a bylo to hledání těžké, neboť jen vzácně se tu vyskytovaly. Krom toho jed únavou a bolestí v těle našem jeviti se počal. " Tento úsek Alvarezovy cesty se vztahoval k prvnímu „propagačnímu kartónku", který jsem vydával ještě za sněhu na Milíčo-vě letos na jaře (...a toho dne, kdy západ slunce byl nejkrvavější...).

Služba byla přivedena do lesa za Křivohlavými, na pokraj příkré stráně. A tam kdesi na druhé straně údolí, kterým protéká Zlatonosný potok, bylo vizírkou vidět skupinu břízek či lépe řečeno jejich vrcholky. K těm měla hlídka dorazit, tam rostly ony tři léčivé byliny— a břízky samotné byly tím stromem, jehož listí mělo být přidáno k jejich odvaru. i Úkol spočíval nejen v co nejrychlejším zdolání širokého údolí s příkrými zarostlými stráněmi a potokem, ale hlavně v nalezení oněch břízek. Jakmile jste se pustili ze stráně do údolí, zmizely vám z očí, a když jste se škrabali na protější stráň, ztratili jste orientaci už docela. Svah je tam značně dlouhý, rozlehlý, nekončí žádným náhlým přechodem do roviny. Myslíte si, že už jste nahoře, ale jdete do kopce pořád a pořád! A ustavičně křoviska, husté smrčky i zase vysoké stromy.

*A když jste skupinu břízek konečně objevili, nebyla na dosah ruky, ale za rozlehlým vzrostlým polem. Kudy se k ní, himbajs, dostat?

Všechny služby měly téměř stejný čas, ale pro bodování do Alvarezze i taková půlminutka znamenala mnoho.

Večer jdeme zpívat ke Křivohlavým, u kterých jsme bydleli loni. Stojím na rozcestí a čekám na mužstvo. Z kopce přichází proti mně pochodem parta trhanů v teplácích, všelijakých svetrech, kloboučcích a čepičkách, zpívá, na kytary, harmoniku

78

a klarinet hraje a píská - ejhle naše parta, naši gambusini. Na bílé silnici v podvečerním soumraku to vypadá groteskně i

malebně, malinká, povykující skupinka, přicházející z obzoru v liduprázdném kraji.

Venku je děsivě černá noc a Prófa se zaklíná, že by teď nešel za Alvarezem ani za korunu dvacet! Co ale tak za korunu páde?

To by si už jistě dal říct!

Pondělí 3. srpna

11. Alvarez:

„...Strážci úseku toho z kasty Služebníků ohně byli a uctívali nás ohněm, aniž by bolesti z jazyků jeho sami cítili.

A poněvadž i Očekávání, za které my se vydávali, měli z kasty této pocházeti, nezbylo nám, než abychom se tvářili při mukách pekelných tak, jako kdybychom necítili ničeho. Oheň pálivý byl na naše těla házen a my bez hlesu býti museli.

Ubohý Fernandez! Ubohý Rodrigo! Jak krutá muka se mnou podstoupili! A přece to ještě nebylo nic proti tomu, co nás očekávalo dále!”

Příběh Alvarezův pokračuje jedenáctým úsekem jeho pekelné cesty. Jak se dočítáte ve výňatku z jeho deníku, Služebníci ohně častovali výpravu ohněm a Alvarez se svými druhy bez hlesu býti museli.

A co museli podstoupit naši chlapci dvojkařští, jdoucí po stopách tohoto podivuhodného příběhu? Peklo méně snad bolestivé, ale stejně rozčilující. Na každého z nich čekalo důkladné zlití studenou vodou v nejneočekávanějších okamžicích. Nikdo nevěděl, bude-li polit ráno nebo večer, oblečený či svlečený, na Rejžáku nebo na kavalci v místnosti. A když pak byl někdo náhle, prudce a nečekaně polit, nesměl ani hlesnout. Jak vypustil z úst slovíčko nebo vzdech, byl jeho boj ztracený.

Kdo polévání prováděl? Původně jen já, ale hoši mne moc hlídali, byli na mne příliš připraveni. A tak jsem pak svěřoval polévání hochům z jiných služeb, takže nikdo nevěděl, od koho a kdy bude polit.

12. Alvarez - plavba do pekel horoucích:

„Plachetnice naše jako bez kormidla na rozbouřeném jezeru,

jehož břehů viděti nebylo, se potácela. Neboť obsluhy plachet my znalí nebyli. Marně je Fernandez stahoval a opět povoloval, marně já kormidlem cloumal a Rodrigo vzbouřené nosiče naše bambitkami v bezpečné vzdálenosti držel. A z lodic domorodců šípy ohnivé jeden za druhým vystřelovány byly a my nevěděli, kde hasiti dříve. Plavba to byla do pekel horoucích a žádný z nás nevěděl, jak skončí."

Zatím co Alvarez se plavil v bouři po jakémsi jezeře, jak se dovídáme z výňatku jeho deníku, my jsme jeho cestu napodobili takto: Každá služba si zhotovila model lodi předepsané velikosti, s vlajkou na stožáru, a pak jsme její loď bombardovali kamením, když se plavila a točila ve vírech vod podrejžákov-ských...

Odym včera večer předčítal nahlas Cliftonku o nějakém kvakerovi Jonathanovi Boonovi, který měl slabý hlas a řeč prošpikovával nábožnými průpovídkami, jako například Dej Bůh štěstí, Pámbu dej, Pámbu s náma a zlej pryč a podobně. Dnes při obědě si na to Odym náhle vzpomněl a k všeobecnému veselí začal toho kvakera napodobovat, včetně jeho průpovídek a rozkvíkaného „tichého" hlasu. Ani tato šalba však nemůže mužstvo odvrátit od skutečnosti, že je zelenina hrozně přepapri-kovaná. Všichni máme u nohou hrníček s vodou a po každém soustu se napijeme. Ústa jsou pořád otevřená, jako když jíme děsně horký knedlík, a služba se krčí v rohu místnosti s výrazem ve tváři, který je chvíli výbojný a říká: Kdo na nás něco ví, ať po nás hodí kamenem! chvíli je zase ustrašený a decentně nenápadný. Biblický výrok o házení kamenem služba nahlas nepřipomněla proto, že by se toho mohl někdo chytit a tu výzvu uskutečnit.

Kdo nemá svůj vlastní hrníček, chodí po každém soustu k bandasce s vodou, kterou služba dnes předvídavě přinesla do místnosti vrchovatě naplněnou.

Čtvrtek 6. srpna

Když se začalo stmívat, vypukla mejdanová horečka. Dnes bude poslední mejdan. Musí být krásný a veliký. Ještě odpoledne jsme měli strach, že dopadne uboze. Na předběžném programu byly ohlášeny jen asi tři čtyři výstupy. Ale teď večer se najednou chlapani do toho dali a výstupů bylo rázem asi patnáct. Zkouší se ve stodole, zkouší se za stodolou, zkouší se na dvoře, něco se mele v pískovně, o kuchyni ani nemluvě, každý lítá jako divý, něco nebo někoho shání, ten zas nemůže, protože ho chtějí tám-hlenc, no je to učiněný blázinec, ale radostný. Jumbo s několika gambusiny staví oponu a jeviště. Cyklon, Vlasta, Prófa a ještě kdosi zkoušejí stínové obrazy na prosvíceném prostěradle.

Potom už je opravdická tma. Devět hodin. Začínáme. V popředí sedí paní Tvrdíková, vedle ní její maminka a pak ještě jedna sousedka až z Bojiště, která schválně přišla kvůli divadlu.

Míša s Jiřím se ujímají slova jako konferenciéři a před každým dalším výstupem vždycky něco plkají.

Strašně jsem se nachechtal, chvílemi jsem doslova brečel smíchy a stejný stav pohnutí mysli jsem pozoroval i u našich návštěv. Nejvíc mne snad dojal Odym v masce bombičkáře a potom, když chtěl u očního lékaře brýle. To jsem vážně myslel, že sebou seknu o zem, jak jsem se smál. Ivo se vedle mne svíjel v písku. Kdosi vzadu na palandách mě kopal do hlavy - inu byla to vřava k neutíšení.

Slavnostní schůzí Klubu idiotů, která však tentokrát neměla takový ohlas jako jindy, mejdan skončil. To už bylo tři čtvrtě na jedenáct v noci.

Ale nikomu se nechce spát. Každý mluví o mejdanu, shledává své deky, prostěradla a jiné zapůjčené věci - a když pak ještě přečtu nového Alvareze, k jehož vykonání je zapotřebí noční tmy, služby se prou, která má jít na tento úsek ještě dnes.

Vydáváme se do tmy za tajemným cílem - k Fernandezovu hrobu - a vracíme se asi v půl dvanácté, vzrušení tím, co pro nás Alvarez v tomto úseku cesty připravil.

Zvolna pak usínáme.

14. úsek Alvarezova dobrodružství - pečetě vymřelých sídlišť aztéckých:

„Z mnohých a mnohých zbořených a dávno již vymřelých sídlišť Aztéků sbírali jsme jejich pečetě, abychom získali přístup do Průsmyku slunečního. Za každou pečeť dovolili nám Strážcové neúprosní jeho jen jeden další krok do hloubi průsmyku a my každým krokem tím blíže zase k cíli svému vytouženému byli. Neboť tam kdesi v .průsmyku znamená bylo, ze kterého my vyčíst měli, kam dále se ubíratí. " "

80

81

1

Nevím, kdy to přesně vypuklo, jestli 6. nebo 7. srpna, zápisy zde v kronice se trochu rozcházejí. Bylo to zrovna v těch dvou dnech, kdy se s alvarezovskými dobrodružstvími roztrhl pytel — měli jsme jich několik rozehraných, nedokončených a na oznamovateli se objevovaly nové a nové výňatky z Alvarezova deníku.

Ale na tom ostatně nezáleží, jestli to začalo 6. nebo 7. srpna, hlavní je, že to bylo děsné peklo a že tento úsek Alvarez byl jeden z nejnapínavějších.

Najednou jsem vyhlásil, že služby musí do jisté doby (myslím, že do dvou dnů a dvou nocí) přinést co nejvíc orazítkovaných známek. A každé razítko bude pečetí některého vymřelého sídliště aztéckého.

Razítko musela být zřetelná a každé jiné. Mohlo na nich být třeba stejné město, ale s různými čísly poštovních úřadů. Ještě nikdy v životě si gambusini nevšímalí poštovních razítek tak, jako v těchto dvou dnech ostrého závodu.

Do města směl jet ze služby jen jeden člen shánět tam známky. Chlapci hned připravovali kola, služby se radily, koho mají pro

známky vyslat, každý se těšil, že nejdříve zapadne do obchodu ke Švandům... jestli tam ovšem nepřijede před ním o několik vteřin někdo jiný... napětí a vzruch, hodné Alvarezze.

Jiní hoši sháněli známky zde po okolních obcích, do každé samoty zabrousili, u Reichmanů v hájovně, u Jeřábků, u Křivohla-vých, všude všude vybrakovali jejich rodinné pohlednicové poklady. Aby lidé pohlednice nelitovali, chlapci slibovali, že .po skončení závodu pohledy i se známkami vrátí. Každý zažil při shánění spoustu příhod. Nakonec se sešly celé kolekce známek.

Kteréhosi dne jsme za bouřlivého chechtotu vystavili MÍSOVÍ „vysvědčení duševní chudoby“. Nevím už dnes, co nás k tomu přimělo, ale nějaký důvod k tomu určitě musel být, o tom nikdo nepochybuj!!! Vysvědčení vznikalo za součinnosti téměř celého mančaftu, jen Míša při tom ovšem nebyl. Někdo dodal blanket (skutečný, s nadpisem „Vysvědčení chudoby“), byl namalován vkusný kolek, každý se podepsal, něco řekl a něco přičinil dolů na vysvědčení, najmě pak ovšem „vobecní posel a strážník“, který zřejmě musel mít děsnou „žížu“ na starostu, když mu i to panský dříví na vysvědčení vyčítal. Míša vysvědčení duševní chudoby přijal důstojně, děsně si na něm zakládal a nechtěl nám je ani pak dát do kroniky!
„Prosím vás pěkně -je takytáborník, nebo není?
Slavná táborová rado!

Ponížně prosím, já - jeden vedoucí služby - nezlobte se na mne, že vás s tímhle obtěžuju, jistě máte starostí až nad hlavu, ale přece jen bych rád znal taky Váš názor, abych tomu dotyčnému garnbusinovi snad nějak neublížil.

Je to chlapec jinak velmi bystrý, chytrý, hodný, který pořád říká, že by pro mne do ohně skočil (což jsem zatím prakticky nevyzkoušel, protože bych musel napřed do toho ohně pochopitelně skočit sám) a kterého mám ve službě.

A ve službě dělá ten chlapík psí kusy, jak se říká, takže si skoro oddychnu, když se mi při službě ztratí do pískovny, kde si dělá

bábovičky, a přijde až k obědu! Vypisuju vám zde aspoň několik věcí, kterými mě dohřál.

Tak například dnes snědl Jiřímu, který byl ve městě, jeho přídatek přesnídávky. Svůj ovšem dostal a snědl také!

Bral neobratně z okna kuchyně (jak račte vědět, je trochu vysoké) hrnec, aniž by se napřed přesvědčil, jestli v něm něco je. A tak mohl vylejt dva a půl litru mléka! Ještě že jsem ten hrnek zachytil!

Přes neustálé napomínání zásadně vylévá vodu na dvůr místo na trávník u silnice, jak bylo na nástupu přikázáno.

Ačkoli mu bylo nesčetněkrát řečeno, že se ze společného džberu, který používají také Tvrdíkovci, nesmí nabírat, nýbrž jen nalévat, nabírá vodu nejen špinavou nádobou, ale dokonce i rukama!

Zakázal jsem mu při vaření brát do rukou psa Bastouše a vodit ho do kuchyně. Dělá to však pořád a pořád.

Napomínám-li ho, řekne mi, že to jsou plané řeči!

Slavná táborová rado. Víím, že mládí se musí vybouřit, víím taky, že každý se pro táborovou službu nenarodil, ale přesto se mi do duše vkrádá jistý dojem o tom chlapci, skoro se to až bojím vyslovit, abych mu neukřivdil. Prosim vás, pomozte mi to rozhodnout. Je ten človrdíček takytáborník, nebo není?

X. Y., vedoucí Nté služby."

Rozhodnutí táborové rady: Po delších a místy živých debatách rozhodnuto, že onen chlapík takytáborník je. Snad se z toho na dalších táborech vyléčí!

15. Alvarez - barvení rouch na červeno:

Tento úsek Alvarezovy cesty byl vyhlášen 6. srpna vyvěšením

82

83

1

legendy. 7. srpna jsem k němu podal výklad - a skončili jsme jej 9. srpna ráno obodováním služeb.

„Roucha bílá dali nám a žádali nás, abychom je na červeno obarvili odvarem rostliny jakési, jinak že nebudeme přijati

knězem, který Strážcům úseku tohoto velí. Těžké bylo hledání rostliny, jel k účelu tomu podivnému sloužit by mohla!" Oč v tomto úseku šlo? Skoro doslova o to, co je psáno v legendě. Služby dostaly ode mne dlouhé kusy bílé látky a tu měly obarvit na červeno nějakým v přírodě objeveným prostředkem.

Služby zkoušely všechno možné. Vařily s látkou červené jahody, borůvky, maliny, jeřabiny, nejrůznější kvítí - ba i všelijaké kořeny a mrtvé brouky.

Tato práce přišla na poslední chvíli, spolu ještě s jinými alvarezovskými úkoly, mezi to se nachomejtly ještě manévry (i na nich sbíraly služby různé barvicí kvítí), a tak trvalo poměrně dlouho, než byl tento úsek Alvareze úspěšně splněn. Hochům se líbil, přes všechna trápení, která jim způsobil.

Pátek 7. srpna

16. Alvarez - rozdělení ohně posvátného:

Alvarezův příběh se blíží ke konci - a legendy k jednotlivým úsekům jsou stále dramatičtější.

K dnešní legendě se vztahoval nejvzácnější předtáborový kartónek, třináctý, jen v několika exemplářích vydaný, s obrázkem obětního kamene, rýsujícího se na oranžovém nebi. Kartónek jsem vydával v Zeleném údolí těm hochům, kteří vydrželi nejdéle pod hladinou v tůni potoka.

„Dokažte zapálit oheň způsobem posvátným a my uvěříme, že jste Očekáváni! Tak volali knězi posměšně přes propast na nás. Ale my neovládali kouzla toho a knězi počali kolem Fernandezze své tance obětní.“

Tento úsek byl vyhlášen po návratu z manévrů. Úkol zněl: Roznítit oheň bez použití zápalek, zapalovače či vůbec jakýchkoliv jiných pomůcek, které jsou běžné v dnešním civilizovaném světě.

Každá služba myslela, že to bude hračka pro malé děti - a tak se o to ani první den nějak zvlášť usilovně nepokoušela.

„Zejtra holt to musíme trhnout, pořádně se do toho about...“ Úsek měl být dokončen do západu slunce druhého dne.

^slPflPíli^Sjf^^^M

Nazítří ale náhle vypukly manévry a to službám zamotalo pořádně hlavu, zejména těm, které neměly ještě ani potuchy, čím obarví roucha pro 15. úsek Alvarezze, probíhající současně. A tak teprve po návratu z manévrů navečer v Kocandě, za Kocandou i před Kocandou začaly horečné pokusy se zažehnutím „ohně posvátného“ bez zápalek.

Už při manévrech si některé služby připravovaly různé věci, přinesly si březovou kůru, vyráběly třecí zařízení, podnikaly pokusy s čočkou - a teď začal závěrečný shon. Hodinu za hodinou byl jsem nucen přidávat ke lhůtě, služby byly celé upachtěné třením dřeva, vyráběním jisker na brusu, křesáním kamenů i oceli o kamenné schůdky - ale oheň neroznítla žádná!

Ukončuji tento úsek za tmy. První úkol, ve kterém se ani jedna služba neumístila. Po všech těch úsecích, z nichž se mnohé zdály tak beznadějně, nemožné — a přece byly nakonec vítězně zdolány, nás to až trochu zarazilo.

Slovo mluvené a psané.

Tááá-ta! ozve se signál mé žluté kovové píšťalky. To znamená nástup!

Zpod paland se vyvalí několik postaviček, kdosi se chvatně spouští z vrchního patra, na dvorečku prásklo nádobí a řítí se sem služba, Šušík nechal stát na stole kafe (byl vždycky s jídlem poslední) a zkrátka je „tuml“. Ne snad pro tu černou alma-ju, která by za opoždění k nástupu teoreticky hrozila, ale proto, že přijít včas na nástup u nás každý pokládá za věc osobní cti a zdatnosti, neboť někdy je opravdu dost těžké v těch třinácti vteřinách se k nástupu dostat.

Pohov!

Zpod nohou na pískové podlaze zakouří písečný prach.

A už se jede. Nová nařízení... hlášení... dotazy... a nakonec opět rozchod!

Hoši se rozcházejí a já přemýšlím o jedné divné věci. Vidím ještě v duchu chlapce v nástupovém tvaru, všelijak se křivící a kroutící, znuděné posloucháním ouředních věcí, lhostejné k tomu, že jim vytýkám noční hluk nebo sábkoviny s lepením papírových značek na holou kůrku chleba. Zdá se mi, že mé výtky i různá nová opatření jsou skutečně každému přímo smrtelně lhostejné. Někdo si kreslí špičkou nohy zamyšleně v písku polokruh, Cyklon se očima i posušky dohaduje s někým na druhé

86

straně o jakési soukromé záležitosti, jiní bezmyšlenkovitě bloumají očima po stěnách. Opravdu - nikomu mé výtky neleží na srdci.

Ale kupodivu! Napíšu-li je sem, do těchto kronikových stránek, jsou k nim hoši tak úžasně citliví, že vznikají skoro pravé bouře. Proč? Čím to je, že psané slovo je tak zraňuje, zatím co slovo mluvené povětšinou nechává chladné právě ty, jimž je určeno?

Sobota 8. srpna

Celý den píšu a kreslím „výhry“ pro hru Alvarez. Oči i záda mne bolí, únava mne obestírá - ale co by člověk neudělal pro Alvarez!

Alvarez skončil! Od předjaří letošního roku, když byl ještě sníh, každou neděli a zde na táboře téměř každý den vzrušoval mysl našich hochů. Na nedělních výpravách v předtáboří to byly různé závody a boje o barevné kreslené kartónky s podivnými, záhadnými texty, které dávaly tušit mnohé dobrodružství. A zde na táboře oživila alvarezovská legenda v osmnácti příbězích, jejichž zdárné absolvování si vyžádalo mnoho duševní i tělesné námahy.

Bojovali jste dobře, hoši, můžete být na sebe hrdí!

Stokrát denně zavrtávaly se zraky gambusinů do vývěsky, chlapani kombinovali, rozvíjeli teorie, říkali „kdybysme to teď trhli... přeskočíme tu či onu službu...“

Už je po boji, už je konec. Příběh byl dovyprávěn a dohrán.

Doslov

Dopsal jsem kroniku Tábora Alvareze. Dva roky po jeho skončení, v sobotu 23. září 1944.

Dočetl jsem vzrušené záznamy posledního dne, psané několik hodin a pak snad už jen několik minut před odjezdem z tábora. Prolistoval jsem i všechny sešity předchozí a znovu se vžil do těch událostí, veselých i zase chmurných.

Nebyl to zrovna šťastný tábor. Vinou jednoho či dvou hochů „nerozkvetla srdce hochů květy nejčistšími“, jak jsem si přál v úvodu na první stránce kroniky.

Mnoho hněvů vetřelo se mezi nás, nevezali jste si k srdci mé řádky!

87

i

„Konstelace hvězd“ - sestava členstva - byla nepříznivá. Vše, co z dřívějšíka bylo nedobré, vykrytalizovalo zde na táboře v bodavé hroty. Jaký to byl rozdíl proti táboru loňskému!

Přes všechny tyto svízele zažili jsme zde chvíle nezapomenutelné, krásné a srdečné. Ty budou v našich vzpomínkách přehlušovat to ošklivé, černé, bolestné, ty zůstanou a ostatní vybledne.

Drželi jste se pevně vesla v dobách bouří, naše chlapecké sdružení Dvojka nezahynulo, nerozpadlo se. A bylo to tak moc dobře.

Mnohé hněvy byly potom zapomenuty, odpuštěny, chlapci, kteří je rozsévali, odešli.

Alvarez potřebuje jen statečné a silné.

A naše Dvojka k tomu ještě také dobré!

Jestřáb

Dopsáno v sobotu 23. září 1944 v půl druhé odpoledne, v krytu za prudké palby protiletadlového dělostřelectva.

Tábor Zlatého údolí - 1943

Sobota 17. července

Prófa s Odymem a Valdou rozvěšují po jídelně skvostné reklamní plakáty na Zlaté údolí. O zbytek plakátů se losuje.

Neděle 18. července

První táborová zpívanda byla na programu dnes večer v jídelně. Cyklon dělal ohnivce, zapálil oheň a pak přikládal, když se plameny rozhořely. A my zpívali naše staré písně, dnes jenom vážné a tradiční. V místnosti byla už docela tma, jen oheň z krbu nás všechny pohádkově ozařoval. Dva hoši tu s námi dnes nebyli, zmeškali tu první slavnostní zpívandu, nedrželi s námi, „žili si na vlastní pěst" někde venku. Mrzelo to mne i hochy, nezdálo se nám to už takové.

Vyprávěl jsem, jak k nám přišel v roce 1927 do tábora v těchto místech v noční tmě zloděj. Potom se učíme nápěv na slova Písně o Zlatém údolí.

V pěkné náladě se rozcházíme na lůžka asi ve čtvrt na jedenáct. Několik hochů s dušemi dosud mělkými tu vážnou náladu kazí různými legracemi na verandičce a salvami smíchu. No ale to se snad nějak poddá. To jsou jen ti rozjívění holobrádkové, kteří zatím s námi slavnostní chvíle a pocity ještě nesdílejí.

Naše louka se topí v bílé měsíční záři. Někde ve Vilémovicích za řekou, za kopci a skalami smutně štěkají psi.

88

89

1

Pondělí 19. července

Milý Teddy,

pozoroval jsem Tě dnes, jak jsi dobrovolně a ochotně pomáhal po celou dobu od příjezdu s chlebem až do oběda Prófově službě. Slyšel jsem Tě, jak ses hlásil o druhý šálek brambor k loupání, když ostatní ještě nepřijeli z města a bylo nutno dát brambory vařit. Pozoroval jsem Tě, jak jsi pracoval na úpravě doskočiš-tě a jak jsi energicky zval do práce hochy, kteří by nejraději na doskóčiště přišli, až bude hotové.

Jsi vzorný táborník a touto skutečností nemůže otrást ani pomlouvačné tvrzení Lubošovo, že prý nesnášíš jeho průpovídku: „Teddy, jede párník!"

Myslím, že nezpychneš a nepokazíš se, když Ti řeknu, že Tě máme všichni rádi a že sis to přátelství bez výhrad poctivě vysloužil.

Vydrž! Jestřáb

Při zpáteční cestě z Rejžáku Valda a Mang mne vyzvali k souboji. Do tří nocí se mají dostat do mého kanclíku (nezamčené-ho) a vzít odtamtud, aniž bych se probudil, zhasnutou lampu. Probudím-li se, budou pomáhat při mytí nádobí některé službě (ovšem nikoli té své!)

Úterý 20. července

Hovor u snídaně se točí kolem nočního dobrodružství, které prožilo osazenstvo osmé kóje (Prófa, Valda, Mang z jedničky) při výpravě do kanclíku, kde měli podle úmluvy ukořistit připravenou lampu. Samozřejmě že se jim to nepovedlo! Když byli v nejlepším, klika u kanclíku stisknuta a už jenjen otevřít, začalo fungovat poplašné zařízení, které nejen probudilo Jumba a mne" pekelnou ránou (slyšeli ji až ve Vilémovicích a obcích přifařených), ale i zahnilo noční hrdiny z osmé kóje na divoký úprk.

Vláďa přivezl letos první nákup od cukráře Soldáta, pouhých 40 dortíků. Osm kusů jde do dražby, kterou si odeřval, odklepal a vůbec vyřídil Odym, proslulý z dražeb na Táboře věrných a Táboře Alvarezze. Nejvyšší částku zaplatil za dort č. 8 Teddy -14 K. Vydělky jdou na zvláštní konto „dorty", odkud budou na konci tábora vyzvednuty a projedeny.

Zlaté údolí, naše nová dlouhodobá hra, pokračuje na táboře prvním úsekem:

Zlaté údolí bylo rájem na zemi, to je známo. Méně známo je, že osadu Zlatého údolí obtékala dravá říčka, která ji oddělovala od ostatního světa. Jen pevný dřevěný most byl pojítkem mezi osadou a obydleným krajem. Říčka přitékala z jezerních nádrží v horách.

Nepřátelé Zlatého údolí, několik vypráskaných ničemů, provalili hráz těchto jezer, aby osadu zaplavili a zničili. Voda našťestí jen strhla dřevěný most, jinak osadě neublížila.

Shodou okolností čekali ve Zlatém údolí kontrolu z hlavního města, která měla prohlédnout osadní účetnictví. Vysoký státní úředník měl přijet dostavníkem. Šerif Flanagan se kontroly nebál. Měl naopak obavy, aby nevzniklo podezření, že most byl stržen úmyslně, aby tím byla revize znemožněna, proto dopravili úředníka přes řeku způsobem velmi svérázným...

Tak zněla legenda zahajovacího úseku. Vypuklo to dnes po obědě. Odym už dopoledne našel v řece příhodné místo za přeřemi u vilémovické zastávky a tam se měla odehrát první část naší velké hry: přeprava vládního úředníka přes vodu. Služba po službě prožívaly to peklo. Podobenství bylo jasné, pravidla jednoduchá: Přepravit jednoho člena služby jakýmkoli způsobem přes řeku v určitých místech. Ale tak, aby se ani trochu nenarchočil!

V nejhlubších místech bylo asi půldruhého metru vody. Některá služba provedla tento úkol pečlivě (postupoval před ní hledač hloubky i kamenů), jiná šla slepě a vládního úředníka táhla jako králíka. Kdo neseného smočil ve vodě, musel zpět a závod byl tím pro něj prakticky ztracený.

Pátek 23. července

Šestá služba uvařila dobrou polévku a kubu. (Kuba = krupky s houbami.) Mnoho hochů se u tohoto jídla provokativně ušklibalo a šlo v procesí k odpadové jámě, aby tam jídlo vyhodili, ač bylo docela požitelné. Jednání těchto hochů mě citelně rozladilo, a to z několika důvodů. Za prvé proto, že se tím prozradilo, kolik takytáborníků je mezi námi. (Nenapadlo je, aby si jídlo trochu přisolili a tím je udělali docela stravitelné.)

Za druhé pro-

90

91

to, že jsou ještě ve čtvrtém roce světové války tak zchoulostivělí a dokážou dělat nad nezavadným jídlem takový povyk! Za třetí, že tak špatně poslechli mé přání, včera pronesené, aby na sobě nedávali příliš znát, nejsou-li spokojeni s jídlem, a

nestrháva-li svým špatným příkladem ostatní. A konečně za čtvrté, že mezi těmito hochy byli i někteří, kdož více než jiní by měli táhnout zajeden provaz s vedením.

Sobota 24. července

Druhý úsek dlouhodobé hry - rodeo ve Zlatém údolí: Vždycky v poslední sobotu v měsíci sjížděli se do osady Zlatého údolí rančeři z blízkého i dalekého okolí, zlatokopové a kovbojové. Nakoupili nutné zásoby, vyřídili si různé záležitosti a pak se sešli na rodeu za osadou na pastvinách. Zde pak pyšně předváděli své koně i jezdecké umění. A byly to - u Joviše - kousky pekelné, co tito chlapíci na svých koních dokázali. Byly uzavírány sázky, dolary se přelévaly z jedné kapsy do druhé, někomu zmenšily naději na získání nového dílce Zlatého údolí, jinému ji zvýšily. To bylo ještě v dobách, kdy se ve Zlatém údolí celkem nic nedělo a kromě občasných místních přestřelek tam panoval mír a klid.

V naší hře se rodeo odbývalo ve vodě. Za krásného slunečného dne jsme se shromáždili u přístavku a dvojice z různých služeb začaly spolu v řece zápasit. Lehčí gambusin seděl na rame-nou silnějšího druha, útočil na druhou dvojici a snažil se srazit jezdce z koně do vody.

Neděle 25. července

Jsme na Rejžáku. Sluníčko pálí, kameny jsou rozžhavené, je tu krásně, tak jak má být na Rejžáku vždycky.

Táboříme na naší straně, tedy nikoliv tam, kde je pravý a původní Rejžák. Zde jsme pobývali loni a předloni v každém jen trochu slunném dopoledni i odpoledni. Dnešní nováčkovské gambusinstvo to neví, je z letošní první a druhé výpravy namlsáno a trochu bručí, že nejedeme na druhou stranu. Ale hned se s tím smiřuje a stejně se za chvíli rozprchává na všechny strany.

Obsadil jsem velký nízky a plochý kámen zvaný „státní písár-

na", kde jsme se loni a předloni s Prófou tolik napracovali na kronikách. Ale dnes sem ke mně Prófa nepřichází. Straní se nějak mne i všech ostatních. Jen se Šušíkem hovoří.

Všichni jsme přátelé, a přece pod tím povšechným přátelstvím rostou a zase uvadají delší či kratší náklonnosti dvou tří gambu-sinů, maličkých kroužků, věčně se měnící, věčně kolotající, jako kaménky v Montevikových peřejích. I to nejkrásnější omrzí, zevšední, když to trvá dlouho.

Pozoruji novější chlapce, kteří k nám přistoupili v právě ukončeném období. Vážného Boba, jak právě nese velký balvan na hráz mezi dvě skaliska. Milana, který se pokouší dvakrát za sebou (na zkoušku prý) udělat „mlčení“ a vždy to zkaží. Luboše, který tu nešťasten sedí vedle mne, protože nesmí pro oděrky na-těle (pád z kola) do vody.

Temperamentního bělovlasého Rolfa s pronikavými světlemodrými očima, který pošťuchuje dvěma větvemi Jumba.

V těch všech a mnoha jiných roste Dvojce nová generace. Převezme to, co pozvolna opouštějí starší, a to dříve, než rozbourají stavbu, kterou dříve pomáhali budovat.

Splávky hučí, voda blyskotá a mně jdou hlavou divné myšlenky, rychlé a prudké jako ta voda.

Na kameni - „písárně“ - je už stín a pořád postupuje ke mně. Sluníčko brzy zajde.

Ve stínu na břehu ohnivě svítí slzičky Panny Marie.

Úterý 27. července

Jdeme přes paseky na Zlatonosný potok, kde začíná rýžování - další úsek Zlatého údolí. Po jeho skončení nastal boj o claim.

Najatí střelci pečlivě hlídali hranice a pálili po každém cizinci.

Zanedlouho se rozlehl údolím vítězný křik malého

prospektora Lykeho, který objevil zajišťovací kolík. Hned nato létaly do vzduchu stetsony Modrých - dlouho oslavovali svého šťastného partnera. Za objevený zajišťovací kolík jim byla vyplacena otcem Flanaganem pěkná suma - 60 zvonivých zlatých dolárků.

Středa 28. července

Většina služeb zmizela na celé dopoledne, aby stavěly miniaturní farmu pro Zlaté údolí.

93

Čtvrtek 29. července

Ráno při nástupu počítáme výsledky Zlatého údolí. Necháám přitom zvednout kus dřeva, který se povaluje už řadu dní na cestičce k oznamovateli. Na spodní straně je nápis, který zde lepím do kroniky:

„ Tento pěkný kousek dřeva zde na zemi leží už asi pět dní. Dobrý táborník by ho dávno odnesl ke spálení do kuchyně. Ale my tu máme málo dobrých táborníků. Proto tu dřevo leží dále, nepovšimnuto, nevyužito. Kdo toto dřevo zvedne a přinese mi je do 31.

VIL, obdrží za to 1 dolar.

-stř-"

Nevšímavost se nevyplácí, či vlastně všímavost se vyplácí'. Dolar do Zlatého údolí ovšem nedostal nikdo, když sám od sebe dřevo nikdo nezvedl!

Odpoledne po obvyklém koupanou můstku začíná čtvrtá služba hledat svůj zlatodol „L“, zvaný Ďáblův kaňon. Je skrytý kdesi v lese u řeky proti našim domečkům. Vykouřili ho však čtvrté službě po vzrušujících přestřelkách Modří (objevil ho Cyklon). Zlatodol byl tak skrytý, že hledači na zajišťovací kolík několikrát šlápli a zarazili jej ještě hlouběji do země. Dvakrát jsme museli boj přerušit, abych mohl zlatodol trochu „zviditelnit“.

Vzrušující boj o zlatodol „L“ nás jen pobídl k boji dalšímu. Tentokrát o zlatodol Červených („P“ - Zapomenutý zlatodol). Rozpoutal se nahoře na jedné z nových pasek. Netrval dlouho. Červeným vyfoukli jejich zlatodol Tmavozelení. To znamená, že Červení utřeli nosánek!!

Pátek 30. července

«

Je za pět minut půl jedenácté večer. Začínám tuto stránku kroniky, od rána stále čistou, nepopsanou, tak jak to bývá v posledních dnech obvyklé. Je to stále stejný úkaz na všech táborech. V prvních dnech se každý po našem společném deníku pídí, píše a kreslí do něj. Po prvním týdnu tábora tato přispěvatelská vášeň ochabne a koncem druhého týdne ustane docela. Jen si mé tvrzení ověřte v předchozích kronikách a uvidíte. U někoho to odmlčení v psaní do kroniky jen vítám, u jiného mě to mrzí. Vzpomínám si i na Prófův nadšený výrok ještě v Praze, před tá-

94

borem, kdy nebylo jisté, zda bude moci s námi jet a zda budeme ubytováni v „domečcích“ u Sluneční zátoky nebo se budeme muset spokojit s obávanou Kocandou. „Na tomhle táboře budu, Jestřábe, vážně pracovat!“ (Pracovat ve smyslu práce pro kroniku.) A teď, jestli je v kronice od Prófy pět obrázků, tak je to moc. Počkej doma!!!

Většina služeb mizí brzo dopoledne z tábora, jde pokračovat ve stavbách farem pro Zlaté údolí. Když se pak k obědu vracejí, ledy mi nadšeně říká: „Nejdřív se nám ty naše výtvary nelíbily, ale teď z toho začínáme mít radost!“ Ani netušil, že i mně tím udělal radost. (To znamená tím výrokem, projevením zájmu o celou tu věc. Jak člověk může někdy jen několika slovy udělat línému radost!)

Úterý 3. srpna

Večer rozdělujeme meruňky (9 kg), které došly nepřítomným Mobovi a Rolfovi. Ti celé toto neobvyklé množství před svým kvapným odjezdem (na pohřeb dědečkovi) odkázali jedinci - Rinovi. Rin by je jedl asi týden, ale meruňky nevydrží ani do zítřka. Prohlásil tedy, že je rozdělí mezi obyvatele dvou sousedních kójí.

Zdálo se mi to nekamarádké, nedvojkařské. Jsme - nebo alespoň máme být kamarádi všichni. Dáváme-li něco někomu, máme to dát všem, zejména tehdy, když je toho takové množství. Tak se to dělalo odjakživa na všech našich táborech!

(Několika málo nejbližším sousedům jsme dávali jen tehdy, když toho bylo málo.) A jako se to dělávalo s velkými zásilkami na táborech minulých, tak bychom to měli dělat tím spíše teď. Zejména s ovocem, o které normální smrtelník, který nemá zahradu, ani nezavadí.

Učinil jsem tedy opatření, aby 9 kg meruněk bylo rozděleno mezi veškeré mužstvo, nejen mezi ty dvě kóje, které si vyvolil šťastný dědic Rin. A tak se také stalo. Místo aby se několik chlapců nesmyslně, nezdravě a přitom trochu sobecky přecpalo, najedli se meruněk dosyta všichni.

Ještě jedno bych rád k tomu poznamenal. Že Bob a Rolf neuznali za vhodné odkázat zásilku celku, to jim mohu odpustit. Isou to nováčci a jejich vztah k nám jako celku není ještě dosud

95

dosti vyvinutý. Nikde také neviděli příklad, jak se v podobných případech postupovalo dřív. Totéž platí o Rinovi. Ale silně mě zarmoutilo, když se za rozdělení zásilky mezi dvě vyvolené kóje přimlouvali dva tam bydlící staří Dvojkaři. Protestovali proti mému rozhodnutí a ani se snad přitom nezačervenali.

Středa 4. srpna

Při odpoledním koupání vznikla sekta gigantů. To je parta, která obsadí v řece velký hladký balvan, skrytý pod vodou, a teď odráží útoky „negigantů“, kteří chtějí giganty z kamene strhnout. S negiganty se někdy spojují různé „soukromé společnosti“, které jsou proti gigantům vždycky a proti negigantům někdy. A teď začíná mela. Giganti jsou chvíli na kameni, chvíli pod kamenem, při čemž neopomenou zahulákat „ať žijou giganti!“ - zejména když se kácejí do vody. Poslední slabiky výkřiku zpravidla vyplavou z hlubin v podobě mohutných bublin. Voda se vaří, vypadá to tu jako na moři při bouřce, kolem kamene plavou masy těl, shora se na ně kácí hromotluk - gigant Teddy, zvaný též Živé torpédo, protože se na kámen obyčejně dostává plavbou pod vodou - teď mě

někdo drží za ucho, himbajs, už mám vážně ale vztek, kolega gigant Vlasta mi pomáhá za nohu na kámen (jsemť prosím taky gigant) a mrsk - právě na mne jiní giganti povalili negiganta Balúa. Seznamuju se s dnem Sázavy, plívám vodu, je teplá, docela nic mi nechutná. Ale to nevadí - hlavně: Ať žijí giganti.

96

Tábor strachu - 1944

Je za deset minut jedenáct hodin v noci, když začínám psát první zápis do tohoto táborového deníku. Moji společníci Teddy, Robin, Džin, Frantina, Mamut a Jiřík už spí ve své kóji, nebo aspoň leží, pokud ještě nespí - a v mém kanclíku je takové úžasné ticho, podivné a strašidelné, až z toho brní uši. Ani petrolejová lampička dnes nesyčí, ač svítí jako na jiných táborech. A co podivnějšího, venku stromy nešumí, řeka nehučí. Hluboké a zvláštní je ticho, kterým končí náš první táborový den.

Pátek 21. července

Robin a Mamut zahájili práce na obnovení doskočiště tím, že na ně přinesli jeden prádelňák písku a pak nad tím dvě hodiny klábosili o atletice. Jo - sport je moc hezká věc!

Robin udělal výpůjční lístečky a Vláďa s Cvrčkem a Sévou pak na této praktické vymoženosti ještě všelijak spolupracovali.

Ledeč je úplně vyprodané město, nemůžeme tam dostat plechovou lžíci na polévku ani inkoust, pohled, no docela nic. (Nemám totiž lžíci, víte, a pokus jíst polívku pomocí pravítka selhal. Teď vážně nevím, co dělat.)

Neděle 23. července

Než odcházíme, je nějaký tuml v jedné z kójí. Náhodou jsem na verandě, a tak se tam jdu podívat. A tu z jedněch dveří vyrazí rozvášněný Vláďa, mává kladivem a křičí: „Uááá, uááá...“ Jak mne ale zblejskl, nasadil okamžitě společenskou tvář a povídá: „Jo - já ti jdu, Jestřábe, akorát tadyhlec vodevzdat kladivo -víš???”

97

Je tady jeden takovej klub a ten se jmenuje Klub neestetiků. Voni vám jedí syrové houby, takovej hřib satan je pro ně hotová kremrole, co si myslíte, a jak si přitom pomlaskávají!!! Před chvilkou jsme stříhali z papíru bábrlata a Cvrček povídal: „To musíme kus toho papíru nechat Robinovi, dýk je to učiněnej dort!”

Jídelní lístek neestetiků:

Ráno:

Předkrm - muchomůrka citrónová a šťáva z ryzce kravského.

Hlavní chod - různé prudce jedovaté bobule.

Příkrm - listy rulíku zlomocného.

V poledne:

Předkrm - hřib satan a vraní oko čtyřlísté.

Hlavní chod - žízaly zabalené v listech blínu (žízaly v županu).

:

Příkrm - živí chrousti a hovada či jiný neestetický hmyz.

Večer:

Předkrm - zcepenělé ropuchy a krtonožky.

Hlavní chod - vykopávky z odpadovky.

Příkrm - hadovka smrdutá.

To je pořád rámusu s tím Klubem neestetiků! A když dnes Odym dal jejich členům Danovi a Cvrčkovi žízalu, aby ji snědli, byli z toho celí zoufalí. Cvrček jen pořád říkal: „Musím si představit, že je to řízek!” (Ačkoli prý estetické věci nejedí!) Nakonec od těch žízal utekli!

Zápis anonyma: Ovšem je zde s úctou zapomenuto na to, že je, totiž ty žízaly, přece jen snědli, aby svůj klub obhájili!

Jestřábův dovětek: Ty chytroši, co ty mne budeš tady opravovat? To jsem psal ještě předtím, než Dan snědl tu živou žízalu a Cvrček škvora! (Taky živýho!)

Středa 26. července

Pak jdeme všichni spokojeně spát. Proč spokojeně? Protože se nám na táboře líbí, nejsou tu žádné vánoční nálady, žádné taky-tábornictví, jsme všichni dobří kamarádi - a je tu skvělá nálada.

Moje radost je tím větší, že se starší chlapi při své práci chovají svědomitě.

Nepokazte se, Dvojkaři, vydržte a udělejte z tohoto tábora pohádku nezapomenutelnou.

98

1

Pátek 28. července

Jiřík Lamač odjíždí domů. Už včera večer, když v lijáku náhle přijel jeho tatínek, byl Jiřík nějak divně naladěný, do mol, a pro-slechlo se, že snad pojedou domů, když se mu tady tolik stýská. Nebylo mu celý den dobře, k tomu silně přšlo - a tak Jiříkova nálada byla silně pokleslá. Jako nováček nebyl na tábor ještě dost připravený. Tábor, na který se tak těšil a který si doma vyprosil, je ve skutečnosti docela jiný, tvrdší, než si Jiřík představoval. A dnes ráno to už byla hotová věc: Jiřík pojedou domů! Včera jsem mu dal celou noc na rozmyšlenou, dnes ráno mi řekl výsledek - raději přece jen pojedou domů. Tatínek mu sbalil kufřík a tornu a v půl osmé už od nás odcházeli.

Nesmějeme se Jiříkovi, chápeme ho - a proto ho na zahajovačce v září přijmeme zase vlídně mezi sebe. Ale příští tábor už musí být s námi až do konce!

Sobota 29. července

Ranní nástup nahoře pod verandou je ve znamení všelijakých legračních - jako doopravdy míněných - nájezdů gambusinstva na „vedení“, to jest na mne, ač jsem na mančaft tak hodnej, zeje mně to samotnému někdy až žinantní, to jest trapné. Tak například ráno při prohlídce jsem nedal ani jednu almaru. Komisionálně bylo zjištěno, že se Lyke ráno nemyl - a já mu to odpustil!!! No řekněte sami, bejvalo tohle někdy? Teddy je už taky proti mně a všechno přej sepisuje, co jsem tady komu kdy uděl /lýho. Svačina přej včera nebyla, hrát házenou v lijáku proti Dvěstědváctce jsem mužstvo včera nechal, no zkrátka by na mne nejradši nastrčili psí hlavu!

Úterý 1. srpna

Připravujeme se na Třináctou noc. Určité živly, tajně připravující už drahnou dobu vzpouru proti vedení tábora, dokázaly rozdmýchat jiskřičku vzpoury ve zjevný plamen, ovládly prostý lid a pod záminkou, že vedení je vinno nedovařenými bramborami (2. služba) a že neopatřilo pro tábor piano, za dramatických okolností ztekly kanclík a snažily se vedení lynčovat.

Teddy mi jakožto vrchní povstalec spodních povstalců ozná-

99
mil, že od půlnoci převezme tábor a ráno že už bude pískat nástup sám.

A pak to začalo. Slunce mírně svítilo, zapadlo, v táboře panoval zdánlivý klid - a já byl s Jumbem a Songem v kanclíku. Najednou se ve dveřích kanclíku objevil Teddy s puškou na rameni (klacek obalený ručníkem), spolu s hordou povstalců. A že přej je konec tejrání a že mě jdou zatknout, lid si mě přej žádá (pro šibenici). Pořádně ve mně hrklo - teď mě tak akorát voběsit, když budou k večeri buchty, to se mně moc nechtělo. A tak jsme my v kanclíku přibouchli dveře a zevnitř zamkli.

Venku na chodbičce se zatím srotil dav a za zpěvu revolučních písní a výhružných pokřiků „prýč s vedením!“ začal se dobejvat do kanclíku.

Zatím nám to bylo fuk, protože jsme zjistili, že máme v obležené pevnosti tříkilovou plechovku s marmeládou. Když jsme to povstalcům sdělili klíčovou dírkou, začali ještě víc zuřit. Marně jsme se my uvnitř vzájemně povzbuzovali, marně tloukl Jumbo kladivem na panty dveří, které se z nich pořád vysouvaly, marně jsme volali ven do vřavy „Nestřílejte, sou tu lidi!“ „Nedobejvejte nás jako nákej hrad Rábí!“ Nic to nepomáhalo. Dříve než slunce zapadlo, dveře neodolaly náporu povstalců, byly vyraženy z pantů a s hromovým třeskem se skácely do kanclíku. Zápasili jsme pak, při čemž tekla moje bohatýrská krev, neboť jsem si odřel při tahačce s Džinem loket. Mezi povstalci jsem našel i svého přívržence

Zdeňka, který se vrhl se slzami v očích na naši "stranu a soukal si hned rukávy na povstalce. Už už se zdálo, že se vítězství kloní na naši stranu a že všechno dobře dopadne, ale tu někdo z povstalců otevřel okno a do kanclíku se hrnula další soldateska.

Do tváře, najmě pak do nosu mi byly vrženy podmínky, čili ultimatum, a s tím hordy odtáhly. Kanclík byl ztečen a opuštěn v takovém stavu, jako kdyby v něm vybuchlo dvacet kilo ekrazitu.

Podmínky příměří zněly:

1. Zvýšení dávky jídla vůbec.
2. Místo ranního cvičení a mytí - spaní.
3. Místo dlouhodobé hry Yucatán - vycházky k cukráři Soldátovi.
4. Okamžitě angažovat pro tábor jazzovou kapelu.

A teď přijde to nejlepší! Víte, kdo to přepadení kanclíku vlastně spískal? Ne Teddy - kdepak! Dan to byl, lidičky zlatí, Dan, Danoušek, ten mírný, tichý, dobrý chlapec Dan, kterého jsem to-

100

likrát dával za příklad. To on vnukl Teddymu myšlenku, aby si udělal z klacku pušku, procházel se před kanclíkem a tím mi dal najevo, že už jsem jako hlídáný.

No - a Teddy to udělal. Když to mužstvo vidělo, myslelo si, že už to prasklo - a tak přeje tradá na kanclík!

Byl to pěkný frmol!

Pátek 4. srpna

Ráno začínal den velmi krásně, modré nebe, sluníčko hřálo - všechno přesně podle osvědčených předpovědí. Včera byl totiž jasný měsíc, plno rosy večer i ráno — a najednou se nebičko zatáhlo, uhodila zima jako na svatýho Mikuláše a bylo po nádheře. A pak ještě začalo pršet a jak už řečeno, nepřestalo... Při vaření kaše pomáhají v kuchyni Jumbo, Song, Teddy, snad i Zdeněk a zpívají přitom na nápěv poutní mariánské písničky různá slova o kaši, napřed vždy někým předříkávaná jako

například: „Voň neumí kaši vařit? Nák se nám to nechce dařit.“ „Na dně kaše plave vosy. To má z toho, že šla bosá.“

Píseň má asi sto padesát slok a chlapani ji zpívají se zbožným zanícením od tři čtvrtě na jednu do dvou hodin.

Teddy dělá skoro po celý den legraci, hraje si na „rozčileného pána“, pořád je jako rozzlobený a musíme se mu děsně chechtat. Pěkně jsme ho tady v tomhle směru rozpumpovali, loni byl ještě skoro jako putička. Ale i při té legraci Teddý pořád ví, kdy může být zábava a kdy je makanda, a proto u něj ty legrace rád vidím. Počkej, Teddysto, v Praze - budeš muset hrát divadlo! A na mejdanu!!

Středa 9. srpna

Povídání rejžákovské. Na Rejžáku sedím a do vody hledím... Na původním starém Rejžáku, kde jsme sedávali se Sopkou, Jaromírem, Kolouchem, Jendou Este, Špíglem a těmi všemi ostatními gambusiny z dávno minulých let. Voda hučí, pění se a mdlé zapadající slunce se v ní blyští. Opodál Prófa, který dnes přijel, maluje do kroniky, jistě šťastný a spokojený, že je na Rejžáku, který i jemu tolik hezkého připomíná. Ale i na letošním táboře, tak jako ostatně na všech předchozích, máme hochy (ov-Šem je jích méně než jindy), kteří se na Rejžáku smrtelně nudí

101

a jsou ochotni třeba i ruku si zlámat, jen aby tam s námi nemuseli. Pro ně nemají blyštivé splávky a přeje žádné kouzlo, oni nerozumějí hukotu vod, je nenadchne snivá krása kraje, kterým na Rejžák putujeme. Jsou ještě příliš málo naši - a někteří jimi nebudou nikdy!

Vlna za vlnou se valí v jednolitém pásmu a po nich běží bílá pěna.

Pátek 11. srpna

Jak je to vůbec možné, že máme zde na táboře tak málo času? Je to tím, že hoši hodně zdržují svou nepochopitelnou pomalostí, liknavostí, nepořádkem a nevšímavostí. Když vás tak pracně popoháním a celý den ustavičně zápasím o minuty,

zatím cd většina z vás je tak bohorovně pomalá a nevšímavá a bezohledná k našim plánům, tu si připadám jako nákladní lokomotiva táhnoucí ohromně dlouhý vlak. Ta lokomotiva sténá, odfukuje -udřená, udýchaná, syčící - a ty vagóny, které se dávají tak ztěžka do pohybu, to jste hoši vy! Vy, kteří mi nepřicházíte vyřídit, co jste zařídili ve městě, takže musím běhat já za vámi, vy, kteří mi nevracíte nákupní knížky, vy, kteří si přicházíte do kanclíku ke mně pro tužky, pro lepidlo atd. v nejhorší době, když vypravuji nákupčíky na expresní jízdy do města, vy, kteří si ve službě čtete noviny, hraje šachy a pak ji nemůžete včas předat dalším a žebráte o almaráře, aby za vás umyli nádoby, vy, kteří-nepřijdete včas k jídlu a nutíte službu, aby na vás čekala s rozdáváním jídla, vy, kteří necháte ležet u vody něčí zapomenuté tričko jen proto, že zrovna není vaše, vy, kteří si nepovésíte svůj šálek na hřebík, zkrátka vy všichni, kteří drobnými i velkými chybami zdržujete hladký provoz tábora. Je tu opravdu málo nás lokomotiv! Těžkých, nepohyblivých vagónů, které se nechají tahat, ale samy netáhnou, těch je citelná většina!

Úterý 15. srpna

Den byl zase krásný, slunný a jakoby horský. To jest - slunce zářilo, ale nepálilo, vzduch byl průzračný, čerstvý a nebe vysmeženo do tmavé modři, jako bývá jenom na jaře...

Nejhlavnější práce a starosti jsou skončeny, vlak jede z vilémovické zastávky až ve tři čtvrtě na tři. Teď je asi půl jedné.

To

je přece fůra času pro toho, kdo chce něco udělat, kdo umí využít každé minuty, kdo si váží každé chvílky strávené v záplavě jasu v kraji Sluneční zátoky.

Někteří dohrávají volejbalové utkání do turnaje, většina hochů se ale neužitečně a s naprostou negací a jakoby otráveností a vyčerpaností válí v trávě před kójemi, oblečení do kalhot, triček, ba i kabátů (ačkoliv sluníčko pěkně připaluje!), ospalí a nečinní. Jako kdyby vlak měl jet už za čtyři minuty!

Je mi protivný pohled na tento neutěšený obrázek, ale mlčím. Víím, že by moje výzvy k nějaké činnosti stejně vyzněly naprázdno. Taková nálada je vždycky v poslední den tábora před odjezdem. Vzpomínám na poslední den Tábora u Sinovíru na Podkarpatské Rusi v roce 1938. Byl čarokrásný letní den, jaké bývaly jenom tam na Podkarpandě, bílé mráčky táhly nebem, ptáci jásalí v modru, louky se stápěly v horském kvítí, léto šlo ruku v ruce s mládím našich chlapců - a tehdejší Dvojkaři místo aby využili každičké poslední chvílky, kterou mohli v této divukrásné zemi prožít, váleli se celý den, plný letní nádhery, v seně na půdě hájovny, kde jsme tu noc spali. Nenutil jsem proto ani dnes naše hochy, aby něco dělali, někam šli. Jdu sám - jdu se rozloučit se svým krajem. Snad jej neuvídím rok, snad dva i více — a možná že už také nikdy. Plavu pod zastávkou u „svého“ kamene přes řeku, jdu po loukách na druhé straně, hladím očima každičký kousek země, každý oblázek, modré nebe nahoře nad pasekami, každou květinu. LI Matlašek dvakrát fotografuji místa, kde jsme se brodívali.

A pak dál... dál... žene mne touha. Srdce nechává hlavě vypočítat časovou možnost... ano... ještě zbývá hodně minut... tak tedy dále... dále... a já jdu po mezi vedle strniska, podél lesa... tady v těch bahniskách zažil Jumbo žabí dobrodružství, když vezli Světluškám dříví na podsady... tady zaseje ten strom se šípkou, kde byl dopis k jednomu úseku dlouhodobé hry Yuca-tán... a zde tříboký kámen... a už jsem u Zlatonosného potoka.

Dívám se dlouho vzhůru proti řece k Rejžáku, v šedavé sluneční záři se tam vše ztrácí, řeka hučí a lesy šumí, šumí, šumí.

Dál už nepůjdu, není čas. Jen ještě jeden snímek udělám a už jdu, už se loučím, buď sbohem můj milý kraji, nezměň se, zůstaň pro nás pořád takový, jaký jsi býval. Sbohem.

Vracím se rychle po proudu řeky zpět.

Voda zpívá, lesy zpívají, v trávě bzučí cvrčci.

102

103

l

Tábor svobody - 1945

Sobota 14. července

Celé odpoledne padlo na stavbu podsad, které jsou do večera zhruba hotovy. Jen vnitřní zařízení schází. Dříví nám jen s bídou vystačilo.

Chlapci pracují jako diví, staré budovatelské nadšení se vrátilo do Sluneční zátoky. Zase tu buší kladiva a zvoní pily a hřebíky zpívají, jak se do dřeva noří, slyším tu zase nadšené výkřiky i rozladěné otázky: „Kdo mně vzal tu pilu???” „Kde mám to prkno!!!“

Práce jde pěkně, ba vlastně obdivuhodně, když uvážíme, že jsme stanový tábor nestavěli čtyři roky a že tu máme spoustu nováčků. Z celého mužstva mají zkušenosti se stavbou podsady jen tři čtyři.

Večer, už je skoro tma, jdou se někteří hoši koupat, smýt ze sebe pot horkého dne a špínu z práce.

Den minul krásně, bez jediné rušivé příhody. Ani jedna almara nepadla (což je ovšem díky neobyčejné mírnosti a laskavosti vedoucích tábora!).

Neděle 15. července

Po večeri vypukl v kuchyni, dosud nekryté, první „koncert“, kterého se zúčastnil celý tábor. Bylo tu několik kytar, Jumbova flétna, Jenny hrál na tahací harmoniku, Šeřík na housle - bylo to moc pěkné. A my k tomu zpívali, naše staré dvojkařské písně hlaholily do houstnoucího šera, až pak už byla docela tma a naše hlasy pořád tišší a tišší, jak si vynutila večerní tklivá nálada.

104

l Píseň úplňku jsme dnes zpívali. Však už měsíc zase vchází do našeho kraje, jeho srpek je každý večer větší a větší.

Neochotné gambusiny v táboře nemáme. To nemohu říct, že by zde byl nějaký vyložený ulejšák. Když někomu řeknu, aby

šel něco udělat, někomu pomoci, jde hned, bez výmluv, bez mračení, i když je odvolán z nejlepší zábavy.

A přece tu jsou určité rozdíly. Někteří hoši po takové pomoci takřka prahnou. Ani nemusím nic říkat, a chápou se každé příležitosti ku pomoci. A ti druzí - ty nenapadne nic! Vidí někoho, jak táhne sám těžký kufr do kuchyně. Nepřiskočí a nepomohou, jen koukají. Ne proto, že by byli neochotní, ale netrkne je to! Volám kohosi v dálce, stojí tam v hloučku a neslyší, je zabraný do rozhovoru. Druhý slyší, že volám, ale neupozorní ho.

Tito nechápavci jsou mezi mladšími gambusiny právě tak jako mezi staršími.

Nejsi mezi nimi také?

Odym si přinesl z nejvyššího stromu ve Sluneční zátocě šišky a chvojí, ze kterého zhotovil jméno na svém staně.

Středa 18. července

Cvalda, dříve Cvalík a ještě dříve Míla Hradec je věčně usměvavý, věčně dobře naladěný, zaplavuje svým hlučným chechtotem tábor od rána do večera. Slyšíte-li někde od kuchyně, kde se lento tvor ryze domácí nejraději zdržuje, cosi jako vrzání zavírané škatulky od krému, pak vězte, že to není žádná škatulka od krému, ale Cvalda!

Tuhle stavěl Cvalda se Skagem stan. Aby Skag Cvaldu aspoň trochu zaměstnal, dal mu přidržet konstrukci. Cvalda chvíli dr->c\, ale pak zapomněl, že drží, pustil se konstrukce, snad se o ni dokonce ještě opřel - a konstrukce by byla málem Skagovi pře-la/íla hřbet („eště že ucuk!“).

Včera zase budili Cvaldu na hlídku. Sotva hojen trochu pustili, už sebou sekl na postel jako špalek a spal dál. Nakonec zakňoural: „A hele - voň je nálet - či co?“

Dnes se Cvalda přihrnul od vody a hrdě povídá: „Tak sem vopanoval ten kámen gigantů!“ A pak jako mimochodem ještě dodal: „Von~totiž nebyl žádněj gigant ve vodě...“

1

A dobré srdce má Cvalda. Celou škatuli krásných perníčků rozdál všem gambusinům!

Měsíc už je v polovině. Nad peřejemi svítí, voda je jako stříbro. A hučí a hučí, jako hučívala před léty, když jsme sem chodívali se Sopkou a Jaromírem, Kolouškem, s hochy dnes už dávno odešlými. Zpívejte dál, vy vody, do snů našich hochů, sviť dál a pořád, ty měsíci, na náš milý kraj.

Čtvrtek 19. července

Rap, který k nám nedávno přistoupil, důstojně zastupuje zde na táboře Prófu jako ilustrátor této kroniky. Právě přečetl celou kroniku Tábora Alvareze. Má o kroniky velký zájem, a to nejenom jako čtenář, ale i jako jejich nový spoluvůrce. Hledá a hlídá kdejakou věc, která by mohla přijít do kroniky, upozorňuje na ně - a maluje do táborového deníku za všeobecného obdivu celého gambusinstva.

A cožpak Drobek! Ten založil s Rapem a ještě několika jinými hochy klub na pozvednutí táborové kroniky.

v

Táborová úsloví a cintaniny:

Jsou toho celé salvy (říkává Skag).

Ty chlape prachšpatná! (říkává Skag).

A déme dáchat! (spát)

Nerochej se v tom!

Cvaldo, udělej gorilu!

Copak sem spad z borůvky?

Úterý 31. července

Den zvolna uhasíná, po žlutavém nebi plují malé p"ozlacené obláčky jako rozsvícené lodičky - pod nimi větší, průhledné závoje - a všude je plno světla, podivného, slavnostního.

Vysoké stromy se rýsují na nebi ostře a černě, každou větvičku na nich vidíš na světlém podkladě. Ze všeho čiší mír a klid končícího dne. Večerní nálady zde ve Sluneční zátoce jsou tak krásné!

Středa 1. srpna

Manévry!

Kouzelné slůvko, které má svůj zvuk pro všechny generace Dvojkařů, od těch, kteří dávno odešli a jsou zapomenuti, až po (y dnešní.

„Kucí, budou manévry, Jestřáb jel do Ledče pro buřty!“ Tak se po léta šeptávalo na našich táborech. Manévry totiž měly vypuknout vždycky naprosto nečekaně, aby se nikdo nemohl na ně clen předem připravit tím, že by si zabalil tornu, vyhrabal z kufru krusky atp. Časně ráno, v půl páté, kdy jsme manévry vyhlásili pískáním, bylo pak vše počítáno přímo na vteřiny. Na vzorné sbalení torny měli chlapi například povoleno pouhých pět minut! A tak to byl vždycky tajný souboj mezi mnou a mužstvem. Já bojoval o utajení příprav k manévrum do poslední chvíle, mužstvo zase o to, aby mé přípravy odhalilo.

Během psaneckých dob se tuhý vojenský nástup k manévrum změnil svým tempem takřka v obyčejné ranní vstávání. Žádné iriinity, žádné překotné běhání, dost času na vše, jen poplachové pískání místo normálního budíčku zůstalo z původních manévrových znaků. A ještě něco zbylo - souboj mezi vedením a mužstvem o utajení a vypátrání přesného data - ač k tomu už vlastně nejsou důvody* protože ráno nespícháme a není tedy třeba úzkostlivě se na manévry připravovat už večer.

V noci prší. Ráno za časného úsvitu, asi v pět hodin, přijíždí z Prahy Jumbo a přiváží zpracovaný materiál pro manévry, které mají podle úmluvy vypuknout dnes. Song, Odim a já jsme vzhůru ještě před jeho příjezdem, s obavami pozorujeme těžce zachmuřené nebe a rozhodujeme se, že manévry odložíme. Jdu si zase lehnout, ale při Jumbově příjezdu se počasí trochu lepší, a tak se přece rozhoupáváme a manévry vyhlášíme. Překvapení je stoprocentní, nikdo včera

nepostřehl, že Song kupoval ve městě salám, neprozradili jsme se ani ničím jiným.

Mužstvo je rozděleno na dvě skupiny - vládní vojsko a vzbouřence. Zatím co vzbouřenci - aby legenda hry byla co nejlépe /podobněna - odcházejí úmyslně v nepořádku, ozdobeni červenými fábory a za provolávání revolučních hesel, vládní vojsko odchází v útvaru a ve vzorných krojích. Brzo po odchodu táborníků začíná poprchávat a pak s přestávkami prší takřka celé dopoledne. Jsem z toho na hlídce

107

v osamělém táboře zoufalý, jako vždy, když vidím, že mančaft trpí.

Odpoledne se však počasí zlepšuje až do úplného slunečna. Moje maminka přichází do tábora hlídat a já jedu do Ledče pro poštu, chleba a máslo. Také myju kotle od snídaně a uklízím kuchyň. Večer vařím mužstvu čaj.

Hoši přicházejí až v devět, když předtím ještě zažili děsný li-javec. Ale mají ohromnou náladu a všichni říkají: „Tak krásné manévry jsme ještě nezažili!“ Jumbo může být se svým dílem plně spokojen.

Po večeri, za svitu petrolejky, ještě rozdílíme „válečná vyznamenání“ a účastníky manévrů povyšujeme.

Manévry byly letos na téma revoluce v Mexiku.

Tato velká hra se konala i na Táboře zpěvu v roce 1937. Z té doby se zachovaly přesné instrukce:

Skautské manévry 24. 1. 1937

provedené na úseku železniční trati Ledec - Světlá nad Sázavou mezi zastávkami Vilémovice - Kochánovice, kilometry 38.-40,4. Námět: Útok na trať a obrana trati.

1. Rozdělení služeb

Náš tábor je rozdělen na pět služebních skupin. Každá má pět členů. Kolouchova služba, oslabená o Tondu Zetka, dostává nezařazeného Jaromíra, Zbyndova služba Božu. Tito přidělení řídí skupinu (službu), do které jsou delegováni.

2. Rozdělení trati

Každá služba má přidělen 1 km trati, který si má ohlídat. Toto přidělení se provede losováním. Každá si vylosuje jedno z písmen, kterými jsou úseky označeny.

Úsek A začíná patníkem 38 km, končí patníkem 38,4 km. -

Úsek B začíná patníkem 38,5 km, končí patníkem 38,9 km.

Úsek C začíná patníkem 39 km, končí patníkem 39,4 km.

Úsek D začíná patníkem 39,5 km, končí patníkem 39,9 km.

Úsek E začíná patníkem 40 km, končí patníkem 40,4 km.

3. Označení

Každý člen služby obdrží dva pásy různých barev, které si připevní na obě paže. Lhostejno, na kterou paži umístí kterou barvu, ale nesmí je již měnit. Kromě tohoto označení si každý připne na levou kapsu košile písmenko svého úseku. Materiál k označení obdrží vedoucí pro celou službu a rozdělí je hned,

1

108

1

jakmile dojdou k prvnímu patníku svého úseku. Označení - ať písmeno či pásy - nesmí být nijak zakrýváno, snímáno (sundat je smíte jen když je přiměřeno) ani měněno. Jestliže je ztratíte, musíte ihned vyhledat vedoucího a vyzvednout si náhradní. Po tu dobu nesmíte vykonávat službu - hlídat ani útočit.

4. Hlavní stan

Každá služba si zvolí jeden z patníků svého úseku (libovolný) za svůj hlavní stan. Jako znamení ováže tento patník provázkem, který obdržela v táboře. Patník musí být ovázán těsně nad číslicí. Stan nesmí být v průběhu hry přestěhován jinam. V blízkosti tohoto „hlavního stanu“ ukryje služba své torny, aby k nim nemusela stavět hlídku - každého člena je zapotřebí k boji.

5. Úkoly služeb

A. Zjistit, jaké barvy má kdo z cizích služeb na ramenech.

B. Objevit, který z patníků je u ostatních hlavním stanem.

C. Ničit jednotlivé stometrové dílce cizích úseků podle návodu v odstavci č. 6.

D. Zjistit všechna čísla a předeslaná u nich písmena u všech osobních vagónů, které budou projíždět po trati. Za osobní vozy považujeme vozy motorové, nikoliv poštovní a lokomotivy.

E. Ochránit svůj úsek i sebe před cizími bojovníky (inají stejné úkoly jako vy). V odstavci č. 7 se dočtete, jak ochráníte svůj úsek od zničení a výzvěďů.

6. Ničení dílců cizího úseku

Služba se rozdělí na obránce svého useku, kteří jej chrání (viz odstavec č. 7) a nevzdalují se z něho, dále pak na útočníky, kteří jsou vysíláni do cizích úseků. Poměr útočníků k obráncům je libovolný v těchto dvou obměnách: buď 2:3, nebo 3:2. Útočník si opatří kolíky jakéhokoliv průměru, dlouhé aspoň 30 cm. Dole je zašpičatí, nahoře u vrcholku je musí seříznout tak, aby na tuto plošku mohl zřetelně napsat tužkou písmenko svého úseku, jehož je příslušníkem. Tento kolík zatluče nejdále metr od cizího patníku, ke kterému se mu podaří proniknout. Čím víc patníků je takto označeno kolíky, tím hůře pro postižený úsek, ale tím lépe pro službu, která ty kolíky zatloukla. Dva či více kolíků jedné služby u téhož patníku být nesmí, respektive se počítá jen jeden. Na zničení úseku (okolíkování patníku) se však může podílet více služeb. Pozor, pozor! Kolík musí být zatlučen do země aspoň v délce 15 cm. Provázková měřítka s sebou! Jestliže se

110

někdo z těch, jimž úsek patří (ať jsou to obránci nebo útočníci) dotkne cizího vetřelce, zapíše si ho, odebere mu všechny kolíky, i doprovodí ho kamkoliv na hranice svého území. To se může sliit i tehdy, když útočník již zatlouká kolík, ale nemá ho ještě v /cmi 15 cm hluboko. Takto polapený útočník nesmí po návra-ln /, manévřů ani uplatňovat své poznatky o barvách bojovníků, klcří ho chytíli. Jakmile útočník v cizím úseku

zatloukl kolík n některého patníku dostatečně hluboko, je trať až k nejbližšímu sousednímu patníku považovaná za zničenou. Mužstvo, kterému li-nlo úsek patří, musí nechat útočnicka odejít bezstrestně „z dohledu“. Dokud je útočník „v dohledu“, nesmí zničit jiný patník v tomto úseku. Vzájemné poznatky o barvách si hráči zapíší či uplatní. Potkají-li se dva bojovníci z různých služeb v území, klére jim nepatří, snaží se jen odhalit barvy svého soupeře, jinak M- dotykem nezajímají. Zničení patníku je hodnoceno mnohem více než odhalení barvy. Tam, kde se kolík nedá ve skalnatém podkladu zatlouci, musí být přivázán k patníku. Okolíkování hlavního stavu považujeme za zvlášť velký úspěch.

7. Obrana území

(Ihránci se pohybují ve svém úseku podle pokynů svého vedou-11 ho, snaží se zabránit okolíkování patníků a pátrají po barvách u-lřelců. V odstavci 6 je podrobně popsáno, kdy mohou dotykem zneškodnit cizího útočnicka.

8. Změna úloh bojovníků po dohodě s vedoucím je přípustná.

9. Používejte při vzájemném styku se svými spoluhráči semafor.

10. Příměří v boji je vyhlášeno od 8:20 do 8:40, od 10:20 do 10:50, od 13:20 do 13:50, od 14:40 do 15:00 - tedy v době, kdy tudy projíždí vlak. Vstupovat na koleje je přísně zakázáno! V době příměří se nebojuje, všichni se stáhnou zpátky do svého štábu (tam, kde mají uloženy torny). Útočníci, kteří se příliš vzdálili od svého hlavního stanu, nemusejí se vracet, ale nesmějí v době příměří útočit ani provádět výzvědy. Pozor na čísla projíždějících vagónů! l 1. Zakončení

Ulok a obrana sejmou přesně v 18.00 své barvy, ne však písmenu, a vrátí se do tábora. Kolíky vytrhají a vezmou s sebou. Zapí-Sf si čísla patníků, u kterých tyto kolíky byly. V 19.00 bude nástup všech služeb v táboře.

111

l

Čtvrtek 2. srpna

Je půl dvanácté v noci. Venku svítí hvězdy, vyšly po večerním dešti. Ale jinak je tichá noc, až podivně tichá, ani přeje dnes nezpívají, ani les nešumí. Zvláštní, smutná noc. Nebo ten pocit smutku je snad jen ve mně a pramení z bolesti, kterou mi dnes někteří starší hoši způsobili?

Ležím na kavalcí, tuto kroniku mám před sebou na rozšířené části lůžka a přemýšlím o dnešním dni. Budík, vypůjčený od C valí ková tatínka, vesele tiká, jako by mne chtěl potěšit, a malá žlutě zářící petrolejka, moje věrná kamarádka z ošklivých nocí Táborů Alvareze, Zlatého údolí a strachu svítí mi věčně a poctivě, bez ohledu na krátký knot. Nezradí. Nezhasne uprostřed nejlepšího psaní. Proč nejsou chlapi také tak spolehliví jakto ta neživá lampička?

Opravdový zálesák přinese z každé výpravy do lesa aspoň kus dřeva do tábora.

Zálesák Fredy kope v lese do větví a v chatě pak nemá co přiložit do kamen.

Neděle 5. srpna

Odpoledne začíná program dramatickým soudem nad Cvalíkem, který usnul na manévrech při hájení úseku a zavinil tím prý ztrátu jednoho města. Podrobný zápis soudního "přelíčení" vypracoval Odym:

Válečný soud.

Dne 5. t. m. sešla se soudní stolice voj. vál. soudu Revoluční armády v tomto obsazení. Předseda R. a. maršál Odym, přísedící soudcové arm. gen. R. a. Séva, arm. gen. R. a. Bob, arm. gen. R. a. Teddy, div. gen. R. a. Luboš. Jako žalobce se dostavil div. gen. R. a. Mamut. Obhájcem byl div. gen. v. v. Skag.

V nejužším prostoru se shromáždili svědkové a diváci, vesměs příslušníci důstojnického sboru jak R. a., tak voj. velit. Mezi jinými byl přítomen i maršál v. v. Jumbo, arm. gen. v. v. a voj. vel. prezidentovy kanceláře Zdeněk a mnozí jiní vysocí důstojníci a hodnostáři obou armád.

Obžalovaný byl přiveden v poutech pány podplukovníky Artem a Sušíkem. Byl to pór. pech. R. a. Cvalda. Maršál Odym zahájil přelíčení, načež předal slovo div. gen. R. a. Mamutovi, 112

který obvinil přítomného poručíka z velezrady, protože usnul na stráži v předsunuté pevnosti Oswego a zavinil tak její pád. Po tomto obvinění nastala prudká debata mezi obhájcem Skagem, klerý se snažil zachránit svého klienta před provazem. Nálada v soudní síni byla velmi napjatá a z obecenstva se ozývaly hlasy vykřikující různá hesla, narážky a podobně. Nejčastěji bylo slyšet „Tady je hlas lidu!“. Narážky se postupně přesouvaly na politické pole, proto předseda vyklidil část hlediště od voj. ve-lil., jehož příslušníci porušovali svými narážkami mírovou imiluvu obou armád a hrozilo nebezpečí další bratrovražedné války. Div. gen. v. v. se již vzdával naděje, že jeho klient pór. Cvalda ujde nejvyššímu trestu, a chtěl se vzdát i obhajoby. Bylo však vysloveno nové obvinění, a tak se znovu podjal tohoto těžkého a nevděčného úkolu. Byl totiž obviněn, že opustil svoje stanoviště u tajného brodu R. a. Mexika, čehož využila nepřá-Iclská voj. jednotka a rychlým obchvatem dobyla město Orlí hnízdo.

Jelikož čas velmi pokročil, soudní stolice se dohodla, že je vina jasná a jednoznačná, přerušila přelíčení a odebrala se k porailč. Rozsudek pak zněl: trest smrti zastřelením. Poručík Cvalda však byl předtím degradován. Odvedli ho do cely smrti, kterou představoval byv. Mamutův stan. Tam se odsouzence ujal laskavý pan páter Song, aby mu dal rozhřešení a poslední pomazání. I'otom vyvedli Cvaldu se zavazanýma očima ven a přivázali ho k popravčímu kůlu. Jednotlivé brigády Revoluční armády pak předstoupily se svými zbraněmi (ešusy naplněnými vodou) a každá vystřelila salvu do těla zrádce Cvaldy.

A už se „troubí na brambory“. Na letošním táboře se u nás vytrubuje fanfárkou při každém podávání jídla, ale také před kaž-ilým škrabáním brambor. Lid táborový pak, zvuk trouby

jerišské slyšící, běží ke kuchyni v blahém očekávání „co to najednou dává j...“ a na rozdávacím prkně najde šálky, bohužel plné brambor k oškrabání. A poněvadž už jen z prestižních důvodů nemůže odpalejstrovat od rozdávačky „jen tak“, musí si ty brambory na škrabání holt vzít s sebou. A loupe se pak a škrabe u vody a ho-Ši přitom zlobí Luboše tím, že nadávají na stará města a hrady a /ámky české.

Jiná parta jde do města pro chleba, mléko, housky, máslo

113

l

a umělý med. Nikomu se tentokrát výjimečně nechce, a tak je nutno zavolat ku pomoci černou skříňku, ze které jsou vyloveni nešťastníci a ti musí být do deseti minut oblečení a spěchají na nákup. Bez řečí, bez „vobličejů“! No konečně řekněte sami - jaképak řeči a obličejy - že jo? Almara je almara a když ji už někdo vyfasuje, může si být jistý, že nedostane za trest smetanovou kremroli!

Úterý 7. srpna

Jumbo zahajuje dopolední atletický program. Trénujeme vrh koulí, hod diskem, skok do dálky, na horním konci louky běhá mé. Všechny disciplíny jsou rozděleny do věkových kategorií takže nikdo nemusí zahálet. i

Středa 8. srpna

Jumbo dokončuje „mejdan smíchu“. Co chvíli odtamtud zaléhá chechtot gambusinstva, zatím co zase jindy je tam mrazivé ticho, prozrazující, že soupeřící dvojice je málo vtipná, „mdlá“.

Čtvrtek 9. srpna

Tohle se myslím stalo před polednem. Každý byl někde s někým v nějakém hovoru či vůbec zábavě, samý ruch, smích, tadyhle se pere Rakša s Jennym, tamhle zase Teddy hází klacky po Cvrčkovi, zkrátka táborová idyla předobědová je v plném proudu a každý má spoustu práce. Jen jeden gambusín je jakoby vy děděný z té veselé táborové společnosti - Kamzík, kterého tu a tam někdo označuje za takytáborníka.

Kamzík leží zasmušile a zcela osamělý uprostřed táborového náměstíčka, v ruce zamyšleně drží stéblo trávy a melancholicky jím poťukává o zem.

Jdu k němu ze svého stanu. Nemohu to vidět, když tak duševně trpí. Musím ho trochu potěšit, říci mu něco povzbudivého. A Kamzík jen se sebezapřením odtrhává oči od obrovského červa, kterého teprve teď také vidím, a nadšeně na mě chrlí: „Haleď se, Jestřábe, z týchletý díry tadyhlenc vylez a zas tam dycky zaleze a já zas tam tou trávou zašťourám a voň zaseje vyleze a já už ti tu sem u toho červa půl hodiny a po vobědě sem

114

puďu zas, člověk s tím červem užije... to sem ud'ál dobře, že sem na ten tábor jel!"

Pátek 10. srpna

Za dvě minuty tři čtvrtě na dvanáct v noci. Už asi čtvrt hodiny silně prší, tak jako dnes večer několikrát.

Od-večerky dopisuju do kroniky minulé dny tábora a teprve Icd' se dostávám k záznamu o dnešku.

Vím, že se nenajde moc zájemců o tyto řádky, ale jednou -snad třeba už na příštím táboře -je budou hltat ti, kteří se budou chtít dovědět něco o minulosti Dvojky. A právě pro ty nasazuju lyto noční hodiny, pro ty píšu. A pak ještě pro ty, kteří teprve sloupají vzhůru po křivce dvojkařského nadšení.

Sobota 11. srpna

Jepice, jepice, lítají jepice!

Začalo to dnes pozdě večer, už za úplné tmy. Jumbo se Sonjím dělali při svitu mé petrolejky v kuchyni placky na nudle k /ítřejšímu obědu. Najednou slyším podivné šumění na střeše kuchyně. „Prší," povídám zdrceně. A náhle se něco začne motat a ločit kolem lampy, jakési můry nebo co. Jumbo pořád nadává „na ty mouchy", pořád říká „já to do těch nudlí rozválím, budou aspoň s masem, uvidíte..." A už to je tady! Ne děšť na kuchyňské střeše, ani „ňáký mouchy", ale jepice,

jepice, spousta jepic, lih jepic, záplavy jepic. Co teď? No tě pic! Těch jepic!

Nakonec Jumbo se Songem museli válení nudlí přerušit a nechat to na zítra, protože by to nebyly nudle s mákem, ale s jepicemi, ještě spíš jepice s nudlemi.

Celou noc na dnešek děsně přšelo - a hustý liják vydržel až do či vrt na deset dopoledne.

V kuchyni je úplná potopa, dřevým dehtovým papírem i dírkami v celtách crčí provázky „vod mnohých“. Oranžová služba v lom díky Sévově energii a svědomitosti statečně zápolí s pří-|)iavou snídaně. Líbil ses mi, Sévíku, i později za celodopoled-n i ho deště v rozmočené kuchyni nad knedlíky a vůbec po celý letošní tábor ve službě, kterou jsi vedl. Kdyby měli všichni Dvojkaři takový smysl pro odpovědnost!

115

Tábor u Krumlova - 1946

Úterý 9. července

Návod k upotřebení pro toho, kdo chce psát do kroniky.

Především si, milý gambusine, rozvaž, co chceš psát. Máme zájem o reportážní líčení toho, co se v táboře děje. A má to být psáno tak, aby tomu rozuměl i nezasvěcený čtenář. Příliš mnoho humoru a legračního zkreslování skutečných událostí není vítáno, protože se v tom ztrácí fakta. Člověk pak nepozná, co se stalo skutečně a co je jen legrace. (Někdy dokonce jiepozná ani tu legraci!)

Piš čitelně! Kronika není hádankářská knížka, ve které by se měly luštit rébusy. Nikdo nebude tvé řádky číst, když jsou nečitelné. Kronika tím ztrácí přitažlivost.

Vynechávej okraje. Přinejmenším tak, jak jsou na této stránce. Ale radši větší.

Nepiš shora dolů přes celou stránku. Taková stránka vypadá únavně, i kdyby na ní byly sebezajímavější zprávy.

Piš a kresli jen inkoustem či tuší nebo vodovými barvami. - Barevnými tužkami jen tehdy, když máš „silnou ruku“v která vytvoří obrazy či nápisy dostatečně čitelné.

Čtvrtek 11. července

Kantýna. Už asi měsíc před táborem přišli za mnou Henry, Lobo a později ještě Rap se žádostí, aby mohli zařídit jakousi prodejnu („kantýnu“), která by mužstvu na táboře obstarávala a prodávala různé věci.

Těsně před táborem Henry oznámil, že s námi' nemůže jet, 116

protože od září bude v Anglii a musí chodit do kurzu angličtiny. Plány na rozvinutí obchodní činnosti převzali Rap s Lobem a jejich kantýna zde na táboře spolehlivě funguje. Zejména Rap je „duší obchodu“. Každou chvíli slyšíte z jeho stanu volání: „Po-liledničkýy, lístky, vopičky!“

No, nepřehlédli jste se a já jsem se nepřepsal. Rap opravdu prodává opičky. Ze sádry, takové malinkaté napodobeniny Cvrčkova velkého Picka (děsná vopice!), o kterého bylo svedeno na velikonoční výpravě tolik bitev.

V kantýně dostanete také okaríny (kus Kčs 25), dopisní papír, /námky atd. Rap se stará o obchod opravdu obětavě a poctivě, mnohdy na tom jistě ztrácí vlastní peníze.

Jsou ovšem zase „škůdci obchodu“, kteří říkají: „Nekupujte v kantýně, máj to moc drahý, papír se rozpíjí, známky neplatěj, okaríny jsou ucpaný drobečkama, vopičky pelichají“

Ale na tyto ojedinělé hlasy lid táborový nedá a radostně utrácí v táborové kantýně svůj zlatý prach. Handle jsou mandle.

Pátek 12. července

Dnes odpoledne po odpočinku byl vybojován první zlatodol do dlouhodobé hry Zlaté údolí. Získala jej Mikova služba za svých sedm dílců „Měsíční skály“. Zlatodol je vyměřen hned u tábora, vedle volejbalového hřiště. Na začátku je hra dosti mrtvá, ostatní služby nechtějí riskovat dolary. Ale pak se to rozhoupalo. Zlatodolový kolík si našla služba sama - a při tom vydělala na odstřelech asi 10 dolarů. Tedy celkem \$ 110. Kolík našel Zubr.

Sobota 13. července

Po obědě mužstvo v kuchyni sborově křičí:

„Raz - dva - tři - my chceme šťávu!" (Rozuměj - citrónový prášek od UNRRY, rozmíchaný ve vodě.)

Načež já taktně a hlavně decentně šeptám z vůdcáku:

„Raz - dva - tři - šťáva nebude!!!"

Pak jsem ji ale přece jen musel vydat, jinak bych měl očistec na zemi.

117

Neděle 14. července

Táborové vejšplechty, úsloví a cintaniny:

To je trapidální, ba dokonce frapantně trapulentní.

Tě upozorňuju!

Kukmák (to je taková houba).

Mlčidlo - pižmak (je ten, kdo dělá bobříka mlčení).

Úterý 16. července

Večer vypukla velká vodní bitva mezi mnou na straně jedné a asi patnácti flibustýry na straně druhé. Začalo to kvůli Redovi, který na mě pořád dělal: „Raz - dva - tři - žádná šťáva nebude!"

No tak jsem ho polil - no! A voň vám hned s ešusem; plným vody za mnou - a já utíkal k brodu a voň za mnou. Hried se k němu - to se ví — přidávali další, kteří si chtěli na „Jestřábíčkovi" smlsnout. A každý měl ešus s vodou. Bránil jsem se statečně, byl jsem u vody, kdežto oni byli od ní odříznutí - a jen ti nejodvážnější se k ní přiblížili za cenu strašlivého zlití. Něco děsný-ho! Nakonec jsem musel utýct do vůdcáku, jinak by mne byli utopili na rovném břehu! Taková to byla stříkanda!

• Čtvrtek 25. července

Manévry — Argentina versus Brazílie.

Legenda: Dva jihoamerické státy, Argentina a Brazílie, se dostaly do sporu o pevnost Independence (Nezávislost), která leží na hranici obou států. Obě armády jsou vyslány do boje, aby věc rozhodly ve svůj prospěch. Každá armáda má dvě divize, které jsou později posádkou v pohraničních

pevnůstkách. U Argentiny je to Punta Arenas a Allegría, u Brazílie El Pueblo a Santa Fé.

Každá strana psala čtyři deníky:

1. Časové údaje o událostech, plnění a udílení rozkazů.
2. Přesný popis cesty a okolí, všech pohybů.
3. Mimořádné události, styk s nepřítelem, zachycené zprávy.
4. Popis krajinných a přírodních úkazů a zvláštností.

Sobota 28. července

Po večeri má být druhá burza Zlatého údolí, ale, náhle se přihnalá děsná bouře a lijavec s krupobitím. Něco podobného jsme

118

u/ dlouho nezažili. Museli jsme držet stany, aby nám neuletěly, dovnitř nám tekly potoky vody - a když jsme vyslali asi po hodinovém běsnění živlů Boye a Reda do kuchyně, přiběhli se zprávou, že „je to tam děsný“! Skutečně - střecha, kterou tížilo ohromné množství vody v „lavórech“, se hroutila a myji zachraňovali čerpáním vody. Děsně byl přítom zlitý chudák Simmo, kléry vybíral vodu ze střechy ešusem zvenčí, neboť jsme ji nemohli zevnitř zesponu vyzvednout pro obrovskou tíhu vody.

Konečně jsme střechu toho břemene zbavili, ale zase plavala dole kuchyň.

Když liják ustal, vyrojil se lid táborový, velebil Boha, nadával, smál se a vytahoval se vzájemně, kolik že má kdo vody ve slanu. Nejhuř na tom jsou asi Frantina a Dušan.

Pohromu jsme nesli statečně a vesele, za nejostřejších blesků ;i />a hrůzného krupobití a lijavce bylo slyšet ze stanů chechtot olužilých námořníků...

119

Tábor přátelství - 1947

Úterý 1. července

Ať si kdo chce co chce říká, ať si nadává, prosí nebo se nám směje, nedá se nic dělat - večer jedeme na tábor!

Dnešek je nabitý událostmi. Vzkaz stíhá vzkaz, ústně i telefonicky, dveře v redakci Vpředu, kde pracuju, se našimi Dvojkaři ani netrhnou.

Přihlnala se silná bouře a lijavec, trvá to přes hodinu. V největším přívalu vidíme běžet po mostě některé gambusiny, Lobo si to hasí dokonce s bedýnkou.

Rodičovských doprovodů je jinak velmi málo, ostřílení dvojkařští vlci si kategoricky zakazují veškeré výlevy citů mateřských, najmě pak otcovských. „Jedu -jedu -jakýpak krámy, ze světa nezmizím. Bábovku mi můžete poslat až tam, prachy jste mi už dali - tak to by bylo všechno - na shledanou za pět neděl!"

Kde jsou ty časy minulých táborů, kdy se po signálu pana dráhy a prvním trhnutí vlaku rozeštkaly houfy rodičovstva, moře šátků se rozvlnilo perónem a do bujarého řevu gambusinstva se mísily tklivé výkřiky: „Vlád'o, tu fašírku si sněz ešte večír a nikomu nedávej!" „Ať ti nesou kufr, dybys to měl moc těžký!" „Vo tom vysvědčení si ešte promluvíme, až přijedeš!!!" A podobně. To už se nevrátí. Kdepak dnešní Dvojkaři!

Za Benešovem si steleme na podlahu pokrytou bílým rotačním papírem. Probouzím se pak v noci a vidím, jak se několik gambusinů dívá vleže z vagónu, místo aby se snažili usnout. Ženu je spát.

Středa 2. července

Vstáváme asi ve čtvrt na šest. Stojíme v Českých Budějovicích, už jsme připojeni k lokálce. Prší! Chvílemi jen mží, ale mlhy se válí po kopcích a lesích. Nálada je jaksí pokleslá, ale /ase ne natolik, aby Džin nezůstal pohodlně ležet, když jsme už všichni vstali a uklízeli své věci.

Dáváme se s velkým nadšením do práce a děláme jen „na státním". Kopeme odpadovou jámu, budujeme důkladnou latrínu, slavíme krásný kuchyňský kryt, stany zatím bez podsad - a libujeme si, co jsme toho stihli první den tábora.

Bylo už deset hodin večer, když jsme skončili stěhování všech oddílových beden pod střechem, která je krásně vypjata provazy. Džin a Šili se rozhodli, že to dnes musí dodělat!

Čtvrtek 3. července

Dopoledne padlo na shánění kůlků, o které je letos nějaká bída. Rozdali jsme dříví, a údery „pepika“ na kůly se začínají tá-liorem rozléhat po obědě. Jako první vztyčila svůj stan dvojice Pete a Bořek. Do večera stojí hodně podsad - alespoň jejich čtyři stěny.

Šili upevnil v kuchyni kufry na „kolejky“.

Kuchyňský stůl udělali Džin, Šili, Rap, Bořek, Boy.

Kamna stavěl Séva.

Rozdávačku vyrobili a třikrát přendávali Bořek s Boyem.

V odpadovce nám stoupá spodní voda.

Sillova první služba vaří první oběd.

Chleba přepravujeme přes řeku na malém gumovém člunu.

Před kuchyní je spousta věcí, zásob, kronik, bedniček, všechno se tu válí ve zmatku, není pro to zatím žádné místo.

Hošanstvo je k práci ochotné, ale málo pohotové. Je tu tolik chlapců, kteří by mohli přiložit ruku k dílu, ale nemají iniciativu.

Red zvaný Trpajzlík a Frantina s Bonnym vybudovali báječný sklep.

Džin připravil laťky na šálky, zatloukli jsme na ně hřebíky a připsali pod ně jména. Také rozdávačka je nalinkovaná a jména na ni napsána.

120

121

Dopoledne zuřivě stavíme podsady. Dopoledne pracovní morálka polevuje, protože je děsné horko. Hoši zdrhli po etapách na lodičky a na koupání, nechali tábor nedostavěný a já jsem trochu zklamáný.

Sobota 5. července

V táboře dokončujeme stany, náměstíčko je ještě plné třísek, odřezků dřeva atd.

Skafandr s Michalem udělali před vůdcákem stolec na kroniku. Ale marně lákám gambusinstvo, aby do ní něco napsalo. Kde jsou ty tábory, kdy šla kronika z ruky do ruky a každá, ta ruka tam něco připsala či přimalovala. Ó kam odletěla Múza vaše, hošani? Abych na ni nepísk nástup!!! Během dne jste vyklidili tábořiště od třísek a odpadků, udělali jste to sami a takřka bez říkání.

Nebe je zamračené, ale „námořník už má na kalhoty". „Námořník má na kalhoty" je starý, věčně živý výrok, používaný tehdy, když se na zamračené obloze poprvé objeví kousek mo d-rého nebe. Výrok přinesl kdysi do oddílu Bálů, starý dobrý Dvoj kar.

Neděle 6. července

Tohle je jídelníček Rapovy služby. Když ho chudák Rap psal, plný optimismu, netušil ještě, co na něj čeká. Taštičky se totiž protáhly pozdě přes oběd, první dávka se rozvařila, kolem třetí hodiny začala služba péct ze zbytků těsta na plotně placky, za velké pomoci Sévovy, Peteho i jiných obětavců. Pečení pak přebrala i s celou kuchyní Redova služba a pokračovala «až do pěti hodin. Placky byly místo k obědu až k večeři, s povidly a čajem. Celý den jsme prožili ve znamení taštiček! Už nikdy na táboře taštičky!!!

Odpoledne k nám přišel po druhém břehu řeky jakýsi Bulhar, jeden z těch, kteří jsou zde zaměstnaní v okolí, a ptá se, jestli jsme neviděli plavat kolem jeho utopeného kamaráda. Koupali se nad tábořem, kamarád se prý uhodil do hlavy, potopil se a už se nevynořil. On sám běžel do mlýna pro pomoc, ale kamaráda už nenašli. Na břehu zůstaly jeho šaty. Dušan přeplul na člunu

122

k Bulharovi, aby se dověděl podrobnosti. Moc mu nerozumíme.

K večeru vztyčujeme stožár. Lobo zatloukl po celé jeho délce očka, aby se nezamotala šňůra.

Večer za žlutého západu slunce přichází po druhé straně řeky dva četníci a žádají nás, abychom zítra dopoledne prohledali řeku asi 200 metrů nad táborem, kde se prý utopil ten Bulhar. Slibuji, že to uděláme. Při rozmluvě s četníky stojím těsně u vody vedle kuchyně, táborové mužstvo sleduje za křovím náš rozhovor a nevázaně se chechtá. Zuřím, protože to vypadá straně neslušně a četníci se mohou domnívat, že se kluci smějí jim. Po odchodu celníků chlapcům vytýkám jak neslušnost, tak bezcitnost. V takovém hrůzném, smutném případě, jako je utonutí člověka, není smích opravdu na místě. Je to první větší rozladění na letošním táboře.

Hoši jsou pořád ještě rozchechtaní z „mejdanu smíchu“, a tak chci využít jejich veselé nálady a zhostit se ošklivého úkolu: na-Ic/t utopence. Někteří uhýbají, nechce se jim do té práce! Ale přece jdeme. Neseme velký záchranný člun i malé pirogy. Čluny spouštíme na vodu za naším obvyklým místem, kde se koupáváme. Na pirogách se plaví Michal, Bonny. Na velkém (lunu jsou Lobo, Skafandr, Míťa, Kamzík.

A na břehu je asi osm dalších gambusinů, včetně mne. Prohlí- /íme zátočinu s víry a dirigujeme člun do středu řeky. Posádka i lunu bodá do dna řeky. Napjaté mlčení.

Pak Lobo a Skafandr volají, že tam něco je. Nikdo jim to nevěří, ač se oba zaklínají, že na něco velkého měkkého narazili. Asi to jsou vodní řasy a písek. Ale Skafouš s Lobem vedou pořád svou. Trvá to dost dlouho.

Rozhoduji, aby mne člun dopravil na kritické místo. Posádka volá, že pak to místo nenajdou. Zůstanou tam tedy pirogy. Dobrá. Člun přijíždí a bere mne na palubu.

Voda je podivně, nepřirozeně teplá. Pirogy volají, zeje strhává proud. Nemůžeme to místo už nalézt, ač křížujeme na malém kousku řeky asi půl hodiny.

Pirogy odplovávají po proudu, Michal skáče do vody a brodí se. Je zde asi metr vody, někde půldruhého metru. Zdá se to nebezpečné. Najednou volá, že něco nahmatal nohama. Táhne cosi velkého, těžkého. Ztuhli jsme očekáváním. Z vody se noří

-velká slizká kláda! A ještě jednou něco zvedá Michal z vody.
Je l o lebka koně nebo krávy.

123

i

Je už tma. Sjíždíme po proudu k táboru. Skafandr pořád říká: „Nikdo nám nevymluví, že jsme se dotýkali bidlem toho utopence!“ Lobo prohlašuje, že to bylo měkké a podlouhlé. Měli pravdu! Druhý den byl v těch místech utopenec nalezen.
Pondělí 7. července

Brzo po snídani přijeli k brodu policisté s loďkou, mají bidla, jdou pátrat po utonulém Bulharovi. Spouštíme na vodu dva gumové čluny (malý a velký) a plujeme nad naše koupaliště, kde Lobo a Skafandr včera udánlivě nahmatali bidlem pod vodou lidské tělo. A skutečně - utopenec tam byl, hlava mu už(vypla-vávala. Dan šel do vody a upozornil policisty na ten nález. Provaz jim nestačil, a tak Dan hrdinně přitáhl utopence za vlasy a přivázal ho. Policisté pak tělo vytáhli na břeh. Byl to asi dvacetiletý člověk.

Úterý 8. července

Líbí se mi, jak si vzájemně pomáháte. Kdo nemá službu, dobrovolně vypomáhá těm, kteří nestíhají vaření atd. Pozoroval jsem to například především, kdy Rapově službě přišli na pomoc Pete, Séva a ještě jiní. Dnes zase Šili, Séva, Dan, Džin. Jindy Red, Oušek, Boy. Tak je to správné, tak se mi to líbil

Dodnes mezi vámi také nevznikla ani ta nejmenší hádka, nepadlo jediné hrubé, neurvalé slovo.

Nebyla také udělena žádná „černá almara“.

Dokážete být takovými dokonalými Dvojkaři až do konce tábora?

Důrazné prohlášení!

Níže podepsaní se vši rozhodností prohlašují, že táborník Atom vůbec neslyší na oslovení Bramboro a táborník Rap absolutně ignoruje oslovení Buchto. Napříště se dotyční vůbec nevo-hlídnou.

Stůjtez̄ zde podpisové Atom Rap

124

Čtvrtek 10. července

Před svačinou se objevuje v kronice začátek hry Dobrodružství na Riu Maraňon a po svačině probíhá první úsek.

V období 1941/2 a pak na táboře 1942 jsme hráli velkou u vzrušující hru Alvarez. V dalším období byl jejím důstojným nástupcem příběh Zlatého údolí, hra, která vyburcovala ve Dvojce i toho nejpohodlnějšího gambusina. Na Táboře strachu (1944) série těchto her vyvrcholila Výpravou na Yucatán.

V roce 1945 a 1946 se velké táborové hry nepovedly. Nebudu se zde rozepisovat o důvodech tohoto neuvěřitelného nezdaru. Ale jedno vám řeknu. Tajemství úspěchu všeho, co ve Dvojce podnikáme, je vždy ve vašem nadšení. To platí i pro naši novou hru s názvem:

Dobrodružství na Riu Maraňon

„Na mapách naší zeměkoule je už jen málo míst, která jsou bílá, to jest, kam ještě nevstoupila lidská noha, lépe řečeno noha bí-l(!ho muže.

Některá z, těchto míst jsou v Jižní Americe — zejména v povodí Amazonky, obrovské řeky, jejíž prameny vznikají kdesi v Ekvádoru (lam také má Amazonka jméno Maraňon) a odkud se ještě nevrátil žádný bílý cestovatel.

Asi v roce 1927 se vydal do těchto neprobádaných pralesů plukovník Fawcet se svými druhy. Ani oni se nevrátili, ale na rozdíl od jiných podobných výprav, o té jeho se dodnes udržují zprávy, i.e je naživu, v zajetí divochů. Tyto zvěsti oživily, když kterési zbloudilé vojenské letadlo přelétlo nad pralesy v povodí řeky Maraňon a spatřilo v jedné domorodé vesnici lidi, kteří vypadali jako běloši.

Již řada skupin se pokusila plukovníka Fawceta osvobodit (dříve ovšem ho vůbec nalézt), ale všechny se musely vrátit s nepořízenou. Některým zahynula i polovina účastníků nemocemi a v bojích s divochy.

V roce 1947 byla zorganizovaná nová, velmi početná záchranná výprava, aby pátrala po Fawcetovi. Ale dřív, než se vydala na cestu, vypukly v jejím vedení spory a expedice se rozdrobila na Šest malých skupin. Každá z nich vyrazila na svou vlastní pěst ve \naze zvítězit nad ostatními, předejnat je za každou cenu.

Jistě není nutné sáhodlouze vysvětlovat, že v úloze těchto šesti soupeřících skupin vystoupí našich šest služeb.

125

1

V různých těžkých bojích budete zdolávat nejpodivnější a nejnečekanější překážky.

Prokážete svou duševní i tělesnou připravenost, svůj důvtip, statečnost, obratnost, sílu ducha i těla.

Výprava do bílých míst mapy není nedělní výlet, to je boj na život a na smrt.

Podstupte ten boj statečně jako nastávající muži. Bojujte čestně, dvojkařsky a nevěšte hlavu, nepodaří-li se vám některý úsek. "

1. Maraňon - sbírání léčivých plodů:

„Tropické nemoci, jedovaté mouchy, hadi, to vše trápilo výpravy na cestě za zmizelým plukovníkem Fawcetem.

Všechny se proto snažily získat co nejdříve plody stromu, který domorodci nazývali „jeri-we“. Tyto plody obsahovaly šťávu účinkující jako IŽk proti nemoci, která v této oblasti výpravy nejvíce ohrožovala. Čím dříve mužstvo plody našlo, tím dříve se nemocní uzdravili a tím dříve mohli pokračovat v těžkém, namáhavém pochodu. "

Tento první úsek táborové hry Dobrodružství na Maraňonu vypukl 10. července dopoledne. Ovocem jeri-we měly být tři čerstvě utržené šišky. Služby se tohoto úkolu zhostily rychleji, než jsem očekával. Netrvalo to ani pět minut a mužstvo už přibíhalo za hlasitého halekání se šíškami, sotva jsem stačil zjistit pořadí.

2. Maraňon - vážení drahocenné hlíny:

„ Uprostřed bažin v neproniknutelné spleti houštin a lián narazily výpravy postupné na domorodou vesnici. Divoši, obdarovaní barevnými korálky, zrcátka a podobnými drobnostmi, byli k účastníkům výpravy výjimečně přátelští a poradili jim, kudy mají postupovat do nejbližší vesnice, kde jim tamní kmen za odněnu ukáže další směr. Odměnou však může být jen vzácná hlína, kterou kmen potřebuje k výrobě různých věcí a ozdob. Tuto hlínu má pouze náčelník. Ten je ochoten výpravám hroudy hlíny poskytnout, ale ve svém podivínství si stanoví zvláštní podmínku. Dá výpravě celkem deset hroud. Druhá hrouda musí vážit dvakrát tolik jako hrouda první a každá další musí vážit vždy o tolik více, jaký byl rozdíl mezi první a druhou hroudou. Jestliže bílí muži tyto váhy překročí, ať směrem dolů nebo nahoru, bude jim hrouda odebrána..

Výpravy neměly ve výzbroji váhy, a tak se musely spokojit buď

126
odhadem, nebo si byly nuceny v rychlosti primitivní váhy vyrobit. "

Začalo to v pátek 11. července asi ve čtvrt na pět. Každá služ-
l),i měla do šesti hodin najít a předložit deset kamenů o váze

10
20 - 30 - 40 - 50 - 60 - 70 - 80 - 90 - 100 dkg. Jenom u
prvního kamene však směla použít táborové váhy.

Služby se daly do práce a sestrojovaly váhy nejroztodivněj-
ich tvarů. Některé chvástavě prohlašovaly, že mají „lékárnické
vážky", tak prý jsou přesné!

S hledáním kamenů patřičných vah si služby nedělaly příliš
velkou hlavu. Kámen o nějaké to deko těžší prostě urazily,
obrousily, otesaly či vůbec nějak opracovaly.

Volné tempo práce se zrychlovalo úměrně ubíhajícímu času. V
šest hodin začalo uprostřed táborového náměstíčka
převažování kamenů na kuchyňských váhách.

To bylo napětí i zase chechtotu - u vážení totiž asistovalo celo
mužstvo.

Táborová úsloví, výkřiky a cintaniny:

Budník (Kamzíkův stan).

Rimaňon (říká Red místo Maraňon).

Daleko nejšílenější.

Vyhoďte ho parabolou!

Punťa nebo Julius (říká se slunci).

Dáme si légo nebo zahrajem si légo (budeme spát).

Tedy je to slabší!

Každou chvíli se některý gambusin přeřekne, vysloví slabiky slova obráceně atd. Říkáme: Tábor magoří.

Lážo-plážo.

Sobota 12. července

Zřídili jsme přívoz. Je to lano napnuté od břehu ke břehu, kterého se držíme, když ručujeme na velkém gumovém člunu přes řeku. Je to jediná možnost, jak se bezpečně a poměrně rychle ilo.xtat mocným a prudkým proudem na druhou stranu.

.}. Maraňon - rozdělání ohně:

„ Tropicový lijavec a brodění přes četné rozvodněné říčky zničily

127

veškeré zápalky výpravy. Zapalovače byly dávno věnovány divochům jako dary na usmířenou, výkupné atd. Ale bylo nutno rozdělat oheň, aby v noci ochraňoval tábor před dravou zvěří a uvařily se na něm pokrmy. Výpravy zkoušely nejrůznější způsoby, jak oheň rozdělat. Jen málokteré se to podařilo. Všechno bylo vlhké, veškeré známé metody zcela selhávaly. A přece museli muži zapálit oheň, když chtěli přežít.

„

Tento úsek jsme zahájili v sobotu ráno při nástupu za deště v kuchyni. Gambusinstvo bylo zdrceno, když se dovědělo, že k rozdělání ohně nesmí použít nejen zápalky a zapalovače, ale ani žádné chemikálie jako například benzín či jiné hořlaviny. Střelný prach byl také zakázán. Později jsme povolili použití nastrohaného celuloidu z kartáčku na zuby a filmů. „ !

Všechny služby se tvářily bezradně, jen Redova parta se vítězoslavně chechtá. Neboť Red měl tatínka v koncentráku a odtamtud si přinesl podivuhodný způsob rozdělávání ohně bez zápalek.

Bonny z Redovy služby jde do Pecek pro nákup v dešti, pěšky, za almaru a přináší odtamtud jednu malou potřebu. Je to kamínek do zapalovače. V táboře udělala služba zatím troud (spálený hadřík v plechové krabici) a když Bonny přišel s kamínkem, bylo to hotovo. Zatloukli kamínek do špalíčku, žiletkou o kamínek škrtali jiskry do troudu, troud začal doutnat a po roz-foukání byl zapálen papír. Oheň je na světě! Výrobní tajemství Redovců se brzo dostalo na veřejnost, a tak je ostatní služby více či méně napodobily.' Výroba troudu a jeho rozfoukávání se staly táborovou zábavou. Kamínek byl dokonce půjčován. Jen Rapova služba zapálila troud čočkou. Úsek jsme skončili v neděli večer.

i

Máme tu na táboře dva gambusiny, kteří zdárně fušují doktorům do řemesla, Skafandra a Čikiho. Čiki však byl včera sám sklán na lůžko žaludečními potížemi, a tak celá tíha řemesla mastičkářského padla na Skafandrova mužná bedra. Skafandro-vým koníčkem je teploměr. Jak někomu něco jen trochu je, Ska-fouš se hned poctivě a svědomitě přiznane s teploměrem a odečí-tací tabulkou (neboť teploměr neukazuje přesně) a hned strká teploměr pacientovi do krku, do kafe, pod paži, zkrátka pořádá úplné teploměrové orgie.

128

4. Maraňon - strom náčelníka Mušulumba:

„Pověsti z vnitrozemí vyprávěly, že plukovník Fawcet zanechal svůj první vzkaz na jakémsi vysokém stromě jižně od Hadí říčky. Výpravy spatřily strom, k němuž se těžko dostávaly. Byl to posvátný strom náčelníka Mušulumba, přísně střežený a nadto rostoucí uprostřed nepřehledných strání. Cestou přes mnohá údolí se ztrácel z dohledu a nebylo snadné jej znovu objevit. ”

Jak vypadal tento úsek ve skutečnosti? Asi tři čtvrtě kilometru od tábora, ve stráni nad bývalým loňským tábořem junáků z Pecek, roste v zalesněném terénu strom vynikající nad ostatní mohutným vzrůstem a neobvykle utvářenou korunou.

Asi čtyři kroky od tohoto stromu je slabší borovice a na ní -ve výši asi šesti až osmi metrů - byly papírky s čísly jednotlivých služeb. Služby měly nalézt podle „náčelnického stromu“ borovici a přinést do tábora co nejrychleji lístek s číslem své služby. Stačilo, když s ním přiběhl jen jeden člen služby. Některé služby běžely ke stromu takřka najisto (například Sillova), jiným dalo jeho hledání velkou práci.

Úterý 15. července

Dopoledne se v táboře pořád šíje nějaká legrační „vojenská vzpoura“, hošani si vyřezávají šavličky, mečíky atd. Druhá parta jim je krade, a tak je veselo. Hlavní slovo vede Rap se svým pobočníkem Atomem, taky je v tom ale namočenější „dědek“ Sé-va a vůbec moc jinejch táborovejch hodnostářů. Džin na moje úzkostlivé otázky, bude-li držet se mnou, vopatrnicky říká: „To víš - to holt máš tak - vono je to dost těžký - já jsem tendlecten neutrál!!“

Séva válí v kuchyni Sillově službě nudle (budou k obědu s mákem), pot se z něho jen řine, tady mu letí placka těsta na zem, támhle se mu jiná trhá, na jednu mu někdo sednul, placek je plno po stolech, až k pirogám za kuchyň., ale co by Séva neudělal pro revoluci!

„Ať je to, kucí, vostrý!“ bantoší jednotlivce. „Bude se dobej-vat vůdcák!“ „Vemem to jedním karem!!“

No dobře, dobře - uvidíme!

130

5. Maraňon - na pirogách ke značkovaným kúlům:

„Potom se výpravy dověděly, že plukovník Fawcet zanechal Aí/rsí za Hadí říčkou na kládách teakových stromů jakési zkratky, < kterých snad lze vyčíst, kam byl odvečen. Výpravy, každá ovšem zvlášť, se ihned přeplavily přes dravou

itku a pátraly po značkách. Každá chtěla být u cíle dřív, žádná se

nemínila nechat předstihnout."

Jak poznáte z názvu tohoto úseku, použili jsme při něm piro-jy, vratké lodičky, které jsme přivezli z Prahy. Služba na povel nasedla na člunek, což se zejména u těžších nebo nemotornějších gambusinů neobešlo bez groteskních situací (zejména Rap a Cvalda byli předmětem obdivného chechtotu) a pak tradáá přes řeku, zdolat silný proud, přistát na druhé straně a tam hledal toto psaní:

„Ve čtvrté řadě polen (počítejte od přístavku) jsou některá polní čísla číselovaná modrou tužkou. Když řadu obejdete a díváte se na tuto očíslovaná polena z druhé strany, najdete na nich písmena.

Srovnajte tato písmena na papírku podle číslic, dají vám souvislou zprávu.

rúto zprávu máte přinést zpět do tábora.

Kam až dojdou písmena a čísla v uličkách polen? Až k zábraně utvořené' ze dřeva napříč uličkou. "

Revoluce na obzoru.

V táboře se objevil leták s tímto textem: Povinná mobilizace iočníků 1929-1933. Každý občan tohoto věku nechť se hlásí v generálním štábu povstalců. Za generální štáb: Děda Pišvejc. Je krásný den, horký, když svítí slunce, ale ne tak únavně tropicky horký. Bílé mraky plují nebem jako koráby po moři. Kéž by vás bylo více, hošani, kteří byste vnímali tu krásu se mnou. I >í i padám si vždycky tak hrozně sám a opuštěný, když vás na ni upozorňuji a většina z vás mi jen zdvořile odpoví: „Hm!"

Čtvrtek 17. července

Našel jsem dnes přelomenou jednu z našich dvou květin (vrbinu úzkolistou), které jsme tak opatrovali už od našeho příjezdu a nyní už odkvétají. Kerej plantážník plantážnická nevpotrná ji /lomil?

»W

1

Red si právě jde do kuchyně pro vodu na šumák. Potkává u oznamovatele Mífu a ptá se ho, jestli je tam voda. Mífa mu odpovídá: „Je, ale vem si třeba nějaký bagr nebo něco takovýho, voň je na ní takovej hroznej nános!“

Odpoledne jsou dva úseky Maraňonu (Květina míru a Boj na pirogách). Boj trvá dlouho a jeho závěr většina gambusinů už ani nesleduje, neboť Michal právě přibíhá s „květinou míru“ jako první člověk z tábora, a tak se ostatní za ní také rozbíhají.

6. Maraňon - květina míru:

„V pohoří Azop-Ihes dorazily výpravy do míst, kde byly pastviny kmene Azopů. Jeho zvyklostí bylo přivítat přátelsky kohokoliv, kdo přišel s květinou míru, ale krvavě pobít ty, kdož květinu neměli. Všechny výpravy si chtěly tuto květinu opatřit. To., všdk nebylo snadné, rostla jen na několika místech, nezasevencům zcela neznámých. “

Služby musely najít určitou květinu, rostoucí v okolí tábora velmi vzácně. Usek byl vyhlášen ve čtvrtek, květina měla být předložena nejpozději v pátek večer.

Snad nikdy nebyl o květinu takový zájem, jako po vyhlášení tohoto úseku. V okolí tábořiště se ploužily postavy se zrakem skloněným k zemi. Členové služeb konali výpravy také na druhý břeh... všechno marné, květina nikde.

Až známý kytičkář Michal si to přihasil do tábora s požadovanou květinou. To bylo signálem pro ostatní.

7. Maraňon - boj na pirogách:

„Napětí mezi jednotlivými výpravami se stupňovalo úměrně s postupem do vnitrozemí. Žádná nechtěla být poslední a žádná také nepřála úspěch ostatním. Řevnivost se měnila v nenávist, výpravy místo spolupráce si kladly překážky a vzájemně si škodily. Když se kteréhosi dne setkaly při přechodu Hadí říčky, kde byl nedostatek pirog k přeplavbě, svedly mezi sebou boj o pirogy. Mnoho členů našlo při tomto boji smrt. “

Již podruhé nám posloužily pirogy, staly se z nich bojové čluny. Úsek probíhal nad táborem v místech, kde je řeka poměrně klidná. Na znamení se rozjeli proti sobě vždy dva protivníci, všelijak manévrovali a vráželi do sebe tak dlouho, až se jeden

132

z nich potopil. Při zápolení si nesměli pomáhat rukama. Za vítězství služba získala bod.

Byl to opravdu napínavý úsek hry. Ze břehu se ozývaly výkřiky a rady určené bojovníkům, například: „Naber ho bokem!“ „Potop mu předek!“ Hurónský řev byl znamením, že jedna loď jde ke dnu. Někdy se však potopily obě loďky a boj pak byl nerozhodný.

Pátek 18. července

Je právě půlnoc. Končím a jdu do spacáku. U latríny už je fůra bubáků a teď si to hasej sem ke mně. Snad do spacáku ještě včas zalezu...

Jééé, něco mě tahá za nohu, pomóóóc...

A ne, to jsem si jen přišlápl nohavici tepláků.

Tak dobrou noc!

8. Maraňon - stavba bungalovů:

„Před obdobím dešťů dorazily výpravy do kraje, kde naštěstí nesídlili domorodci, kteří by na ně mohli útočit. Bylo však nutno vybudovat sruby, v nichž by výpravy přečkaly období dešťů. Na důkladnosti stavby záviselo, zda budou mít za tropických lijavců střechu nad hlavou.“

Byl to dlouhodobý úsek. V pátek ráno dostaly služby menší prkénka, na která měly do středy postavit „malé sruby“.

Každá služba si sama určila, jak srub bude vypadat. Mohly použít hřebíčky i drátky apod. Ale čím méně, tím lépe.

Některé skupiny začaly se stavbou hned, jiné až skoro na poslední chvíli. Za stany se válela spousta klacíčků, různě dlouhých. Některé služby svou stavbu pečlivě tajily.

9. Maraňon - přestřelky v Jaguáříím údolí:

„Boj mezi výpravami při přeplavbě přes Hadí říčku nebyl poslední. Brzo potom se střetly výpravy v Jaguárim údolí. Jeho ticho bylo znesvěceno třeskem střelných ran. Z každého křoví se ozývaly výstřely, za každým stromem číhalo nebezpečí. A nebohý plukovník Fawcet zatím kdesi hynul v zajetí divochů... ”

Brzo po svačině v pátek 18. července pískám nástup, na kte-
133

ř

rém vyhlašuji 9. úsek táborové hry. Mužstvo dostalo poslední příležitost k výrobě „střeliva“. A za hodinu to začalo. Každá služba zaujala určité výchozí postavení, odtud postupovala proli ostatním službám. Plížila se, kryla se za stromy a snažila se za sáhnout co nejvíc gambusinů z ostatních služeb.

Boj byl vzrušující. Asi po deseti minutách začali přicházet do kuchyně, kde bylo shromaždiště „zastřelených“, první bojovníci s rukama na hlavě.

Dramaticky „zahynul“ Frantina. Do posledního okamžiku statečně odolával útokům ostatních služeb, zůstal jako jeden z mála ještě „naživu“. Posléze ho osamělého napadli tři členové Re-dovy služby. Dostal ránu do shrbených zad, ze střely se vznesl oblak hlíny, vlastně prachu z hlíny, rozčilený Frantina zj/edl ru ce - a pro jeho službu boj skončil.

S i

Sobota 19. července

10. Maraňon - strážní ohně:

„ Čím hlouběji do vnitrozemí výpravy postupovaly, tím útočněj ší byla divoká zvěř. Celé noci plály strážní ohně do tmy, aby odstrašovaly krvelačné šelmy. ” ‘ ‘

Každá služba si připravila půl kilogramu dříví a na volejbale vém hřišti jí tuto dávku paliva převážil Džin. Pak služby dostaly zapálené papíry a měly udržovat co nejúspornější oheň. Čím déle jim bude hořet, tím více bodů získají. A tak jsme viděli různé miniaturní ohníčky i různé druhy dřeva - chroští, smrk, břízu, třísky i klacíčky.

První vybuchla Redova služba, která pořád přikládala „tin-títka“ a za deset minut oheň udusila. Brzo po nich skončili Rapovci.

Přesvědčivě zvítězila Lobova družina. Úsek trval přes hodinu. Na západě je strašidelné, sinavé nebe s černými bizarními mraky.

Pondělí 21. července

11. Maraňon - volání o pomoc:

Po večeri, asi v půl deváté, začíná výklad k 1.1/Maraňonu. Služby mají překonat řeku s hořící svíčkou. Je to malebný

134

ohraz, zapálená svíce cestuje štafetou přes vodu a na druhé straně vzhůru do kopce. Končíme za úplné tmy.

Úterý 22. července

Večer hrajeme Útok na prachárnu. Vydařilo se to báječně, tak jako málokdy. Při hře je spousta drobných událostí. Někdo byl schovaný na stromě a ulomila se pod ním větev, dva obránci kohosi pronásledovali, ale přeběhli a nespátřili ho, Bonny se brodil jírcs řeku, pak se schoval v kuchyni pod stůl a obránci Skafandr ho tam marně hledal. Zajatí útočníci, ještě celí udýchaní, vyprávěli v „žaláři“ (jídelně) barvitě své osudy, jako si je vyprávějí vojáci v zajateckém táboře. Prachárna nebyla tentokrát vyhozena do povětří. Všichni jsme si báječně zahráli a libovali si, jak se nám to vydařilo.

Středa 23. července

12. Maraňon - noční signály:

Za úplné tmy byly služby vyslány do všech čtyř světových stran od tábora, každá si měla odsignalizovat tuto zprávu: „Divoši mne hlídají, zahlazují moje značky. Na borovici v Údolí komárů jsem pro vás zanechal zprávu.“

Signalizovalo se světlem, a to nejrůznějším způsobem. Některá služba vysílala zprávu přerušováním světelného proudu, jiná měla dvě baterky a pracovala s nimi podobně jako se signalizačními vlajkami. Někteří užívali i barevné světlo. Jako

první oděv/dala výsledek Sillova služba se sedmi nesprávnými písmeny.

Čtvrtek 24. července

Večer opakujeme 12. úsek Maraňonu, „noční signály“, který se včera nepodařil. Ale ani dnes se nevede o nic lépe. Služby bylo při vysílání příliš slyšet, a tak výsledek rušíme již podruhé a odkládáme tento úsek na příští den.

Pátek 25. července

Frantina si při zadělávání těsta poranil prst o hrnec. (Este že si laky ne vy pich voko!)

135

l

Ráno při nástupu je vyhlášen další úsek Maraňonu - barvení látky. Lhůta je do pondělka.

15. Maraňon - útěk se zraněným.

Měsíc přišel do kraje. Není zatím ještě celý, jen úzký srpek putuje nebem nad lesem. Budeme zase chodit za kouzelným měsíčním svitem, jako jsme chodívali za dávných dob?

Budeme zase pozorovat jeho zář, rozlitou ve vodě? Budeme si zase povídat o starých událostech a cítit přitom něco divného, velkého, jako jsme cítili?

Dnes jsme se vydali za měsícem poprvé po zpívandě v kuchyni, když jsme viděli, že tábor tone v měsíční záři. Šli jsme proti vodě, kousek za tábor.

Povídal jsem hochům o starých dobách, o Sluneční zátocce, o chlapcích, co už dávno odešli. ' "

Kolikrát jsem už tak stál s hochy v měsíčních večerech! A kolikrát jsem jim tak povídal!

Měsíc se zhlíží ve vodě a na její hladině se dělají tisícerá kola. Cvrčci bzučí z prohrátých lučin. Obrysy stromů se strašidelně tyčí na obzoru.

„To je jako v těch knížkách...“ říká kdosi.

Zpíváme naši starou píseň My pluli dál a dál... Pak se vracíme do tábora, bohatší o mnoho dojmů.

Neděle 27. července

Letos je větší nálada do psaní deníku než loni. Pokud vím, deník si píše Káně, Red, Zdeněk, Michal, Koldi, Rap, Bonny, Vráťa, Dušan. Snad i jiní. Používají zase barvičky a malují obrázky, vlepují kytičky. Deník z tábora bude krásnou-a neocenitelnou památkou. Ti, kdož si deník nepíší, ani nevědí, co ztrácejí pro svá pozdější léta. Zde v táboře promarní spoustu času nedůležitou zábavou a povídáním - a na psaní do deníku „nemají čas“.

Lobo a Boy mi zhotovili báječné křeslo z břízy, jaké jsem snad ještě nikdy neměl, a tak trůním nad ohněm jako nějaký náčelník slavného kmene. , -

136

Úterý 29. července

Red a Káně (teď také Kink) si u mne skládají „30 rostlin“. I'odnikli za kytkami výpravu na druhou stranu řeky, kde se setkali se správcem skladu dřeva. A ten jim ukázal spoustu nových květin, znal jejich jména i latinsky - a tak nás velmi udivil.

Odpoledne je vyhlášen 16. Maraňon - noční šípy. Předtím i potom jsou velké koupandy. Den je přímo tropický, slunce /hne a znovu nás spaluje. Gambusinstvo předvádí různé skoky do vody, pěkné i legrační. Oušek ukazuje, jak plave „paní radová“ a Bořek by byl málem utopil Michala při předvádění „záchrany tonoucího“.

Po svačině je nástup, na kterém lístečky určily, kdo bude koho polévat vodou při úseku „noční šípy“.

Potom je ohlášen Maraňon č. 17 - slovo z Opičího údolí. A hned začíná. Asi za půl hodiny je tento úsek dokončen. To se s Rapem zase zapotíme při výrobě lístečků. S kolorováním teď pomáhá i Vráťa.

K 17. Maraňonu:

Kdesi v lesním prostoru na druhé straně řeky za silnicí je na stromě lístek s cizím slovem o 11 až 12 písmenech. Všechny služby se vydávají současně tento lístek hledat. Mají přepravit jakýmkoli způsobem (během, signalizací atd.) slovo z tohoto

lístku do tábora. Služba s sebou nesmí mít tužku ani papír, slovo si tedy musí zapamatovat.

Výklad úseku podávám v tropicky žhavém vedru, mužstvo je v některých svých exemplářích trochu nevrle, úsek se zdá být velmi těžký, protože lísteček se slovem je maličký a lesní oblast, kde ho mají hledat, je dosti velká.

Přesto se za necelou půlhodinu plaví a brodí zpátky do tábora první závodníci.

Sobota 2. srpna

Dvojkař, který stráví každou volnou chvíli na kavalci, ztrácí v mých očích cenu.

Ráno přišel oznámit Kamzík, abych jeho i Koldiho vyškrtl ze Soutěže velkého přátelství, protože se prý včera pohádali kvůli olevřenému stanu.

137

19. Maraňon - posvátné kameny:

„ Kmen Hiši-Majů vlastnil tři podivné kameny, očarované něj váženějšími kouzelníky. Všechny okolní kmeny jim tyto kameny záviděly a podnikaly vše možné, aby je získaly. Hiši-Majové potli kameny na dno Kokosové říčky, aby je uchránili před uloupením.

Výpravy bílých mužů se dověděly o těchto kamenech a rozhodl se, zeje ukořistí. Věděly, že by jim pomohly při získávání potřel) ne' přízně jiných kmenů.

Jedné skupině se to podařilo, ale kmen ji pronásledoval a na útěku při zdolávání překážek zažila mnoho děsu. Padnout divo chům do rukou znamenalo strašnou smrt. "

5 ,

Podle všech účastníků to byl nejdramatičtější úsek Maraňonu Venku letí tichá kouzelná bílá noc, měsíc je velký na modro zeleném nebi, tábor tone v jeho čarovném svitu.

Neděle 3. srpna

Mučamba! Tak už je opravdu konec!

Ve 4:12 troubí Lobo signál k sundání stanů. Rozchod.

Čtvrt na sedm večer. Slunce pořád ještě žhne. Tábor je jedno velké zbořeniště.

Tři čtvrtě na dvě v noci. Právě jsem dopsal Poslední'komando, to je plán práce posledního dne tábora. ,

Táborový oheň jsem skončil přáním, aby hoši byli pořád tak svorní jako na tomto táboře. Nelíbilo se mi, jak vzápětí po do zpívání večerky a po mém doslovu několik starších gambusinu vesele a pepicky na sebe začalo pokřikovat. Hošani, z takového táborového ohně máme odcházet jako z kostela a ne jako z bio grafu, kde hráli grotesky!

20. Maraňon - na poslední stopě.

Dopoledne dohráváme Maraňon, jeho poslední úsek. Po zn; i čené cestě běžely Rapova a LoboVA služba, ale bohužel tulo dlouhodobou hru nemůžeme uzavřít. Kdosi neznámý zničil značku a závod není možno obodovat. Dokončíme až v Praze.

138

Pondělí 4. srpna

Běžím ještě na stráň nad táborem a dělám snímek opuštěného ubořiště. Nevím, jestli se povede, nechám na něj zde v kronice místo. Vidím vyšlapané pěšinky, „dálnici“, po které byly toli- Kiál podnikány legrační dostihy na latrínu, vidím cestičku ke Kuchyni, k volejbalu, pozoruji půdorysy stanů. Na stožáru, který Hne nechali stát, se ještě třepotá vlajka.

Dole troubí signál k jejímu stažení. Každý se zastavuje v po- /oru tam, kde je, mnozí právě uprostřed řeky. Úplné ticho.

A znovu do práce. Na druhém břehu se kupí hromady slamní- I u, nacpaných dřívím (na zimu do klubovny), kufry, bedny, pi-iogy...

Úterý 5. srpna

'/pytuji tajně tváře chlapců a přemítám, kdo pojede s námi na lii íští tábor? Kdo zůstane tím dobrým Dvojkařem z letošního tá-1'ora - a kdo propadne vánočním náladám?

Vlak uhání k Budějovicům. Tam nastane první loučení s těmi, klčí nejedou na zbytek prázdnin do Prahy, ale někam jinam.

139

Tábor se Sedmičkou - 1948

Pátek 3. července

Za pět minut půl páté odpoledne. První táborový den, Sedím před svým provizorním stanem a - ten přepych - píšu první zápis do kroniky! Ano, tak nám to vše klope,, že si to mohu dovolit. A jsem rád, už proto, že snad tentokrát nebudou o prvních ta borových dnech v kronice jenom čisté listy.

Napřed něco o noci ve vagónu. Nebyla moc příjemná. Místa jsme sice měli všichni dost, ale několik nováčkovských gambu sinů trochu rušilo tajeným chechtáním, šeptáním atd. A byla děsná zima. Uprostřed pekelné noční jízdy se nájile otevřela vrata a bylo nutno je zavřít. Také noční posunování V-Budějovi cích nebylo nic příjemného. Zaříkávám se, že už nikdy nepoje-me na tábor přes noc.

Ošklivé ráno. Dopoledne prší. Doprava na tábořiště.

Zima je jako v únoru. A cestou do Krumlova začíná přšel Jsme zklamaní, ale ne poražení. A furt je nám to jedno!! (Heslo z Mohykánského tábora 1926, na kterém lilo každý den.)

Po našem příchodu na tábořiště se silně rozpršelo, což ne,,vadi lo „starousedlíkům" z předběžné výpravy, kteří v dešti klidně vyměřovali táborovou podkovu.

Nákladní auto přijíždí na druhém břehu až skoro k táboru. Je ho posádka, Séva, Atom a další v rychlosti složili náklad a teď dumáme, jak ty metrákové bedny dostat přes dravý proud řeky. Atomoví a ještě komusi se podařilo rozvázat asi tisíc uzlů lana na balíku s člunem (za děsného lijáku), člun je vybalen a na fouknut. Nemůžeme se s ním však odvázat do proudu, byl by stržen i s nákladem! Kéž bychom měli přes řeku napjato zase naše lano, po kterém vždy „ručkujeme" a tak se'dostáváme na druhou stranu. To ale znamená vlézt do ledové vody a přenesl

140

konec lana na druhý břeh. Nikomu se však do vody v tom studenem lijáku nechce. A najednou ze sebe shazuje Kamzík

tepláky a už se jeho vypracované atletické tělo nese odvážným skokem l ID nohou do studené řeky.

Přebrodil, přinesl konec lana, napnuli jsme je - a už máme pievoz, doprava může začít. A také začala!

Předběžná výprava. Už několik táborů je to tak u nás zařízeno, že dva tři dny před odjezdem celého oddílu se vydá na tábořiště tak zvaná předběžná výprava, která tam ledaco připraví, aby stavba tábora šla pak rychleji „od ruky“. Někdy tato výprava - .1 svůj úkol splní, jindy ne.

Letos se na předběžnou výpravu přihlásili Šili, Lobo, Kamzík, Itoy - a splnili svůj úkol dokonale. Na pile vybrali potřebné dříví ke stavbě, zařídili jeho dopravu autem k tábořišti - ale co více - tito čtyři sekáči přeplavili tuto horu dřeva přes bouřlivou řeku kus po kuse přímo na tábořiště. To byl výkon skutečně nadlidský! Báječně upravili studánku, vykopali latrínovou jámu úctyhodných rozměrů, rovněž odpadovku.

Sobota 4. července

Kácíme soušky, řežeme a špičatíme kůly. Práce je rozdělena, vše jde rychle od ruky.

Náhle si uvědomuji, zeje sobota, za dvě hodiny všude zavírali a pak budou krámy tři dny zavřené (neděle, Cyrila a Metoděje, Husa) a my nemáme žádné zásoby. Začíná zoufalé stříhání potravinových listů a za chvíli je nákupní akce v plném proudu.

Vráťa jede na kole do Pecek, aby koupil salám k obědu a zamluvil velký nákup chleba a jiných věcí, pro které se vypravila Čikiho služba. Pojišťuji se zároveň tím, že posílám Atomovu službu pro podobný nákup do Zátoňských Dvorů. Vráťa má také telefonicky vypátrat v mlékárně, kam zašantročili naše mléko, klére máme od včerejška dostávat a které jsme včera ani dnes neviděli.

A výsledek výprav: Vráťa se vrací se salámem a zprávou, že prý nám nechávají mléko v Zátoňských Dvorech. Když jsme si le prý včera nezvyzvedli, vzali ho zpět autem do mlékárny u dnes prý tam máme dvojnásobnou dávku. Vtom už také volá

Alomova parta na druhém břehu o přívoz a veze 52 litry mléka,

141

kteřé objevila v Zátónškých Dvorech. Jsme nadšeni. Nevíme, cc s tou spoustou mléka dělat, kdosi navrhuje, abychom si otevřeli mlékárnu. Ale ono se vypije! Žádné strachy!

Radost z mléka mi pokazil návrat Cikiho služby z Pecek. Ne-přivezla ani bochník chleba - nemají! Atomová služba dostala v Zátóni jen J.6 kg (každá z obou výprav měla přivezt po 50 kg chleba!). Trnu hrůzou, co budeme jíst, když teď máme chleba nejvýše do nedělního odpoledne - a teprve v pondělí dopoledne by snad přivezli chleba nový, čerstvý, teplý. A tak zatím co si gambusinstvo vesele staví podsady, baví se a směje, já tonu v neklidu jako již častokrát předtím z nejrůznějších důvodů. Odpoledne mne napadá spásná myšlenka. Pošlu Kamzík do Přído li, kde má obchod jakýsi Jáchym, který dodává povozem potra viny Táborákům (7. suchý Tábor). Kamzík - ač zřejmě'nemile překvapen - beze slůvka nelibosti zanechává stavby své podsa dy a vydává se na cestu za chlebem. Služebně s ním jdou Mířa, Jerome a Kerk. Přicházejí asi za dvě a půl hodiny a přinášejí 16 kg chleba. Jsem nejšťastnější člověk v táboře!

Večer jdeme pro slámu do slavníků do Všeměr, vesničky na kopcích, ze které vystěhovali Němce a je neobydlená. Je to smutné a podivné, procházet se v šeru tou jakoby vymřelou ves ničí, otvírat dveře do chalup a statků s vyšlapanými prahy, dotýkat se vrátek, které chladily generace odešlých lidí... V šeru síto zdá být tak neskutečné, bizarní, strašidelné.

Pondělí 6. července

Je tři čtvrtě na jedenáct a pět minut v noci. Začínám svůj obvyklý zápis do kroniky podobně jako včera. I dnes ležím na ka válcí, zabalen ve spacím pytli a v dece, neboť i dnes je zima". Ce lé dopoledne přšelo, vše je vlhké - a něco bohužel i mokré. Sví tím poprvé petrolejovou lampou, kterou mi Séva opatřil v Praze a zabalil do kufru. Oči se mi zavírají, ale vím, že když

dnešní zápis neudělám, zítra to nedoženu. Po celodenním lijáku je ven ku tichá, strašidelná noc, jen slabý šum řeky sem doléhá.

Hrozí hlad! Není chleba!

Dopoledne jsme snědli poslední chleba. Od soboty se nikde nepeče. Jsou pořád nějaké svátky! Na dnešek, tj. na pondělí jsme měli už od pátku zamluveno 30 kg chleba u obchodníka Primuse v Zátóni. Ale když tam dnes Šolim a Tex přijeli se čtyř

142
kolákem, řekl jim, že se nepeče a chleba bude teprve ve středu! Hrůza nás jímá a hlavně mne. Co budeme jíst? Už včera byly děsné trampoty, které jsme zažehnali tím, že jsme sehnali 16 kg chleba v Přídolí. Ale těch 16 kg je už pryč... a teď máme čekat až do středy.

Kopejda jede jen v tričku a v trenkách na kole do Pecek k legendárnímu pekaři, „kerej peče pro trestance a nám by taky upek...“ Ale omylem zajel k pekaři jinému, a tak se vrátil se zprávou, že tam visí nápis: „Peču až od 28. 7.“ Pokouší se o nás mrtvice. Kopejda kromě toho strašně promokl, protože už zase prší. A vede kolo, uchází z něho vzduch.

Pak odjíždí Šolim, který kolo spravil. Mezitím vypukla svaci na, poprvé bez chleba. Jen trochu mléka.

Začíná celoodpolední děsný liják. Lituji chlapce-ua cestě.

Kufir na chleba, vždycky tak blahobytně nacpaný, zeje prázdnotou. V mrákotách hladu se nám zjevuje vonící pecen
Kdy se ta představa změní ve sladkou skutečnost?

Zaděláváme na placky!

Nejistota, co bude k večeři, se mění v hrozný neklid. Co dě lat? Co když nikdo nic nepřinese? Je to více než pravděpodob ne. Celý kraj je úplně vyjedený, už asi tři dny se nepeče chleba A dnes je svátek, nikde není otevřeno.

Rozhoduji, že nebudeme čekat na návrat nákupčích (Šolim v Peckách, Mířa s Kerkem v Přídolí) a začínáme s Čikiho slubou zadělávat na placky v Džináši, to jest v pověstném hrnci,

který nám již po několik let půjčuje Džin, a to i teď, když už ne ní ve Dvojce.

V kuchyni vládne pravá robinzonská nálada. Venku leje, ale tady je útulno a veselo, družno. Běžíme napřed asi sedmatřicícekrát v lijavci do stanů pro různé potřeby^ k zapálení Čikiho při musu, na kterém chceme rozehřát tuk. Čiki a Skafpuš staví n; i místě jednoho kotle primitivní plotnu z cihel a ze tří plátů, nebol táborová kamna nejsou dosud hotová.

Když jsme začali připravovat těsto, objevil se na silnici za Řkou René, vracející se z Pecek. Kráčí vedle kola... a něco nese Nesl deset kilo chleba!!!

Mysleli jsme, že se radostí zblázníme. Pohlavkovali jsme se navzájem, lezli jsme pod stoly, já jsem chtěl vyhodit to načnuh těsto, pak mi to zas bylo líto - ale nakonec jsme se uklidnili a shodli se na tom, že vdolky přece jen upečeme. Kdo ví, kdy
144

• l. ilší chleba přijde - a tak si těch 10 kg (které vystačí tak na dvě <l. ivky) raději schováme na zítra.

René referuje: Zítra večer nám pekař připraví 50 kg chleba! leď dodal 10 kg. René nesl čtyři kila v ruce, proto musel jít \ liustém lijáku celou hodinu až z Pecek do tábora vedle kola! 1' utom si ani nepostěžoval a nesl svůj nepříjemný úkol beze luvka, nezdůrazňoval svoje zásluhy a utrpení.

Míťa a Kerk přinesli z Přídolí 4 kg chleba a přišli rovněž celí l u omočení. Míťa básní o kočičce, kterou v Přídolí viděl. Jsme \ enku z nejhorší chlebové nouze, do zítřejšího večera to nějak \ v držíme.

K večeru se ze stanu Bonny - Frantina ozývají vřeštivé hlasy 1' iisavních povalečů, kteří skládají nepodařené básně na naše podařené vdolky. (V návalu náměťů jsem totiž docela zapomněl uvést, že jsme ty vdolky také upekli a snědli. Část příliš tlustých vilolků vinou Světýlkový agilnosti unikla mé kontrole a byly nedopečené. Tento zcela bezvýznamný detail, který může roz-ma/ávat jen netaktní přístavní povaleč, dal záminku k těmto -nechci říci, co - ke skládání různých

odrhovaček, v nichž zmí-nčná nedopečenost jedné desetiny vdolků hrála arcitřím! Příš-Īř vám upečeme hliněné bochánky s hřebíkama, flibustýři buka-nýrský!) linak panovala večer v táboře ve stanech povznesená zpěvavá u.i lada, trvající už od deštivého odpoledne. Večer se znovu silně i "/pršelo. Na druhém břehu kdosi pískal podivné signály, cosi \olal a jódloval.

/hasl jsem lampu, abych na sebe neupozorňoval, a šel jsem pat... aniž bych dokončil zápis. Dopisuji ho až v úterý.

Úterý 7. července

Míťa šel do Přídolí pro brambory. Tuto plodinu nepřinesl, žalo přinesl malé kotě. Jsem na rozpacích, mám-li vyhodit kotě, něho Míťu - nebo snad oba dva?

Naše kotě je výbojné, drzé, milé, samostatné tygřátko. Když lc Míťa přinesl, vypadalo, jako když neumí do pěti počítat. Ale /akrátko se vybarvilo. Rajtovalo ze stanu do stanu, válelo se v kuchyni, dožadovalo se zásadně jen smetany a masa, chleba nc/.ralo! Když jsem mu jednou chtěl přidat kousek řízku k jeho misce, kouslo mě tak do ruky, že jsem nemohl zastavit krev. Do-

145

mnívalo se, že mu chci snad vzít jeho příděl. Brzo začalo lézt na stromy, slídit ve křoví a kdyby žilo „táborovým" životem ješu-tak jeden dva měsíce, úplně by zdivočelo.

(Po skončení tábora odvezl Lobo čiču do Telče na Moravc a tam snad žije dodnes.)

Pátek 10. července

Tři čtvrtě na dvanáct v noci. Končím psaní, jdu spát. Přestalo pršet, venku někde za řekou štěká pes — a kdesi slyším v louce bzukat cikády nebo cvrčky či co to je. Chtěl bych toho napsal ještě tolik, co se nedá dost dobře říct slovy, ale nesvedu to.

Jsem tak ospalý, že se sotva vzmožu na zapsání průběhu dne. Dobrou noc. Letím v duchu po všech stanech, od Kamzíka seíStewem, přes Sonnyho, Willyho a vůbec po celém křídle tábora až n.i druhou stranu ke Káněti a Sévovi — a přát bych

si, abychom tady zítřkem počínaje prožili jen samé pěkné hodiny.

Sobota 11. července

Lov na revinoka začíná:

„Proslulý cestovatel a přírodopisec Henry Trent dostal kten hoši dne od svého věrného přítele Alana dopis s podivnou zpra vou. Alan, nákupní úředník anglické dovozní společnosti, se p<> hyboval střídavě v různých exotických zemích, mnohdy s velkým nebezpečím ztráty života — a na těchto cestách nezapomněl nikil\ na zájmy svého přítele Trenta. Jeho dnešní dopis byl všakpřekvn pivější než kterýkoli předchozí. Zněl takto:

Milý Henry,

snad se Ti to bude zdát neuvěřitelné, ale podávám Ti-zprávu tak, jak jsem ji sám slyšel. V brazilských pralesích, kde jsou dosud neprozkoumané oblasti, uctívají domorodci jakéhosi netvora, kle rý se tu prý dochoval z předpotopních dob.

Nazývají jej revinoko a přinášejí mu v tajemných obřadech lidské oběti, hrůzné mučené Jak Tě znám, jistě se pokusíš tu předpotopní obludu ulovit.

Tvůj Alan

Poté, co dostal další podrobné informace, které byly ještě pte kvapivější než první zpráva, vydal se Henry Trent okamžitě na n právu. Zažil na ní příhody tak vzrušující jako snad ještě na žádin z dřívějších výzkumných cest. "

146

Tak začala nová táborová hra. Služby hned dostaly první úkol vyluštit dopis Henryho Trenta.

Henry Trent si dopisoval se svým přítelem v šifrách. Proto i naše služby musely napřed dopis rozluštit dosazováním písmen. „Překlady" písmen nacházely v různých úkrytech kolem Libora.

Večer, už skoro za tmy, nastává za stany představení ve „volném ringu". Uprostřed čtyř provazů zápasí naši svalouši,

Cval-da, Lobo, Willy, Boy, Kamzík a Michal. Děsná legrace.
Uchech-i.mí jdeme spát.

Neděle 12. července

Redova služba, ač sestává ze schopných chlapců, je už potřetí v úsecích revinoka na posledním místě. Sílí ve mně oprávněně podezření, že Red hru sabotuje, protože je proti ní.

Co je „černá almara“? Bohulibé zařízeníčko, jak udržet v tábo-
ic pořádek, klid a vůbec žádoucí úroveň. Kdo se nějak prohřeší
proti táborovému řádu nebo udělá nějakou chybičku
(například nemá včas podepsanou tornu), dostane černou
almaru. Je to Irestný bodík ve formě lístečku. Když je třeba
vykonat nějakou práci v táboře, na kterou služba nestačí,
vytáhneme lístek se jménem některého „skříňkaře“ a tento
nešťastník musí práci oddřít!

Táborové cintaniny:

Buchy-buchy-boys (jazzband).

Přístavní povaleči.

Troufám, že... (mním). Místo myslím, hádám atd.

Á-hoj!

Emál (šálek, ešus).

Haló, šéfe!

Žádný funťové, samý valchy!

Taxivosel (dámské kolo).

Čtvrtek 23. července

Soutěž.velkého přátelství. Dokážeš se přátelit se svým kama-
ládem ze stanu tak, aby mezi vámi během tábora nevznikl ani

147

nejmenší nešvár, nepadlo jediné hněvivé slovo? Uvidíme!

Vím, že k velkým rozporům mezi vámi nikdy nedochází. Proto
budeme do soutěže počítat každou maličkost. Jestliže se
prohřešíte proti ustanovení, obdržíte půl až celý trestný bod.
Dvojice se třemi trestnými body vypadne ze soutěže. A bude
vyškrtnuta ze seznamu v této kronice.

Pátek 24. července

Můj každodenní dopolední blázinec.

Za chvíli bude 8 hodin. Rychle připravit věci k nástupu. Začí na pršet. Odpovídám asi na deset dotazů, zda a kdy a v jakém úboru bude nástup. Všichni si nechají moji informaci pro sebe, nerozšíří ji dál. Ať jen se každý optá Jestřábíčka! Nástup bude v kuchyni, v teplácích, prší.

Nástup končí asi v 8:20. Teď honem připravit nákupy, vypravit nákupní čety do Zátoně a do Pecek, snad i do Krumlova. Vy psát jim, co koupit, odstříhat pro ně potravinové lístky.

Služba rozdává snídani bez mléka. Proč? Je přece jasně psáno, že mléko má být přepraveno přes řeku už před snídaní! Služba tedy jede dodatečně. Ale nová záhada - mléko na druhé straně není. Co se to stalo? Nechal nám šofér zase nějakým omylem mléko v Zátoni? Nákupní četa proto musí vzít do Zátoně pro všechny případy čtyřkolák. Pamatujte na to! Nevrátí se ale do K) hodin, kdy má být svačina. Co teď? Svačinu posuneme! Mohl by se sice podávat chleba s „marmoušem“, ale škoda marmelády, když dnes bude nadbytek mléka. Je sobota a to přichází dvojnásobné množství mléka, i na neděli.

Kdo pojedje pro maso do Pecek? Red! Honem, honem, aby se včas vrátil a služba měla včas oběd. Kvapné stříhání lístků, vypisování nákupu. Red odjíždí.

Teď ještě podobná procedura s partou, která pojedje do Zátoně. Nakupuje i na zítřek. Jen honem, rychle, je sobota, všude se dříví ve zavírání. Parta Zátoň (Káně a spol.) už chce odjet, když tu při chází zpráva, že na druhé straně řeky stojí bandasky s mlékem. Tak parta Zátoň, stát, počkejte ještě na svačinu, přišli byste o ni.

Ale co se to zase děje? Mléka přišlo jen 25 litrů a mělo ho přijít 50. Ukradl někdo na silnici bandasky s 25 litry, nebo se mlékařka spletla? Zátoňská parta, zatelefonujte z policejní stanice do mlékárny, co je s mlékem.

Přijíždí Red z Pecek s masem. Měl pro nás též vyjednat v papírně od pondělka práci, ale nebyl už čas, nevrátil by se včas
• masem.

Začínáme loupat brambory k obědu. Marně voláme Willyho a Kamzíka. Willy říká, že mu není dobře. Při loupání se však i lověk nepohybuje! Tak jen jdi škrabat, tvůj šálek by scházel. A kde je Kamzík? Prostě zmizel. A to má jet s partou do Zátoně. Místo něj půjde Tex coby „almarář“. Už se připravuje, „skříňka“ (lístek z ní) je mu už vydána... a najednou si to Kamzík hasí od nvu, jako by nic. Tak Tex nepojede, almaru vrátit, uklidit, pojede Kamzík služebně, bez almary a naopak almaru ještě dostává ,i to zmizení. Trochu se dohaduje se službou kvůli škrabání liamborů (nechce škrabat ty malé) a pak konečně zátoňská par-i.i odjíždí. Čas letí jako voda, mé nervy skoro praskají.

Zítřejší mají být houskové knedlíky s rajským protlakem. Služba .1 však vzala do karbanátků připravené rohlíky. A zítřejší jsou krámy zavřené. Himbajs - ve chvatu jsem Redovi zapomněl napsat, ;ihy koupil rajský protlak. Naštěstí kolo je už z Pecek zpátky n Kopejda, zlatej kluk, se dobrovolně nabízí, že do Pecek dojede. Snad to ještě stihne. Tempo! Tempo!!

Služba mi ukazuje sražené mléko. Cedíme je s Kerkem a děláme pak s Mířou tvaroh - lisujeme ho v prknech.

Služba hlásí, že dobrala poslední jíšku. Ale také poslední těsloviny. Budeme je teď kupovat a jíšku dělat.

Musíme se přihlásit na MNV v Přídolí. Potřebujeme přehled dal všech účastníků, abychom mohli podat přihlášku. Svěřuji len to úkol Atomovi, Texovi a Michalovi. Sehnat dobrý papír není maličkost.

Himbajs, Kopejdo, stát, stát! Je ještě tady? Musí vzít několik milných dopisů a odpovědí našim Dvojkařům, kteří zde nejsou s námi.

Dan hlásí, že dva lidi zatím ještě nemohou zaplatit útratu / Nových Hradů. Vypočítávám částku, kterou musíme zapsat do pokladny jako výdaj. A evidenci dluhu.

Zátoňská parta se vrací. Vysvitlo trochu sluníčko, byl by to vhodný námět pro snímek. Letos jich máme tak málo. Stát!!!
1' očekejte, letím pro aparát!

Hotovo! Nastává účtování. Vajíčka nejsou. Vraťte tedy potravinové lístky. Přepočítat je. Zapsat výdaje do pokladny. A co je s tím mlékem? Bylo v Zátoni zbývajících 25 litrů?

Nebylo! Te-

149

lefonovali jste? Netelefonovali! Na policejní stanici bylo zavřeno, nemohli jsme k telefonu. Smůla nad smůlu.

Na jedné z obou latrín chybí lopatka. Kam se poděla? Vráťa ji tam později zase nachází.

Kdo to nadělal v jídelně spoustu třísek? Nelze zjistit.

Vrací se Kopejda z Pecek. Ještě je na silnici a už volá: „Přívoz!“ Správně usuzuje - než dojedu s kolem k řece, bude už na mé straně člun a dostanu se tak se zásobami do kuchyně o několik minut dříve. Kopejda, ač jeden z nejmladších a nováček, pomáhá mi více než leckdo ze starších.

Kopejda už je tady. Hned uklízí rohlíky na zítřek a dělá pořádek v bednách s potravinami.

Další dotazy, intervence, záležitosti. Desítky jich jsou. Bude zítra den volna? Kolik vajec do karbanátků? Dopsat kroftiku za včerejšek. Jestrábe, půjč mi kroniku číslo jedna, dvě, tři, čtyři A znovu a znovu. Kolik kilo mouky jsme dostali na přídavkový list?

Je jedna hodina. Služba vytrubuje oběd. Gambusinstvo spokojeně ba nadšeně žvýká karbanátky. Místo klidného předsedajícího vedoucího se na trávě u kuchyně krčí troska zdrceného člověka. To jsem já. Hlava mi skoro třeští. Lístky - vejce - Zátoň - mléko - těstoviny - trhající se člun - jíška už není -• všechno se mi to míhá v mysli, spolu s děsným neklidem, že jsem zase nestačil napsat tu spoustu dopisů, tak nutných a závažných.

Neděle 25. července

Když se hoši rozcházejí s obědem za těmi, kteří dělají „den o samotě“, trochu jsme si vystřelili z Cvaldy. Šel přes řeku za Šolimem a nechal člun na druhé straně. Za součinnosti Míti a jiných dobrodinců jsme člun po jeho odchodu vytáhli na břeh, schovali - a když se Cvalda vracel, spustili jsme povyk, kde zeje člun - že ho Cvalda určitě špatně uvázal - a nýčky je už asi někde u papírny - a pro pět ran do hlavy, co teď, krucaj picaj, každej si jezdí, nikdo to neumí a teď abysme skákali přes řeku vo tyči nebo co, u/ koukej mazat po břehu po proudu, snad ho chytli Táboráci!

Cvalda běží, běží, Zátopek by mu nestačil. Chechtáme se za keříčky, ale mně to může srdce utrhnout, a tak běžíme s Cvaldou po našem břehu a u jezu na něj volám spásné: „Stop! Člun je tady! Apríl!“

150

Cvalda, který nepokazí žádnou legraci, se nerozzlobil, jen se blaženě usmál - a utíkal zpátky.

V přítmi slyším chlapce, kteří se vrátili ze „samoty“, jak si \ y pra vějí dojmy a příhody.

I eď právě se rozlehla tábořem děsná rána. Buďto spadl někdo / postele, nebo vybouchla papírna... ale bude to spíš ta postel, protože se přitom ozval také rachot padajícího stolečku, šálků, skleniček se zubním kartáčkem a někdo vykřikl au!

Že by to mohla být Danova a Vráťova padací dvířka (87 kg netto), o tom si už ani nedovoluji uvažovat. Voň by mně zase je nioh v kronice zodpovědět nákej Vrchlickej — a proč si má jeden ilčlat darmo nepřátele! No řekněte!

Je půlnoc a pět minut. Jdu spát. Po kraji si to harašej bubáci a |á tu píšu romány!

Business. Podivná, kouzelná hra! Kdo se do ní dá, nemůže se od ní odtrhnout. Viděli jsme to na táboře a známe to i z táborů předchozích.

Poprvé jsme byznis hráli na Táboře ohňů v roce 1939. Nevím u/, kdo ho přinesl. Bylo deštivé odpoledne, my se slezli do kuchyně a tam jsme začali hrát. Partii jsme nedokončili ani do

večeře, a tak jsme ji dohrávali za svitu petrolejky. A pak jsme se k ní vraceli častěji.

Na Táboře psanců 1940 se tahle hra stala přímo morem, snad ka/dý stan měl svou. Na Táboře věrných a dalších psaneckých táborech propagoval byznis hlavně Odym, který kreslil pěkné hemí plány a „peníze“. Mnoho lidí od něj tu hru dostalo. V políborových srpnových nedělích i o sobotách jsme pořádali v záplavě sluníčka u jezírka v Prokopáku pravé byznisové hody. A Valda - i ostatní - vždycky snili o tom, až to jednou „rupne“ (ro/uměj, skončí německá okupace) a my zase budeme mít bezpečnou klubovnu, jak si tam na byznis uděláme speciální stolec, se hříštěm narýsovaným přímo na stolní desce, s truhlíčky atd.

No, rupnutí i klubovny jsme se pak dočkali, ale stolku už ne. Stará byznisová parta z okupace se rozešla a nová už po této hře lolik nebažila.

Na letošní tábor jsem přinesl herní plán, zdokonalený špendlíkovým systémem. To by ti staří hráči koukali!

151

í

Pondělí 26. července

Jsem už celý usouzený z omylů mlékárny a vzniká rčení: „Ty mě mlékárniš!“ Místo „ty mě zlobíš!“

Po večeři je osmý úsek Lovu na revinoka, respektive jeho vyvrcholení, lukostřelba z vlastnoručně vyrobených luků. Zásahů je pořádku, ale Emid nás udivil. Ze vzdálenosti asi dvanácti kroků se strefil pěti šípy pětkrát do terče velkého asi půl čtvereční ho metru. A jak nás udivil Emid, tak nás rozchechtal Čiki svým dětským samostřílem, který si obětavě během tří daných dní ručně vyrobil. Nejdřív jsme mysleli, že si luk udělal z odložené fajfkové troubele, ale pak se zjistilo, že k výrobě použil vhodně preparovanou vařečku, u které takticky - aby oklamal soudce - ulomil dole takový to rozplacatěný, jak se tím míchá. Je sice pravda, že při první ráně mu šíp vyletěl z vařečky asi na pět kroků, ale jen zásluhou mimořádně

příznivých klimatických poměrů - Skafouš totiž za Čikim kejchnul, nastalo určité proudění vzduchu a to dodalo šípu patřičnou energii. Další šípy, které tohoto luftovního pohonu neměly, dopadaly vesměs Čikimu na nohy a způsobily mu tržné rány.

Během lukostřelby se silně setmělo a podivná mlha plíživě zahalila celou louku. Působilo to trochu tísnivě.

Neděle 1. srpna

12. revinoko -jízda na člunu:

„ V nafukovacích člunech plavila se výprava Henryho Trenta do vnitrozemí, kde zrádné a bouřlivé říčky se ztrácely v hlubinách tropických pralesů. Byly to plavby vzrušující a mnohem nebezpečnější než cestování po souši. "

Jednu z takových „nebezpečných" plaveb měly v rámci hry podniknout naše služby. Čtyřčlenná posádka uchopila po stártovním signálu na břehu u přístavku vytažený gumový člun a měla s touto těžkou potvorou běžet až k Bulharovi (asi 350 metrů), tam na hlubině hned u břehu do člunu nasednout (takřka nemožné) a rukama pádlovat po proudu k přístavku, vynést člun na místo startu - a postavit se do pozoru.

Ve skutečnosti to byl velmi namáhavý závod, zejména běli s těžkým člunem po břehu, ale pro pozorovatele 'to byla úplná
152

i'ioteska, zvláště plavba po silném proudu. U tábora se s člunem obtížně manévrovalo k přístavku, strhával ho proud, vyskakující hoši člun nebezpečně nakláněli. A to ani nepopisují scény při nasedání nahoře u Bulhara.

Úterý 3. srpna

O naší táborové hře Lov na revinoko.

Na rozdíl od jiných táborových her, které zpravidla začínaly u/ na jaře, letošní hru jsme začali bez příprav až na táboře. Nehiálo se tedy už od března a dubna.

Protože jsem u některých hochů viděl ke hře velkou nechuť (Ked a Frantina vštěpovali svou nechuť službám, které vedli), il.il jsem 8. července hlasovat, zda máme táborovou hru vůbec

/ičit. Agitátoři „proti“ zpracovali své služby tak, že snad jen polovina mužstva se vyslovila pro hru. Frantina řekl, že podobných her už hrál několik, nevěřil si také jako vedoucí služby, kd se letos zdál vůbec nějak pošpatnělý, nebyla s ním kloudná řeč.

Problém zůstal zatím nevyřešený, já do hry samozřejmě ztratil laké chuť, ale následující den sám rozhodl.

Lobo, Šili a Rap připravili pro mužstvo strohý pochod krajem podle mapy. Hoši v pochodu neviděli žádnou náplň, naukový prvek v něm neocenili, k tomu ještě v děsném lijáku hrozně promokli, a tak jeden vedoucí služby za druhým přicházeli ke mně se žádostí, abych (asi coby menší zlo) raději začal táborovou hru. Jen Red a Frantina mezi těmi žadateli nebyli. - No a druhého dne hra začala.

Většina úseků se gambusinstvu líbila, a tak jsme docela pěkně /pestrili a obohatili táborový program, což je u takové hry vždy ucelení. Nepovedly se jen úseky „tření dřev“ a „kouřové signály“, ačkoliv i v těch jsme si pěkně a zábavnou formou zatréno-vali zálesácké disciplíny. Nakonec nechť ke hře úplně vymizela i u odpůrců, jen Red zůstal povětšinou stálým posměváčkem, pořád si škodolibě prozpěvoval: „Lidi, to to dopadá, revinoko upadá...“ a díval se přitom významně na mne. Služba, kterou vedl, skončila na posledním místě, daleko za ostatními, jen jeho vinou.

Hlavní výhrou mělo být legendární předpotopní zvíře revinoko, jakýsřůžasný ještěr. Měl jsem to fantastické zvíře v kovovém

153

M

provedení, dlouhé asi 20 cm, o váze půldruhého kilogramu. Šili, Lobo a Rap toto zvíře zakopali asi 10-12 km od tábora a služby je měly hledat podle plánku. Úkryt byl však nesnadno objevitel ný a služby revinoko prostě nenašly. A protože k běhu za revino kem jsme odstartovali v předposlední táborový den (nazítří se bude jen bourat), nemohli jsme revinoka z jeho

úkrytu ani vyjmout a přinést ho to tábora. A tak to kovové zvíře je zakopáno někde pod kameny dodnes. Až jednou, snad po staletích, bude náhodou nalezeno, historikové z celého světa budou dumat, kterému předhistorickému národu dlužno tento výrobek přičíst.

Třináctý úsek, ovšem bez hmotné výhry, jsme vybojovali až v Praze, na první zářijové výpravě.

Škoda, že někteří svým nezájmem a sabotáží hry tak pokazili moje dílo a oslabili mně i ostatním chuť do práce. ^ •

Středa 4. srpna

Za sedm minut jedenáct hodin v noci. Naposledy ponocuji ve svém stanu, naposledy píšu zápis o normálním dni letošního tábora. Právě jsme přišli od skončeného táborového ohně.

Jsem unavený a nějak podivně rozrušený, že musím psát, z každou cenu psát, zahánět spánek, abych ulevil tomu napětí.

Dvě rozdílné povahy: Stewe se Světýlkem a René s Kopejdou mají za černou almaru řezat dříví do klubovny. Světýlko po pře říznutí prvního polena mrzutě na mne volá: „Ale Jestřábe, jak to mám řezat, dýk to nejde, a je to plný hřebíků!“

Kopejda: „Jestřábe, moh bych si takhle vodpracovat almary dvě?“

Pátek 6. srpna

Stěhování věcí do klubovny je svízelné; zvlášť když máme zpuchřelé provazy. Sévovo proroctví, „že to rupne“, se vyplňuje Zrovna taháme nahoru velký gumový člun a najednou žuch, lanu se přetrhlo a člun spadl z výše 1. patra. Naštěstí se nic nestalo.

Nakonec je ale všechno v klubovně a vypadá to tu jako po vybuchu atomové pumy.

Umlouváme si, že zítra přijdeme uklidit, jeden chlapec po druhém mizí, a to jsou poslední chvíle tábora.

154

Klubovna dýchá pachem stanů, petroleje, dříví, jablek a chleha. Pod půdičkou upevníme na trám nový znak tábora. Kolik jich tam ještě přibude?

Tábor pod Kriváněm - 1949

Čtvrtek 30. června

Vodjézd!

Dnes ve 12:10 odjíždíme z Masarykova nádraží na tábor.
Jedeme osobním vlakem. Na Slovensko! Cesta potrvá asi 14
dní nebo kolik! - -

Ráno od tří hodin leje jak z konve. Mám u nás na dvorečku
schovaný čtyřkolák a táborovou bednu, odvezeme z Vinohrad
do vagónu tři čtvrtě metráku chleba. Nevíme, zda ho na
Slovensku dostaneme! Čtyřkolák mokne, bedna mokne! Bude-
li zmáčená uvnitř, kam dáme chleba?

V sedm ráno přicházejí podle úmluvy Gábi a Mirek R, aby
chleba odvezli na čtyřkoláku do vagónu. Bedna je suchá,
přikryl jsem ji našťestí včera starými plechy.

Leje, leje. Gábi a Mirek se vydávají na cestu.

Jedu do Prahy na poslední nákupy pro tábor. Gábi s Mirkem
dosud u vlaku nejsou, ač tu měli být už asi třikrát. Frantina se
tu klidně projíždí na kole. Včera jsem chtěl, aby jako starší
dopravil čtyřkolák z Vinohrad na nádraží. Řekl, že nemůže,
musí prý pro vysvědčení. Teď si tu, gambusin plantážnická,
jezdí na "kole - a dva nejmladší Dvojkaři, na které kšeft se
čtyřkolákem zbyl, se potloukají někde po ulicích - a kdo ví, kdy
přijedou!

Honem jdu koupit další pily, lampu, mouku a utíkám ke kni-
haři pro „přehledy“.

Asi v půl dvanácté máme všichni sraz na Masarykově nádraží.
Je dosti chladno, ale přece ne tolik, aby nemohli všichni přijít
v krátkých kalhotách, jak je u nás táborovou tradicí. Někteří
chlapci berou naše táboření na Slovensku příliš horsky a
turisticky - a tak přišli na sraz v pumpkách. V historii našich
táborů je to poprvé.

Náš vagón je už zapojený mezi vozy dlouhého vlaku. Hoši

I sou veselí, ale já se cítím jako v transu a dokud se s námi vlak

II r rozjede, nemám klid.

Konečně! Během první hodiny jízdy se Frantinovi a Bonnymu podařilo rozsednout kytaru. Vlak sebou škulbl - s Frantinou to mrsklo do kouta vagónu přímo na kytaru. Uražený krk, přetrhá-iió struny, promáčklý spodek, takový je zhruba zdravotní stav kytary po té nehodě. Div že ještě neměla zápal slepýho střeva!

Zpěv, legrace, Cvaldovo troubení, stále se díváme na ubíhající krajinu, tak to jde až do tmavého večera. Dan za jízdy tradičně vyhlásil výsledky červnového bodování, udělujeme také stupně.

Večer rozbaluji svou petrolejku a rozsvěcuji. Nálada je živá, /pévavá, ale asi v 10 hodin uléháme na drnčící podlahu ke spánku.

Teprve po druhé hodině noční se zastavujeme na delší dobu. To jsme přijeli do Žiliny a zde máme stát až do 4:43, pak nás připojí k jinému vlaku, který s námi poharcuje do Liptovského Hrádku.

Ale neharcoval, pacholek jeden mizernej, eště teď mám vztek, když si na to vzpomenu. Co se stalo? Šoupli nás na slepou kolej mezi vagóny s prasatama a zapomněli nás k dalšímu vlaku připojit!

Konečně jsme v Liptovském Hrádku. Je hrozná zima, chvílemi silně prší. To nám to hezky začínal

Přijíždí auto, nakládáme.

Nebe se zase hrozivě zatáhlo, tak jak to umí jen tam pod Kriváněm. Bylo úplně černo, vypadalo to na děsnou bouřku s krupobitím, ne-li dokonce na zeměstřesení. Pribylinou jsme projeli hez zastávky a hasili jsme si to dál k vyhlédnutému tábořišti, asi S km za Pribylinou.

Mraky jsou už černé jako inkoust, bouře a průtrž hrozí vypuknout každou chvíli. Kromě toho je také podvečer.

Musíme někde přenocovat — a to v suchu! A hory věcí, beden, kufrů a dříví někam dopravit od silnice.

Skládáme. Občas někdo vykřikne znervózňující: „Na mne už káplo. Jestřábe, poprchává...”

Odnosili jsme kufrы vysokou trávou do tří šop, tj. do tří seníků. Dříví jsme nechali přes noc u silnice, ale zčásti jsme je přece odnositel ještě večer k lesu. A pak nastal v šopě utěšený zma-leček při rozbalování toren, nemohli jsme se tam ani hnout,

157

zbytky loňského sena prášily při každém pohybu. Ale měli jsme střechu nad hlavou a to bylo hlavní.

Sobota 2. července

Časně ráno vstáváme do kouzelně krásného dne. Nad táborem se tyčí vysoké hory s Kriváněm. Ten kouzelný kraj!

Pátek 22. července

Právě mi Boy přišel ohlásit, že řeka dosáhla nejvyššího stavu, jaký jsme zde dosud nezažili. Rameno obtékající kuchyň se rozlévá do louky na druhou stranu, voda sahá už skoro k lávce.

Tábor se topí ve vodě a v bahně. Řeka temně hučí, balvany du tě rachotí, jak o sebe narážejí. Vše máme vlhké nebo i mokré. Podsady jsou prosáklé, některé cely začínají* propouštět vodu...

Půl desáté večer. Venku už je úplná tma. Hoši jsou ve stanech, většinou svítí. Vytrvalý déšť mi bubnuje neúnavně na celtu. Re ka výhruzně hučí. A ty duté údery balvanů, které se od ní rozlé hájí! Kdy to přestane? Okolní hory i s Kriváněm zmizely za clo nou mračen a mlhy. Ve stanech máme bláto. Z ústjde tak silná pára, jako v mrazivém zimním dni.

Noc neklidu.

Ve tři čtvrtě na tři v noci z pátku na sobotu. Ještě pořád prší. Od té doby, kdy jsem si lehl, nepřestalo. Rozsvítil jsem - hodiny se mi zastavily na půlnoci. Zuřím — a mám strach. Svlékám se do trenek, navlékám impregňák a jdu s lucernou ze stanu.

Obhlížím hlavně řeku. Zase značně stoupla, ale nebezpečí zatím nehrozí. Probouzím Boye a Cvaldu, ptám se jich na hodiny, „Z; i deset minut dvě," říkají.

Jdu se podívat na rameno u kuchyně. Kalné proudy se tu valí, hučí - ale také zde se mi zatím zdá, že nebezpečí dosud nehrozí

Jdu po „dálnici" k lávce. Voda se už valí přes ni. Rychle vyta huji na břeh krajinky, jimiž je pokryta, aby je proud nevzal.

Štěstí, že Glen udělal podél „dálnice" z kamenů patníky, málem bych byl při návratu ztratil směr. Stromy i voda vypadají v roz komíhaném světle lucerny hrůzně.

Vracím se znovu k hlavní řece a jdu proti proudu. Boy a Cval dá už zase spí, chtěl jsem jim ohlásit výsledek obchůzky.

Teď někdo chodí kolem stanu.

158

„Kdo je venku?"

„Jestřábe, řeka stoupá," hlásí Gábi. „A jsou vidět trochu hvěz-ly."

I já jsem je zahlédl. Neklesne-li voda v říčním rameni, jsme odříznuti od světa. Vráťa má jít ráno před sedmou naproti Danovi, který přijede z Prahy. Jak se dostane z tábora?

Půl čtvrté ráno. Od své první obchůzky hlídkuji, hlídám vodu.

Děšť ustal, jen tu a tam se na chvíli rozprší. Obě řeky ale stoupají. Hukot je zlověstný. Před chvílí jsem znovu probudil Boye a Cvaldu a vyzval jsem je, aby za mne převzali hlídku.

Sobota 23. července

Tři čtvrtě na devět ráno. Na chvilku přestalo pršet, ale už zase /ačíná. Obě řeky, které nás obtékají, vypadají stále hrozivěji.

Krásná zelená barva vody se proměnila ve špinavě hnědou.

Boy mi ráno hlásil, že nejvyšší stav vody byl ve 4:55.

Vráťa ráno ještě před budíčkem odkrauloval přes hučící vody ;i zatopené louky Danovi naproti.

K deváté hodině se ozvalo nějaké volání z druhého břehu pod kuchyní. Roznesla se zpráva, že už přijel Dan. Byl to však

Vráťa, který šel ráno Danovi naproti do Pribyliny. Je sám, Dana nenašel. Hlásí přes vodu: Vesničané čekají zátopu,

silnice do Pri-liyliny je místy pod vodou. Máme si prý pořídit zásobu potravin.

Pořád měříme hladinu řeky. Chvíli stoupá, chvíli klesá. Několikrát vysvitlo mdlé sluníčko, vždy asi na deset vteřin. Ale vcelku je jasno, světleji, ani zima není. Občas mží. Vane slabý vítr.

Reka nad námi trhá břehy. Až voda opadne, nepoznáme „svůj“ břeh. V řece to temně, tvrdě duní. Balvany se valí po kamenitém dnu.

Po obědě se nás několik šlo podívat a fotografovat záplavy. U „vyschlé říčky“ je to úžasné, vody tam tvoří vodopády, proudí lesem i po loukách. Břehy se trhají, pozorujeme, jak proti táboru proud rve kusy břehu s vysokými keři. Ale zdá se, že hladina již dále stoupat nebude.

Pondělí 25. července

Jdu s Milanem a Glenem proti proudu řeku po „vyschlé říčce“, ze které se při povodni stala dravá řeka. Vidíme tu místa,

159

l

kde byly dříve idylické lesní palouky, zatopená, změněná k nepoznání. Dravý proud si tu vymlel řečiště, záplavy balvanů, vo-dopádky atd. Obrovská borovice, na které byl umístěn poklad při úseku táborové hry, je dravým proudem poražena a vytržena z kořenů. Ani památka tu není po louce, na které stála. Nyní zde jeví a hučí vodní proud. Nemůžeme tahle místa ani poznat. Kraj se úplně změnil. A to jsme necelý kilometr od tábora! Teprve teď vidím, jaké jsme měli štěstí, že jsme nebyli i s táborem od plavení, smetení jako ty obrovské stromy a jako celé stovky čtverečných metrů půdy. Teď teprve chápů, proč se nás vesnička ne tak úzkostlivě vyptávali, zda se nám při povodni něco nesta lo. Naštěstí jsem vybíral naše tábořiště opatrně, při hledání jsem pořád myslel na to, kdyby voda nějak abnormálně stoupla. Kri tická noc z pátku na sobotu byla zatěžkávací zkouškou.

Úterý 26. července

Idem prádýlkovat, jak pořád říká v legraci Viki, Slovák, hoši našeho tábora - totiž jdeme si prát prádlo. Viki se mě ustavičně ptá, jak to bylo s tou mojí „pančuchou“, která mi před lety upla vála na Rejžáku (pančucha je slovensky ponožka), ač dobře ví, jak těmito dotazy drásá mé citlivé nitro. Sám ale zbledl jako stě na, když mu v proudu řeky jedna pančucha náhle zmizela. Chy tál se za hlavu, slzy měl na krajíčku, říkal, že bude doma bit a co přej teď - nereagoval ani moc na mou radu, aby si tedy jednu nohu usekl jako zbytečnou, když má pančuchu jen jednu. Pak se ukázalo, že Vikiho věčný pokušitel Bonny tu ponožku schoval na břehu. Viki jásal nadšením, hned sršel zdravou satirou, vrátil se okamžitě k bezcitnému vtípkování na moji uplavanou ponozku z roku 1942 a liboval si, že neposlechl mou radu a neusekl si přebývající druhou nohu.

Sobota 30. července

Oběd - polévka s poměrně tvrdými, neuvařenými kroupami, bramborový salát. Není tak hořký jako posledně, protože jsme dali mnohem méně sledového másla, a přesto není o salát velký zájem. Jako z učarování máme studené jídlo ke studenému poča si, a tak se nikomu do něj moc nechce. Milan při obědě koupil almaru, když vzal lžíci salátu ze svého a hodil ji komusi do ema

160

lu. Tato násilná „distribuce“ potravin, jakož i jí podobné hříčky (zalepování očí kaší, vymršťování nedojedených knedlíků vidličkou coby katapultem do 50, 100 i vícemetrových vzdáleností) jsou u nás na indexu. Při jednom nástupu jsem pravil: „Chcete mne opravdu hodně rozzlobit, házejte si vzájemně do šálek it dojedené jídlo, házejte jím po sobě atd.“ - No a Milan to nym udělal před mýma očima, skoro jako naschvál. Tak almara -a ještě pověstné „rozmáznutí v kronice“!

Gábi nemá lžíci! To je hrozný. Asi třetí den tábora se mu ztratila nebo ji někdo o něj přerazil nebo ji Gábi spolkl či co,

zkrátka a dobře lžíce není. Gábi musí každý den při obědě čekat jako vyděděnec, až někdo milosrdný honem rychle jídlo sní a. lžíci mu půjčí.

Podnikli jsme už řadu akcí na Gabiho záchranu. Ptali jsme se v Pribylině, v Hrádku, ale nikdy se nám lžíci rfepodařilo koupit. Jednou lžíce byly, ale měli zavříno. Pak zase bylo votevříno, ale nebyly lžíce. Jednou bylo dokonce zavříno a lžíce nebyly. Pak taky jednou lžíce byly a bylo votevříno, ale my jsme na to zapomněli. Jednou bylo votevříno, lžíce byly, všechno bylo, my jsme nezapomněli, ale zase jsme s sebou neměli pět korun-na tu lžíci. Zkrátka možností celé spousty - jen lžíce ani jedna. Naštěstí už brzo pojedeme domů!

K večeri vaří Cvaldova služba houby, pro antihoubaře ohřívá mléko. Houbařům pak ještě přidává bramborový salát od oběda. Tábor je letos rozdělený na dvě party, jedna houby nenávidí, druhá by za ně dala i život (možná že jednou dokonce i dá, protože mezi houbami se vyskytují i různé záludné bestie ala ten-dlecten hřib satan) a obě ty party na mě dejkaj, to jest naléhají, aby bylo po jejich.

„Jestřábe, budou houbičky, víd’?“

„Vyhod’te to svinstvo, eště jednu houbu a stane se neštěstí!“

A já chudák mezi tím lítám, chci se zachovat na obě strany a ono to dobře nejde. Dnes už jsem vážně vyletěl z kuchyně jako čertík ze škatulky. Už jsem se nemohl udržet. Bylo s vámi to-1 lik zlobení, k tomu starosti s vagónem, nákupy atd. A vy jste já-1 ko tvrdohlavé, umíněné děti.

Odpoledne naříká Jíva a volá mne jako rozhodčího ke svému 1 kolu, které mu Rád’a prý nevyčistil po služební cestě do Pribyli-

ny, snad mu i blatník promáčkł. Co mám dělat? Jak Jívu uchlácholit? A co říci Rád’ovi, který do města ochotně jel a prokázal táboru velkou službu? Ještě mu vynadat? Těžká je moje úloha mezi vámi, hoši!

Ve čtvrt na deset večer (ještě je světlo) pískám nástup.

Ohlašuji prodloužení lhůty ke skládání písničky do Veselé

desítky, limid mrzutě volá ze stanu, že už je ve spacáku a nemůže přijít. I' o delší době se přikolébal za stálého huhlání, že myslel, že už nic nebude. A v rádcovské příručce je prý rada, aby se chodilo hr/y spát. Že je tam také psáno o nočních hlídkách a cvičeních, o lom se nezmínil! Mrzí mne podivné, klackovité vystupování limida, toho vzorného Dvojkaře. A mrzí mne i Milanův smích nad Emidovým rebelováním. Zdá se mi takový škodolibý, je v něm očividná radost, že si mně někdo dovoluje tak odporovat. Tím končí můj pestrý „radostný“ táborový den.

V půl desáté je večerka. Vedle ve stanu se hádají Světýlko s Jívou. Světýlko si chce ještě číst a Jíva tvrdí, že při světle neusne, chce se mu prý spát - a tak ať Světýlko nečte!

Jestřábe, tak nás rozsud'!

Rozsudek: Světýlko smí číst do táborové „policejní hodiny“, I o jest do deseti. Jo, ale Jíva ani Světýlko nemají hodinky. Jak to poznají, až bude deset hodin?

„Jestřábe, Jestřábe,“ volají na mne ze svého stanu. Ale já už raději neodpovídám. To jsou dva patnáctiletí studenti, kteří by mně zde na táboře měli ve všem pomáhat!

Sedím asi hodinu ve stanu s hlavou y dlaních, neschopen kloudné myšlenky. Celý den mi znovu táhne hlavou. Ranní krocení nálad při debatách o době odjezdu, počítání potravinových lístků, Emidův návrat bez vyměněných lístků, Kerkův protest proti neuznanému závodu do Olympiády, přenice o půjčování a čišťení kol, Jívový stížnosti na Ráďu, Světýlkový spory s Jívou, Světýlkův manévr proti Mířovi, dvakrát Emid, Světýlko kontra Jíva pro večerní svícení ve stanu a řada jiných drobností

to vše mi bere náladu a usvědčuje z nepravdivosti písničku, kterou mi vždy zpíváte:

„Nic mne tak netěší, jak řemeslo vůdcovské!“

Je studená noc, takové byly na začátku tábora. Jde pára od úst.

Chystám se k psaní kroniky.

Ve stanach klidně spí a odpočívají hoši kypící zdravím a mládím, kteří mi dovedou za jediný den připravit takové peklo.

162

163

••^

A já, který bych potřeboval více odpočinku než oni všichni do hromady, tu ponocuji a vzpamatovávám se z té lázně.

Úterý 2. srpna

Při večeri přestává pršet a protější břeh, respektive ostrov, se ozlatil podivným žlutým světlem zapadajícího slunce. A vtom už slyším ze všech stran volání: Duha - duha podívejte se na tu báječnou duhu! Je to jev skutečně nádherný. Tak intenzívní a zřetelnou duhu, pravidelný polokruh, jsem opravdu ještě nikdy neviděl. Letím pro aparát a poprvé v životě fotografuji duhu.

Zvláštní nádherný západ slunce trvá snad půl hodiny. Duha končí v zemi před Kriváněm, před lesy, máš dojem, že bysLk ní mohl doběhnout a nabrat si té barvy do ruky...

Večer za tmy jdeme kousek proti vodě, na písčitou pláž, a di váme se na dorůstající měsíc. Je to krásný pohled. Říčka v jeh<j záři vypadá jako rozteklé stříbro.

Čtvrtek 4. srpna

Dvacátým úsekem skončila naše letošní dlouhodobá hra Stavba Kanadské pacifické železnice, zahájená již na jaře a, zde na táboře vrcholící. Nyní zbývá jen propočítat „postavené dílce trati" a zjistit, jaké výhry dosáhne ta či ona služba. Která služba zvítězí bodově, to víme už ve chvíli, kdy přibíhá poslední služba ze závěrečného úseku.

Velká hra patřila k hlavním bodům táborového programu. Zájem o ni byl značný, což mě potěšilo. Tento zájem také způsobil, že jsme ji dokázali dotáhnout až do posledního úseku. Velkou zásluhu o zdar měli též starší gambusini, zejména vedoucí služeb, kteří hru nesabotovali (jako například loni Red) a tak neubírali mladším hochům chuti ke

hře. S přípravou mnohých úseků mi ochotně pomáhal Boy (některé i sám navrhl); byl též „pokladníkem“, vyplácel „dolary“ a prodával „stavební železniční materiál“. Letošní Stavba Kanadské pacifické železnice dokázala, že naše dlouhodobé hry s vyvrcholením na táboře ještě dlouho neztratí svou přitažlivost a užitečnost. Jde jen o to, kdo je hraje a s jakou chutí... a to je vždy v rukou starších chlapců. Podle toho, jak oni se ke hře postaví, tak hra i dopadne.

164

Tábor na Zelené říčce - 1950

Ani dobře nechápu, jak jsme mohli přežít těch deset měsíců od konce tábora! Ale v trampotách i v intenzivní práci to uteklo jako voda a nový tábor je za dveřmi!

Chlapci i já se těšíme přímo bláznivě. Snad malé dítě se tak netěší na Ježíška, jako se my těšíme na tábor!

Neděle 2. července

Ó Bože, ó Bože, tak je to tady zas, vrátilo se to, vrátilo, dočkal jsem se! Jsme na táboře!

Pondělí 3. července

Důkladná roubená kostra kuchyně, jejíž stavbu vedl Boy, je hotova a nyní v podvečer nastává slavnostní okamžik - natažení střechy. Teď teprve budu mít trochu klid, že nám nic nezmokne / našich zásob, vše bude bezpečně uchráněno před možnými li-láky. Kuchyň se střechou, to je první pevná základna všeho táborového počínání.

Ming se objevuje se zafačovanou hlavou. Dovídám se, že na něj při stavbě spadla sekyrka ze střechy kuchyně. Nezní to moc pravděpodobně. Dnes je vůbec úroda úrazů. Boy si zranil nohu, či vlastně obnovil nějaké podvrtnutí z předtáboří, a silně kulhá. Škebla si rozbil nohu o kotel. Mrož se večer řízl pilou a krvácí. Kerkovi velmi otéká ruka po štípnutí mouchou.

165

Úterý 4. července

Gábi nás při práci velmi dojímal, soustavně zvyšoval zmatek vytrubováním obsahu jednotlivých balíčků, které Ríša zaznamenával do táborové třídnice.

„Mák!" huláká Gábi, až nám uši zaléhají. „Jindra mák!"

„Ale Jindra už tady má mák zapsaný," namítá nesměle Ríša.

„Tak to tedy asi bude cibule, já to nemůžu přechíst. Riki čaj, Riki hr. mouka. Co to asi znamená hr. mouka? Riki těstoviny^ vajíčka, Riki strouhanka, hurrá, je tu strouhanka..."

„Kolik je těch vajíčků?" zuří Ríša, který nestačí hledat slušná okénka v záznamech a dělat do nich čárky.

„Dvě! Dvě vajíčka byly!" mele Gábi a zvedá přitom tři pra aby potvrdil, že vajíčka byla dvě.

Uvážíme-li, že při tomto élemtu nás obšťastňoval svými hlubokými životními úvahami ještě malý sekretář Johnny, zcela zarovnaný do hromady papírů a sáčků, které ukládal do krabic, je obraz prostředí dokreslen.

Když vybalování skončilo, dotvrdil Gábi tragédii tím, že pravil: „Táák - a teď nenápadně zmizím..." Zakopl přitom o umyvadlo naplněné až po okraj cibulí a česnekem, kteréžto*luštění se ovšem rozsypaly po celé budoucí jídelně. Poté zmíněný živočich zmizel a já se začal pomalu vzpamatovávat.

Večer pracovní morálka některých chlapců ochabuje, a tak za tmy svolávám „našed ke kuchyni", kde za svitu petrolejky hřímám do duší všech lotrasů, kteří utíkají od kopání sklípků nebo si uprostřed vřavy prvních táborových dní klidně tlučou papíry na poličky ve stanu. Slibujeme si, že zítra dokončíme stavbu tábora se všemi náležitostmi. Při rozhovoru se chechtáme filozofickým úvahám sekretáře Johnnyho, mnohé se teprve zde dostávají na petrolejové světlo tábornické veřejnosti - a pák si společně vzpomínáme na jednotlivé události minulých dní, abych je "mohl zapsat do kroniky. Johnny - táborový sekretář. Nazval ho tak tuším Ríša při stavbě tábora a tento titul Johnymu seděl. Johnny se tvářil vážně a důležitě, občas vzal do ruky nějaké dřívko nebo hřebík a snažil

se pomoci Zdeňkovi při stavbě podsady. Zdeněk se totiž rytiřsky ^aMdl, že bude bydlet společně s Johnym.

„Do zejtrka bysme to mohli postavit," říkával Johny, znalecky
166

prohlížeje staveniště podsady a nic nedbaje, že množné číslo slovesa „postaviti" zde vůbec nepřichází v úvahu.

Během tábora projevil Johny několik pozoruhodných vlastností. Zásadně nepsal domů, poštuchoval kdekoho, ale křičel .1 slzy ronil, když si to někdo nedal líbit. Právě pobouření citů a mysli u Johnyho nastalo, když se měl ráno mýt. Olízl si svou hezkou tvářičku jako kočička - a bylo po mytí.

Když se k tomu přidá ještě skutečnost, že Johny se nedal před láborem ostříhat, ač toho bylo akutně třeba, a že mu vlasy přerůstaly po celých dalších šest neděl tábora přes věčně zapnutý límeček košile, není divu, že se podobal Šmudlíkovi z jedné obrázkové knížky.

Hluboké filozofické úvahy Johnyho (jako například, že ještěrky žijí povětšinou jen na druhé straně řeky) dodávaly zvláštní pŕvab našemu táborovému životu.

V úsecích Zlatého údolí projevoval Johny většinou velké nadšení a statečnost. Na zpívandách ve ztemnělé kuchyni byl často vídán. Nescházel při žádném táborovém podniku.

Až překoná svůj dětský nátěr, stane se Johny dokonalým chlapcem. Bude to do příštího tábora? Kéž by!!!!

Středa 5. července

Je tropické vedro, a tak vyhlašuji po obědě poprvé oficiální koupandu. Jdeme pod skálu, ale jen asi třetina lidí. Voda je tu čirá, zelená. Chlapci skáčou ze skály, plavou pod vodou, bílé kameny a písek svítí - a vzadu se vypínají hory a lesy. Báječný pohled!

Světlo najednou křičí: „Támdlec je ryba!"

Radek tam letí, ryba je ale zabítá, čerstvá. Poznává v ní lipana. Je to velký kus a Radek ho pak v táboře vykuchal a upekl.

Maso bylo výborné.

Jindra - obhájce chudých.

Proč jsme mu tak říkali? Protože ať jsem napomenul kohokoliv, vždy se ho zastal, někdy i plamenně - zejména Milana, v němž viděl vzor chlapecké dokonalosti.

Na fotografii má Jindra svůj známý „táborový“ výraz, kterým mi vždy silně připomínal tragikomickou postavu rytíře Dona Quijota. A skutečně takovou úlohu na táboře Jindra hrál!

167

V základě slušný, čestný, spravedlivý chlapec, do jara jeden z nejlepších našich hochů vůbec, změnil se v předtáboří a pak hlavně zde na táboře ve věčně rozezleného, popuzeného člověka. Stále mu někdo domněle ubližoval, každý vtip si vykládal jako urážku, stále byl s někým ve sporu. Citlivý snad jako ještě nikdo před ním u nás v oddíle, několikrát i docela rozplakaný. Sám mnohdy jízlivý a bezohledně zertující o druhých, byl nešťastný nad každým šlehem, který mu kdo uštědřil.

Když měl službu, vyhrožoval všem, kdož nepřišli na minutu přesně k jídlu, že nic nedostanou. Sám ale skoro ani jednou nepřišel k obědu včas a službu uváděl v zuřivost.

Mnohdy zmizel i na dlouhé hodiny z tábora, jen se svým deníkem.

Těžce zklamaný svým spolubydlícím Milanem, který tíl ke všemu střízlivě lhostejný a neměl trošku smyslu pro kamarádství, prožíval nešťastný Jindra krásné dny tábora většinou jako vyděnenec.

Pokazil tak tábor sobě i mnohému z nás,, přičinil se o spousty mrzutých chvil.

Pondělí 10. července

Přijíždí Cvalda z Prahy. Boy a jiní chlapci mu běží naproti se čtyřkolákem pro kufry - a za chvíli se nám už zjevuje milý hromotluk na táborové „dálnici“, kterou při té příležitosti náležitě zválcoval svými osmačtyřicítkami. A hned je ho všude plno, vybaluje kufry, haleká, vyhrožuje, troubí na trumpetu, boxuje, zkrátka kouká, aby byl tábor vzhůru nohama, což se

mu poměrně daří. Se Škeblou hned dává dohromady táborovou kapelu, pro mne vybalil bublaninu, praštil mě dvakrát do hlavy a v Boyově stanu zbořil společnou postel. Středa 12. července

Radek odjel ráno na kole do Hrádku nakoupit, co se dá, a hlavně se pokusit o výměnu lístků českých za slovenské. Dlouho se nevracel a má fantazie pracovala na plné obrátky. Přejelo ho auto - narazil na strom - teď je někde na operačním stole - za několik hodin se to dozvím a budu u něj y nemocnici. Předtucha se skoro vyplnila. Škebla a Ming, kteří jeli pro 168

chleba do Pribyliny, přinášejí zprávu, zmatenou a nesrozumitelnou, že viděli v Pribylině Radka uplakaného a potlučeného na nějakém autu, bez kola. A když je Radek spatřil, vyskočil, sebral Škeblovi kolo a řekl mu, aby chvíli čekal, že přijede brzo, a zmizel kamsi ke Hrádku.

Radek havaroval!.

Kerk mu jede naproti. Radek přichází pěšky, zdrchaný, rozbitý, v nose má plno krve. Kolo mu vede Kerk. Rád'a se potácí, začíná zase trochu „nabírat“ a říká: „Teď mně, Jestřábe, nech, až se vzpamatuju, já ti všechno vysvětlím.“ Celou tragédii se dovídáme za chvíli.

Radek v Hrádku celkem úspěšně nakoupil, vyměnil české lístky na maso za slovenské - to byl hlavní účel jeho cesty - a když jel zpátky na Pribylinu, chytil se za auto s kládami. V zatáčce klády Radka vymrštily z kola, hodily ho do pole (naštěstí!) a z kola zbyly pod autem trosky. Auto trosky sebralo a dopravilo je do tábora brněnských děvčat.

Pavel pro nejede, cestou ho chytí děsný lijavec a přiváží zbytky zničeného bicyklu na ramenou. Zachránilo se jen sedlo, řídítka a obutí. Kostra, ráfky, střed jsou totálně zničené. Kolo patřilo Tonymu a bylo jedno z nejlepších v táboře. Tony mu tu škodu ovšem nahradíme. Zprávu o zničení svého kola vzal na vědomí celkem klidně. Až mne to překvapilo.

Radek se ještě během dopoledne vzpamatoval a k večeru už ho slyšíme zase řídit při přípravách na Třináctou noc.

Neděle 16. července

Lovíme plchy. Viděli jsme ta podivná zvířátka několikrát, ale vždy jen tak letmo. Občas nám ty potvůrky okousají chleba v bedně. A dnes večer jsem chtěl sundat z beden krabici s neroztříděnými potravinami a jak jsem s ní hnul, ukázal se na ní plch. Tvářil se velmi rozpačitě, zmateně, asi jako když přistihneme váženého občana při nějaké klukovské rošťárně. Seskočil na krajinkovou stěnu kuchyně, ale Glen ho chytil a už ho nepustil. A hned s plchem do sklenice od marmelády. Prohlíželi jsme si toho podivného nočního skřítku s tělíčkem jako myška, oháňkou jako veverka a hlavičkou jako zmenšenina hlavy je-/evce.

Já jsem zatím začal otvírat krabici s potravinami, kterou jsme
169

předtím s Glenem sundali, ale najednou - jejda, pozor! - z krabice vyskočili další dva plchové, hrom do nich uhoď, to jsem se lekl! Jeden nám utekl, ale druhý byl chycen a přidán k prvnímu. Dali jsme je pod drátěný poklop, ale když jsme je přemísťovali do krabice, utekli. Zjišťuji, že nadělali v potravinách pěknou paseku, rozkousali několik sáčků s moukou a strouhankou.

Pátek 21. července

Táborový oheň je spíše veselý než vážný, nemálo k tomu přispěly i židličky našich gambusinů. Zatím co já trůnil na fortelně udělaném křesle, hoši seděli na stoličkách vlastní výroby, většinou podezřele se kolébajících. Nejlepší to měl Kerk, jemuž se židlička nějakým zázračným patentem automaticky rozložila na jakési pojízdné kanape. Kerk na takto utvořené lože labužnický ulehl, dal ruce za hlavu (chvílemi je zase měl<na bříše a prsty točil mlýnek) a já jen čekal, že ještě vytáhne nějakou měchuřinu a nacpe si z ní tabákem fajfku.

Netrvanlivostí židličky byl také velmi rozčarován malý Johny. Napřed mu u ní upadly oba lenochy, čili opěradla, které pak někdo omylem přihodil do ohně. Za chvíli se mu porouchelo celé pozadí a upadla i levá noha stoličky. Tu si Johny pořád, přidržoval, a tak byla situace jaksi taksi zachráněna. První vážná chmura přelétla Johnyho líce teprve tehdy, když se mu u židličky utrhly také obě zadní nohy. Chvíli se pokoušel držet rukama i tyto dvě okončtiny, ale pak se nějak propadl pracně skloubeným sedátkem až na zem a tu se situace stala neudržitelnou. Židlička se rozložila asi na osmnáct kusů, Johny ji odevzdaně odložil stranou a usedl do trávy.

Úterý 25. července

Gambala! Kdo nebyl na našich táborech, bude se asi udiveně ptát, co to ta gambala je. A když mu řekneme, že je to slovo, kterým ohlašujeme jídlo v táborové kuchyni, bude se divit ještě víc.

Jak to vlastně vzniklo?

Gambala je jméno jakési mořské ryby, kterou nás zásobovali za okupace v druhé světové válce Němci, když odvezli hodnotné maso z Čech do Říše.

170

Slovo gambala jsme používali v oddíle na výpravách pořád v ironickém tónu. Začalo to myslím na vícedenní výpravě do Zeleného údolí a pak už se gambala říkalo každému jídlu. „Gambaláá!“ řve služba ráno z kuchyně, když má snídani uvařenou a rozdanou do šálků. „Gambaláá,“ nese se z kuchyně parným vzduchem v jednu hodinu, když v šálcích kouří polévka. A tak je to pořád, až do večere. „Už je gambala?“ ptá se lid po návratu z koupání těch, kdož se koupat nešli. Nikdo se nesníží k tomu, aby se zeptal „už volali k večeri“?

Končím tuto stať. Jdu na gambalu!

Čtvrtek 27. července

Obětavá služba Kerk - Ming - Viki - Škebla. Teď je půl deváté večer. Už od sedmi zase strašně leje, po několikáté dnes. Kerkovci s Boyem, Zdeňkem - a snad s Cvaldou - připravili k čaji

dobrou pomazánku j- a teď večeri v děsném lijáku roznášejí do stanů Kerk, ^Viki ajŠkebla. Jsou jen v plavkách. Liják je hrozný a studený. Říkám Škeblovi, aby si vzali impregnáky. Takhle je to prý lepší. Už po řadu let máme takový zvyk, že služba v lijáku roznáší sama od sebe, bez jakékoli výzvy, jídlo do stanů. Je to také jeden z nepsaných zákonů našeho oddílu. A přece mne to sebezapření hochů ze služby vždy tak nějak udiví a až dojme.

Pátek 28. července

Za úplňkem. Večer je úplněk. Některými chlupci tato skutečnost nehne, ale víte, co znamená úplněk pro ty, kdož se cítí být potomky pravých Hochů od Bobří řeky?

Čekáme chvíli na náměstíčku. Měsíc jako velká oslnivá lucerna začíná svítit skrze husté stromy nahoře na druhé straně řeky. Někteří hoši na naše volání přibíhají, ale zase brzo mizí ve stanech.

Vycházíme z tábora. Jdeme proti řece. Tam u splavů pak sedíme, zpíváme a povídáme si. Měsíc pluje po bezmračném nebi a hází svůj bledý svit do vody nad jedním ze splavů. Jsme tady dlouho. Měsíc jde svou tajemnou předurčenou cestou, mívá černé obrysy stromů a my sledujeme jeho dráhu.

171

Sobota 29. července

Táborový kolotoč. Nevím už, kdo to vynalezl - snad Emid na loňském táboře. Jedno z našich lan je přivázáno nahoře na vysokém stromě a dole má sedátko. Na sedátku se uvelebí podnikavý gambusin, bolně pohlédne na jásající dav, rozběhne se (se sedátkem k tělu těsně přiraženým) a už se s ním sedátko odstředivou silou zvedne a točí se kolem stromu ve velikých obloucích.

Jalovce v dosahu sedátka jsou jakoby opelichané. To poletující gambusinstvo si odneslo jejich ostny zapíchané do těla při některých nezdařených letech. Balvany jsou chlazené nebo ze země vyražené, rovněž z tohoto důvodu. Ale lid si žádá „chléb a hry“, a tak má sedátko pořád dostatek nových odvážlivců,

kteří se nezaleknou nějakého toho přistání v pichlavém jalovpi
či na kameni.

Neděle 30. července

Žádost

Jeho Blahorodí a Slovatný Pan Škebla Škeblovič, toho času v
táboře u Pribyliny.

Vážený pane,

při prohlídce své účetní knihy jsme zjistili, že nám dosud
dlužíte práci za 2 (slovy dvě) almary, které jste si ráčil
vykoledova-ti během svého milého pobytu v našem táboře
svou vzornou a všechny nás tak povzbuzující flinkárnou.
(Jedna almara byla za špinavěj emál, druhá za úklid,
respektive za neúklid.)

Plně chápeme, že Váš svobodomyšlný duch je vysoko
povznesen nad podobné lapálie, jako je zaschlá nudle na
emálu nebo sedům ponožek a jeden stoprocentně využitý
šnuptychl ve ška tulí na jídlo. Ale račte uznat, že pořádek je
pořádek, voko za vo-ko, zub za zub, pohlavek za pohlavek a
práce za almaru LI dejtež proto Bohu, co je božího, císaři, co je
císařovo, a tábora, co je táborového.

U zásobáku stojí dvě kola. Jsou zmazaná jak zákon káže a jak
jen naše mužstvo dovede kola usmolit. I popadnětež ruče
hadrů všelikých i papírů a koukejte, aby kola byla čistá aspoň
tak, jako byla v den příjezdu do tohoto místa béd a nářků těch,
kdož koupili nějakou almaru.

A Vaše hruď (samozřejmě po vyčištění kol) se bude nadýmat
pýchou, že jste odjel z našeho tábora s čistým štítem, bez
dluhů

172

almarových, a zpráva ta rozletí se po nivách českých i
slovenských a ještě děti Vašich dětí si o Vašem činu budou
vyprávět. Za správu almarové trestnice
podpis nečitelný

Pondělí 31. července

O ušlechtilosti ducha. Je mnoho a mnoho příznaků, z nichž lze usuzovat na ušlechtilost povahy chlapce. Jedním z těchto příznaků je jeho chování k mladším kamarádům.

Pánovitý, nadutý tón, rozkazovačný nebo věčně výsměšný, škádlení a utiskování, uplatňování své síly a moc staršího nad mladším, to vše mluví řečí neomylnou o tom, že ušlechtilost nezaujímá příliš mnoho místa v srdci takového chlapce.

Táborové popěvky, úsloví a cintaniny:

Gambalááá! (Znovu vzkříšený pokřik služby, vznikl za německé okupace.)

Já si du mejt emál! (Říká se a hned se odchází, když Radek spustí stavidla své výmluvnosti a začne něco vyprávět - obyčejně, jak si užil na horách)

Jasák! (Jasně, samozřejmě)

Při sám Boh, Janko, chceš po pyske??

Už se mně to rýsuje!

Čtvrtek 3. srpna

Kdo z vás mi způsobil na táboře největší nesnáze?

To je vždycky těšení na tábor a povídání o něm, když jsme ještě doma. Začne to vždy s jarními výpravami a stupňuje se to, čím víc se blíží prázdniny.

Ale pak přijde tábor a my stojíme tváří v tvář tvrdé skutečnosti. Sny z předtáborových výprav-se rozplynou a táborníci kromě různých pěkných věcí, které prožívají, musí se také potýkat při službě s pálícím čmoudem u kotlů, kupami špinavého nádobí, různými malými i velkými nepříjemnostmi. Lenost, sobectví, zbrkllost, hněv, vše zde má svoje veliká loviště a leckdo se neudrží a selže. Všichni nejste dokonalí a vaše jednání mi působí všelijaké nesnáze a trampoty, které mi ztrpčují práci a berou mi dobrou pohodu, kterou bych jinak mohl na táboře mít.

Rozděлил j.sem si vás do čtyř skupin, podle toho, jak kdo mi

173

bere radost z tábora. Neuvedu zde zatím jména - a snad je sem nenapíšu nikdy. Jen čárky udělám, aby bylo jasné, kolik lidí

patří do té či oné skupiny. Na požádání však každému soukromě řeknu, kam jsem si ho zařadil.

Středa 9. srpna

Ztratil se Gábi!

Po skončeném dvacátém úseku dlouhodobé hry chceme hned začít úsek č. 21 a večer snad dokonce i úsek č. 22. Byl by to rekord, tři úseky za den, a dnes k tomu máme poslední příležitost - a služby jsou tak napjaty, která ve hře Zlaté údolí zvítězí... Pískám nástup k 21. úseku, ale chybí Gábi! Kde je? Někdo ho viděl naposledy za rozvodněnou řekou na špičce ostrova, kde působil při právě skončeném úseku. V táboře ho nespatriil dosud nikdo, ač všichni ostatní „ostrované“ jsou už dlouho zde. Voláme, hledáme, pískáme, Gábi nikde!

Drahocenné minuty pozdního posledního odpoledne míjejí, kromě tohoto úseku nás čeká ještě tolik práce — a my tady ztrácíme čas čekáním na poděsa Gabiho.

Hoši se bezstarostně rozcházejí ze zrušeného nástupu, ale moje nervy, vydrážděné stovkami potíží a starostí, pracují naplno a kreslí obraz utopeného Gabiho, jak ho voda otlouká o pobřežní kameny a zase točí ve zpěněných vírech. Ano, Gábi je opravdu schopen se utopit tam, kde se ostatní bezpečně dostali přes řeku. Naposledy ho viděli, jak chce přebrodit pochybnými mělčinami pod skálu.

Pískám znovu nástup a sestavuji pátrací záchrannou výpravu. Půjdeme po proudu řeky. Olda v táboře zatroubí, kdyby se Gábi objevil v době naší nepřítomnosti. Velmi mne udivilo, že se k pátrací výpravě nepřihlásili všichni!

Běželi jsme po proudu řeky, naplnění nejtěžšími obavami (nejvíce ovšem já), zastavujeme se na místech, odkud je vidět na naše koupací prostory pod skálou, a když přicházíme k mělčí vodě, říká Johnny: „No tady by se přece musel zachytit, kdyby se tam někde nahoře utopil!“

Pospícháme dál po břehu, pískáme, Ming mi zakřičel do ucha hromové Gáábííí, ale nikde nic. Jen voda řve a ječí. A najedou -slyšte - troubení! Olda troubí! Gábi je tedy nalezen! Vracíme

se spěšně do tábora, já se cítím jako znovu narozený a umiňuji si,

174

že už víckrát nepojedu na tábor, alespoň ne s takovými hochy, jako jsou ti, kdož mi zde letos působí takové trápení svými ztřeštěnostmi, náladami a podobnými „fíky“.

Gábi je už v táboře, nevinně se chechtá a vykládá, že šel někudy „okolo“, přes Šestnáctku, aby řeku přešel pohodlněji. Neví nic o strachu, který jsem kvůli němu přestál, a já -jako jedinou odplatu - nařizuji, aby dostal pořádného hobla.

Dlouho zpíváme u táborového ohně a pak pronáším několik slov na ukončení tábora. Srdce by toho chtělo říci tolik, ale hlava, unavená rušným dnem, odpírá sestavit pocity srdce do řeči, která by nějak hlouběji zapůsobila. Dohadujeme se na názvu tábora. Už dříve jsem navrhol „Nejdelší tábor“. Viki návrh pozměnil na „Tábor dlouhé doby“. Kdosi dal návrh na Orlí tábor (podle orlího hnízda naproti táboru). Ale nakonec zvítězil nečekaně název, který jsem mimoděk už loni použil v kterémisi dopisu či táborovém zápisu a který zde teď někdo připomněl - Tábor na Zelené říčce.

Přidáváme jednu písničku za druhou a po večerce ještě dlouho stojíme u ohně - a pořád se nemůžeme rozejít...

175

Tábor pod Hlídkovou skálou - 1951

Pátek 6. Července

Cestou se k nám přidružila černá zatoulaná ovce, pořád bečí, hledá stádo, pobíhá kolem, ale nechce od nás. Jde s námi až do tábora, kde ji nakonec chytáme a dáváme do Unkasova prázdného stanu. Kolem nás jdou dva muži do Příbyliny.

Posílám za nimi Lassyho, aby v Příbylině vyřídili, že je u nás zatoulaná ovce. Lassy se ale dlouho nevrací, ač jsem ho poslal za těmi lidmi několik minuté poté, co prošli kolem tábora.

Mám obavy, kde je, a tak posílám za Lassyem Stená.

Vzápětí se vrací Lassy. Kde je ale Sten? Lassy ho .nepotkal, i když je skoro nemožné, aby se minuli! Ženu za ním Lassyho. A

sotva odklusal, už je tu zase Sten a říká: „Jestřábe, Lassý není nikde k spatření!" Myslím, že spadnu pod postel nebo mne raní mrtvice či cosi podobného. Mám jen strach, že mi Sten náhle zmizí před očima jako duch. Nic z toho se naštěstí nestalo -a Lassý konečně přišel taky.

Ovci večer pouštíme ven ze stanu, do něhož musíme na noc uložit nádobí. Ovce mizí, ale v noci bečí u stanů a bouří nás. Hrom do ní!

Neděle 8. července

Co jsem slyšel ráno ve stanu: Ríša utíká ke Glenovi a říká: „Hele, Glene, umíš ošetřit tržnou ránu?"

Děším se, co se stalo, ale Ríša už pokračuje: „Já totiž chci Mirkovi utrhnout hlavu. Tak aby byla nějaká první pomoc!"

176

Pondělí 9. července

Večerní zpívandy. Nevím, kdy už to začalo. Na některém dávném táboře. Večer jsme usedli na lavičky a na bedny kolem kamen a zpívali jsme a povídali si. Tyto černé hodinky se u nás udržely dodnes.

Služba ještě rachotí nádobím, tma houstne a na náměstíčku se ozývají hlasy: „Jestřábe, bude zpívanda? A vyprávěnda?"

Chlapec-ospalec se už napřed zabezpečuje: „Ale není to povinný, Jestřábe, že ne?? Víš, já jsem dneska tak nějak vospalej..." (Zatím je ale ospalý takřka vždycky, nejenom dnes!)

Ale jiní hoši by nevynechali večer v kuchyni za nic - to musí být skutečně něco vážného, když nepřijdou! Je jen málo těch, kdo nemají smysl pro černé hodinky v kuchyni a raději si ve stanu čtou nebo jdou dokonce spát.

Gambusin za gambusinem se pomalu trousí cestičkou z tábora do kuchyně. Na náměstíčku planou ještě ve stanech světla, ale jedno po druhém zhasínají.

A v kuchyni je živo! Mužstvo zjišťuje, „kdo to sedí vedle", protože většinou si nevidí do tváře.

Začínáme písničkou. Napřed veselou, říznou. Letos to byly zejména U mravenčí skály, Poštovská, Cimarron... Přejdem k vážnějším písním je zpravidla Oklahoma, Ovečky bílé. A potom už to začne: Jak staré lásky zapomenít, Houpej se, člunku, Virginie, My pluli dál a dál... Sem tam se přišourá ještě nějaká tmavá postavička - opozdilec.

Tiše se nese do tmy náš zpěv. Les šumí na dosah ruky, řeka temně hučí. Jsme daleko od všech lidí, odkázaní jen sami na sebe. To vědomí odloučenosti a společných zájmů a zálib nás ještě více sbližuje. Každý zpívá a je naplněn podivnými myšlenkami, u každého jinými, a přesto v zásadě stejnými. A náladu z nich vkládáme do svého zpěvu.

Za hodinu kuchyň oněmí, ráno zde bude jasno, světlo. Ani stopa nezůstane z kouzla této chvíle. Ale teď tu kouzlo pospolitosti je, tklivá nálada tiše ťuká na naše srdce i mysl a zjemňuje je, utvrzuje v nich touhu po dobru, spravedlnosti, hrdinství.

Minuta za minutou plyne do říše Věčnosti. Zpěv je tišší, tu a tam se zvedne postavička a s temným „brou noc“ mizí ve tmě. Ale vytrvalci sedí dál a dočkají se i „vyprávědy“, která zejména letos nesměla žádný večer v kuchyni chybět.

177

Strašidelný příběh, opakovaný snad již stokrát, je znovu rozvíjen a v duchu prožíván. Jen klidné oddychování těch, kterým tma snesla spánek na oči, doprovází můj hlas. „Este něco! Este něco krátkýho!“ dožadují se nezmarové po skončení.

Sten, který chodí rád brzo do postele, je usazuje: „Ale už dost, zejtra je taky den!“

Jdeme spát. Náměstíčko tone v tichu. Šeptáme, není chvíle pro hlasitý hovor.

Černá hodinka u kamen končí...

Čtvrtek 19. července

Poslední hodiny před návratem mužstva do tábora byly pro mne pekelné. Rozdělal jsem oheň a běžel s dvěma bandaskami

a emálem pro vodu. V půli cesty mne napadlo, že oheň uhasne, tak jsem bandasky nechal na zemi a utíkal zpátky. U ohně jsem zjistil, že potřebuju sekerku na dříví. Tak jsem pro ni pádil do stanu. Ve stanu jsem si přitom chtěl poznamenat, že mám udělat medaile. Ale v peru nebyl inkoust. Chtěl jsem si pero naplnit, ale převrhl jsem lahvičku na deku. Byl jsem špinavý-jako čuně od inkoustu, na rukou inkoust, na nose inkoust, za uchem taky, utíkal jsem se tedy umýt. Přitom jsem zakopl o ty bandasky, co jsem si tu odložil, upadl jsem. Jen jsem se umyl, letím k ohni, ale ten zatím uhasí. Hledám sirky a praštil jsem se do" hlavy o postel. Zatopil jsem znovu, ale pak jsem nemohl najít zakutálené bandasky.

A tak to šlo pořád dokola až do půl desáté večer, kdy přišlo mužstvo. Byl jsem uhoněnej jako přízemní chrt!

Neděle 22. července /

A byli zapsáni do lejstra táborového na památku věčnou... Před několika lety jsem si udělal takové lejstro, sestávající zatím ze tří listů... A do toho postupně zapisuju jména těch, kdož s naším oddílem za mého vedení tábořili.

Každý rok přibudou do lejstra samozřejmě nová jména. A ke jménům starým i novým přidám vždy jedno kolečko za právě absolvovaný tábor. . -

Až dosud jsem si vedl tuto statistiku jen jaksi soukromě a ob-
178

čas jsem ji na táboře nebo v klubovně na „sobotách" předvedl pro zajímavost. Ale na letošním táboře jsem nové hochy (to jest ty, kdo jsou s námi na svém prvním táboře) poprvé zapsal do lejstra veřejně, slavnostně.

Stalo se tak dnes, v neděli 22. července, a bude se tak dít i po všechny tábory další, dá-li pámbu zdravíčko.

Do lejstra nově přibyli: Blesk - Bor - Ďásek - Dynda - Gingo - Inža - Jenda - Kuba - Kuchtík - Lassy - Ledňáček - Rob -Simba - Sten - Unkas - Zorro. Celkem 16, abnormálně velký počet!

Úterý 24. července

Schází nám „machr“. Kdo je u mne machr? Někdo šikovný, bystrý a všímavý gambusin, který by sám, bez jakéhokoliv nabádání zařizoval v táboře a také, doma v klubovně všechny potřebné technické věci, správký atd.

Takový machr by tady v táboře nemohl nechat nesložený a nespravený gumový člun čtrnáct dní u kuchyně, nedopustil by roz-viklané stoly a lavice v jídelně, nepoužitelný stožár, nepohodlnou latrínu, nemožně se vybírající schránku na dopisy, vyvlé-kávající se držátka u nových bandasek, rozhašená kolečka u čtyřkoláku, nesmyslné uskladnění pil, lampy bez cylindrů, zmatek s hadry na utírání, pokřivené, nevyklepané poklice, pe-pika bez násady atd.

Sám ze své vlastní iniciativy by dbal na pořádek v takových věcech, obstarával by správký.

Zatím všechno čeká většinou na mne, až to či ono objevím a začnu o tom hovořit na nástupu a ptát se: „Tak kdo se na to dobrovolně přihlásí?“

Mívali jsme v oddíle báječné machry. Prvním z nich byl Vítr, pak Sněhura, Bálů, Flik i jiní.- Posledním, nezapomenutelným „dědkem Sévou“ rod machrů jako kdyby vymřel. Od Sévova odchodu se u nás nevyskytl už ani jeden machr.

Je to děsná škoda!

Jak by takový machr pomohl mně i oddílu!

Najde se mezi námi? Mohla by to být celá machrovská parta. Několik lidí dohromady.

Pámbičku, prosím Tě, udělej něco v té věci - a dej nám machra!

179

Úterý 31. července

Pavel se řítí z Hlídkové skály!

Dnešní dopoledne se nám mohlo stát osudným. Nescházelo mnoho, a náš tábor mohl skončit předčasně tragédií.

Pavel přebrodivl řeku (při dopoledním koupání pod skálou) a s fotoaparátem se začal škrabat na Hlídkovou skálu.

Když byl nad místem, kde vyvěrají pramínky, dal jsem mu výstrahu, aby dále nelezl. Ale Pavel vystupoval výš a výš, což jsem bohužel nepostřehl, ležel jsem na písku se zavřenýma očima.

Uviděl jsem pak Pavla znovu, až když byl již v nejvyšší třetině skály. Na můj výkřik „Ihned zpět!“ Pavel odpověděl, že už to dolů asi nepůjde a že vyleze až nahoru.

Věděl jsem skoro určitě, že je to nemožné. Skála je nahoře převislá a tento převis je ještě tvořen hlínou, mechem a trávou.

Pavel si v tvrdé hlinité stěně - skoro kolmé - dělá nohou schůdky. Dole z pláže ho pozoruje mlčící dav. Jímá mne hrůza, protože vidím nebezpečí, ba předvídám zcela jistý Pavlův pád. Ale nemohu mu už nijak pomoci. V duchu vidím, jak vše bude probíhat. Pavlovo řítící se tělo, otloukané o skálu, pád d.o vody, krev, transport do nemocnice - snad smrt, příjezd Pavlových rodičů, zkažený tábor nás všech.

A teď - hrůza, mé představy se vyplňují. Ozval se podivný zvuk, Pavel uklouzl a řítí se dolů. Zastavuje se mi takřka" srdce a hrouťím se na písku.

Pavel se křečovitě snaží zachytit se holé tvrdé skály. Úplně kolmá stěna se blíží úděsnou rychlostí. Pavel se pokouší dostat trochu vlevo, kde svah není tak strmý, ale nedaří se mu to.

Kolmá stěna už je tady. Těsně nad ní se Pavel zastavuje. Chlapci dole se začínají smát. Jejich napětí povolilo, -ač ještě zdaleka není vyhráno. Pavel neví, jak dál dolů, nebezpečí pádu ještě zdaleka nepominulo. Nechápu tu bezstarostnost chlapců, ani to, jak rychle se zotavili z toho strachu. Snad že nemají tu zodpovědnost, jakou mám já.

Nervovým napětím mne rozbolela hlava. A v mém operačním řezu pod žaludkem začalo prudce cukat a bolet.

Pavel se později přece jen dostal šťastně dolů a přišel se omluvit za svou neukázněnost. Pád odnesl celkem lehce, nepatrnými odřeninami.

Sobota 4. srpna

Cintaniny, písničky a historické výroky letošního tábora: Nicky nastaly velký hicc! (Říká se v době vedra a ironicky, když teploměr klesá na dva stupně nad nulou) Kuchťýku, chceš přes tykadla? Ty jsi fádni KDva ze školských výroků Světýlka) Nerecituj! (Říkal Světýlko a po něm i ostatní) Ťuňťa - též ťuňťala.

Středa 8. srpna

Večer za velkého vzrušení zahajujeme závěrečný úsek táborové hry. Dnes opět po devíti letech prolétne vzduchem z obrovské výše červený míč. Poprvé po devíti letech se opakuje vzrušující, legendární úsek, jímž tehdy končila hra „Po stopách Alvareze“, o které po devět let četli potomci účastníků Tábora Alvareze jen v kronice. Dnešní úsek není úsekem obyčejným, je to slavná událost, opakování dávné historie.

„Klíčem“ je Pavlův tenisák, který jsem obarvil červeným inkoustem. „Ochozem“ naše písčová pláž, po které se tentokrát chytající Rodrigo smí pohybovat libovolně, nikoliv jen v omezeném kruhu. (Dnes je to vlastně místo Rodriga nový hrdina Ri-cardo.) Míč tentokrát poletí z větší výšky a ne kolmo dolů, nýbrž přes řeku, velikým obloukem.

Každá pokusná střela letí z Hlídkové skály několik vteřin. Většina střel padá do vody nebo dokonce pod skálu na kamenitou suť. Mingovci a Tonyovci klíč nechtyli. Každý červený míč doprovází diváctvo řevem, který je slyšet až v táboře.

Oldovcijsou zatím jediní, kdo chytili! Největší napětí vládne při nástupu Ríšovců. Chytí-li klíč, budou ve hře na body první za předpokladu, že Členovci míč nechtylí. Jde o první místo! Chytí-li Ríšovci, musí chytit i Glen, aby uhájil těsné první místo.

Glen je rozčilený jako málokdy. Vzrušení se znovu vzrývá i v těch, kdo mají úsek za sebou a nemohou nic ztratit ani získat. A už letí červený míček, padá Zorrovi na prsa, odrazem se vy-mršťuje a padá obloukem na zem. Zorro nechtyl!

Glenovci jásají. I když míček nechytí, jsou první.

Ale oni pak chytí!!!

Úsek končí a tím i celá hra Znovu do říše Montezumovy, kterou jsme zahájili 25. února.

181

Naše tábory

Když jsem jel před mnoha a mnoha lety na svůj první tábor jako naprosto nezkušený nováček, nikdy jsem si nepomyslel, kolik táborů za ním ještě přijde.

Jeden za druhým se k sobě řadily, léto za létem jsem táboření věnoval - a pokaždé jsem se domníval (alespoň v prvních letech), že je to naposledy, příští rok že změním způsob svého života a na tábor už nepojedu.

Ale osud a okolnosti chtěly jinak. Vedení tábora se mi stalo takřka nutností a dnes si svou „dovolenou“ bez tábora a tisícových starostí spojených s jeho řízením nedovedu ani představit.

V mé mysli táhnou vzpomínky na všechny ty slunné i deštivé dny v našich táborech i na stovky chlapců, dobrých i méně dobrých, kteří na nich prožili pod mým vedením svou pohádku chlapeckých let. Každý tam získal něco užitečného, zlepšil se a mnohému se naučil. Převážná většina chlapců také vyrostla v pořádné lidi, vzorné občany republiky.

Naše tábory se každým rokem zdokonalovaly, až jsme se vypracovali na úroveň, kterou lze jen sotva nějak zlepšovat. I průměrný počet táborů na jednotlivce se pořád zvyšuje. Na začátku mé táborové činnosti byli chlapci s dvěma třemi tábory vzácností. Dnes je v našem oddíle obvyklé, že mají za sebou pět šest táborů, a vzácností jsou ti, kteří se po jednom či dvou táborech neúčastní pro nezáměr těch dalších.

Každým táborem přibývaly nové praktiky a zvyklosti. Kdysi to byla třeba čísla na šálcích, rozdávačka, předávací lejtro, bodování služeb, manévry, Třináctá noc atd. Později k tomu přistupovaly další novinky, zejména dlouhodobé hry, táborová stovka, znaky táborů, příručka Tábornická moudrost.

Jakou práci to dalo, než se to či ono objevilo, vyzkoušelo, zařídilo! Stovky a stovky hodin spolykaly horečné přípravy na všechny tábory a já si často myslel, že moje nervy ani nevydrží napětí, kterému byly vystaveny. A přece vše nepříjemné, co bylo chtě nechtě s těmi pětatřiceti tábory spojeno, ustupuje a zůstává jen pěkné vzpomínání na všechna ta léta, věnovaná chlapcům.

Dávno dávno odrostli a odešli z oddílu chlapci, s nimiž jsem byl na prvních táborech. Dávno zarostla louka, kde stál Mohykánský tábor a změnila se místa v kraji Sluneční zátoky a na Bobří řece. Pro vás, účastníky táborů nových, dnešních, a pro čtenáře mých knih napsal jsem tuto kapitolu s přehledem, jak naše tábory šly za sebou a čím se zhruba vyznačovaly. Snad vám je tím trochu přiblížím.

Tábor v Zátoce neznáma - 1925

byl mým prvním táborem vůbec. Jako velmi nezkušený mladíček jsem se vydal asi se šesti či sedmi chlapci tábořit. Ani jeden z nás předtím tábor na podsadách neviděl, natož aby jej stavěl! A přece jsme se toho odvážili. Neměli jsme s sebou žádné nářadí ani hřebíky, jen několik hrnců a kotle - a nějaké rozdrbané stany. Naštěstí nám podsady a táborová kamna přenechal 35. oddíl, který právě tábor skončil. Ten můj první tábor, to byla moje soukromá lesní škola, kde jsem tvrdou prací a mnohými neúspěchy získával zkušenosti táborníka, vedoucího oddílu, doktora, kuchaře a nevím čeho všeho dalšího.

Mohykánský tábor - 1926

jsme konali u Libice, mezi Turnovem a Českým Dubem. Spolu s námi zde tábořili skauti z Turnova, s nimiž jsme navázali pevné přátelství. Na táboře byli někteří hoši značně starší, jiflí zase velmi mladí. S těmi jsem utvořil slavný „kmen Mohykánů“, nosili jsme ve vlasech pořád tři havraní péra, dělali různé zkoušky a „válčili“ proti starším. Měl jsem také víc

tábornických zkušeností a mnoho dalších jsem získal od svého přechůdce Bobra.

Od tohoto tábora všechny další dostávaly svá jména!

Tábor Svazu třinácti - 1927

stál na stejném místě jako Tábor v Zátocce neznáma, tj. pod Sluneční zátokou, kterou jsme tehdy ještě neznali. Zde jsme si umluvili, že kdo splní 13 těžkých úkolů, stane se členem sdruže-

184

ní zvaného Svaz třinácti. Úkoly byly perné - naučit se plavat a třináctkrát přeplavat řeku, jít v noci na hřbitov a nakreslit na jeho vrata křídou znamení, strávit den a noc osamotě atd. Nikdo však všechny úkoly nesplnil. Na tomto táboře jsem zavedl denní rozkazy, táborový řád, Bobr přinesl do oddílu historickou píseň My pluli dál a dál, tady jsme se seznámili s Ví trém, tehdy zvaným Vytrvalec.

Tábor Zelené příšery - 1928

se konal na stejném místě jako loni. Vyhovovalo nám, bylo nás málo, měli jsme vždy jen pět šest stanů. Tábor stál přímo na břehu řeky, krytý vysokým hustým lesem, se sluncem od rána do večera. Zde začala kteréhosi dne strašit Zelená příšera, v táboře se odehrávaly tajuplné příběhy, v nichž měla vždy své drápy. Podobně jako Svaz třinácti i Zelená příšera měla vypěstovat v menších chlapcích odvahu. Na tomto táboře vznikla též figurka Zálesáka Frédyho a zažili jsme děsivou příhodu se šílenou ženou.

Tábor na Bobří řece - 1929

uskutečnil se na novém místě, které jsme objevili na velikonoční robin zonádě u potoka Mastníku za Heřmaničkami. To už byli v oddíle Láďa Velebil, Skukům, Mýval, Ota Naňků a každý z nich poznamenal nějak tento tábor. Naše stany byly jako utopeny uprostřed luk a lesů, kudy nevedla žádná silnice ani železniční trať, byla tu jen zarostlá vozová cesta. Tábor se vyznačoval jedinečným slunným

počasím. Družina Bobrů nazvala říčku Bobří řekou a podle toho pak získal jméno i tento tábor.

Tábor smůly - 1930

byl na témže místě jako loni, tak se nám zalíbilo! Název dostal podle toho, že jsme byli pt> celou dobu provázeni různými nehodami. Poprvé jsem měl fotoaparát, kterým jsem pořídil asi dvacet historických snímků. Poprvé tu s námi je Míša Grolmus, Jula Hromas čili Muwín, Ota Čoček čili Bublinek nebo také Pracující lid či Plukovník Cody - a jiní chlapci, kteří se významně zapsali do historie oddílu. Tábor však už nebyl tak pěkný jako ten minulý! Někteří hoši dospívali a dost zlobili. Ota Naňků, věčný rebel a opozičník, vzteklý Jiříček Paukertů a někdy i jiní. _

185

Tábor ve Sluneční zátocce - 1931

je opět na Sázavě. Náš odvážný čin - pronajímáme si od pana Jeřábka z Velké krásnou slunnou, louku v místech, která pak dostanou název Sluneční zátoka. Sem jsme se pak vracívali s malými výjimkami po 15 let a později ještě aspoň na velikonoce. Byl to můj první tábor s větším počtem účastníků (bylo nás 24, zatím co jindy nás tábořilo nejvýše 15), z toho hodně nováčků a tím také hodně problémů. Památnou událostí byla schůzka na Druhé pasece, kde chlapci slíbili zlepšení a návrat k poctivému výkonu.

Tábor úplňku - 1932

stál opět ve Sluneční zátocce jako i pět táborů dalších. Za[^]ím co na minulém táboře nás bylo 24, tentokrát nás je pouze 15. Oddíl prošel velkou krizí a začal novou kapitolu své historie. Nebyl už s námi Láďa Velebil ani jeho nejvěrnější kamarád Sku-kům. Chyběli i jejich vrstevníci Míša, Fanda Just, Radko a další, kteří z oddílu odešli. Novou historii začali spřádat Mirko Kaizl, Jarka Sviták, Šípeke, Charlie aj. Krásné měsíční noci daly táboru jméno. Napsali jsme o nich Skukůmovi, který s námi nemohl jet, a on nám navrhl, abychom tento tábor pojmenovali Tábor úplňku.

Tábor dvacáté míle - 1933

dostal svůj název podle jakési - pro oddíl celkem bezvýznamně - knížky a neměl vztah k událostem tábora. Bylo nás tu zase 20, ale hned v prvním týdnu ubyl Bratuška, podivný nováček, který zásadně nechtěl nic dělat - a tak jsme ho poslali domů. Na táboře jsme se za dramatických okolností seznámili s oddílem podobným našemu. Tábořil vysoko proti proudu nad námi. Při noční výpravě do jeho tábora za ukořistěnou vlajkou Vypukl v Bilantově Lhotě děsný požár - a tam jsme se s tím oddílem blíže poznali. Navštěvovali jsme se a navázali přátelské styky.

Tábor třinácti orlích per - 1934

dostal název podle toho, že třináct hochů složilo zkoušky Tři orlí pera a byl o ne velký zájem. Oddíl, s nímž jsme se před rokem seznámili, se rozešel a k nám z něj přešel podnikavý chlapec jménem Sopka. Brzy se stal pro svou pracovitost a zájem o oddíl významnou oddílovou postavou. Družina Bobrů předvá-,

186

děla na tomto táboře svůj „senzační vynález“ - strágulu. Byl to sedmý tábor ve Sluneční zátoce.

Tábor bez Vytrvalce - 1935

konal se opět ve Sluneční zátoce. Vytrvalec — později jen Vitr - byl chlapík, který s námi poprvé tábořil v roce 1927, tehdy jako čtrnáctiletý hoch, kterého poslali z Jugoslávie na prázdniny do CSR. Dopisoval si pak s námi a když se v roce 1931 definitivně přestěhoval ze Záhřebu do Prahy, stal se naším členem a později mým zástupcem. Byl „vytrvalcem v práci“, podle toho také dostal oddílovou přezdívku. A letos s námi poprvé od roku 1931 nemohl tábořit, byl na vojně. Proto ten název!

Tábor Modrého stínu - 1936

je ve Sluneční zátoce. Už od jara či snad dokonce od podzimu řádl v oddíle jakýsi „duch“, kterého nikdo nemohl odhalit. Posílal nám pořád lístečky se znakem lodi, jejíž stín se odráží

ve vodě prováděl všelijaké kousky, tajemné, nepochopitelné jako kdysi Zelená příšera - a zase na táboře v nich pokračoval a byly ještě úžasnější. Podle jeho znaku dostal tábor název. Doma v Praze jsme měli obrovskou klubovní loď, která se - potvora -začala potápět, právě když jsme byli na táboře!

Tábor zpěvu - 1937

byl táborem s dosud největším počtem účastníků - 31! (Loni 29, předloni 20.) Oddílová sestava se zase hodně změnila. Ani Sopka s námi již nebyl. Mnoho mnoho se toho od minulého tábora změnilo a přihodilo. Přišli noví chlapi, mezi nimi Jumbo, bráškové Radim a nešťastný Luděk H. (zemřel asi po dvou letech na krysí žloutenku). Táboříme ještě pořád ve Sluneční zátocy, od loňska chodíme na kouzelná Stvořidla, na Rejžák - vodní splav - o kterém nám pověděl Koloušek. A zpíváme jako nikdy předtím. Prozpíváli jsme u kamen celé večery, vznikl pěvecký spolek Kolektiv, vedený Jumbem.

Tábor u Sinovíru - 1938

na Podkarpatské Rusi. Loni nám psal náš člen Ala na tábor, že je na Podkarpatské Rusi, že je to tam báječné a kuň prý se tam dá koupit .za sto korun. Nadchl nás tak, že jsme se odvážili postavit o prázdninách v roce 1938 tábor v podkarpatské divočině,

187

za Sinovírem, až u polských hranic. A to dokonce s počtem u nás neslýchaným - bylo nás 43! Stovky svízelů, trampot i nádherných, úžasných příhod jsme tu prožili. Mluvili jsme s otcem Nikolý Šuhaje, rvali se s přírodou i těžkými podmínkami a nesnázemi. Byl to tvrdý tábor!

Tábor ohňů - 1939

jsme trávili zase již ve Sluneční zátocy. Na Podkarpatskou Rus jsme už nemohli a ani by se nám tam moc nechtělo. Zde v kraji Sluneční zátoky je najednou plno různých táborů a hned za našimi zády v lese staví podivné domečky, svůj budoucí tábor, vinohradský Sokol. Skoro každý den jsme pozváni na nějaký táborový oheň, sami zveme také - a podle toho

neustálého „ohňování“ dostává nakonec letošní tábor i svůj název. Poprvé je s námi Flik a Jumba jsme zvolili mým zástupcem.

Tábor psanců - 1940

původně Tábor na Chvojnici, se konal na Moravě u Oslavan, na říčce Chvojnici u Ketkovic, na místě ne právě vhodném. Nešťastný nápad jet v této době na neznámé místo! Píše se rok 1940, nacisté jsou rozlezlí po celé okleštěné republice, nyní zvané jen Protektorát Čechy a Morava, a stvůra K. H. Frank si zamlouval, že zakáže české mládeži veškeré táboření - stalo se tak asi týden po našem příjezdu na tábor. Nakvap, do čtyřadvaceti hodin jsme museli už pěkně zaběhnutý tábor zbourat a jako psanci se vrátit do Prahy.

Tábor věrných - 1941

se konal v těžkých podmínkách, neboť okupační doba tvrdě doléhala i na nás. Ač jsme nedělali - ani nemohli dělat - nic, co by němečtí okupanti mohli stíhat, scházeli jsme se skofo tajně za velkého strachu. Nikdo si tehdy nebyl jistý životem! Ale tábor být musel! S těmi nejvěrnějšími - celkem nás bylo dvanáct - jsme si zařídili velkou světnici ve vesničce Velké v kraji Sluneční zátoky a žili jsme zde táborovým životem. Je tu nová oddílová generace - Flik, Bálů, Šušík, Prófa, Odym, Valda, Ivo, Smitko. Hrajeme první dlouhodobou táborovou hru a naučili jsme se píseň My tábořili tam, kde leží Cimarron...

188

Tábor Alvarezze - 1942

uskutečňuje se zase bez stanů, ve světnici v osamělém stavení Na Kocandě, asi kilometr od loňského místa. Bouřlivý tábor, bohatý na události, dnem i nocí vzrušovaný velkou hrou Po stopách Alvarezze. Loňská táborová hra, Závěť strýce Jamese (čti Jamese) nebyla nic proti Alvarezzu! Na pozdějších táborech jsme měli hry komplikovanější, delší, ale žádná nebyla hrána s takovou vervou a nezanechala v účastnících takový dojem.

Táboříme pořád s velkými obavami, protože tábory české mládeže jsou nacistickými úřady přísně zakázány.

Tábor Zlatého údolí - 1943

po třech letech opět přímo dole ve Sluneční zátoce. Zákaz táboření trvá, ale naše odvaha roste. Různými triky se nám podařilo vymámit povolení, a tak táboříme ve Sluneční zátoce v „domečcích“, které postavil a nikdy už neobsadil vinohradský Sokol. Hrajeme dlouhodobou hru Zlaté údolí.

Účast 37. Do historie oddílu vstupují další chlapci: Dan, Teddy, Vlasta, Džin, Lyke, Séva, Luboš, Arto, Robin, Mang, bráškové Bob a Rolf, Vláďa a Cvrček aj. Jsme nadšeni tábořením v domečcích, je to naše spása! Jen ten věčný strach kdyby nebyl! To strašné nebezpečí, že budu zatčen a tábor rozprášen!

Tábor strachu - 1944

uskutečňuje se za neuvěřitelně dramatických okolností. Nejhorší okupační rok - a nejhorší i pro nás. Situace se zostříla, vedoucí Klubu českých turistů (organizace, v níž je skrytý i náš oddíl) jsou zatýkáni. Přes zákaz kolaborantského Kuratoria pro výchovu mládeže táboříme opět v domečcích ve Sluneční zátoce. Jede nás 32, ale jen 25 na celý tábor, ostatní jen na jeho část. Těch hrůz co jsme prožili! Dlouhodobá hra se nazývala „Výprava na Yucatan“. Zažili jsme též vzrušující noční dobrodružství se záhadnými návštěvníky, pak zase přišla německá policie, rozkaz tábor hned zrušit - ale to už jsme stejně končili.

Tábor svobody - 1945

naš poslední tábor ve Sluneční zátoce. Běsnění nacistů skončilo porážkou německých armád v druhé světové válce, naše vlast mohla opět svobodně dýchat. A my jsme tábořili zase jako dříve pod stany ve Sluneční zátoce, beze strachu, svobodně. Ta

189

nádhera, ten klid - ač trampot bylo stále ještě dost.

Navazujeme přátelské styky s rudoarmějci, kteří táboří v

domečcích. Jsme také svědky strašného neštěstí, smrti ruského důstojníka, kterého na druhém břehu roztrhal granát. Vnitřně tábor moc neklapal, někteří starší hoši a nováčci kazili pohodu. Táborová hra: Zlato na Saskačevanu.

Tábor u Krumlova - 1946

jsme vybudovali za osadou Větrní na pravém břehu Vltavy, v1 bouřlivém pohraničí. Vidíme odsun Němců, vše je zde dosud poznamenáno nacismem - a celý kraj na nás činí zvláštní dojem. Je vylidněný, vesnice opuštěny. U tábora jsou rozlehlé louky s nepokosenou trávou, nikdo nás neokřikuje, neruší. Sestava členstva se důkladně změnila, starší hoši z oddílu většinou črde-šli a založili si vlastní oddíly - Prófa, Odym, Song a jiní. Bohužel žádný z těchto oddílů nevydržel déle jak dva roky. Naposle- * dy s námi táboří Jumbo. Podruhé hrajeme Zlaté údolí.

Tábor přátelství - 1947

je na stejném místě jako loňský - na břehu Vltavy za Krumlovem. Kraj je ještě vylidněnější než loni. V táboře máme nádhernou vodní skluzavku - tobogan. Přijíždí za námi Jumbo, který už v oddíle není, s filmaři a nabízí nám zfilmování jakéhosi příběhu, jehož postavy by zčásti hráli naši chlapi. Po zvážení všech okolností však tuto možnost odmítáme, neboť náš oddíl by měl hrát ve filmu nedůstojnou úlohu, zatímco jistý vodácký oddíl nás měl ve filmu „usadit“ a zahanbit. Dlouhodobá táborová hra se jmenuje Dobrodružství na Riu Maraňon.

Tábor se Sedmičkou - 1948

je třetím „krumlovským“ táborem. Asi kilometr po proudu řeky od nás táboří vodáci z Tábora v sedmi stanech. Velmi se s námi spřátelili, pořádné společné táborové ohně, lehkotletické závody atd. Dlouhodobou hrou je Lov na revinoko, což mělo být bájně předpotopní zvíře. Měli jsme jeho velkou kovovou sošku a tu, zakopanou v zemi, měli chlapi objevit. Nenašli ji! Ani moji pomocníci, kteří ji tak důkladně ukryli, ji pak nedokázali objevit!

190

Tábor pod Kriváněm - 1949

je naším prvním táborem na Slovensku. Téhož roku na jaře jsem tam objevil kouzelný kraj Zelené říčky. Byly to nezapomenutelné dojmy. Zelená říčka se nám pak stala na další léta tím, čím byla po dvacet let Sluneční zátoka. Technické trampoty byly nesmírné. Doprava, těžkosti se zásobováním (jídlo pořád ještě bylo na potravinové lístky), nepředstavitelný blázinec s tím spojený. Tábořili s námi dva chlapi z Bratislavy, Tuleň a Viki, členové čtenářského klubu Morskí tygry. Táborová hra měla název Stavba Kanadské pacifické železnice.

Tábor na Zelené říčce - 1950

název napovídá, kde stál. V oddíle je mnoho nových jmen, od loňska Ríša Plaček, Glen, Radek, Ming aj. Poprvé od roku 1943 s námi není Dan, je na vojně. Ke dvěma slovenským hochům z Bratislavy přibyli ještě Mrož a Škebla, takže s námi táboří celý jejich klub. Po zákazu skautingu jsme tábornickým oddílem radlického Sokola. Dlouhodobá hra - Zlaté údolí, jako v letech 1943 a 1946. Poprvé vidíme plchy, zažíváme velkou povodeň a máme věčné trampoty se Světýlkem.

Tábor pod Hlídkovou skálou - 1951

potřetí na Zelené říčce. Teprve letos dostává skoro kolmá lesní stěna za Zelenou říčkou název. Dlouhodobá hra - Znovu do říše Montezumovy. Každou volnou chvíli trávíme na krásné písčité pláži dole pod Hlídkovou skálou. Dan je stále ještě na vojně. Poprvé s námi táboří Jenda K., Dynda, Inža, Lassy, Ledňáček, Simba, Ďásek, Unkas aj. Ďásek dělá ducha „Koženou tvář“. Číslo šálků jsou poprvé napsána černým lakem přímo na šálkách. Spousta novinek. Legendární výroky „Půjde se přes vodu? Zlomíme si tužku?“ (poděs Sten před úsekem táborové hry.) „Je - vono jich tam je moc. A barevný!“ (Bor při úseku Královniny drahokamy.)

Tábor Černého delfína - 1952

zase na Zelené říčce, které se nemůžeme nabažít. Hrajeme pěknou, dosti složitou hru Černý delfín. Tábor trvá opět šest týdnů, krásné právě „kriváňské“ dny. Naposledy s námi táboří Cvalda. Zorro zlobí, Světýlko je naštěstí z oddílu pryč. Loňští noví táborníci Ďásek, Dynda, Jenda, Ledňák, Simba, Unkas, 191

Lassy a jiní jsou schopní a dobří. Začal fungovat legrační klub Hučka, vedený Jendou K. Modlou klubu je strašný kloboukuhučka, „klubovnou“ dno tůně pod Hlídkovou skálou. Tam je hučka, zatížená kamenem, přechovávána. Zájemce o členství ji musí ze dna vynést.

Tábor práce - 1953

po čtyřech letech se koná zase za osadou Větrní u Krumlova, kde byly tábory v letech 1946-1948. Každé dopoledne chodíme na papírenskou pilu, kde rovnáme polena do hranic, pálíme kůru, nosíme a vozíme dřevo. Obědy a večere máme dokonce ze závodní jídelny, jídlo vozíme do tábora ve zvláštních nádobách. Je to pro nás něco naprosto neobvyklého. Ale odpracovali jsme 1 864 hodin a vydělali si 3 230 Kčs v nové měně! Nebýt toho výdělku, nemohli jsme na tábor vůbec jet pro nedostatek peněz. Na jaře byla měnová reforma, při níž si každý mohl vyměnit jen 300 Kčs. Poprvé s námi táboří Brčko a Šíp. Táborová hra - Ka-relie, země lesů a jezer.

Tábor dešťů - 1954

jsme pořádali opět na Zelené říčce, kam jsme se zase vrátili. Jak jsme ji loni postrádali! Už se bez ní a jejího kraje neobejdeme. Letos jsme tu popáté. Dlouhodobá hra se nazývá Výstavba nového zemědílů. Jen počasí je špatné, deštivé. Toužíme po „kriváňských“ dnech, tj. po nádherném horském počasí s průzračným vzduchem. K Brčkovi, Tomovi a dalším nováčkům z loňska přibyl Arne, Aleš, Emil, Jarka, Olaf, 'Orko, Váša, Vlášata atd.

Tábor nesnází - 1955

dostal název podle toho, že nesnáze pramenily jednak opět ze špatného počasí, jednak ze zdravotního stavu několika z nás.

Já jsem si nějak znovu pochroumal páteř a odvezli mě sanitkou do nemocnice. P. Tybor z Městské stanice turistů v Praze si u nás při návštěvě zlomil asi tři žebra. A do třetice přijíždí záchranka do tábora pro Arneho, který dostal hnisavou angínu. Brigádníčíme na družstevních lukách, natáčíme barevný film. Táborová hra - Za poklady starých Inků. Poprvé s námi: Moja a Miloš So-vákovi.

192

Tábor zpívajícího ještěra - 1956

stejně jako loni stojí u Zelené říčky. Děláme „táborovou stovku“, hrajeme dlouhodobou hru Jsou ještě bílá místa... Zpívající ještěr ve znaku tábora je z hlíny vymodelovaný ještěr, k němuž se vztahovala hra. Počasí bylo opět velmi špatné. Trampoty s Honzíkem, podivným chlapíkem. Z nováčků se osvědčují Pepan, Pavlík (Olafův brácha), Pěta Č., Špuntík. Poprvé po pěti letech s námi už nemůže tábořit Inža.

Tábor Kon-tiki - 1957

Poosmé na Zelené říčce! Jedeme krásným osobním vagónem zn. Biz 4-7056. Na táboře čteme knížku o plavbě voru přes oceán Ve znamení Kon-tiki, hoši věčně vyrábějí modely tohoto voru a podle toho dostal název i tento tábor. Hrajeme opět AI vare -ze jako v roce 1942. Vzrušení kolem hry není takové jako tehdy. Snad proto, že její legenda je už známá. Máme nového kronikového malíře Honzu. Poprvé s námi Luděk H., Jíra, Jindra (Pepanův bráška), Jeňa.

Tábor v Jezerní kotlině - 1958

konáme u Bečova za Karlovými Vary. Stali jsme se nevěrnými Zelené říčce a litujeme toho. Velmi těžké začátky tábora, nepřetržité denní i noční lijavce asi po deset dnů. Tábor jsme postavili v krajních obtížích. Znovu hrajeme Černého delfína. Pověstný úsek - čím se živí moroň zlovolný? Cesta za pokladem je báječná, díky úžasnému terénu. Krásné koupání v rybnících. Poprvé s námi Jenda Halas, Jirka Nezval, Ježa, Kája, Láďa, Michal, Pavel, Ríša Čapek, mladičká bráška Inži Miska, který musel pro nemoc odjet domů, Richard, Venda.

Ten dělá legrační obličejíčky, moroně. Luděk H. jezdí na těžkém motocyklu „bavoráku 500“ na nákupy do Bečova.

Tábor změn - 1959

znamená návrat na Zelenou říčku, jejíž kraj nemůžeme ani poznat. Spadané stromy, Šestnáctka, pláž (skoro zmizela), všechno vypadá docela jinak, způsobily to každoroční velké vody při jarním tání. Místo staré písečné silničky vede krajem nádherná be-tonka či asfaltka. To se to jezdí na nákupy! Jára zde má svou motorku a spolu s Ďáskem nakupují. Hra Za lovci lebek. Poprvé jsou s námi noví chlapci Jára, Míša, Petr.

193

Tábor áček - 1960

naš devátý tábor pod Kriváněm na Zelené říčce. Zapsal se do historie našich táborů svými stany - poprvé používáme na podsady stany typu A. Řeka se nebezpečně rozvodňuje, máme noční pohotovost, spíme oblečení, částečná evakuace za les na „dálnici“. Pohodu kazí legračníci Jenda H., Láďa, Richard a Venda, kteří si udělali klub Taltar a odtahují se od celku. Táborová hra Do neznámých moří. Vítěz olympiády Míša, táborového bodování Ríša. Poprvé s námi Dusík, Hanzi, Paří, Petřík M. Naposledy Váša, Jiřík Nezval a členové Taltaru. Ty jsme po táboře vyzvali k odchodu z oddílu.

Modrý tábor - 1961

dostal své jméno podle barvy stanů - máme nové, krásné, blankytně modré stany. Manévry Republika Mauretánie - království Trebizonské na Vysokém Hrádku. Dlouhodobá hra už od velikonoce, K pramenům neznámé řeky, zde na táboře její druhá část. Vítěz olympiády Mirek Vrátný. Poprvé táboří Jáček, Jirka U., Jura Holý, Lachim, Ladík Š., Mirek V, Valda, Tom Franc, Větrík. Naposledy Pavlík V, Pěťa Č., Jára B., Petr Lib. Ze šopy za silnicí nám bylo ukradeno dříví na podsady uložené tam loni. Musíme kupovat nové v Hrádku, což silně zdrželo stavbu tábora.

Tábor slunce - 1962

další v řadě táborů na Zelené říčce. Po několika letech nedobrého počasí tonul tento tábor v záplavách horského slunce, jsme opálení jako indiáni. Konečně po několika letech jedeme na tábor opět normálním osobním vagónem. Na táboře hrajeme druhý díl dlouhodobé hry Za posvátnými kameny starých Cheti-tů. 25 pekelných úseků vrcholí několikakilometrovou cestou- i s mnoha překážkami, úkryty, pokyny, šifrovanými zprávami, bezpočtukrát bylo nutné se brodit dravými proudy Zelené říčky, prodírat se houštinami, vylézat do korun závratně vysokých stromů, pátrat a lovit v ječící, šíleně se řítící vodě. Účast 35. Rada TANAPU ohodnotila náš tábor jako nejlepší v celé podtatran-ské oblasti. Vítězové Olympiády: Valda a Tom. Jáček si zlomil ruku při skoku vysokém.

Tábor žhoucích dnů - 1963

je další ze série táborů na Zelené říčce. Účast 27 a '3 bývalí 194

členové (Jára, Ledňák, Jenda H.). Hrajeme opět Poklad Černého delfína. Zájem je mimořádně velký. Letos máme stany áčka, samé oranžové. Stráž TANAPu nám dává opět velkou pochvalu. Podnikáme cestu na Kriváň, nyní už mnohem pohodlnější než byla ta první v r. 1949. A odtud ještě na Štrbské Pleso. Mirek zakládá legrační spolek „vodomilů“, ale pak dostává angínu -a je po spolku. Počasí mimořádně krásné, horké. Vítěz Olympiády Páva.

Tábor mladších - 1964

jméno dostal podle toho, že naši starší hoši pod vedením Inži si udělali putovní tábor po slovenských horách a na Zelené říčce zůstali jen ti mladší, bez starších členů. Táboříme tu již po čtrnácté. Je nás 26, z toho 6 nováčků. V táborové hře Záhada dlažby aztéckého chrámu musely družiny zdolat 19 obtížných úseků. Uskutečňujeme dvě velké výpravy do Rackové a Koprové doliny, pořádáme tradiční manévry směr Suchý Hrádek. Počasí po většinu tábora báječné. Pracujeme na rybízových plantážích JRD Pribylina.

Tábor návštěv - 1965

prozrazuje už svým názvem, co pro něj bylo charakteristické. Kdybychom to vyjádřili příslovečně, pak se v táboře „netrhly dveře“ návštěvami. Vedle různých známých, družin, klubů apod. to byly především dvě neobvyklé návštěvy - Čs. rozhlas Ostrava s redaktorem Jírkem tu natáčel reportáž o táboře, oddílu, hrách. A filmaři z gottwaldovského studia sem přijeli domluvit natočení středometrážního snímku z tábora a „očihnout“ terén. Dlouhodobá hra pokračuje již od Velikonoc, je to opět Zlaté údolí.

Tábor s kamerou - 1966

na Zelené říčce byl hodně hraný, neboť se filmovalo. Natáčení se protahovalo, protože čekali na slunce, počasí nám totiž nepřálo, bylo velmi špatné, deštivé. A tak filmaři pobyli v táboře víc jak tři týdny. Film s názvem Tábor Černého delfína přišel do kin na jaře 1967. Hráli v něm jen hoši z oddílu, žádný profesionální herec! Táborová hra Záhadný kámen jako v posledních letech začala už na jaře. Poprvé co je oddíl oddílem máme skládací podsady, které jsme získali ze Sedlčan. Inža postavil lávku přes řeku.

195

Tábor střídání - 1967

byl poznamenán střídáním vedoucích. Já byl vázán řadou neodkladných prací a úkolů, proto jsem asi v polovině tábora svůj pobyt přerušil a vrátil se do Prahy. Ani moji pomocníci nemohli být na táboře celých pět týdnů, a tak střídání bylo několikeré. Při vedení tábora za mé nepřítomnosti vypomáhá bývalý člen Aleš. Dlouhodobá hra Zlaté údolí. Vítěz Olympiády Přema, táborového bodování Tomek. Manévry Nigérie - Biafra po proudu Zelené říčky. Skoro každý večer vidíme nad tábořem zvolna letící družice. Při odjezdu nebyla k dispozici lokomotiva, která by připojila náš vagón, a tak jsme zdrželi vlak.

Tábor velkých vod - 1968

byl postižen dešti, hladina Zelené říčky povážlivě stoupla, korytem se valily záplavy vod, až nás obcházela strach, zda nebudeme tábor předčasně vyklízet. Naštěstí k tomu nedošlo. Vedu tábor jen první a poslední týden, v mé nepřítomnosti mne zastupují Pepan, Aleš s Jírou, Ríša s Větríkem a Dan. V historii první výprava do Nízkých Tater (Svatojánská dolina). Pepan s námi táboří naposledy, potřinácté. Na další tábory bude přijíždět jen na několik dní, spíše jako návštěva.

Dlouhodobá hra K ptáme -nům neznámé řeky. Vítěz Olympiády Radim, táborového bodování už potřetí Tomek. Tábor jasných hvězd - 1969

je táborem bez mé účasti. Poprvé v životě nemohu na tábor ani na jeden den! Po 44 letech vynechávám. Jsem zdrcený. Tábor vede Pracovní kruh (dospělí členové). Hra - už od jara - Cesta do zelené hrůzy. Vítěz Olympiády Allan, táborového bodování Přema. Výpravy: masiv Křižného a přechod Nižné Bystré. Manévry - fotbalová válka Honduras — Salvador proti proudu Zelené říčky. Po několika letech se zase píše táborová kronika. Při odjezdu porucha vagónu, návrat do Prahy je tím o den opožděn. Poprvé s námi Dick, Luděk J., Mirek PL, Péťa V, Zdeněk P. a jiní.

Tábor slunečního kamene - 1970

vede Větrík a Tomek, já jsem na táboře bohužel jen tři dny! Z rodinných důvodů je s mou účastí na táborech už konec! Vítěz táborového bodování: Péťa V, vítěz Olympiády nováček Theo. 196

(Jinak se ani trochu neosvědčil.) Větší část tábora je počasí studené a deštivé. Jediná výprava na Ohniště do Nízkých Tater. V kraji Zelené říčky se už nesmí tábořit a jen s velkými potížemi jsme ještě získali povolení. Větrík musel před táborem zajet na příslušné slovenské úřady. Při povodních připravena evakuace tábora, jsme odříznuti od světa, spojení udržujeme provizorními lávkami. Manévry Tibet - Nepal (pátrání po sněžném muži v Himálaji) nad údolím Hybice. Náš bývalý člen Jindra S. si zlomil při volejbalu nohu!

Dlouhodobá hra od jara Tajemství slunečního kamene. Poprvé s námi Jindra N., Lukáš, Sam, Red, naposledy Bob, Mašek. V den odjezdu z tábora velká bouře. V blízkosti tábora blesk zabil několik krav.

Tábor na Ostrově pokladů - 1971

koná se nadále na Zelené říčce. Povolení jsme opět jaksi taksi dostali. Tábor vede Ríša s oddílovou radou, ale není patřičná souhra. Tropická vedra, přšlo jen při stavbě tábora a několikrát v jeho průběhu. Vítěz bodování opět Péťa V, vítěz Olympiády Luděk J. Výpravy: Hincova plesa, Hlinská dolina, Ježová-Bystré plesa, Rackové plesa - Otrhance. Zřízena táborová studánka. Dan, který po léta připravuje manévry, uspořádal je letos na námět Kolumbie - Venezuela v sedle Suchého Hrádku. Já jsem na táboře zase jen tři dny (zrovna všechny deštivé). Věťřík je zde co by host se svou nastávající manželkou, navštívil nás také Šíp. Hra od jara - Ostrov šesti pokladů se složitými pravidly, souboji, asi 86 kreslenými dílci bájného ostrova pokladů. Poprvé s námi Čertík, Jim, Kim, Mýval, Rob, Profík, který ale po táboře odešel z oddílu. Po těchto táborech přišla ještě řada dalších. O nich možná příště...

197

OBSAH

Tábor ohňů - 1939.....	9
Tábor psanců - 1940	42
Tábor věrných 1941	45
Tábor Alvareze - 1942	64
Tábor Zlatého údolí - 1943.....	89
Tábor strachu - 1944	97
Tábor svobody - 1945	104
Tábor u Krumlova - 1946	116
Tábor přátelství - 1947	120
Tábor se Sedmičkou - 1948	140
Tábor pod Kriváněm - 1949	156
Tábor na Zelené říčce-1950	165

Tábor pod Hlídkovou skálou - 1951	176
Naše tábory	182

a

JAROSLAV FOGLAR

Kronika Hochů od Bobří řeky

II. díl

Tábory ve Sluneční zátocce

a na Zelené říčce

Z kronik 2 skautského oddílu PRAHA

vybral a uspořádal Miloš Zapletal

Ilustroval Marko Čermák

Vydalo Nakladatelství Olympia, a.s.,

Praha 1, Khmentská 1,

roku 1996 jako svou 2831. publikaci

Vydání první, 197 stran

Odpovědný redaktor Vladimír Dobrovodský

Technický redaktor Jan Zoul

Sazba TYPO JP

Vytiskla Svoboda, grafické závody, a.s.,

Praha 10

Tem. skupina 14/64

27-038-96